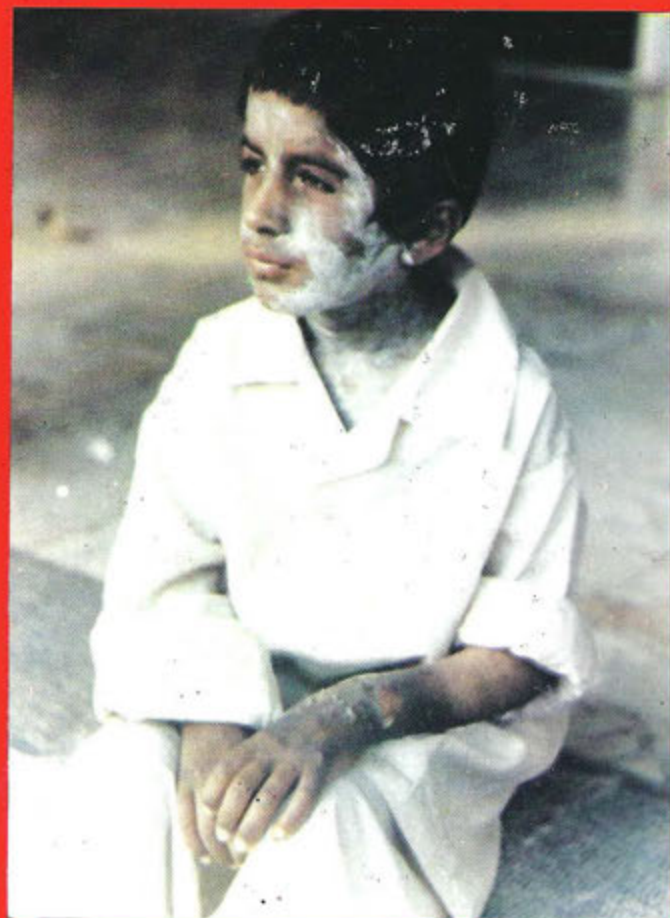

پیشہ نگار

کۆفارتکیرا ماری و پرۆشیلریمه راگه باندنینا وهندی بارتی دیموکراتیکه لی کوردستان ده ریده کات

چه کی کیمیاوی گه له که مان نابه زینی

PÊŞENG

P.O. BOX 5042

I3105 NACKA

SWEDEN

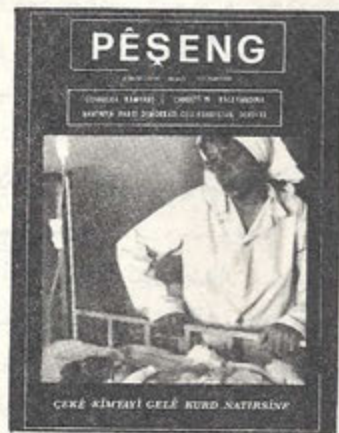
ناونیشان

پیشه گک

گوفاریکی رامیاری و روشنیرییه
راگه یاندنی ناوهندی یارتیبسی
دیموکراتی گهلی کوردستان
دهریده کات .

چه ئن کیموئی گه له که مان تابه زین

ÇEKÊ KÎMYAYÎ GELE KURD NAFIRSÎNG

وینه کانی سه ر بهرت :
" برینداریانی چهکی کیمیاوی "

JÎ QURBANÎYÊN ÇEKÊ KÎMYAYÎ

نرخس / (۷۰۰) قلمه

له م ژماره پیره را

- ۴ - بده و به کگرتنی نیشتمانی
- ۵ - راگه یاندنی ها و بهشی ریکه و تنی دوقوئی نیوان به کیتی نیشتمانی و یارتی دیموکراتی گهلی کوردستان .
- ۶ - به بیاننامه ی ته بایی نیوان "ی.ن.ک" و "ب.د.گ.ک" .
- ۸ - به بیاننامه یهک به بونه ی را به رینه چه ما و هریه که ی شه ره زور .
- ۱۰ - بوردومان کردنی کوردستان به چهکی کیمیاوی .
- ۱۲ - گوندی (مه لکان) له زیر چره دوکله ی چهکی کیمیاوی .
- ۱۶ - تاوانه کانی رژیم فاشستی سه دام دژی کوردستان بی سنوره .
- ۱۷ - چه ما و هری کوردستان به گز جهلاده کاند ده چته وه .
- ۱۸ - رژیم سه دام له کوردستان بونیک ی پوجه له .
- ۱۹ - ئیزگی له ندهن له گه ل نه مینداری گشتی یارتیمان ده دوی .
- ۲۲ - هلوسته یهک له گه ل پروفسور میخائیل لازاریف .
- ۲۴ - چا و بیکه وتن له گه ل وه زیری دهره وه ی سوبد .
- ۲۶ - کی سودی وه رگرت له کوشتنی ئولوف پالعه .
- ۲۹ - گوشه ی بیر - رژیم فاشی و کوشتن و برین له عیرا قدا .
- ۳۰ - ئاوردانه وه یهک له کوردستان و شورشه کانی شیخ مه حمود .
- ۳۵ - ئایدولوژیای بزوتنه وه ی ئازادبخوازی نیشتمانی کوردی ها و چه رخ .
- ۴۴ - کوردو مه سه له ی کورد له زانستی میژوو له تورکیا - بهشی دوه م .
- ۵۰ - نامه یهک له زیندانه وه .
- ۵۱ - بیست و چوار سالروژی نوی حوزه پرانی سلیمانی .
- ۵۲ - چا و بیکه وتن له گه ل شیرکو بیکه س .

- HELBEST.....(61)
- QANI'.....(62)
- JÎ DÎROKA ROJHELATA NAVÎN.....(63)
- KONGÎREK LÎ SER ÇANDA KURDÎ LÎ MEHABAD.....(69)
- JÎN Û KOMELGEHÊN SERETAYÎ.....(70)
- PÊDAÇÛNEK LÎ SER JÎNA KURD.....(72)
- JÎ RAPORTA RAMYARIYA P.D.G.K.....(73)
- ÇAVPÊKETÎNEK BÎ LAZARÊV RA.....(74)
- CEJNA SERSALÊ.....(75)
- HEVPEYVÎNEK BÎ WEZÎRÊ DERVEY SWÊD RA.....(76)
- EMÎNDARÊ GIŞTÎYÊ PARTIYA ME BÎ RADYO(B.B.C)RA.....(77)
- RÎJÎMA BEÛDA HÊRÎŞÊN QÎRKÎRNÊ DÎNE SER GELE ME.....(79)
- GELE KURD BERSÎNGÊ FAŞÎSTAN DÎGRE.....(81)
- BEYANNAMA HEVKARIYÊ LÎNAVBERA (Y.N.K)Û(P.D.G.K)(82)

000000000000000000000000000000

به ره ویه کگرتنی نیشتمانی

بو هه موولایهک روون و ناشکرایه و پیویست به با سکردن ناکات که شه و باره ناله باره ی چه نده سالیک بوو کوردستان و بزوتنه وه ئازادیخوازیه که مانی پیدا تیده پهری، تنیا به قازانجی دوژمنا نی گشت هیزه شورشکیرو نیشتمان پهره ره کان بوو. براکوژی و پنا بردنه بهر چهک بوو چاره سهرکردنی نا کرکییه لاره کیهکانو پارچه پارچه کردن و پاوانکردنی ناوچه رزگارکراوهکان و دژایدتی شیعلامی و شهری بهکتر کردن ببونه کوسپیکی گه وره له سهر ری به ره و پیشه وه بردنی خباتی ره وای گله چه ساوه که مان ... به پیچه وانهی شه وه شه وه .. ته بایی و هاوکاری و پیک هاتن و ریکه وتن و پیکه وه چالکی نواندن و هه ولدان بو یه کخستنی ده زگا کانی شورش باریکی تر ده خولقینی و هیزو گوریکی زیاتر و به جوشتر ده به خشی به پیشمه رگه و هیوا و ئاواتیکی زور ده خاته نا و دلی جه ماوه ری زه حمه شکشی کوردستان و دلی دوستانی بزوتنه وه که مان خوش دهکات و دوستی زیاترمان بو پیدا دهکات و دوژمن بی هیزو لاواز دهکات و روژی ئازادی و سهرکه وتن و سهر فرازی نزدیکتر دهکات وه ..

ده توانیین بلیین گه وره ترین و به سودترین ده سته کوتی شم دوا بییه ی بزوتنه وه که مان شه و ئاشت بونه وه و ته بایی و ریکه وتنه دو قولیا نه بوو که له نیوان (پارتی سوسیالیستی کوردستان /عیراق و به کیتی نیشتمانی کوردستان) و (پارتی سوسیالیستی کورد و به کیتی نیشتمانی کوردستان) و (پارتی دیموکراتی کوردستانی عیراق و به کیتی نیشتمانی کوردستان) و (پارتی کومونیستی عیراق و به کیتی نیشتمانی کوردستان) و (پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان و به کیتی نیشتمانی کوردستان) دا ئیمزا کراون .

ههر دوا به دوا ی شه و ریکه وتنانه به ماوه یه کی که م هه موو لایهک هه ستیان به سودی زور و بی سنوری یه کگرتن کردو زووبه زوو شه ناجمی زور ئیجا بیشی دا به ده سته وه .. شه وه تا له سهره تای به هاری شه ساله وه کوردستان بووه به پارچه یهک ئاگرو چووه به گژ داگیرکه راندا .. شه ره مه زنه کانی قهردهاخ و شاره زورو ره واندوزو ده شته کانی گه رمیان و ناوچه کانی تری هه ولیر و بادینان که له زور به ی جاره کاندا به هاوبه شی هیزی پیشمه رگه ی چند پارتیه ک بووه و شه و راه پهرینه جه ماوه ری به ی کوردستان که له هه له به جه و ده شتی شاره زوره وه تا زاخوی هرتوته هه

به تیپه ر بوون به رانیه و سهنکه سهر و قه لادزه و چه مچه مال و ره واندوزو شه قلاوه و ... له گه ل هاتنی هه زاران که سه له چه کدارانی لای رژیم وهک سهر بازو (افواج خفیفه و جاش) به خویسان و چه که کانیا نه وه بونا و شورش .. شه مانه هه موو به ره می شه و باره نوی به یه که له کوردستان پیدا بووه ..

بو یه ده لیین شه رکی سهر شانی هه موولایه که ، به تایی به تی سهر کردایه تیه کانی شه ولایه نانه که به هه موو توانایانه وه کار بکه ن بو پاراستنی شه و ریکه وتنانه و هه ولبدن بو زیاتر

پته و کردنیانو بهره و پیشه و بردنیان و گه‌یشتن به ئاستی یه‌کگرتنی ده‌زگاکانی شورش به‌تایبته هیزه‌کانی پیشمه‌رگه و ده‌زگای راگه‌یاندن و ریکخراوه جه‌ماوه‌ریبه‌کسانی ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی ولات و نوینه‌رایه‌تی کردنی شورش له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات . که‌له‌جیهانی ئیمرودا له زور جیگا نمونه و تاقیکردنه‌وه‌ی لهم بابته له‌به‌رچاون .

داخوازی رای گشتی گهل دامه‌زراندنی بهره‌ی نیشتمانی کوردستانه که ده‌بی شان به‌شانی‌شه و ئه‌رکه پیروزه‌ش کار بکری بو زیاتر نزیک بونه‌وه له‌گشت هیزه خه‌باتگیره‌کانی تری عیراق بهره و دامه‌زراندنی بهره‌ی نیشتمانی فراوان له عیراقدا له‌پیناوی روخاندنی رژیم فاشیستی و ره‌گه‌ز په‌رستی صدام و به‌دییه‌نانی مافی خو‌بیراردانی چاره‌نوس بو گه‌لی کورد و کوتایی هینان به‌جه‌نگی ئیران و عیراق

راگه‌یاندی هاوبه‌شی ریکه‌وتنی دو‌قولی نیوان

یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان

دوای چه‌ندین کوبونه‌وه‌ی نوینه‌رانی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان . نوینه‌رانی مه‌کته‌بی سیاسی هه‌ردوو له‌ نیوه‌ی دووه‌می مانگی کانونی دووه‌می ۱۹۸۷ دا کوبونه‌وه‌ی سیاسی مه‌سه‌له‌گرنگه‌کانی کوردستان و عیراق و نا‌وجه‌که‌یان کرد، بو‌چوونی هه‌ردو له‌کانه‌گیر بوو له‌سه‌ر هه‌ولدان بو بیکه‌ینانی بهره‌یه‌کی کوردستانی بو پیشه‌واپه‌تی خه‌باتی کوردستان له‌پیناوی مافه‌ نه‌ته‌وه‌بیه‌کانی خوی له‌سه‌ر بنا‌غی دیاریکردنی چاره‌نوس و پیویستی یه‌کخستنی ده‌زگاکانی شورش له‌کوردستان دا به‌تایبته‌ی هیزی پیشمه‌رگه‌ی کوردستان و هاوکاری کاربگه‌رانه‌ بو بیکه‌ینانی بهره‌یه‌کی فراوانی عیراقی له‌پیناوی روخاندنی رژیم فاشی و وه‌ستاندن شیری کا‌ولکارانه و دامه‌زراندنی حکومه‌تیکی ئیئتلافی که‌هه‌موو ئه‌رکه‌کانی بهره‌بهریته‌ ئه‌ستوی خوی و ئاشتی عادیلانه له‌گهل ئیرانی دراوسی بینیه‌ته‌ کا‌یه‌وه‌ و ماف و به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی گهلانی عیراق و ئیران به‌پاریزی و دان به‌مافی چاره‌نوسی گه‌لی کوردان بنیت . هه‌روه‌ها به‌رنامه‌ی سیاسی ئه‌و حکومه‌ته‌ ئه‌بی دژی ئیمپریالیزم و زایونیزم بیت و هاوکاری بکات له‌گهل حکومه‌ته‌ نیشتمانه‌په‌روه‌ره‌کان و گهلانی دراوسی به‌مه‌به‌ستی پاراستنی سه‌ربه‌خویی گهلانی نا‌وجه‌که .

هه‌ردوو لا با‌یه‌خیکی زوریان به‌و هه‌نگا‌وانه‌ دا که له‌بواری ئاشت‌بونه‌وه‌ی نیشتمانی و په‌یوه‌ندی نیوان بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی نراون .

هه‌روه‌ها ریکه‌وتنیکی دوو‌قولی هاوکاری یان له‌بواری سیاسی و راگه‌یاندن و عه‌سکهری مورکرد . وه‌که‌یه‌که‌مین هه‌نگاوی ریکه‌وتنیکی بالتر له‌دا‌ها‌تودا .

هه‌ردو لا سلای شورشگیرانه‌یان نارد بو گشت پیشمه‌رگه‌کانی کوردستان که‌دیفاع له‌ بوونی گه‌لی کوردو شوینه‌واره‌ نه‌ته‌واپه‌تیه‌کانی ده‌که‌ن له‌ کوردستاندا و له‌پیناوی روخاندنی رژیم فاشی به‌غدا ده‌جه‌نگن .

نه‌مری بو شه‌یدانی بزوتنه‌وه‌ی کوردستان و عیراق و شه‌یدانی

ئازاد‌یخو‌ازی جیه‌هان .

شوباتی / ۱۹۸۷

یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان

پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان

به یاننامه ی ته بایی نیوان یه کیتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان

پاش بانگه وازه پیروزه که یه کیتی نیشتمانی کوردستان بو ئاشت بونه وه ی گشتی و بده ننگه وه هاتنی پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان بو ته بایی کردن و ئاسایی کردن وه یه یوه ندیه کانی ههردولا، لسه سه ره تای شوباتی ۱۹۸۷ دا نوینه رانی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان و یه کیتی نیشتمانی کوردستان له ده ره وه ی ولات چه ندکوبونه وه یه کیان به ست، و هاوزه مانیش وه فدیکه مه کته بی سیاسی پارتی گهلی له کوردستان، سهردانیکی باره گاکانی یه کیتی یان کرد له یاخسه مهرو چاویان به هه فال مام جهلال که وت .

ههردولا به دورود ریژی دوان له سه رباری سیاسی کوردستان و عیراق و ناوچه که و دوزینه وه ی زه مینه ی خه باتی هاوبه شو به عه مه لی کردنی شه و بانگه وازه، له پیناوی روخاندنی رژیمه فاشی عه فله قی وهینانه کایه ی رژیمیکی دیموکراتی که له سایه ی دا گهلی کوردمان به مافی چاره ی خو نویسن شاد بیت .
بو بنه برکردنی شه ری ناوگو به یه کجاری، بریاردره که ههردولا ریز له ئازادی کاری سیاسی سه ره خو سی ریکخواوه یی یه کتر بگرن و شان به شانی شه وه ش خه بات بکه ن بو یه کخستنی دا ووده زگاگانی شورش و یه کخستنی هیزی پیشمه رگه ی کوردستان، ههردولا بیکهاتن له سه ر :-

یه که م: ها و کاری سیاسی

- ۱- خه بات کردن بو روخاندنی رژیم و هینانه کایه ی رژیمیکی دیموکراتی له عیراق دا که تیایدا گهلی کوردمان به مافی چاره ی خونوسینی بگات .
- ۲- خه بات کردن بو هینانه دی به ره یه کی کوردستانی، که ببیته لایه نیکه ی کاریگر له به ره یه کی فراوانی عیراقی دا که مافه بنجینه بیه کانی گهلی کوردمان له عیراقی داها تودا شه سلیمینی .
- ۳- داخل نه بونی هیچ لایه نیک له م دولایه نه بو هیچ محوریکی تر که راسته و خو یا ناراسته و خو دژی لایه نه - که ی تر شه وستیت .
- ۴- به ستنی کوبونه وه ی هاوبه شو بو ئال و گوری بیرورا له سه ر روداوه گرنگه کانی کوردستان و عیراق و ناوچه که .
- ۵- خه بات بکه ین بو یه کخستنی ریکخواوه خویندکاری و لاوانیبه کوردستان بیه کانی ده ره وه ی ولات .

دووه م : ها و کاری عه سکه ری

- ۱- سه لماندنی ئازادی کاری عه سکه ری دژی رژیمه فاشی له ناوچه کانی کوردستان دا وه بو ریکگرتن له سه ره لدانی گیروگرتنی نابه جی و هه ول بدیریت که چالاکیه کان به ته نسیق و ئاگاداری یه کتر بیت .
- ۲- بو قولکردنه وه ی گیانی ها و خه باتی پیشمه رگایه تی ههردولا هه ول بدیریت چالاکیه عه سکه ری هاوبه شو شه نجام بدری .
- ۳- پیشمه رگه ئازاده له هه ر لایه نیکه وه نه قل بیت بو لایه نه که ی تر به بی چه که مه گه ر به به لگه ده ری خات چه که که هی خویه تی .
- ۴- هیچ لایه نیک پیشمه رگه و لایه نگره سزادراوو ده رکرای لایه نه که ی تر وه رنه گری .

سیبەم : هاوکارى ئیسلامى

- ۱- جوشدانى داوود دەزگا ئیسلامیهكانى هەردولا بەگيانى برايهتى و ريكهوتن و قولکردنهوى ئىبەم ريبازە .
- ۲- بلاوکردنهوى دەنگ و باسى چالاكى سياسى و عەسكەرى يەكتەر لە دەزگا ئیسلاميهكانى ناوهوه و دەرهوه سى ولات و هاوکارى کردنى يەكتەر لە بارى فەنیهوه .

۱۹۸۷/۲/۸

نوبنەرى يەكيتى نيشتمانى كوردستان

نوبنەرى پارتى ديموکراتى گەلى كوردستان

هاريكاريبانەيان دەكات لە ئەل پارتمان ، كە لە هەمان كاتدا دەربەرینه لە هاوکارى خەباتشيرانە لە ئەل ريبازى نيشتمانى سوریاى دژ بە ئيمپرياليزم و زابونيزم .

سلاوى شە شە مین کۆنگره ی

پارتى کۆمونیستى سوریا بۆ

شە شە مین کۆنگره ی

پارتى کۆمونیستى سوریا
دیمەشق ۳۱/کانونى دوه می/ ۱۹۸۷

بزووتنه و ده ی ئازادیخوازی نيشتمانى كوردستان

سلاو بۆ پارتمان

بۆ کۆمیتەى ناوهندی پارتى ديموکراتى گەلى كوردستان .

کۆمیتەى ناوهندی پارتى کۆمونیستى سوریا ، بەناوى نوبنەرانى کۆنگره ی شە شە م و بەناوى کۆمونیستەكانى سوریا ، زور سوپاستان دەكات بۆ ئەو سلاونا مەیهى لە شپهوه بە شتبهوه شە شە مین کۆنگره .

نوبنەران بە گەرمى پيشوازیيان کرد لەو سلاونا مەیه و بەبایەخهوه گویان لیگرت و بەلای ئیمهوه ئەوه نیردراوه بو کشت ئەندامانى حیزبهگەمان و خەباتەگەى .

پهيوهندی هەفالاتهى نيوان هەردوو پارتمان دەورى خوی گيراوه لە پتهوکردنى خەباتى هاوبەش دژى ئيمپرياليزم و زابونيزم کۆنگره پەرتى و لەپيناوى ئازادى ئەلان و لەرى پاراستنى ناشتى و دژى مەترسیهكانى جەنگى شتومى ويرانگەر و بەردهوام کاردهگەین بو پتهوتر گۆردن و چەسپاندى ئىم پهيوه ندييه .

کۆمیتەى ناوهندی
پارتى کۆمونیستى سوریا

دیمەشق

۲۰ / ۲ / ۱۹۸۷

شە شە مین کۆنگره ی پارتى کۆمونیستى سوریا سلاویكى تاییهتى ئاردوووه بو بزووتنهوى ئازادیخوازی نيشتمانى گەلهگەمان .. کە شایانى باسه ئەمه يەگە جواره بەم شیوهیه لە کۆنگره ی ئىم پارتمیدا باسى بزووتنهوه ئازادیخوازیهگەمان بکری .. گومانی ئیدا نیه کە پهيوه ندى پتهوى پارتمان و پارتميه كوردستانیهكانى تر لەگەل پارتى کۆمونیستى سوریا دەوریکى کاربگەرى هەبووه لەم بارهيهوه .

شە شە مین کۆنگره ی ئىم سلاونا مەیه یه :

شە شە مین کۆنگره ی پارتى کۆمونیستى سوریا کە لە ۲۹ - ۳۱ ی کانونى دوه می ۱۹۸۷ سازگرا ، سلاو دەنیرى بو خەباتى بزووتنهوى ئازادیخوازی نيشتمانى كورد بەهه موو لاپه نیه جوربه جوربه گانیهوه دژى ئيمپرياليزم و زابونيزم و کۆنگره پەرتى و لەپيناوى مافى خوبرياردانى چاره نوس و زام ن کردنى مافه روشنیرى و کومه لایه تیهگان و لەپيناوى ناشتى جیهانى و ئاسایشى گەلان ده .

کۆنگره وا دەبینى کە پهيوه ندى میزویی پتهو نیوان چهماوه ری ئەللى عەره ب و چهماوه ری کورد يەكده خات و خەباتى بزووتنهوى ئازادیخوازی نيشتمانى عەره بى و خەباتى بزووتنهوى ئازادیخوازی نيشتمانى كورد يەكده خات . کە هەردوو بیکه وه کارده گەن لەپيناوى ئازادى نيشتمانى و کومه لایه تى دا .

کۆنگره گەمان بەبایەخهوه گویى گرت لەو سلاونا مانەى لە چەندەها لایه تى بزووتنهوى ئازادیخوازی كوردیه وه سۆی هاتبون و کۆنگره گەمان بەگەرمى سوپاسى ئىم هەلویستە

به بیان

شی چه ما و هری گله که مان خه بات بکه و بدر پهرچی دوور خسته و هه و کوچ پیکردن و دهر به دهری
بدهر هه و پشتگیری راه پهرینی شاره زور بکه

هه ره له ناوه راستی مانگی رابورد و هه سهر تا سهری کوردستانی عراق، شیوه یه کی هه لچوون و
ناره زایی و بهرگری چه کدارانه به خویه و هه بینی دزی ده سلانداریه تی سهدامی عه فله قسی
زوردار . ثم بارو شیوه یه به سرکه و توهک کار دانه و هه پیکری راسته و خو له سر به کار هیئانی
گازه ژه هرا و یه کان دزی روله کانی گله که مان که بووه هوی مودنی پتر له سه ده ها و ولاتی له
منال و زن و پیرو لای بی تا وان سهر باری سده ها ها و ولاتیان و وهک بهرگری به کی چه ما و هری
له خوه دزی چه پهلترین شالای ویرانکردن و کوچ پیکردن و دهر به دهری کردنی زه که ز پهرستایه تی
که گوندو شاروچه کانی کوردستان به خویه و بینی ، شهوش ره نگدانه و هه کی ترس و له رزی
سهدام و ناگا کانیته تی له میبیا لیزم و کونه پهرست له شورشه ی گله که مان ونه توانینیان
له ده امرکاندنه و هیدا . نامانجی ثم شالاهه چولکردنی لادی شورشگیره کانی کورده بگره هه تا
دهرو بهری شاره گه وره کان له مانه شتوانانه و دوور خسته و هیان بو بیابانه کانی باشور و
باشوری روز تا وای له سهر سنوره کانی سعودیه و شهردن .

روله کانی گله که مان به چای خویان بینیان چون خانوو به ره کانینان سوتاندن و مزگه و ت
و قوتا بخانه کانینان به دینا میت ته قاندنه و هه کانی و کانیا و هه کانیشیان به کونکریت کویر کرده و هه
و کریان بهردایه دارو بارو پاوانه کانینان .

ثم شالاهه ده یه وی هه ناری کوردستان دامالینی و رهگی گله که مان بو دوا جار هه لته کینی
که شهوش به زمانی نوبه تداره خوین مژه کانی دوزه خی سهدام پی و تراوه کرداری کوتایی
پی هیئانی بهرگری عراقی .

گله زور لیکراوو تیکوشه ره که مان بی دهنگ نه بووه له سر ثم شالاهه هیتله ریبه ، به لکو
به هه موو شیوه یه ک و به چنده ها پله ی جیاواز له زور به ی ناوچه کانی کوردستاندا ، به
هزاره ها ها و ولاتی خویان گه یاندوته ناوچه فازادکراوه کان له جیاتی سهر شورکردن بو ثم
کوچ پیکردنه چه پله . پیشمه رکه پاله وانه کانی کوردستان له هه موو پارت و هیزه نیشتمانیه کان
و هیزه کانی بهرگری میلی له هه موو جیکایه ک بوی دابه زیون و به چه ک بهرگری له کم کوچ
پیکردنه ره که ز بهرستیبه ده کن و هیرش و په لاماردانی شهری بهرده و امی روزانه یان ده به نه
سهر هیزه کانی رژیم فاشی و زیانی توندیان لی داون . شایانی گرنگی پیدانه ژماره یه کی
زور له چه کداره کانی (افواج خفیه) ی سهر به رژیم هاتنه نا و هیزه کانی بهرگری میلی و
پیشمه رکه وه ، چونکه شهوش به ده وری خوی که وتوته بهر کرداری دوور خسته و هه راگواستنه و هه
ره که ز بهرستانه .

ثم بهرگری میلیبه دزی شالای کوچ پیکردن و دهر به ره دوندانه یه له ده شتی شاره زور
گه شتوته دواپله . ده شتی پر بیت و کانی و کانیاوی باشوری شاری سلیمانی و له ویشه وه رژیم
ده شتی کرد به گواستنه و هه ها و ولاتیان نه ک ته نیا هه ره له دیبه کان به لکو له شاروچه کانی وهک
خورمال و سیروان و سهدساق هه تا شاری هه له بجش که ژماره ی دانیشتوانی نزیکه ی سه ده
هزار ها و ولاتیبه . جوتیاران له هه موو چمکی ثم ده شته به رفراوانه ها واریان کردو بیراریان
دا سهر پیچی بکن له فرمانه کانی دهر به دهری ویرانکردنی شارستانیته و ژیان ، شهوش به

هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام
هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام
هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام
هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام
هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام
هنگامی که بو برگری کردن، چه بود رایبرینیکی چه کارانه و چندها شری برده و ام

دوژمنی فاشی گهیشتوو .
شایانی گرنکی پیدانه گهشم برگرهیه برده و امه هیزهکانی برگری میلی دهستی
بهسر شاری (هلهجیه) و (سید سادق) دا گرتوو و لهگل بهشی زوری ناوچه
فراوانهکانی دهشتی شارهزور .
شهی چهماوهری گهلهکهمان

خباتیکه برهیرچی دوورخستنهوه کوچیکردن و دهرهدهری بدهرهوهو مهجو بو
بیابانهکانی باشور ، برگری بکه لهخاکی باوک و باییرانت له شارهکان و لهگوندهکان و
لهشارستانهت و کولتوری گهلهکته بپاریزه ، خاکه سهوزهکته مهدهره دهستداگیر کهره
سهدامیه رایونیزمییهکان . برگری بکه له داگیرکردن و ولاتزهوتکردنی رهگهزپرستیانه .
شهی پیشمهرگه بهچهرگ و پالوانهکان

لههر پارت و هیزیکی نیشتمانیداین ، شهی هیزهکانی برگری میلی :
دابهزن بو فریاکهوتن و رزگارکردنی براکانتان لهدهشتی شارهزور ، شهوپهری هیزوتوانای
خوتان بهکاربینن . شهوپالوانانهی دهشتی شارهزور ، لاپهرهیهکی تریان لهسهبرزیدا خسته
سر لاپهرهکانی تری سهبرهزییهکان بو برگری کردن له کوردستانی جوان و دلگیر .
شهی رولهکانی گهلی کورد ، لههموو شارهکانی کوردستان و لهگشت شوینیکا پشگیری
و پالپشتی شم رایبرینه نیشتمانیه جوتیاریه بکن لهدهشتی شارهزور ، بهیامهستی و
مانگرتن و خویشاندان و رایبرین .

شهی روله بهشهرهفکانی عیراق
لهبعدا و موسل و بهسره و نهجهف و هموو شارهکانی عیراقی بریندار پشگیری
رایبرینی براکانتان بکن لهشارهزور دژی زورداری و دوژمنکاری شهفلهقهکان ، که شهوش
لاپهرهیهکی شهرفهمندییه لهلاپهرهکانی پالوانیتی دژی شم چنگه و شم فاشیزمییه
دژی شه کلولی و کارهساتانهی کهخوتان بهدهستیانهوه بازار دهچیژن .
وهرن بهدهنگ رایبرینی براکانتانهوه و شهوشوهک شهوان رایبرن .
شهی رولهکانی گهلهکهمان لهدهرهوهی ولات

خویشاندان ریکهن دژی بالیوزخانهکانی رژیمی فاشیت ، بهریکهن بهرهو دایرهو دام و
دهزگاکانی نهتهوه بهکرتوووهکان و بهرهو پهلهمانهکان و دامهزراوه حکومی و روژنامه
گهریهکان و داوای پشگیری شورش گهله زور لیکراوه کهمانیان لی بکن کهروژ شهروز
زیاتر زولمی لی دهکرت .

شهی هیزه نازادیخوازهکانی گهلانی ناچهکهمان و شهی گشت نازادیخوانی جیهان :
پشگیری شهوه بو خباتی گهله تیکوشهرهکهمان و هاوکاریتان لهگل کیشه رهواکهمان بهشیکه
لهخباتی شهوه دژی شمیرالیزم و رایونیزم و کونهپرستی .

مهکنهبی سیاسی

پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان

۱۹۸۷/۵/۱۷

بوردومانگردنی کوردستان به چه کی کیمیاوی

لهیه کتر نزیک بونه وه و ته بایی نیوان هه موو هیــــز ه شورشگیره کانی کوردستان و بهرزبونه وهی چهنیدی و چونتیی فاستی چالکی و قاره مانی پیشمه رگه و راپه رینه هه جه ماوه ریبه کان ، هه موو پیکه وه ترس و له رزیان خستوتسه نیو دلی فاشیسته خویتمزه که ی بغداد که لاوازی خوی سو ده رگه وت له بهرام بهر میزی په کگرتووی گه . هه ر بویه له بهرام بهر شه و زنجیره سه رگه وتنانه ی شورش و بزوتنه وه فازادبخوازیبه که ماندا و له بهرام بهر تیکشکانده کانی خوی چلکا و خوره کانی دا ، وه ک درنده که وت به کارهینانی چه کی کیمیاوی له ناوچه جوربه جوره کانی کوردستاندا . به نیازی له تاو بردنی شورشه فازادبخوازه که مان و ریشه کیشانی که له خه باتگیره که مان .

هه ر به نیازه گلاوه ، فروکه کانی صدامی فاشی و درنده ، له روزانی ۲۰۰۱، ۲۰۰۲، ۲۹، ۲۵، ۲۰، ۱۶، ۱۵، سه ره تانی مانگی حوزه یرانی شه ماندا به چری چه کی کیمیاویان به کار هینا دزی چهنده ها گوند له ناوچه کانی سلیمانی و هه ولیز و که رکوک و دهوک وهک (باخه بهر ، هه له دن ، به رگه لــــو ، سه رگه لو ، چالاوا ، چنارنی ، نولچکه ، ئاوه زی ، سیروان ، کانی تو) له سلیمانی . گوندی (بالیمان ، کانی بهرد ، زینسی ، به لالوکان ، شیخ وه سان و ناوچه ی ده ره شیرو ساوسیوکان) له هه ولیر .

له شه نجامی شه هیرشه درندان به دا و به وچه که ی که هه موو یا ساچیپانیه کان قه ده غه بیان کردوه ، له ناوچه کانی سه ر به پاریزگای سلیمانی و هه ولیر ۱۲۰۰ هاوولاتی شه هید و بریندار بوون ، که زوربه ی زوریان بریتیه له منال و شافرهت و پیرو پدک که وتی گونده کان ... گوندی شیخ وه سان که نزیکی ۵۰۰ که سی تیدا ده زیبا به ته واوی ویران و قه لاجــــو کرا . شه مش ناوی جه ندیک له شه هیدانه به :-

ته مه نه	ناو	ته مه نه	ناو
سال ۶	۱۸- عائشه شهبهرا هیم	سال ۵	۱- اسعید عثمان کریم
سال ۶	۱۹- حسن خورشید	سال ۶	۲- فاطمه عثمان کریم
سال ۷	۲۰- خه دیچه خورشید	سال ۷	۳- زرگه عثمان کریم
سال ۸	۲۱- خلیل سلیمان خدر	سال ۸	۴- شه دیبه عثمان کریم
سال ۱۲	۲۲- رسول سلیمان	سال ۱۰	۵- ستار عثمان کریم
سال ۵۵	۲۳- فاطمه محمد	سال ۱۵	۶- حسین عثمان کریم
سال ۳۵	۲۴- فاطمه خدر	سال ۳	۷- حسین مجید سلیم
سال ۳۵	۲۵- خه دیچه مه محمود	سال ۴	۸- سه لام مه جید سلیم
سال ۳۰	۲۶- زلیخا مه محمود	سال ۹	۹- فاطمه مه جید سلیم
سال ۴۰	۲۷- فاطمه ته ها	سال ۱۰	۱۰- سه لیم مه جید سلیم
سال ۲۵	۲۸- حه بات هه مزه	سال ۲	۱۱- ریبوار عه لیه سه لیم
سال ۲۵	۲۹- فاطمه شه حمه د حاجی	سال ۲	۱۲- غه زال حه سن
سال ۱۹	۳۰- خه دیچه عه به دوللا	سال ۳	۱۳- نازه نین حه سن
سال ۲	۳۱- هیمین یونس	سال ۲	۱۴- سه ربارز محمد حسین
سال ۸۵	۳۲- کریم محمود علی	سال ۴	۱۵- ریزان عه لیه سه لیم
سال ۸۰	۳۳- حاجی اسماعیل	سال ۳	۱۶- سه یروان سه عید عبدالله
		سال ۶	۱۷- سه ریم عزیز حسن

هه روه ها له ناوچه کانی سه ر به پاریزگای دهوک که بومبارانی بته که کانی جودو چهنده ها گوند کرابوو به چه کی کیمیاوی چهنده شه هیدیک و ۱۴۹ بریندار هه به ، که برینه کانیان بریتیه له کویر بوونو سوتان و چهنده ها جوره نه خوشی تر که غازی کیمیاوی دروستی ده کات . . . به لام به پیچه وانیه بوچون و ئاواته کانی دوزمنان شه تاوانه ش وهک هه موو تاوانه کانی تریان ناتوانی چوک به گه لی دایدات که ده بیان ساله چه کی خه باتی هه لگرتووه و پاریزگای له بونی خوی ده کات و ئامانجی

« روزی ۱۸ / نیسانی ۱۹۸۷ به ناوی (به کیتی نیشتمانی کوردستان ، پارتی دیموکراتی کوردستان ، پارتی سوسیالیستی کوردستان ، پارتی سوسیالیستی کورد و پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان) بانته وازیک شیمزا کراوه و ره وانه کراوه بو (شمینداری گشتی نه ته وه به گگرتووه کان، نوینداری و لاتانی همیشه شندام . شهنجومه نی شهن و

ریکخراوی لیبور دنی جیهانی ، خاچی سوری جیهانی، ریکخراوو هیزه دیموکراسیخوازو مروفا به تیه گانی جیهان و لایه نه گانی بزوتنه وهی ئازادیخوازی عه زب . به ناو نیشانی (بانته واز ده رباره ی بوردمانگردنی کوردستان به چه کی کیمیاوی) . که داوایان کردبوو شو لایه ناته نوینداری خویان بنیسیرن بو کوردستان تا خویان تاوانه گانی رژیم عیراقی ببینن و هروه ها داوای هاریکاری کردن و ناردنی بارمندی پزشکی لی کردببون له گهل تاوانبارکردنی رژیم عیراقی و کار کردن بو دوباره نه بونه وهی شم جوره تاوانانه .

« له گهل به رده وام بوونی بوردمانگردنی کوردستان به چه کی کیمیاوی جاریکی تریش شم پارتیبانه (پارتی دیموکراتی کوردستان ، پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان ، پارتی سوسیالیستی کورد (پاسوک) ، پارتی سوسیالیستی کوردستان و به کیتی نیشتمانی کوردستان یاداشتیکیان دایه وه به هه مان شو لایه نانه ی له سه روه ناویان هاتووه و له گهل یاداشته که دا سی لیسته ره وانه کراوه :

- ۱- لیسته بهک به ناوی هندیگ له شهیدان
- ۲- لیسته بهک به ناوی هندیگ له برینداران
- ۳- لیسته بهک به ناوی هندیگ له و گوندانه ی ویرانکاران به هوی چه کی کیمیاوی به وه .

« جاریکی تریش به ناوی (پارتی سوسیالیستی کورد (پاسوک) ، به کیتی نیشتمانی کوردستان ، پارتی دیموکراتی گهلی کوردستان ، پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتی سوسیالیستی کوردستان) یاداشتیگ پیشکش کرا بو سه روکانی گشت ولاتانی عه زب و شمینداری گشتی جامعه ی ولاتانی عه زب به باره ت به به رده وام بوونی رژیم فاشیستی مدام له ویرانکردنی کوردستان دا .

سه رکه و تنی شورش و به دیه پانی ئازادی و سه ربه خوییه و له پیناویاندا قوربانی به هه موو شتیگ داوه و ناماده به تا دوا هه ناه ، تا دوا دلویه ی خوین ، تا دوا فیشک سه نگه ری عه بات به رنه دات و کوردستان بکاته کوردستانی دوزمان .

میژوو شاهیده که به ر له م دیکتاتوره چه به له ش ، چند ستمکاری تر هه مان نیازو هه مان ئاواتیان هه بووه و هر به و هیوا به وه سه ریان ناوه ته وه و کورد کوردستان له وان مه زترو زیندوتر بووه .

بو به ربه رچ دانه وهی شو هیرشه شو فینیه درندانه به پیشمه رکه گانی کوردستان و عه باتگیرانی هیزه پیشکوتن خوارو شورشگیره گانی میراق کوردستانیان له ژیر به عه فله قیه فاشیستیبه خوین به ربه گان و به کر به گراوه گانیاندا کردوته دوزخ و له هه موو لایه کی کوردستانه وه پاله وانانه زه بریان بی ده گه بنن و توله ی به دان بی تاوانیان لی ده سینن.

بانته واز بو هاریکاریکردن دژی شه ری کیمیاوی

دوا به دوا ی هیرشی درندانه ی عه فله قیه گان بو سه ر کوردستان به چه کی کیمیاوی ، چندین به بیاننا مه و بانته واز بلاؤکراوه ته وه بو رای گشتی جیهانی بو تاوانبارکردنی رژیم فاشیستیبه ره گز به رسته که ی صدام و بو دریز کردنی دهستی بارمندی و هاریکاری بو گه له چه و ساوه که مان .

« روزی ۱۷ / نیسان ۱۹۸۷ به ره ی (جود) به بیاننا مه - به کی بلاؤکرده وه به ناوی ((ده رباره ی تاوانی به کار هینانی چه کی کیمیاوی و هیرشی نوی را ئه و استنه وه له ناوچه ئازادکراوه گاندا)) بو رای گشتی عه زب و جیهانی که تیایدا داوای له هه موو هیزه ئازادیخوازو پیشکوتن خوازه گانی جیهان و ریکخراوی نه ته وه به گگرتووه گان و گشت ریکخراوه مروفا به تیه گان کردووه که دهنگی ناره زایی خویان به رزبکه نه وه و کار بکن بو راگرتنی شو تاوانانه و هاوکاری بکن له گهل گهلی عیراقدا بو رزگار بوون له و کلویه ی توشی بووه .

گوندی مه له کان له ژیر چره دوکه لی چه کی کیمیاویدا

گوندی (مه له کان) په کیکه له گونده غنچیلانه کانی ناوچه ی خوشناو ته ی . سر به قه زای (صلاح الدین) ی پاریزگای هه ولیره .
به یانی روزی ۱۹۸۷/۵/۲۷ نوو که ریکه وتی ۲۹ ی ره مه زان بوو ، واته روزی مارغه ی جه ژنی ره مه زان بوو . که کومه لسی فروکی رژیم ی خوبنمزی ره گه ز به رستی سه دام هیرشیمان هینا به سر هاویننه هه وارو کوتان و که پرو کوخه کانی گوندی (مه له کان) و به چه کی کیمیاوی بومبا بارانی که پره کانی کردو له (۸) خیزانی (۴۹) که سی (۷) شه هیت بوو هه ندیکگی دی له سه ره مه رگدان و (۲۵) بیست و پینج که شیش بریندارن و له پاش شه شوژ ریگا برین گه یشتنه شاری ورمی بو چاره سر و هه ندیکیان نیرران بو دهره وه ی شیران بو (شیتالیا) چونکه زور مه ترسی مردنیان لی ده کرا ...

چند گوندیکگی دی له هه مان روزدا به چه کی کیمیاوی بومبا باران کران وه ک گوندی (بله ، که ندور ، تاریبان) .
ثم گونده (مه له کان) پشتی داوه به چپای (ثاراسن) وله کوپوه فانوسوو چرای خیزانه جوتیاره کان تیایدا پرشنگی خویان له چهره کی شهوه تاریکه کاندان بلاوده که شهوه . زنجو کوریت و که پره شو وره کانیان له نزدیک گونده که له چیغولکه و قامیش و پووش و دار به روو چا کردبوو ، له پال چپا پسر به فره کاندان ثم خیزانه جوتیارانه سه ریان بیکه وه نابو ، مناله کانیان وه ک گولاله سوره کانی ثم به هارزه له م که پر و ثاوا بیانه ده پیشکوتن و له ته ک سه نگه ری پیشمه رگسه قاره مانه کان دا که وره ده بون و له لوتکه ی چپاکان فیبری سه ربه رزی و مه ندی و ثارامی ده بون و هه ناسه یان له سروشتی پر گری شورش و ثاراد پخوازی ده دا .
په کیک له مانه که باوکی سی کورپه و منالی بیتاوانسی شه هیدی ثم گونده یه فوتار بوو به ده می خوی کاره ساته که ده گیریته وه و ده لی :

(من) هاشم عبیدوللای خه لکی (مه له کان) م له کاتژمیری نزدیک شه ی به یانی کومه لی فروکه ی عه فله قیه کانی به غداد که یشتنه سر دولی مه له کان و وه کو باران بومبا یان سه سه سه رچاوه ی ثاوو چپا و که پرو کوریته شه کانی نیمه وه رکرد دیسان خویتنی منال و ثاغره ت و پیرو لای کوردیان تیکه ل به ثاوی به فراوه کانی چپاکان کردو بالنده کانی سه ره ز و باخه کانیان هه لغرانده ته راند .

هیشتا مناله کانمان له خه وه هه لهنه ستا بون له نا و بیخکه و جولاندها که وتنه بهر بومبا و بوردومانی چه کی کیمیاوی و بومبا ی هیشویه یی فروکه کانی رژیم ی سه دامی تاوانبارو دوزمنی ناشتی و مروفابه تی . له سه رچاوه ی ثاو و که پسر و چپا و ثاوه ل و په له وه ر هچی نه پاراست . بومباکان وه ک (ثار . بی جی) ده نگیان هات و دوکه لی ره شی مه یله و خاکی به سه سه ر ثاسمانی گوندو دوله که و سه رچاوه کان به نگی خوارده وه و خه لکی ثاوا یی هه مووی شه وه ی پیی کرا دهر به ری و غاریان دا بو سه سه ر ثاوو خومانی تی وه رده یین ، به لام خه لکه که به سه سه ر سه رچاوه ی کیمیاوی به وه هه لیبون و کانی و سه رچاوه ی ثاو و زه هرا و و که فی کیمیاویان لی ده روی . چاومان ثاوی ده کردو سوره بووه و داده خرا و نه مانده توانی سه یری روناچی بکه یین ، که سکاومان له ده می ده هات و له شمان ده سوتسا و سه رمان له گه ل شیشکی گراندا وه کو ده ستار ده سورا .
ثاوه له کانیشمان له نا و پاوان و چپاکاندا چاویان کوپر ده بوو ، نه یانده توانی به ریگادا بکه رینه وه بو ثاوا یی له چولی ده مانه وه و ده مردن . په له وه ره کانمان وه ک و ثاوه ل و مروف که سکاویان ده یناوه قیقیه کیان ده کردو ده میان به ش ده بووه و مردار ده بونه وه .
له شمان له گه ل سوتانه که دا زیبک و پوقلی پرثااو و زرزه ی لی ده رده که وت ، سور هه لده که را و هیدی هیدی ره ش ده بوو ، له شمان ده رزی و ده تویه وه . هه موو دنیا مان له پیش چاوی زهرد هه لده که را پاشان تارمایی چاوی ده گرتین و قه پات ده بوو .

بهر شهوی زور مەترسی مردنیان لێدەکرا .

کۆریه و مناله شههیدهکانی گوندهکه مان ، هه مووسالی، هه موو جهزن و نهووز، به هاران ، له دامه نی چیا ی ئاراسن و مه له کان و شیخ وه سان و هه ندرین و سفین و قه ندیلی سه ر به رزدا ، شاگولی سوری خویناویان سه وز ده به شه وه و کاروانی به شه مرگه ی کوردستان راده کیشن به ره و روژی ئازادی و رزگاری ، ئالای گه ل و ولات هه لده گرن و له م چیا و گونده که دا ملیوته ها خوشک و برای کورد ده به نه پیشهنگی سه ره وه که تان و چه پکه گولی به هاران تان بو ده هینته سه ر چیا ی قه ندیل و هه ندرین و سفین و ئاراسن و هه موو چیا سه شه هید و سه نگه ره سه ر خوینهکانی به شه مرگه و جوتیارو قوتابی و منالی کوردستان .

له ئاراسن و شیخ وه سان و مه له کان و به له و تارینان و که ندورو گوندو ئاره سه ر ورده ئاسن و یارچه یوما و دوکله ی کیمیاوی و گازه زه هراویه کان ، منالانی کورد سه رووی سه رکه وتن و رزگاری ده لینه وه بو به شه مرگه و بو گه ل و بو ولاتی کوردستان .

دهنگی هاوار به رز ده که نه وه بو گوئی مروفایه تی هه موو جیهان و شه م خیزانانه ش له بیر ناکه ن و موژده ی راپه رینه و شورشکی سه رتا سه ری کوردستان به شه هیدان ده دن. سه ر وه ک نوینه رانی چوار پارتی کوردستان له ناشتی شه و کۆریه شه هیده ی ته مه نی به ک سال و نیو بوو (شه هید ئارام) له زیوه شه م مه سه له یه یان بو گه لی کوردو هه موو گه لانی جیهان دوپات کرده وه و به کیتی نیوان پارت ولایه نه سیاسی و هیزه ئازاد یخوازی به کانی کوردستانیان سه ره له ئوی به خوینی ئارام دوباره کرده وه و به میلیه تی کوردیان را که یاند که شه م شه هیدانه ی زیوه و شه م شه هیدانه ی کیمیاوی له کوردستانا ته نها سه ر ناشتن و له گورناتیکی ره مزیه چونکه شه مانه سه ر زیندون و نامرن و دوژمن به م تاوانانه هه نگاو ده نی به ره و زمان و له ناوچون و نه ته وه ی کوردیش هه نگاو ده نی به ره و به کگرتن و چه ک هه لگرتن و سه رکه وتن به سه ر داگیر سه ران و دیکتاتورو فاشیست و کونه په رستاندا .

له گاتی ناشتی شه هید ئارام له گورستانی شه هیدانی زیوه که نوینه رانی شه و چوار پارتیه کوردیه ئاماده بوونو له وی و تاربان خوینده وه هه فال (سامی عه بدولره حمان) چه پکه گولی له سه ر ئارامگای شه هید ئارام، دانا و وتی (ده با گول سه ر گولان بیت) ، سه ر له وساتانه دا چه ماوه سه ی ده نگ بووبوون و روبارو به فراوه کانی چیاکانی چوارده وری زیوه ش ده هانته خوازه وه و به زیر باخچه و داره کاندای ده رویشتن و گولاله ی شه م به هه شته ی که سه دام له م به هارو به ره جه ئانانه دا له خه لکی سه تاوان و منال و ئافره تی کرد به دوزه خو به شه ی کوردو جه ئانه ی کوردو کوردستانی کردوه به بوومبای کیمیاوی گوته ویرانکردن و ده ره ده رکردن به ره و بیابانه سه کان و سه روشوین ون کردن و له به ندیخانه په ستان و ئازارو ته شه که نه جو قه ناره .

خزمه کانمان له ره شمالان له چیا بوون و خووبهخت وه به سه نه که وتبوون، هه رزوو به زوو هاتنه هاوارو فه ریا که وتیمان و ئیمه و هه موو خیزانه بریندارو خاوه ن شه هیدهکانه سی که په ره کانی ئارایی مه له کان له گه لیان هاتین سه ره شهاله کان له ویشه وه به ره و ئاری (ورمی) ، پاش سه ش روژ ره کا برین به پیه یان و به ولاغ له چیا و ره کا سه خته کانه سی سنوردا که به شتین.

ته نها شه وانیه له ئارایی بوون و هیه چیا ن لیه هاتبوو نه هاتن له گه ل چه ند په رو منال و ئافره تی شه هید کسه رای به جیها و له زیر دیوارو کولانه کاندای .

من دایک و باوکم هه ردوکیان ته مه نیان نه زیکه ی خه فتا ساله و بریندار بووبوون و زور په یس سوتا بوون به ته ما بووم بیانیه م بو چاره سه رکردن، هه ردوکیان په یان داگرت و لیم حارسانه وه و نه هاتن په یان گوتم : روله ئیمه له به ره پجری و له ش سوتان خومان له سه ر به شتی ولاغ راناکرین و ناتوانین به ره کای چیا دا برووین، په یان خوته سه ر له گوندی به مینین و مردنی شه ره مان په ی چاکترو خوشتره له چاکبونه وه ی ده ره وه . دایک و باوکم به جیهه شت هه ندی چاوم له مناله کانه م گه راک . بینه م (سه فین) ی کورم شه هید بووه له شی وه ک خاک که ره مه له ته مه نی په ینج سالیدا که وتوته ناو گول و گه یای به هارو له به رده م که په ره کاندای گیانی سه اردووه ، به به یرم هاتوه دوینه یه که وه له ناو شه م گولانه دانیشتیوین و په ی گوتم :

- با به گیان سه ی نا دووسه ی جه ئه به ، هه موومان دینه شه ره جه زن ده که یین له ناو شه م گوله سورانه ئان ده خوین، ئی با به گیان .

سه فینم له وی به ده سته ی خوم له گورنا ، به چیا ی ئاراسندا هه لگه راین و ئاورمان دایه وه گونده که مان دوکله ی کیمیاوی له سه ر په نگاژه ته وه ، که که به شتینه با له یان له وی (هه ندرین) ی کورم له ته مه نی (دوو به هاری) دا. شه هید بوو له ویش هه ندرینم به ده سته ی خوم ناشت . له ره کا له قه د چیا دا کوخه و په یشت تهنگی و هه نا سه واری و ماندوبون زوری بو ده هینام و له په شت شه و ولاغ وه ده رویشتم که (خه بریه) ی کچی له سه ربوو، که شه ویش پاش که می له سه رچیا ی قه ندیل شه هید بوو، شه ویشم له وی ناشت و له ته مه نی (شه م مانگی دا) به قه ندیلمان سه ارد ، مه و خیزانه که م و منالکی بریندارم ماینه وه وله گه ل برینداره کانی دی هاتین که به شتینه (ورمی) و فه ستا له زیر چاره سه ردا یین و هه ندیکمان ره وانه کراوه بو (ئیتالیا) له

ناشتنی شه هید « ئارام » ی ته مه ن یه ک سال و نیو و ه ک ناشتنیکی ره مزی بوگشت قوربانیه کانی جه نگی کیمیاوی

پیش ۲۵۰۰ سال (زهینهفون) ی یونانی به لاقی شکاوه وه وه به کوردستاندا تیبهری ، لهشکری (جهنگیزخان) بش له تیبهرینیا به کوردستاندا خوینیکی زوری لیرزا .. که ئینگلیزیش هاته کوردستان به هه مان شیوه بوو .. ئیستاش لای فامیله دی و دهر بهندی بازبان بهره له ئیسفانی ئینگلیزه کان ، لهشکری سه دامیش زوری له سهر داناوه و زوریشی له سهر داده نی ... دلنیاین ، باوه ربکه ن ئیمه دلنیاین ، میلله تی کورد هر سه رته که وی ، میلله تی کوردیه که ، به ک گیانه ، به ک خوینه ، به ک دله ، ده بی ئیم به کیتیبه به هیز بکه ین ، شه به کیتیبه کللیلی سه رکه وتنه ، شه به کیتیبه ناهیلی شه دام زه فر به میلله تی کورد ببات .. له هر هیزیک بین له هر کومه له به بین ، ئیمه نوینه ری میلله تی کوردین ، هه مومان بیکه ری ، جاریکی دی به کیتیمان دووباره ده که پنه وه له به رده م گوری شه هید (ئارام) و ئیم شه هیدانه ، به کیتی خومان ن سوری ده که پنه وه ، ئه بی خه بات بکه ین ئیم به کیتیبه به هیز بکه ین ، چونکه له ریگه ی ئیم به کیتیبه خه باتی پیشه رگه ی قاره مانی میلله تی کورد سه رته که وی به سهر هه موو دوژمانا هر وه ک سه رکه وتنه . به سهر سه دامی خوینه مزی عه فله قسی فاشیست و هه موو دوژمانا ...

له کوتایی دا زور ریزو ته قه دیر ده گرین له ئازاپه تسی و به چه رگی و ئۆراگری و گه وره یی کاک جه لاله عومه ر باوکی شه هید ئارام و کاک هاشم عه بدوللا باوکی شه هیدانی کوربه خیزیه و هه ندرین و سه فین .. له گه ل ریزو ته قه دیرمان بو هه موو باوک و دایک و خوشک و برا و که س و کاری شه هیدانی کوردستان .

۲- هه فال (د. مشیر) نوینه ری به کیتی نیشتمانی کوردستان له وتاره که پیدا وتی:

ئیمه هه مومان نوینه رانی میلله تی کوردستان له سهر گوری منالیکی کوردی تازه پشکوتوو کوده بینه وه و به لینی خومان تازه ده که پنه وه بو میلله ته قاره مان و زی سه ده سه که مان که به رده وام ده بین له سهر خه باتکردن بوله نا و بردنی رژیم سه دام که بووه هوی شه هید بوونی ئیم شه هیدانه ی زیوه و روناک و ئارام و زارا ، ئیم منالانه باشترین به لگه ن بو به کگرتن و به کیتی میلله ته که بیان .. به لام شه فاشیستانه خه یالیان خاوه ، هیزی پیشه رگه ی کوردستان هه میسه و به رده وام لیدانی کاریگه ر لسه داکیرگه ری عه فله قی ده دات و سه رکه وتن هر بو خه باتی میلله تی کوردی قاره مانه و نابی شه وه شان له بیر بچی که

جه ماوه ریکی زوری به له که مان له سهر گورستانی شه هیدانی زیوه کوبونه وه بو ناشتنی ته رمی شه کوربه ته مه ن به کمال و نیوه ی له ئوندی (مه له کان) بهر چه کی کیمیاوی عه فله قسه ره گه ز به رست و درنده کانی به غداد که وتبوو ..

نوینه رانی (پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان و پارتی سوسیالیستی کوردستان و به کیتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان) ئاماده ی شه ناشتنه ره مزیه بوون و هه ریبه که بیان و تاریکی له سهر گوری شه هیدی نه مر (ئارام) خوینه ده وه .

۱- هه فال (سامی عه بدولره حمان) ئه مینی گشتی پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان ، له سهر تادا له گه ل دانانی ده سه گول له سهر گوری شه هید ئارام وتی : ده با گول بو گولان بیت .. باشان وتی :

" ئیمه نه ها توینه ته ئیره بگرین ، به لکو ها توین لیره ئیعلانی بکه ین که میلله تی کورد کول نادات و نابه زی ... ده بی ناره زایی و چه ساوه بی و مه زلومی میلله تی کورد به هه موو دنیا بکه یه نین ، داوا له نه ته وه به کگرتنه که مان ده که ین ، داوا له مه جلیسی ئه من ده که ین ، داوا له ده ستگا - کانی مافی مروف ده که ین ، داوا له بزوتنه وه ی ئازادی خوازی سه ره ب و روزه لاتنی ناوه راست و جیهان ده که ین ، که ده نگی ناره زایی خویان ده ربرن دزی جه نگی کیمیاوی سه دام له سهر سه ری میلله تی ئیمه ، ئیدانه ی ئیم جه نگی له نا و بردنی ره گه ز به رستا به تیبه بکه ن ، داوا ده که ین له هه موو شه و ولاتانه ی یارمه تی سه دام ده دن به زوترین کات بازارگانی لی بیرن و هه موو جو ره چه کیکی لی بیرن ، شه چه کانه ی سه دام به کاری ده هینی بو کوشتنی منالان، وه کو ئارام و سه فین و زارا ...

کردنی شهیدیکه ، به لکو ده مانه وی له میژوی به شه ریهدا
 ٤٠٠ گوند له ماوه یه ی دواییدا وه کو زهنگ له میژوی
 شهیدا زرنگی دپته وه ...
 شهیدا زرنگی دپته وه ...

هر له کونه وه داگیر که رانی کوردستان چه که کانی خوبان
 له گه لی کوردی فارماندا تاقیردوته وه ، هر له سه ره تایی
 شیخ مه محمودی نه مهروه ههتا به کارهینانی چه کی کیمیاوی له
 سه ر منال و ئافره تی کورد . جا خوینی شه شهیدانه وه
 دایکه سک سوتاوه کان داوامان لی ده که ن زیاتر به کیتیبه
 - که مان پته و بکهین و لوله ی چه که کانمان ئاراسته ی
 دوزمنی فاشیستی گه لی کورد بکهین ، واته سه دام و حیزبه
 عه قله قه که ی ... به خوینی ئالی شه شهیدانه کوردستان
 یان نه مان له سه ر کیوه به رزه کانی کوردستان تو مارده کهین
 ... ده با هه موومان ئوبالی شه شهیدانه بخرینه شه ستوی
 خومان ، به کیتی ریزه کانی میله ته ی کورد پته و بکهین ...
 با خوینی شهیدان له بیر نه چی ، با شترین به لگه شه شهیدان
 کوردستانه و برا بارزانیه کانمانه که ههتا ئیشتاش بی سه رو
 شوین ماون و مال و منالیان سه رگه ردا تن له زیندانه کانی
 به عسی عه قله قیدا که ن ئازانی جیان به سه ر هاتوه ... ده با
 بیکه وه ئاگردانی خه بات خوش بکهین .
 ٣- هه فال (شیراهیم میران) نوینه ری پارتی سوسیالیستی
 کوردستان له وتاره کهیدا وتی :

هاتوینه ئیره دووباره دلخوشی خومان پیشاندهین که
 ئیمرو پارتیه ئازادخوازیه کانی کوردستان به یه که وه منالیکی
 شهید ده نیزی و به لین تازه ده کهینه وه تا دوا دلویی
 خوینمان ، تا دوانه فه سی تا دوا کورد که له کوردستان مابیی ،
 ئیمه به رامهر به دوزمنانی خومان راده وه ستین و ده جهنگین
 سه ر بوهیج دوزمنیک دانانه وینین و مانی میله ته ی کورد
 وه ده ست ده هینین .. هر روز سه ده ها قوربانی ده دهین له
 سه نگه رو جه رگی خه بات ، له ژیر چه کی کیمیاویدا دهین به
 ئاگری شه ری خوینمزی فاشیستی به غدا .. شه کورده خوفروش و
 زولانه ی چه کی خیا نه تیان هه لگرتوه ، عیبه ره ت بیانگه ری
 ، عیبه ره ت بیانگری که ئاوا چه کی کیمیاوی به سه ر میله ته ی
 شهیدا ده ریزن و شه وانیش چه کی خیا نه تیان بو دوزمنی
 فاشیستی به غدا و به عسی عه قله قی هه لگرتوه و خیا نه تیان
 به میله ته که ی خوبان کردوه و چهنده ها منال و ئافره تی
 کورد به کیمیاوی ده کوژی و چهنده ها شه وه اش به ره و شارو
 گونده کانی عیراق رویشوتوه ، شه کورده خیا نه به چاوی
 خوبان دینیان له گوندی شیخ وه سان چهنده ها لاشه ی
 سوتاویان برده وه رانیه . شه جاشه خوفروشانه عیبه ره ت
 بیانگری ، و چه که هه لکه گرن بو دوزمنی فاشیستی به غدا
 و بهینه وه ریزی میله ته که ی خوبان و ئا برووی خوبان
 سبی بکه نه وه ... شه چه که نه هیتله رو نه جوله که ی داگیر
 که ری فه له ستین به کاربان نه هینا وه دزی میله ته که ی
 خوبان ، سه دام به کاری هینا به رامهر به میله ته که مان .
 ٤- هه فال (فه له که دین کاکه یی) شه ندای مه کته بی سیاسی
 پارتی دیموکراتی کوردستانی عیراق له وتاره کهیدا وتی :

شه ماتمه ، ماتمه هه موو میله ته ی کورده ، هی هه موو
 بی شه رگه و هی هه موو هه فالان و ئازادخوازی جیهانه و
 رایده که یه نین که شه تاوانه تاوانی دزی به شه ریهدا و
 به ئن دار بوونی ئیمه ، شه پارتیانه ، نه که هه رته نها به ری

نای شهوانی به چه کی کیمیاوی له ئوندی (مه لکان)

شهمین	نای	شهمین
١- شهبهراهم شهحمه	٢٢ سال	شههید
٢- محصنه ظاهر	٢٣ سال	بریندار
٣- شهاب شهبهراهم	٩ سال	شههید
٤- زهره شهبهراهم	١٢ سال	شههید
٥- فهینهل شهبهراهم	٢١ سال	بریندار
٦- نادر عومه شهحمه	-	بریندار
٧- گهلاویژ شهبو بهکر	٣٥ سال	بریندار
٨- تهحسین نادر عومه	٥ سال	بریندار
٩- سهراهات نادر عومه	٦ سال	بریندار
١٠- روناک نادر عومه	٣ سال	شههید
١١- دلپاک نادر عومه	٣ سال	شههید
١٢- جهلال عومه شهحمه	٢٢ سال	بریندار
١٣- گولی شهحمه جهسن	٢٢ سال	بریندار
١٤- شهیوب جهلال عومه	٨ سال	بریندار
١٥- جهمال جهلال عومه	-	بریندار
١٦- ئارام جهلال عومه	بهک سالونیو	شههید
١٧- هاشم عهیدوللا صالح	٢١ سال	بریندار
١٨- عطیه اسماعیل رهسول	٢٢ سال	بریندار
١٩- حیکمهت هاشم عبدالله	-	بریندار
٢٠- سهفین هاشم عهیدوللا	٥ سال	شههید
٢١- ههندرین هاشم عهیدوللا	٢ سال	شههید
٢٢- خبیره هاشم عهیدوللا	شهش مانگ	شههید
٢٣- عهیدوللا صالح	٧٢ سال	بریندار
٢٤- خهدیجه ظاهر	٧٠ سال	بریندار
٢٥- مستهفا مهولود	٣٧ سال	شههید
٢٦- جهویز ئیسماعیل	٤٠ سال	شههید
٢٧- ... مستهفا	٣٠ سال	بریندار
٢٨- سیو محمد شهبهراهم	٥ سال	بریندار
٢٩- شلیر محمد شهبهراهم	٣ سال	بریندار
٣٠- بهفرین محمد شهبهراهم	٢ سال	بریندار
٣١- بهیان نادر	٢٨ سال	بریندار
٣٢- کهمال حسین سهعید	٢٦ سال	بریندار

تاوانه کانی رژیمی فاشیستی سه دام دژی کوردستان بی سنوره

- ۵۴- عبدالله علی
- ۵۵- سالار نوری
- ۵۶- عومر شه محمد شه مین
- ۵۷- تهها حسین حسنه
- ۵۸- ریموار حاجی غریب
- ۵۹- فهراهاد شیخ حسنه
- ۶۰- عبدالله وهاب سابر
- ۶۱- شیرزاد دهرویش ره حیم
- ۶۲- ئاراس ره شید
- ۶۳- ناسر محمود دهرویش
- ۶۴- رزگار حسنه مهلا غلاهر
- ۶۵- کانه ران عوسمان
- ۶۶- دلیر محمود علی
- ۶۷- رزگار حسنه محمود
- ۶۸- ئاسو علی ره حیم
- ۶۹- هیرش که مال قادر
- ۷۰- شه کرهم صدیق مه عرف
- ۷۱- شیرزاد حسنه
- ۷۲- مههدی عبدالله
- ۳۵- که مال حسنه سور علی
- ۳۶- جلال علی عبدالله
- ۳۷- سعید محمد عزیز
- ۳۸- یهحیا کازم حبیب
- ۳۹- عثمان مستهفا محمود
- ۴۰- که مال محمود عبدالله
- ۴۱- عومر محمد محمد شه مین
- ۴۲- شیلهام مهجید مهجید
- ۴۳- عبدالله کریم توفیق عبدالله
- ۴۴- رزگار شه کرهم محمود
- ۴۵- حسین سلیمان جوید
- ۴۶- طوقمان که مه جاف
- ۴۷- نزار نوری شه محمد
- ۴۸- وههاب
- ۴۹- نه بهز
- ۵۰- ئاوات شهماعیل
- ۵۱- که مال عبدالله
- ۵۲- سلام
- ۵۳- قه رهدون حسین

هه ره شه خوینمزه ره کهز بهرستانه ی حوزه برانی ۱۹۶۳ ی سلیمانی ، که ده یان کوردی نیشتمانی بهر وه رو خه باتگیر- یان زینده به چال کرد .. هه ره شه درندانه ی له کوده تا ره شه که ی ای شوبات به دووه ههزاران گوندی کوردستان له سه رده ستیاند کاولکراوه و سوتینراوه و هه دان بی تاوان شهید کراوه .. هه ره شه به خوین تینوانه .. هه ره شه و فاشیستیانه .. هه ره شه میراتگرانه ی هیتلر و موسولینی .. شه و جانوه ره عه فله قبیانه .. شه و دراکنولایه ی عیراقی له خوینا نقوم کردوو .. تنیا به وه تیر خوین ناسی که ههزاران لای کوردی له سیداره داوه .. به لکو له وه شه سل ناکاته وه که که لیه ی بنیته خوینی منالان .. تاوانه کانی شه رژیمه له میژووی جیهاندا له وینه یان که مه .. دلنیا یی به وه ده لیمین دیکتاتوریه کانی جیهان له چاوی سا زور دیموکراسی و شاشیخوازو مروفایه تین .. شه ره رژیمه کورکراوه که ی مارکوس ، شه وه رژیمه له قه وه که ی بنیوشی .. دوی شه وه ی له ره شه کیری به کی که وه ره دا له سلیمانی (۳۰۰) منال ، که ته مه نیان له نیوان (۹-۱۷) سالی به ، کیران و به ره و زیندانه کانی رژیم راپیچ کران ، له قه سا بخانه کانی به غنادو شه به غریب و شاره کانی تردا زور به یان له سیداره دراوان یان له ژیر ئازارو شه شه که شه ده شهید بوون ، ته رمی (۷۲) که سیان که هیشته وه ده شه که س و کاریان ، شه مه شه نا وه کانیانه :-

* ناوی شه شه هیدانه له زماره به کی کانونی ذووه می روزنامه ی (الشراوه) ی خورگانی نا وه ندی به کی تی نیشتمانی کوردستان وه رکیراوه .

- ۱- جبار سیامند هه ویز
- ۲- مهزهت سلیمان شه محمد
- ۳- ره مهزان محیدین
- ۴- شه یوب کازم حسنه
- ۵- علی صالح حسین علی
- ۶- عومر میرزا شه مین
- ۷- شه مین شه ریف ظاهر
- ۸- نه زیر یوسف ظاهر
- ۹- جبار خالد جهنگیز
- ۱۰- لرغا کورکیس
- ۱۱- محمد یه عقوب سه سعید
- ۱۲- جلال که مه هه خان
- ۱۳- سه ردار توفیق محمد
- ۱۴- شیرکو علی فه ره ج
- ۱۵- ئاراس عبدالله محمد
- ۱۶- ریموار محمد که ریم
- ۱۷- تهها شهیراهیم حسنه
- ۱۸- کاروان ره شو ف
- ۱۹- فاضل محمد خه سه ره
- ۲۰- دلیر ره زا قادر
- ۲۱- کاروان که ریم عبدالله
- ۲۲- سامان عبدالکریم خه لیفه
- ۲۳- جلال توفیق صالح
- ۲۴- شه محمد حسین محمد شه مین
- ۲۵- محمد مهجید عبدالله
- ۲۶- ئاکو ره شه فه ره ج
- ۲۷- به ختیار شه محمد عزیز
- ۲۸- فه ریب جلال محمد
- ۲۹- فه خره دین محمد صالح
- ۳۰- محمد صدیق سواره
- ۳۱- دلیر عبدالله که ریم
- ۳۲- که مال شه محمد علی
- ۳۳- هیوا علی حسنه
- ۳۴- محمود حسین محمد

جه ماوه ری کوردستان به کژ جه لادده کانیا ده چیته وه

به عسبه عه فله قهه کان و لیبرسراوی شه من و پولیسی تیدابوو ،
(۱۵۰) که سی تریش به دیل گیران ..
له روزانی تریش دا راهه رین و خوبیشاندان که پشته
سه نگه سر و چه مه مال و رانیه و قه لادزه و شه قلاوه و چوار
قورنه ..

له روزی ۲۲/ ثاباری شه مساله وه سه رتا پای جه ماوه ری
کوردستان له هه ولیرو سلیمانی که کوک و دهوک و زاخو . و
کویه و دهیان شویی تروه ترسیان خستوته نا و دلایی
گشت ده زکاکانی رژیم ره که زه رست و هه ره شه راهه رینیکی
جه ماوه ری سه رانه ری ده که له کوردستاندا .

شه راهه رین و خوبیشاندانان هه زنجیره یه کی نه پساوه
له خباتی بی وچان و دریز خایه نی گه له که مان بوروخانی
شه رژیمه سوگه نه ی نزیکی نوزده ساله چوکی داداره ته
سه ر ولاته که مان و سه رانه ری عیراقی کردوو به زیندانیکی
که وره له خوینی روله کانیدا نفومی کردوو ده یه ویت به
یه کجاری کوردستان کاول بکات و فاکرو بلیسه شه سورش و
بزوتنه وه نازاد یخوایه که مان دامزکینیته وه ... به لام
روله به جه رگه کانی کوردستان و هیزه کانی پیشمه رگه به
ها و کار یکردن له که ل گشت هیزه نیشتمان په روه رو پیشکه و تن
خواره کانی عیراق، به تاییه تی دوی شه و ته باییه له نیوان
هیزه گاندا شه جامدرا ، به هه موو توانایه که وه به رگری له
یوونی خویان و خاکی با و با پیرانیان ده که ن و ریگا ناده ن
بو دوزمن خونه گلاوه کانی بهینیته دی ..
میژوو ده یسه لمینی سه رکه و تن هه بو گه لانی خه باتگیر و
نازاد یخوازه چاره نوی دوزمنانی که ل و مرو فایه تایی
هه زبلدانی میژوو ده بی .

بو به ره برچ دانه وه ی هیرشه ره که ز په رستیه که ی رژیمه
فاشیسته درنده که ی صدام دژی گه لی کوردستان و ویران کردن
و کاولکردنی سه دان گوندو راگواستنه وه ی چه ساوه کانی
کورد بو به با بانه کانی خواروی عیراقو به عه ره ب کردنی
چهنده ها ناوچه ی کوردستان و بوردوما نکردنی ده یان گوند
به چه کی کیمیای و جو ره ها چه کی تر .. له هه مولایه که وه
جه ماوه ره که بورکان به روی دوزمناندا ده ته قنه وه و به کژ
جه لادده کانیا ندا ده چنه وه و هارار ده که ن ناتوینه وه و
ناتوینه وه ..

روزی ۱۳/ ثاباری شه سال له شاری سه یه سادق راهه رین و
خوبیشاندان ده سی بیکرد ، هه موو به یه که ده نگ ها واریان
ده کرد کوردستان ده که یه کوردستانی فاشیسه کان .

روزی ۱۴/ ثابار جه ماوه ری کولنه ده رو خه باتگیری شاری
هه له به له خوبیشاندانیکی که وره دا رزانه سه ر جاده و
شه قامه کان و ها واریان ده کرد خاکی خومان جیناهیلین .. با
فاشیسه کان برون .. با دوزمنان برون ... هه ره که ره و شتی
جاریانان جه لادده کان به فروکه که و تنه بوردوما نکردنی
دانیشخوانی شه و شاره برینداره و (۲۰) ها وولاتی شه هیدبوو
(۲۰) ی تریش بریندار .

به لام زه بر و زورو فاکرو ناسی عه فله قهه کان ناتوانی
مل به که له خه باتگیره که مان که بکات ، شه گه له ی که
ساله های ساله به رده و امه له قوربانی داند له پیناوی
که یشتن به نازادی و سه ره خوینی و دامه زراندنی کومه لگای
دوو له چه وساندنه وه .. هه ر بویه روزانی ۱۴ و ۱۵ ای ثابار
بلیسه راهه رینه که زیاتر کلپه ی سه ندو گه یسته (سیروان،
عه ربت ، شانه ده ری ، خورمال و کانی پانکه) له پاریزگی
سلیمانی و چه بنده ها ناوچه ی تری سه ر به پاریزگی ده که
روزی ۱۹/ ثابار جه ماوه ری قاره مانی شاری ره واندوز
راهه ری و خوبیشاندانیکی مه زنیان ساز کرد بو ده ره برینی
ناره زایی خویان به رامبه ر بریاره کانی رژیمه فاشیسته
صدام سه باره ته چولکردنی ره واندوز .. که هیزه کانی
پیشمه رگه و جه ماوه ره یه کیان گرت و هیرشیان برده سه ر
دام و ده زکاکانی رژیم و یه که به دوی به کدا ده ستیان به
سه رداگرت و پول پول له خشته سراوان له (شه فواج الخفیفه و
جاشه کان) ده چونه ناو ریزی جه ماوه ری راهه ری و ناو
ریزی هیزه کانی پیشمه رگه ... له شه جامدا توانرا ده ست
بگیری به سه ر شاره کدا و (۵۰) که سه له که وره پیاوانستی
رژیم و جاشه چلکا و خوره کانی بکوژی که (قا مقام ولیبرسراوی

رژیمی صدام له کوردستان .. بونیکی پوچه نه

حده

دهستو تافمیکی بیگانه به گهلی کورد نهک له کوردستانا جییا ننا بیته وه ، به لکو تاماون و هرچی نه خسته بهک بو بونیان دابنن بونه که یان هر خه یالییه و نابن به خاوه نی شه زه مینه یی به شیوه ی هه لئه له تانیخ خویانی پی هه لئه له تینن .

خاله بهر شه وه کاتی هاتنه ناو کوردستانه وه و چاویان به واقیعه که گهوت به یریان کرد هاتونه ناو ولاتیکه وه ناتوان بونی خویانی تیا به لمینن و شه نده مه کانیا ن توتی (شیزوفرینیا) شه بون و له سیبه ری خویان سلیمان شه کرد ، نا وای لیه اتوو ه هه رکه سیک بو کوردستان نهقل شه که یان رای شه گو یزن بو تفره دانی جه ماوه ری کورد شه وه وا (بوخه صمات) و پارهی زیادیشیان بو سه رف ده که نو هه ر نارازین و خواخوا ی شه وه یانه زر بگه رینه وه چونکه خویان چاک شه زانن که گهلی کورد به بیگانه و میوانیکی شه کورسیان ده زانی و که سیک وایان پی له خسته نابری که باوه ریکی جه ماهیری هه بیت و خه لک چاوی لی بکات و به هویه وه له ناو جه ماوه ری خه لکی کوردستاندا ته شه نه بکن جاری نیش سالی ۱۹۷۵ کاتی شه م دیوه زمانه و بیستیان بهل بهاونه ناو کوردستانه وه کیسهل شاسایی ملیکیان ده ر شه هینا و خیرا شه یان سرده وه به ناوا و پرکیشی شه وه یان نه شه کرد که بلین شه مش شه هین و له کوردستاندا جی ی خومان شه که یینه وه شه میش به که م له بهر شه وه ی هیزه کانی پیشه رگه قه ده غه ی هه موو جو ره چالاکیه کی لی کرد بـوون هه رچه نده شه گه ر واش نه یوا به ، دو هم شه گریته وه که خه لکه که هه ر خویان لی یان تزیک نه شه که وه تته وه و ده رگ سای باره گاگانیا ن (که هه ر له هئاره گه و ره کانی کوردستاندا هه بو) وه ک ده رگای شوینه عه یبه کانی ناو کومل به یر شه کرا و خه لکی قیزیانلی شه کرده وه .

شینجا له دوا ی هه ره سه که ی ۱۹۷۵ وایان زانی قیتر کوردستان گوره پانیکی به رینه بو نه راتین کردن له بهر شه وه وه ک زه رده واله به شارو دیها ته کانی کوردستانه وه وه ربون و داوایان له خه لکی شه کرد که بچه ناو ریزه کانی حیزبه خوینا و به که یان ، به لام دیسانه وه له چاران زیانر جه ماوه ری به شه ره فی کورد هستی به گلاویان کردو خواخوا ی شه وه یان بوو که هه رنه یان بینن و هه زاران چار ته ری بیق شه کرانه وه چاونه ترسانه پیا ن شه و ترا شیوه ته عبیر له شارات و شامنج و وفا پنده ی گهلی کورد ناکه ن و بیگانن به شینسانیه ت چچا ئاواتی نه ته وه ی کورد ، چندان چار له قوتا بخانه و داشره کانی کوردستانو له شوینه گشتیه کاند

وا تزیک بیست ساله موته که عه فله قیه کانی به بغدادیالی ره شیان به سه ر عیرا قدا کیشا وه و به سیاه تی (شه لم کو یرم ناپار یزم) سه پا ون به سه ریا و هه رچی سلایاتی رژیمه فاشیسته کانی شستا و رابوردی شه م جیهانه یه له واندا کو بوته وه و روزانه مو ماره سی شه کن .

هه رچه نده وه ک شاکرایه ، له تراندن و باره هه لرشتن و شازاردان و به ره لایی به ولاره هچ مورکیکی (ریکستن) و حیزبایه تیان پیوه نیه به تیا به تی له و کاته وه ی صدام به زوری شاکرو شاسن و کوشتن و برین خوی سه پاند به سه ر عیرا ق دا و حیزبه کی به ته وای کرده (عه صابه) بهک له چه و ره و شه لقه له گو یی خوی و بهک پیای لی نه هیشته وه فری به که رامه ت و (مه نطق) و شینسانیه ته وه ما بیت ، هه رچه کیان ده م شه کاته وه شه لی فوتو کو بیه کی کت و متی بی شایرو بی و چه قو کیشی صدام خویته ی و شام مونه بی ترخانه ی به شه شاره کانی عیرا قدا بلا و کرد و ته وه و به هه موو شیوه به که که و تونه ته بلا و کرد نه وه ی (نه ساد) و خرا به و به ناوا ی (تنظیم) و ریکستن له حیزبه خوینا و به که یاندا ده یان سه وه ی خه لکی به شه ره فی کوردستان بوژو بکن و بازار گه رم سی به خویانه وه شه کن و هه رچی چه و ره گه لورو بی شایرو ی شاره کان هه به له خویان کو کرد و ته وه و به ناوا ی (انتماء) وه له حیزبه ریسوا که یاندا بونه ته ته ته ری شه مین و شه تخیارات و مخابرات و شه وانه له ماله کانیا ندا شایرو ی دوراویان له لاین پیا وه کانی صدام وه یاری پی شه کری و شه وه ی بینیته سه رنان سه گ بونی پیوه ناکات شه وان شانازی پیوه شه کن و وه ک تانجی راویان کردون و به ریان داونه ته سه ر روله ی شازادی و بیست و نیشتمان به ره وه ی گه لی کوردی راه شتا و به رام بهر هه موو هه لو یسته فاشتیبه کانیان به لام شه وه ی لیره دا مه به ستانه شه وه به شایا شه م چه قو کیش و سه ره ریبانه ی له صدام خویبه وه سه رچا وه یان وه رگرتوه چون له لاین خه لکی کوردستانه وه معامه لیان له گه ل شه کریو ناچ راده یه ک توانیویانه ته شه نه به نه سادو ترشاندن سی خه لکی کوردستان بکن و شه وانه کین شه مانه یان شه تیباب کرده یان شه مان توانیویانه چ شه ریه به ک له کوردستاندا شه تیباب بکن . بیگومان مه له که نه شارا وه یه و نه یایی میژویه کی کون شه که یین و نه له یابته موزوعیکی زانیاری شالوزو گرانه وه شه دو یین ، به لکو بانه که به چا و پیا خشاندنکی شاسایی به ناو شارو دیها ته کانی کوردستاندا له م ده دوانزه سالی رابوردو داو نا شستا شه که یینه شه و قه ناعته ی که هچ روزیک له روزان نهک شه مانه به لکو هچ

ناک و (حساس) دا دانراون و، بونموه کراونه تـــ
 پاریزگارو بربویه بیری په روره دده و سرپه رشتیاری
 قوتابخانه کان، بان کراونه ته لیبرسرای کریکارانو
 جوتیاران و بان له لاون و قوتابخاندا که شم دوانه ی
 دواپی به پی قوناغی ته منیان لیبرسراوه کانیا پیس
 ترین و ریسواترین رولی تباشه بینن شمیش به هوی شه ری
 شمگانیا تیگی زوریان له باره ی پاره و شتومکه وه بـــ
 ترخان کراوه و چنده ها بنگه ی بی فابروپی لـــ
 گوره و بچوکه کاندا کراوه ته وه و هک هوی نیگی بوگـــ
 له جره توی شم ریسوایانه وه شیان هوی سرچاوه بگرـــ
 گرای تبا بخن و نه وه ی نوی به هه موشیوه یک تـــ
 بترشین و به ناوی و ورزش و موسقا و هونه ر و چالاکیه کانی
 لاون و قوتابخان بی لیبرسینه و به قوتابخانه و شاموژگا و
 زانکو و خانه کانی ماموستایانه وه و ربون و هولی شه وه
 دده ن تووی ریو شوینه رسوا و ده فزاره که ی خویان و صدامی
 ناغایانی تیدا بلاویکه نه وه . بو نمونه له سالی ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰
 هتا شستا ماموستایه که له کوردستاندا دانه تراوه که
 به راستیان درو بو عمه مابه که ی صدامی شمزا نه کرد بیت له
 بهر شه و له تارو دیها ته کانی کوردستاندا ماموستایه کی
 نوی به ده گمن شه دوزیته وه که بارستانی شه وه ی هه بی
 که نه وه به کی لی قومواوی وه که منالانی کوردی بدریته ده سستو
 بتوانی قالی خویندن و نوسین و زانیاریان بکات ، چونکه
 به دریزایی خویندن له خانه کانی ماموستایان دا ، چکه
 له هه لپه رکی و سرود بو قادیسه ی صدامی دورا و وگشت و گهران
 به جلی کوردیه وه به شاره کانی خواروی عیراقتا (به تابه ت
 فافرت) و کوبونه وه هیج و بوچی ناو لواو قوتابخان
 و بنگه شاره کانی ناو شاره کان که هه مووی له لایه ن
 لیبرسراوانی بی ره وشتی زوله کورده کانه وه ناماده
 شه کرت چکه له مانه فیری هیچی تر نه کراون و شه گـــ
 قوتابخانی خویان هوشیارو به ناگا نه نین شه و کومه لگای
 کوردی پیوه له که دار شه کن له بهر شه وه هوشیاری

میله ته که مان له شستی بروا و باوه ری پته وی خوی دایه
 به یر ده که بین شه وه شوین شه مانه ده که وی هر وه چه ر گه رای
 هیج و بوچی خویانه و قوتابخانی کوردستان به که س خوار
 نابنه وه و، چونکه له سرچاوه به کی پاکه وه هلف ولاون و
 بوژدان و فابروپان هر پاریزراوه .

پیاوه کانی صدامیش هر چا و شورو مل له گریزه نه
 ده رچوون و پرکیشی شه وه ناکن شه گهر خوی به فدیله سوفیش
 بزانی رووبه روی منالیکی کورد بیته وه .

شا به م حاله شه وه عه قله قیه کانی به غداد لانی شه وه
 لی شه دن که وان له ناو کوردستانا و چونه تنان و جه ماوه ره وه
 و شه و جه ماوه ره ی شه وان مه به ستیانه هر پیروز به
 خویان بی (چم بی چه قل نابی) ده شه و چه قلانه هر
 خویان به خویان بن ، شه مابه ی شانازی و شانی کورده ،
 که چه قلنی چمی کوردستان له هه موو چه قلیک خویری ترن .

فاره قی شه رمزازیان پی شه رشتن و به ربه رچییا نه درایه وه
 و له ده رگاوه ده شه کران و به قیرسیجه بی دیسان له په نجه ره وه
 خویان شه کرده وه به زورا و به هره شه و ترس و کلکه له قی
 و هه مه جور ریگای ناله بار گرتنه بهر هر به ریسوایی له
 خویان زیاتر خه لکی به شه ره فیان پی هه لنه ده خه له تا .

به لام با شه و شه له یاد نه کرت که مه به سستی به ره کی
 با شه که مان ، که بزانی رژی مه که ی صدام چ جور که سانیکی
 له کوردستاندا کرده به زه مینه و گواپه شه یانه وی لـــ
 وان وه سرچاوه و هریگن و په ره له ناو کوردستاندا بینن
 و موماره ی چ جور ریگایه ک ده که ن بو خه فته کردنی
 گیانی شور له کوردستاندا ؟ .

که زانیان شه وه ی خاوه نی فابرومه ندی و مقوماتی
 شینانه به مانای وش شوین پیاوه کانی صدام نا که ون ناچار
 رویان کرده :

۱- شه وان ی رابوردویه کی پیسیان هه یه و شه فابرووه ی
 که هه موو که سکی به شه ره فشانازی پیوه شه کات شه مان
 دوراندویانه و به واتایه کی تر (بی ره وشته کان) که شه گـــ
 یاسایه کی راست هه بی هیج کاتیک خاوه نی نامه ی (حسن
 السلوک والاخلاق) ناین و بی به رین له هه موو نیشانه به کی
 فابرومه ندی .

۲- که سانیک که له لایه ن جه ماوه ره وه فاشکران هرچی
 ده شه و تا قمیک بیته بهر حوکم شه مان شیشیان هر کاسه
 لیسی به و شه گهر میسالییا نه شوی بچین شه و ده لین که
 له با پیرانیانه وه بویان ماوه ته وه ، شه مانه شه هر له خانه ی
 خالی به که مدا جییا نه ده بیته وه .

۳- که سانی هه لپه رست که له هه موو دیزه به کدا شه کوپیـــ
 شه مانیش هر خالی به که م وه گ هه تمبه تی مه له که
 باوه شیان بو شه کرتیه وه .

نکولی له وه شه نا کرت شه مانه هه موو به قدان شه وه و
 (شیرازاتی) شه و قوناغه ده ره به گایه تیبه که کوردستانی

پیا تیبه ریوه ، به لام شیمه مه به ستان شه و لایه نه نیـــ
 باسی لیوه نا که بن ، به لکو با بزانی شم شه ریحه سوک و
 ریسوایانه ی (مه صابه) که ی صدام پشتی پی به ستون چون له
 شاره کانی کوردستاندا چی ده که ن، شم پیاوه (به شه ره فانه) !
 له لایه ن مه صابه که ی صدامه وه هه ریبه که و له شوینیک

ئیزگه ی له نده ن (بی بی سی) له گه ل ئه مینداری گشتی پارتیمان گفتو گو ده کات

ترسی شهوی لی نیشتووه که شم بزوتنه وه یسه قورساییه کی زیاتر بوخوی پهیدا بکات و رهگ داکوتاوتر بیت و رولیکی گه وره تر له عیراقا بینیت و شه مش رهنگ بداته وه سر کوردی تورکیا و له دواییدا شه واتیش زیاتر پی داکوتن له سر داواکردنی مافه کانیا ن، که له ساده ترینیا ن بی به شن .

ج- حکومتی تورکیا ده یه ویت به لیدانی به ره هستی (مو عاره زه ی) کورد له عیراقدا ، ده ستی یارمه تی بو هاوپه یمانه که ی خوی دریز بکات ، که حکومتی سه ددانه له چوارچیوه ی هاوکیشه ی شهری عیراق وئیران دا . ده بیت شه وه شمان له بیر نه چیت که شم رژیمه له گه ل تورکیادا ریکه وتنیک ی ئاسایشی سنوری ی ئیمزا کردووه ، که بهو هویه وه ریگا ده درپته هیزه کانسی تورکیا پی دریز بکه نه ناو خاکی عیراقه وه و به ئاره زووی خویان ته راتین بکه ن به مهش سه ربه خویی عیراق پی شیل و بی حورمهت ده که ن. د- ده سلاندارانی تورکیا ، ج له په رله مان یان روژنامه کان یان له ههر شوینیکی ترده ته ماحی ده ستدریزی خویان بو سه ر خاک و نه وتی عیراق ناشارته وه و، همیشه نیازی دزیوی خویان به وه رگرتنه وه ی ولایه تی موسل که کوردستانسی عیراق به سامانی نه وتی شاری که رکوک و هی تریشه وه ده گه یه نیت ، ده رختووه .

له وه لامدانه وه ی پرسیاریکی ترده شه مینداری گشتی پارتیمان دزه کردنی چه کداری کورد له سوریا وه به سنوری تورکیادا به درو خستوته وه .

له چوارچیوه ی هه لسه نگانندی رولسی کورده کان له شهری عیراق و ئیراندا ، روونی کردوته وه ، که : کورده کان ده یان توانسی بارو دوخی شه ره که به شیوه یه کی زور چاکتر به لای خویاندا رابکیشن، که پیویست بو له

ئیزگه ی له نده ن "بی بی سی" له هه فته یه که می مانگی ئازازی رابوردو دا به هوی چه نده به رنامه یه که یه وه چه ندين چاوپیکه وتنی له گه ل شه مینداری گشتی پارتیمان هه فال (سامی عبدالرحمن) شه نجام دا . چاوپیکه وتنیکیان به هوی به رنامه ی (جامی جیهان نما) ی به شی فارسیه وه بوو که له روژی پینج شه مه ۱۹۸۷/۳/۵ بلاوکرایه وه . وتووژیکی دیکه به زمانسی ئینگلیزی له گه ل به رنامه ی (جیهان شه مرو) که له روژانی هینی و شه مه به رامبه ر به ۲/۷/۹۱ ۱۹۸۷/ بلاوکرایه وه شایانی یسه شه به رنامه یه به گشتی بو مه سه له ی کورد ته رخان کرابوو ، گفتوگو یه کی تریان له به شی ده نگوباسی زمانه روژه لاتیه کان له روژی ۱۹۸۷/۳/۹ به دوو زمانی عه ره بی و تورکی بلاوکرایه وه .

له م گفتوگو یانه دا شه مینداری گشتی پارتیمان هیرشی دوژمنکارانه ی رژیمسی جوئتای تورکی بوسه ر کوردستانی عیراق- که هاوکاتی شه و چاوپیکه وتنانه بوو - تاوانبار کرد- ههروه ها دووپاتی کرده وه که بنکه وه سه ر بازگه و عمار ی چه ک و ته قه مهنی هیج لایه نیکی تورکی یان کوردستانی تورکیا به هیج شیوه یه ک له کوردستانی عیراقدا نیه و حکومتی تورکیا به م هیرشه ده ستدریز کارو دوژمنکارانه یه ی - که له م سالانه ی دواییدا

چه ند یاره ی کردوته وه - ده یه ویت چه نده مه به ستیکی دزیو به دی بهینی ، که گرنه گترینیا ن: ۱- لیدانی بزوتنه وه ی کورد له کوردستانسی تورکیا دا به ر له وه ی نه شوئا بکات و په ره بستینی و ببیته شورشیکی راسته قینه .

۲- لیدانی بزوتنه وه ی کورد له کوردستانسی عیراقدا ، که به بنکه ی قایم و هیزو توانا و شاره زاییه وه حکومتی تورکیای توقاندووه و ،

سەر بزوتنه‌وهی کورد یه کگرتووترو سهر به خو
تر بوایه و به شیوه‌یهکی سهره‌کیش پشتی به
وزه و توانای گه‌له‌که‌مان به‌ستايمه و
ههلویستی چاکترو له‌به‌رژه‌وه‌ندی تری بو خوی
هه‌لبزاردايه .

هه‌فال سامی عبدالرحمن شه‌وهی روون‌کرده‌وه
که شه‌مروکه کوردی عیراق له‌سالانی رابوردوو
به‌کگرتووترن و پایبه‌ندی خه‌باتی چه‌کدارین .

لیره‌دا ویژه‌ری به‌رنامه‌ی "جیهان شه‌مرو"
پرسی: روزیک له‌روزان شه‌ندامیکی حکومه‌تی
عیراقی و لیپرسراویکی کاروباری کورد بووی
, بوچی ده‌ستان له‌دوزینه‌وهی چاره‌سهریکی
ئاشتیانه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد هه‌لئرت و په‌ناتان
برده به‌ر توندو تیژی ؟

- پاشریکه‌وتننامه‌ی ۱۱ ئازاری ۱۹۷۰ که
له‌نیوان بزوتنه‌وه‌ی کورد و حکومه‌تی عیراقی
ئیمزا کرا، به‌شداریمان له‌حکومه‌تدا کرد. شه‌و
ریکه‌وتننامه‌یه‌ش دانی نا به‌زوربه‌ی زوری
مافه‌کانی گه‌لی کورد دا . له‌راستی داریکه‌وتن
نامه‌ی ئازار به‌کیکه له‌به‌لگه هه‌ره‌گرنگه‌کان
که بزوتنه‌وه‌ی کورد له‌م سده‌یه‌دا وه‌ده‌ستی
هیناوه . ئیمه له‌سهر شه‌و بنچینه‌یه له
حکومه‌تی عیراقدا به‌شداریمان کردو هه‌ولمان
دا له‌ماوه‌ی چوار سالدا به‌هه‌موو شیوه له
باره‌کان چاره‌سهریکی ئاشتیانه و سیاسی
یان به‌خه‌ملاندنی خه‌باتی کوردی به‌ده‌ی
به‌نین و هه‌ندیکه له‌مافه ره‌واکانه‌ی
گه‌له‌که‌مان وه‌ریگرین ، به‌لام بی هوده بوو،
چونکه له‌کاتیکدا رژیم هه‌ستی به‌به‌هیز
بوونی سیاسی خوی کرد به‌تایبه‌تی به‌به‌هیز
بوونی دارایی شه‌ویش پاش شه‌وه‌ی ده‌سکه‌وتی
نه‌وت به‌لیشاو ده‌گه‌یشه ده‌ستی ، په‌نای برده
به‌ر خو ئاماده‌کردن بو هیرش هینانه سهر
گه‌له‌که‌مان . دوا‌ی شه‌وه‌ی دلنیا بووین که
هیرشان بو دینن له‌گه‌ل وه‌زیره‌که‌مان و
لیپرسراوه کورده‌کانی تردا حکومه‌تمان جی
هیشته و خومان گه‌یانده کوردستان و له‌ویوه
ئیه‌ستقاله‌ی خومان ره‌وانه‌ی رژیم کردو جاریکی
دی هاتینه ریزی هیزه‌کانی پیشمه‌رکه .

پاشان ویژه‌ژی به‌رنامه‌ی پرسی : ئایا له‌و
باوه‌ره‌دای که به‌ره‌هلستکردنی چه‌کداری شیوه‌ی
له‌کیانیکی کوردستانییه‌وه زیاتر نزیکه
کردبیته‌وه ؟

- من هه‌زم له‌سهر نیه ، به‌لام ئیمه ناچار
کراوین . به‌هه‌موو دلنیا یه‌که‌وه ده‌یلیم :
شه‌گر گه‌لی کورد ده‌ستی نه‌دا بایه چه‌که شه‌مرو
شه‌م گه‌له له کوردستانی عیراقدا بوونی نه
ده‌بوو . گه‌له‌که‌مانیان په‌رت و بلاو به هه‌موو
لایه‌کدا ده‌تاراندا . هه‌روه‌کو ده‌شزانیت کوردی
زوربه‌ی زوری ناوچه‌کانی کوردستان به‌زور
کوچیان پی کراوه و خه‌لکی تریان هیناوه و له
شوینی شه‌واندا نیشه‌جیان کردوون . شه‌مه
سهره‌رای خه‌باتی چه‌کداری ، که‌واته شه‌گر
شه‌م خه‌باته چه‌کداری به‌نه‌بوایه : وه‌که
گه‌لیک قریان تی ده‌خستین .

پرسیار : کورد به‌دریژی چه‌ند
سده‌یه‌که له‌پیناوی جوریکه له‌ده‌سه‌لات
خه‌بات ده‌که‌ن ، ئایا تو روونبینی ؟

وه‌لام : ره‌نگه به‌لاته‌وه سهر بیت ، به
دلنیا یه‌وه ده‌لیم من روونبینم ، روونبینم ،
چونکه قه‌واره‌ی گه‌لی کورد نزیکه‌ی (۲۵) ملیون
مروغه له‌خاکیکی له‌باردا بوخه‌بات . شه‌وه‌ش
فه‌راموش نه‌که‌ین که چه‌ندین گه‌ل له‌م چل
ساله‌ی دوا‌ییدا سهر به‌خویی خویان وه‌ده‌ست
هیناوه .

له‌وه‌لامدانه‌وه‌ی پرسیاریکشدا ده‌رباره‌ی
مافی چاره‌نووس و ئوتونومی ، هه‌فال
شه‌مینداری گشتی وتی :

پارتیمان ، پارتی دیموکراتی گه‌لی
کوردستان - بروای به‌مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی
کورد هه‌یه هه‌روه‌کو هه‌موو نه‌ته‌وه‌کانی تری
جیهان . به‌لام ئیمه له‌هه‌مان کاتدا پیشوازی
له‌هه‌ر جوهره چاکبونیکی بارو دوخی گه‌لی
کورد ده‌که‌ین ، شه‌گه‌رچی سیاسی ، بان روشنبیری ،
یان ئابووری بیت . چ له کوردستانی عیراق
یان له‌پارچه‌کانی تری کوردستاندا .

ده رباره ی هندی له مه سه له گرنگه کانی بزوتنه و ه ی نازادبخوازی کورد

هه لویسته یه ک له گه ل پروفیسور میخائیل لازاریف

پروفیسوری وه رگرتووه له کیمیا دا ، ئیستا خانه نشینه و کار ناکات .

– له که یه وه بابه ختان داوه به روز هلات و به مه سه له ی کورد به شیوه یه کی تابه تی ؟

له و کاته وه که ده ستم دایه خویندن له به شی روز هلات له کولیزی میژووی سر به زانکوی موسکو ، سالی ۱۹۴۷ .

– وه ک پسیوریکی مه سه له نه ته وایه تی له روز هلات دا به شیوه یه کی گشتی ، به رای شیوه رولی ئه مه سه له یه له سنور بودانانی پاشه روزی ناوچه که و ریچکه ی پهره سندنسی به پهی بارو دوخی ئیستا چییه ؟

– رولیکی زور گرنگ ده بینیت . ده شتوانم بلیم که ده واروژی گشت که لانی روز هلاتی ناوه راست به گچکه و گه وره یانه وه به ستر او ته وه به شیوه و ریگای چاره سه رکردنی مه سه له ی نه ته وایه تی له ناوچه که دا به ریگایه کی دیموکراسیانه .

– په رتوکه میژویه که تان (مه سه له ی کورد ۱۸۹۱-۱۹۱۷) یاسی بارو دوخی ده سترکردنی بزوتنه وه ی نه ته وایه تی کورد ده کات وه کو بزوتنه وه یه ک ئامانجی نازادکردنی که لی کورد بیهت له ده سه لاتی بیگانه . وه کو زانراویش به بابه ت و سه رچاوه کورد بیهگان که په یوه ندییان به ستم قوناخوه هیه به راده یه کی مهن دوچار ی شیوان و له ناو چون بوون . شو کوسپ و ته گهرانی ری لی گرتن به مه سه تی ده رختنی راستی به گهرد لینه شتووه گان ، چی بوون ؟

– کوسپ و ته گهره گان گه وره و به گجار زورن ، تا شه وراده یه له ژماردن نایه . بناغه ی شه کوسپانه شه له وه دایه که :

یه که م : کورد ده وله تیکی نیه ، له شه نجا میشدا بارو دوخی که سه رته تایشیان نیه تا کو به لگه نامه و سه رچاوه کانی که په یوه ندییان به میژووی سیاسی کورده وه هیه به یار بزن . ته نانه ت شه وانه ی په یوه ندیشیان به روشنبیری و شارستانی کورده وه هیه به شیوه یه کی گشتی .

دووم : یاسای دواکه و تنی ته فالیدی عیلمی له لای کورد خوی . ئه م بارو دوخه میژوونوس ناچار ده کات که به شیوه یه کی سه ره کی له شه ده ب و سه رچاوه غه پیری کورد بیهگاندا به ده وی شه و شانه دا بگهریت که په یوه ندییان به کورده وه هیه . شه مش زیاتر نه ک هه ر ناته واوو به یه که وه نه لکاوه ، به لکو

له چوارچیوه ی شه وه ولانده دا که روزنامه ی "گه ل" و کوفاری پیشه نگ به مه سه تی خولقاندنی و توویزی دروستکه رو ئالو گورکردنی بیرو را له بوارو چالاکیه جور به جور هکانانی بزوتنه وه ی نازادبخوازی کوردیدا ده یه دن – و توویزی خولکه کانی فیکری – ئایدولوژی بزوتنه وه که له لایه ن خوینه رانه وه گرنگیه کی زوری دراوه تی .

سه ره رای شه وه ی ئه م جوره چالاکیه تا کو ئیستا ته نها به شیکی که می کادیرو روشنبیری کوردی گرتووه ، چ شه وانه ی به به رنامه کانی حیزبه سیاسی هکانه وه ئیلتیزامیان هیه و چ شه وانه ی سه ره بخون ، به لام شه رکی نیشتمانی گرنگی به رفراوانکردنی بازنه ی به شار بیوان له م بواره زیندوده دا به پیویست ده زانیت ، تا کو پسیوره به تواناکانی غه پیری کوردیش بگریته وه . شه ویش به مه سه تی دابین کردنی نزمترین ئاستی بابه تی بو خه ملاندنی هه ردوو لابه نی سترانیزی و تاکتیکی مه سه له که له چوارچیوه ی پیویستیه کانی ئیستادا . هه ر له م روانگه یه شه وه واما ن به چاک زانی له گه ل یه کیک له به ناو بانگترین پسیوره کانی به کیتی سوفیت له مه سه له ی کوردی دا ، پروفیسور – میخائیل لازاریف ئه م گفتو گو یه که لاله بکه یه ن .

– میخائیل سیمونوفیچ ، به هوی گورینی نوسینه کانتیه وه بو زمانه کانی عه ره بی و کوردی و تورکی و شه وانی دیکه ش ، ناوتان له لایه ن زور به ی زوری خوینه رانی ناوچه ی روز هلاتی ناوه راسته ره ناسراوه . ئایا که ره م ده که ن خوتان به خوینه رانی (گه ل) و (پیشه نگ) بناسینن و پاشانیش وه لای شه و پرسیارانه بده نه وه که به لای خوینه رانه وه زور مه سه ته ؟

– به لی به ویه ری خوشحالی به وه ، به کورتی ، له ۸۱ ئابی ۱۹۳۰ دا له موسکو له دایک بووم . باوکم به کیک بوو له کومونیسته چالاکه کانی شورشی شوکتیور ، له خه ملاندنی ده سه لاتی سوفیتی له شوکرانیادا ده وری خوی دیوه ، پاش شورش ده ستی داوه ته بنیات نانی ژپانی تازه له کومه لگا که ماندا ، شه ویش به هوی شه وه ی کار به ده ستیکی دام و ده رکا کانی تابه ته به دروستکردنه وه و بنیات نانه وه ی ناوچه دووره ده سه تان بوو . دایکم یلینا سیمونوفنا ، په لای

بیشکچی له ده ره وهی زیندان

هر له بهردهم ده رگای زیندانه که یداروژنامه
نوسهکان لییان پرسی توله سر بونی کوردگیری
چونکه له تورکیادا قه ده غه یه باسی بونی کورد
بکری له وه لامدا وتی: بونی کورد نکولی لی
ناکری و کهس ناتوانی نکولی لی بکا من له
هرجیگا و زروفیکدا شم راستییه ده لیم .
به روژنامه نوسهکانی وت: ئازادیونم له
زیندان بومن گرنگ نیه، گرنگ شه وه یه که له سر
قیسه که ی خوم بهرده وام بم .
له بهر شه وهی له نا و تورکیای فاشی دا به و
په ری ئازایه تی و چاونه ترسانه و به پشت بهستن
به سوسیولوجیا باسی کوردی ده کرد .
دادگاگان بی شهرمانه هشت سال حوکی زیندان
کردنی زانای گه وره ی تورک (قیسماعیصل
بیشکچی) یان دا . .
دوای به سه بردنی شه وه هشت ساله له کونجی
زینداندان ، روژی ۲۵ی ئایاری شه سال زیندانه
بجوکه که ی جیه پشت و ئیستا وه که ده یان ملیون
تورک و کوردو گهلانی تری تورکیا له و تورکیا
یه دا ده ژین که ژهنه رالفه فاشیسته کان کردویانه
به زیندانیکی گه وره بو هه موو ئازادیخوازان . .

زبانیکی زوریش به بزوتنه وه که ده که به نیت وده ییشوینی .
- میخائیل سیمونوفیچ . . وه کو ده زانن ده یان ساله خباتی
چه کداری ، که به رزترین پلهکانی خباته ، شان به شانسی
دا واکردنی مافه نیشتمانیه کانی کورد پهیره و ده گریته .
له گهل شه ودها بزوتنه وه ی ئازادیخوازی کورد یارمه تی و
کومه کی ئاشکرا و راست و دروست و لایه نگیری رای گشتی
پیشکهنه و تنخوازی له جیهاندا وه رنه گرتوه . چون شه م
دیارده یه لیک ده ده شه وه ؟

- شم بوچونه راست نیه ، رای گشتی پیشکهنه و تنخوازی جیهانی
له گهل کورده . به لام شه گه ر مه به ست یارمه تیه له سه ر
ئاستی ده ولتهان وه کو سیاستیک که ده وله تیکی پیشکهنه و تن
خواز بیگریته بهر ، ده بیت بهر له هه ر شتیک شه و
یارمه تیه له گهل سیاستی خه ملاندنی بنکهکانی هیزه
دیموکراسی و ئاشتی خوازه کان و هیزهکانی دز به ئیمپریا -
لیزم له ناوچه ی روزهلانی ناوه راست دا پیکرا بکونجیته
- ئایا شه شه ده گه یه نیت که بزوتنه وه ی ئازادیخوازی
کورد له گهل شم سیاسته نه کونجایی ؟ یان چاکتر بلین
سلبیا تهکانی چه ؟

- په رت و بلاو بونی هیزه سیاسته کانی ناو بزوتنه وه که
و نه بونی نوینه رایه تیه کی سیاسی به ککرتوو و به ره به ک
که چالاکیهکانی ریک بخت . گهلله نه بونی دا واکراسی و
ئارمانچه سیاسته کان و گری نه دانیا ن له گهل بهرنامه یه کی
واقعی و پیوست دا . .

- ئایا به کیک له هویهکانی نوشوستی بزوتنه وه ی کوردو به
دینه هینانی سه رگه وتنی گه وره به لای ئیوه وه بو شه وه
ناگه ریته وه که کورد خوی به دا واکردنی ئوتونومی ناوچه یی
له چوارچیوه ی شه و لاتانه دا که کوردستانیا ن دا به شکرده
سنور بو دا واکاریهکانی خویان ده کیشن و ئیتر دا وای مافی
چاره نوی ناکن ، به دا مه زاندنی ده وله تیکی سه ربه خوشه وه ؟
- نه خیر وانیه ، دا مه زاندنی ده وله تیکی نه ته وایه تی
دوا ئارمانچه ، له م فوناخه میژوییه ی ئیستا دا بریتیه
له دا واکاریهکی ناواقعی - پیش بارو دوخه کان که وتنیش
له بهر شه ونندی دوزمنانی گهل کورده .

- له روژی ئیمرودا ، مه سه له ی کورد له سه ر شانوی زوداوه -
سیاسیهکانی چه ند ده وله تیکی روزهلانی ناوه راست تیبه ر
ناکات . به رای ئیوه شه و چاره سه رانه ی له دوا روزیک
نزیک و دوردا چاوه روان ده کرین چین ؟

- دوا چاره سه ر بو مه سه له ی کورد له روژی ئیمرودا کاریکی
چاوه روان نه کراه ، چاره سه ری ده ست به چی - فوناخ - شه وه یه
که ئوتونومی نه ته وایه تی ناوچه یی وه ربگیریته له
چوارچیوه ی شه و لاتانه دا که کوردیا ن تیدا ده زی ، که
شه م یان شیای به دپه یانه .

موسکو
به یامنیری (گهل و پیشهنگ)

جا وپیکه وتن له گه ل وه زیری ده ره وه ی سوید

سه بارهت به کوشتنی ټولوف پالمه و هه لوبست له گه لی کورد

وه زیری ده ره وه ی سوید به ریز (ستین ټندرشون):

لایه ټشیری گه لی کوردی زولم لیکرا و بوبین و ټیشاش هه ر
لایه ټشیری ده گه پــــن .

پ- ټایا ناشی ټه وه ی ټم تاوانه ی کردوه به کی بی له وه
ده وله تانه ی ناره حته له بوونی په یوه ندی ټیجایی له ټیران
کوردو سوید. بو له نار دوژمنانی کورددا ناگه رین بو
تاوانباره که ؟

و- ټم مه سه لیه تایبته به پولیس، من له ټیست او ه
ناوانم بلیم تاوانباره که سه ربم ټه ل یان ټه و گه له ،
ناوانم وه لایه ی پرسیاره که ټده مه وه .

پ- روزنامه گهریتی تورکیا هه ول ده دات که تومه ته که
بخاته پال کورد؟ ټایا ټاگادارن روزنامه گانی تورکیا چی
ده ټوسن؟ هه روه که ده زان تورکیا له لایه ک نکولی له بوونی
کورد ده کات و له لایه کی تریشه وه تومه تی کوشتنه که ده خاته
پال کورد. به رای ټیوه بو حکومتی تورکیا ده په ویت ټم
تاوانه به کورده وه بلکینی ؟

و- حکومتی ټیمه چند جاریک روزنامه گانی سویدی له م
باره په وه ورپا کردوته وه و داوای لی کردون هه چ

روزنامه گهری تورکیا به تایبته ی و هندی روزنامه هه ی
ټه وروپایی به ټیوه به کی گشتی ، چ به نیازو مه به ست یان
هه ر وا ، هاو به ټیوان کردوه له ټیواندن ی ناوبانگی گه لی
کورد، له به رټه وه ی تومه تی کوشتنی ټولوف پالمه ی سه روکی
وه زیرانی پیشوی سویدان خستوته پال کورد. ټم ټالاره
دوژمنکاریه بو سه ر گه لی کورد کاربگهریتی خوی هه په
بوسه ر ټه و کوردانه ی له ټه وروپا ده زینو جوړه هه ټیکلی له لای
خه لکی په پدا کردوه له دژی گه له که مان و بزوتنه وه
ټازادینخوازیبه که ی . ټم هویه ده ټه ی ټوسه رانی روزنامه ی
(گه ل) و کوفاری (پیشه نگ) ی هاندا که داوا له برای به ریز
روزنامه نوی کورد (مه محمود باقی) بکه ن بو وه رگرتنه ی
رای ره سی حکومتی سوید له م باره په وه . ټه نجام ټم
جا وپیکه وتنه بو له گه ل به ریز (ستین ټندرشون) ی وه زیری
ده ره وه ی سوید :-

پ- به ریز ټندرشون ، وه که ده زان به ریز ټولوف پالمه
سه روک وه زیرانی کوچکرو، له جیهاندا به کی بو له وه
سه رکرده که مانه ی به رامبه ر به کورد به رورای ټاشکرایان
هه په که له په کی له جا وپیکه وتنه گاندا له ۱۹۸۰/۱۲/۱۲ به بی
هه چ دوودلیه ک بی وټوم لایه نگیری و پشتگیری مافی خو
بریاردانی چاره نوی گه لی کورد ده که م .

وه که ټاشکرایه له سه ر ټاسی جیهانی پالمه دوستی گه لی
کورد بوو. ټایا به لای ټیوه وه کورد هینه دهنده په که
هاوریه کی وا بکوزی ؟

و- په بوسته بزانش که گرتنی هه ندیک کورد له م هه فتانه ی
دوا پیدا ، به هه چ جوړیک کارناکاته سه ر ټیروانینه ی
ټیجایی ټیمه به رامبه ر به کورد و به رامبه ر به گه لی کورد
سیاسه تمان ناگوریت . ده بی ټم کاره به ټیوه به کی سه لبه ی
وه رنه گیری و واسه ر نه گری که ټیمه بوین به دژی کورد،
وه زیری کوچ (هجره) پیش چند روزیک له جا وپیکه وتنیکیا
له گه ل (فیدراسیونی کوردستانی) ټم مه سه لیه ی باس کرده و
روزی چوارده ی ټم مانگه (ټوباتی ۱۹۸۷) ده چیت بو کونگره ی
فیدراسیونی کوردستانی و جاریکی تریش ټه وه یان له گه ل
باس ده کات . ټمه نیشانه ی نه گورانی سیاسه ته که ماه له
سه رده می پالمه وه تا ټیستا و به هه چ جوړیک ناگوریت .

زانیا ریگی هله دهر باره ی بلانده کهنه وه . زور جاریش روژنا مه کانی تورکیا له روژنا مه کانی سوید هه وال وهرده گرن شیمه له سوید ریز ده گرن له مافی مروف و مافی گملان و نامانهوی به نار هوا زولم له کس بگری ، بیان له نیشتمان ه که ماندا بجه وسیته وه . شیمه نهک ته نیا ریز ده گرن له مافی که مایه تیه کانی ناو سوید ، به لکو ده مانه وی شیمه سیاسته مان کارینه ریتی هه بی بو سه ر ولاتانی تریش تا شه ولاتانهش ریز بگرن له مافی شه و که مایه تیه نای خویان ، له بهر شه هویه و له م روانگه یه وه . حکومتی شیمه داوا له ولاتانه کرده که کوردستانیان له نا و خویاندا بهش کرده ، که مافی کورد بدهن و حکومته که مان قورسای خوی خستوتسه سه ر لایه نی کیشه ی کورد . بونمونه له پایزی را بوردودا شیمه دژی شه هیرشه وه ستاین که فروکه کانی تورکیا کردیان ه سه ر گونده کوردیه کان .

ب- هندی له نا وه نده کانی پولیسی سویدی و هندی له هویه کانی را که یاندنی سویدی له دهر وه و نا وه وی سوید نا و ناوبانگی کوردیان بهواندوه ، شه وش کاری کرده سه ر سه دان هزار کورد . له بهر شه وه ی شیمه ده وله تیکمان نیسه تا بتوانین هه لویستی خومان دیاری بکین و بهرگری له هه لویسته بکین ، شایا له م یواره دا ده وله تی سوید ده توانی چی بکات ؟

و - حکومتی شیمه تا شیمرو ، سه باره ته به کورده په نا بهره کان ههنگاوی باشی ناوه و یارمه تی داو کله نیشتمانه که ماندا جی خویان بگرن و شوینی کردونه ته وه ، شه په نا بهرانه هه موو نازادیه بیه کبان هه یه . به پی یاسا کانی لای شیمه شه وان چیان بوی ده توانن بیکه ن . له لایه کی تریش

حکومتی شیمه به هیچ جوریک ری نادات به وه ی که له لی کورد بهیته فوجی قوریانی کرداری هندی له نا وانباران . شه بوچونی شیمه یه بهر له شیتاش ههردوو وه زیری کوچ و داد رونیان کرده ته وه و منیش شیمرو وه ک وه زیری دهر وه شه مه شاکرا ده کم ، له و با وه ره شدام که پولیسی سویدیش هه مان بوچونی هه یه .

په دهر سه م که هندی له ولاتانی روز هه لاتی نا وه راست ، شه وان ی که دوژمنی کوردن ، شه هه له به کار بهینن و له بهر ژه وه ندیه کانی سوید بدهن و تومه ته که بخته پال کورد ، شایا لیره دا من هه له م ؟

و - ولاتی شیمه په یه ونده باشی هه یه له گه ل ولاتانی روز هه لاتی نا وه راست و هیچ هویه ک نیه بو شه مه سه له یه .

پ- وه ک ده زانن ، شیتا ، سه دان خویندکارو فوتابی کورد له سوید ده خوینن ، له بهر شه زانیا ریانه ی هندی له لایه نه کانی پولیس و هویه کانی را که یاندنی سویدی نا وه ریان پی هه یه دهر باره ی لکاندن شه تا وان ه به کورده وه ، که شه وش ترس و له رزی خستوتسه نا و دلی شه فوتابیان هه نده ی له فوتابیان سویدیش بهر قه وه سهیری فوتابیه کورده کان ده کن . له م باره یه وه ده لین چی ؟

و - زور پیویسته که دژی ره گه ز په رستی بوه ستین ، چونگه مه تر سه کی گه وره یه . چینی کریکارانی سویدی هه موو توانای خوی به کارهینا وه له پیناوی ده سه بهر کردنی نازادی بهانیه کان و دژی ره گه ز په رستی . مه سه له ی ره گه ز په رستی به لای من و حکومته که مانه وه مه سه له یه کی گرنگه . سه ره رای شه پرویا گه نده خراپه ، شیمه شه مه سه له یه که په یه ونده هه یه به کورده کانی سویدو مناله کان یان به ساس یاس ده که یان بو فوتابیان و بو کریکاران و حه قیقه تی شه یاره به منالان و گه لی سوید راده گه یه نین .

شیمرو له سه ر زه وی هیچ گه لیک نیه که وه ک گه لی کورد بجه وسینریته وه . گه لی سوید هه ر به رده وام ده بی له پشتگیری کردن و لایه نگرنتی گه لی کورد .

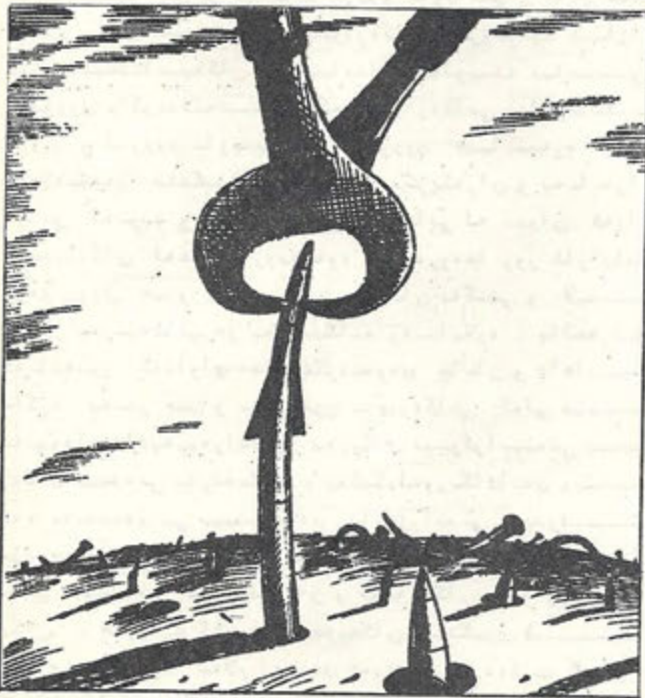
شیمه له سوید به هیچ جوریک سیاستی تیرور قبول ناکه یان ، هه ر وه ها بهر په سیاریتی هه له ی هندی تا وانباریش ناخه ینه گهردنی گه لی کورد که مانه وه ی له مه تر سیدا یه ، با بو گشت شاکرابی که شیمه باری سه رنجی خومان بهر امبه ر به کورد نا تورین .

ب- به ریز ستین شه ندرشون ، شایا شیه دلنیا ن که کوشتنی شولوف پالمه نابیته هوی گورینی باری سه رنجی حکومته که تان بهر امبه ر به گه لی کورد ؟ و - دلنیا یان شه وه روونادات .

مه محمود باقسی

ستوکهولم - سوید

وه زاره تی دهر وه ۱۹۸۷/۲/۶

کی سودی وه رگرت له کوشتنی ئولوف پالمه

دی . بهلام لایه نه راستره وه کان و مام ناوه ندیبه کان به به که وه هیرشیکی درندانه بیان هینایه بهر شه پروژیه به و پارتی سوسیال دیموکرات به گشتی و بهر پالمه به تایبه تی . شه هیرشه هندیگ چار که سی (پالمه) ی ده گرت وه که له سوید شه و جوره هیرش کردنه کاریکی ناپه سنده .

فاشکرایه که پالمه پشتگیری که لی فیتنامی کرد له کاشی خه ساته چه کداریبه قاره مانه که شه و که له دا له دزی شیمپریالیزمی شه مریکا . دوا ی شه و ی پالمه له هه لیزاردنا بهر که وتنی به ده ست هینا ، که وته پیش خو پیشاندانیکی که وه له شه قامه کانی ستوکپولم دا دزی بوردومان کردنی پایته ختی فیتنام له لایه ن حکومتی که نیسون و کیسنگه زور به توندی ره خته له شه مریکا گرت و بوردومان که یانی وه ک بوردومانی هیتله ریه کانی له قه لم دا که ده بان کرده بهر شاره کان له جهنگی دووه می جیهانی دا .

شه هه لویسته ئازاپانه ی پالمه بوون به هوی دروست کردنی دوژمنانیکی زور بوی له نا و حکومتی شه مریکا له نا و ریزی لایه نه راسته کان و هیزه فاشیه کان و نازیینه نویه کان به تایبه تی له شه مریکا .

هه لویسته کانی پالمه شه له بزوتنه وه کانی ئازادیخوازی نیشتمانی له فاسیا و شه فریقا و شه مریکای لاتینی فاشکرا و رون . پالمه و پارتیه که ی شه و حکومتی شه مروکسی بوو ، پشتگیریان کرد له جهنگه ئازادیخوازه کان له شهنگلا و موزه نیبق و نامیبیا و زیمبابوی و حکومتی کانی سلفادور شه لیندی و نیکاراگوا و کوبا . ههروه ها چوو به نیکاراگوا ، له دوا ی بهر به خوبی شه ولاته شه ره رای ناره زایی ولاته په کگرتووه کانی شه مریکا ، پاره تی سیاسی و ئابوری پیشکش کرد و ره خته له حکومتی شه مریکا گرت به بهارت به ده ست خسته نا و کاروباری نیکاراگوا له ریکای پشتگیری کردنی هیزه کانی دژ به شورش . (کونترا) هه لویستی زور توندو تیزیشی پیشان دا بهرام بهر به تاقه شه که ره که سی شیلی و که لیکلی تر له ولاتانی تری شه مریکای لاتینی و بهرام بهر حکومتی ره که زه رسته که مایه تیه سه پیسته کانی باشوری شه فریقا و پشتگیری خه باتی که لی شه فریقی کرد له و ی . پالمه ، تا دوا روژی ژبانی ، پاریزه ریکی پاک بوو له مه سه له ی چهک دامالین و ئاشتی جیهانی . پشتگیری هه مو شه و پیشنیاران ه ی کردوو که له م باره به وه و پشتگیری بزوتنه وه ئاشتی خواهه کانی شه وروپا و جیهانی ده کرد . (کومیتیه چوار کیشور) ی بیک هینا که به سهر کرداپه تی خوی و شه ندا میه تی که ساتی تری وه ک (سه روکی پیشوی تانزانیا (جولپوس نیری)

له دوا ساته کانی روژی ۲۱/۲/۱۹۸۶ گولله به کله شه و هات و له تنگی ئولوف پالمه ی سه روک وه زیرانی سوید ده رچوو بووه هوی مال ئاواپی کردنی له زیان ، شه وه له کاتیکدا که له که ل خیزانه که ی به پیاده له سینه ماوه به ره و مال ده گه رانه وه . کابرای ئاوانبار گولله به کی تریشی ته فاند که بهر ژنه که ی پالمه که وت و برینداری کرد . شه و ئاوانه بووه هوی ده له رزه به کی که وه له شه و بهرانه ری که لی سوید دا ، هه ره له مروفی ئاسایی سه رجاده تا سه روک پارتیه کان و ناوداره کومه لایه تیه کان ، کومه لگای سوید که بشته شه و بروایه ی که ده ستی تیروستی که بشته کیانی ئولوف پالمه .

کی ئولوف پالمه ی کوشت و بوچی ؟

بو وه لام دانه وه ی شه پرسیاره ده بی پرسیاری شه و به کین کی سودی وه رگرت له نه مانی ئولوف پالمه له سهر ئاشنی سیاسی سویدی و جیهانی ؟ نه مانی پالمه ئاوانه ی کی بوو ؟

ئولوف پالمه ، سه روک وه زیرانی سوید و سه روکی پارتی سوسیالیستی دیموکراتی سوید ، ریزو ناوبانگیکی باشی هه بوو له نا و ریزی هیزه پیشکه و تنخوازه کان و بزوتنه وه ئازادی خواهه نیشتمانیبه کان له جیهاندا . هه لویسته سیاسی و ئابوری و کومه لایه تیه پیشکه و تنخوازه کانی دیارو فاشکرا بوون چ له رووی ناوچه بی و چ له رووی جیهانیبه وه ، پالمه شه و که سه بوو پشتگیری کرد له مافی کوچکه ران و په نابه رانی سیاسی له سوید و به ده بیبنانی به کانی له نیوان شه وان و سویدیبه کان له هه موو رویه که وه . ههروه ها زور ئازاپانه رووه رووی هیزو باله راستره وه کان به گشتی و لایه نه ره که ز بهرسته کانی دژ به بیگانه وه ستایه وه . پالمه له و که سانه بوو که داوا ی دابه شکردنه وه ی سامان و داها تنی ده کرد به سهر چین و به شه جور به جوره کانی که لی سویدی به شیوه کی داد بهر وه رانه تر به ریکای دیموکراسیه تی پنا بهندی سیسته می په رله مانی . به کیک له وریکایانه ی ویستی شه مه سه ته ی پی به بنیته دی دامه زاندنی (سندوقی موجه خوران) بوو ، واته بو کریکاران و فه رمان به ران ، که ده سی ئیداره ی کومیانیاکان و نیقا به کان به ئداری تیندا بکن . هه رچه ند کشت هیزه چه په کان پشتگیری شه م پروژه به بیان کرد بهلام ره خته ی شه وه بیان لی ده گرت که که م و کوری تیدایه و نه که بشته شه و راده به ی مه به ست به بنیته

، سەرۆك وه زبیرانی هیند (راجیف گاندی) و سەرۆك وه زبیرانی یونان (پاندریو).

له دوا چالاکیه کانی شه وه بوو پاش نیوه روی شه وروژه یه تیایدا کوژرا نامه یه کی شیمزا کرد بو (میکائیل گورباچوف - سکرتری یه که می پارتی کومونیستی سوفیه تی - و رونالد ریگن ی سەرۆکی ولاته یه کگرتووه کانی شه مریکا . که تیایدا پشتگیری شه و پیشیارانه ی کردووه که له ئارادان بو دامالینی چهک و به ده ست هینانی فاشی بو جيهان .

پالمه ، به رگری ده کرد له مه سه له ی ریکه تته وه ی سیسته می ئابوری جيهانی له پیناوی دابه شکردنه وه ی دادپهروه رانه تری سامان و داهاته کان له سه فاشی جيهانی و له پیناوی ولاته دواکه وتوه کان و تازه پیگه یشتوه - کان بو شه وه ی زیاتر بتوانن که شه بده ن به کومه لگا و ئابووری خویان ، سوید لهم باره یه وه ده ست بیشکه ر بوو (1%) ی سه ر شه نجامی داهاتی سالانه ی خوی ته رخان کرد بو یاره می دانی ولاته تازه پیگه یشتوووه کان و تا ئیستاش شه بریاره به یه ره وه ده کری .

له یه توتویی پالمه له وه دا بوو که گه لیک ده ست بیشکه ری ده کرد له جوړه بواریکدا که به لای زور که سه وه مه حال یان خو و خه یال بوون ، به لام خه باتکردنی له پیناوی به جيهانی شه و ته رکانه دا به به رده وامی و توانای به لگه هینانه وه و ئیقناع کردنی و به کارهینانی شه و تاکتیکانه ی پیلانسی ناخه زانی پی پیشیل ده کرد ، شه مانه هه مووی بوونه هوی به دیهینان و به جی هینانی ده ست بیشکه ریبه کانی . شه هه لو یسته ئی بنیات نا بوو له سه ر تیگه یشتنه گشتیه که ی خوی بو سیاست ، که سیاست بریتیه له شه راده ، هه ر شه وه ش بوو که بووه هوی سه رکه وتنی هه موو ده ست بیشکه ریبه کانی له سه سخت ترین کات و بارو دوخه کاندای . شه بروار دینا میکه ش پیچه وانه ی شه و بروار بوژووبیانه ده وه ستیه وه که ده لیت (السیاسه فن العمکنات) که شه وه ش ده بیته هوی هه شته وه ی شه وانه ی بروار یان به م باوه ره هه یه له جیگای خویان نه بزون و نه ویرن ده ست بیشکه ری گرنه گه نه روو ، چونکه به لای شه مانه وه شه و جوړه شتانه نایه نه دی و شه وان له

توانایاندا نه واقیع بگورن (شه وه ش له خزمه تی هه زه کونه په رست و موخافیزه کاندایه) هه ره وه ها له سه ر بنچینه ی شه وه ی شه م جوړه گورینه و ته نانه ت باسکردنی شی بریتیه له ته نها خو و ئاره زوو (جی داخیشه که شه م جوړه باوه ره له نا و ریزی سه ر کردایه تیه کانی کورد دا باوه ، ئیستا په تر له په نجا یان سه د سالی په شوو)

شه هه لو یست و سیاست و ده ست بیشکه ریبه نه و به جی هینانیان به کردار له سوید و له ده ره وه ی بو نه هوی دروست کردنی دوژمنیکی زور بو پالمه . شه م دوژمنانه ش بریتین له رژیمه فاشی و دیکتاتوریه کان و ره گه زبهرستان و ئیمیرپالیزم و هه زو ریکه راره راستره و فاشی وره گه ز په رست و نازیبه نویبه کانی ناوه وه و ده ره وه ی سوید . له هه مان کاتدا ریزیکی زوری لیگیراوه له لایه ن بزوتنه وه کانی ئازادخوازی نیشتمانی و رژیم و هه زه پیگه و تنخوازه کان له ئاسیا و شه فریقا و شه مریکای لاتینی و ولاته سوسیالیسته - کان و . هه زه پیگه و تنخوازه کان و فاشیخوازان له شه وروپای روز ئارادا ، بو به شه وانه ی سوید و ره گه رن له کوشتنی ئولوف پالمه شه و هه زه تاریک په رستانه ن و شه وانه ی کوشتیان نوینه ری شه م هه زانه و بیرو باوه ره کانیان جا شه گه ر سویدی بی یان خه لکی هه ر شوینیکی تری . له رووی هه زو بزوتنه وه و رژیمه پیگه و تنخوازه کان شه و دوستیک و پشتیوانیکیان له ده ست چوو هه موو شه م هه زانه ش به گه رمی داخ و په زاره ی خویان ده ربری و به م بو نه یه وه ناره زاییان پیشاندا به رامبه ر به م تاوانه و شه وانه ی له پشتیه یه وه راده وه ستن .

پولسی سویدی ، هه تا ئیستانه یه توانیه و تاوانباریا تاوانباره - کان و هوی کوشتنه که ی دیاریکا ، شه وه ش پالی به حکومه تی سویده وه نا که کومیه ته یه که له یاسا ناسان پیگه یینی بو لیکولینه وه له ئیوه ی کارکردنی پولیس و گه م و کوریه کانی سه به رت به سه رنه که وتنیان له به جی هینانی شه رکی سه ر ئانیان هویبه کانی راگه یانندن له سوید سه به رت به م کوشتنه چه ند بیرو را و بو چونکیان هه یه وه ک :-

- 1- تاوانبار سه ر به بزوتنه وه ی نازی نوی به .
- 2- = = به رژیمه بینوشی فاشی به له جیلی .
- 3- = = به سی . ئای . شه ی به .
- 4- = = به لایه نه راستره وه ده مارگیره کانه .
- 5- = = = = ئاینیه = = .
- 6- هه ندیک هه ز له ناوچه ی روزه لانه وه چونگه پالمه نوینه ری نه ته وه یه کگرتووه کان بوو بو چاره سه رکردنی کیشه ی نیوان حکومه تی ئیران و رژیمه عه فله قی و مه سه له ی راگرتنی شه ر .
- 7- بازگانیانی چهک (چونکه پالمه هه ولی راگرتنی شه ری شه دا .
- 8- رژیمه عیراقی (چونکه پالمه داوای تاوانبارکردنی حکومه تی عیراقی ده کرد له به ر شه ی چه کی کیمیاوی به کار شه هینی) .

EWK/VÄRLDENS STORE

Saddam Hussein

شیفته‌رت کارلسون

سەدام حسین ؟
 ۱۹۳۷ لەدایک بوو، بە ولاتی کەووە سەر پیتروول
 کەوتوو، دەسەلاتداری عێراق وای نیاز بوو، ولاتە
 بکاتە گەورەترین دەسەلاتدار لە نیو ولاتانی عەرەب
 و خۆشی بکاتە "ناسر" یکی نۆی چی خزم و دوست و
 ناسیاری هەبوو هاویشتنیەنا و کارە میرییە گەرنگە
 - کان، تایپرایتەر (الەالطابعە) ی قەدەغە کرد،
 دەستی کرد بە راوانانی کورد؛ کە میکی ما بوو سەر
 بگەوی، ئەوجا پەلاماری دراوسی گەیی خۆیدا
 سەدام وای بو دەچو کە دراوسی گەیی هەر بەشی یەک
 قەپە . . . ئیستا حەوت سالی جەنگ عێراقی
 دەولە مەندی نابوت کردوو و سەرکرده گەشی سوک و
 بی نرخ کرد .

لەرۆژنامە (ئافتوون بلاد) ی سویدیەو

۹- هەندی هیزو ریکراوی دەمارگیری راست و چەپ .

ئەو جیگایە کە پالمە ی لی کوژرا بوو بە مەزرا بو
 هەزاران سویدی و پەنابەران و پر لە گول کە نیشانی
 دەربڕینی ریزیکی بی پایانە بو سەرک و هەزیرانی کوچ کردوو
 بە کیتی کریکاران هەر لە شوینە مەشخەلیکیان داگیرساند تا
 روژی ناشتی تەرمە گەیی، کە لە کلیسە یەکی نزیک شو شوینە
 نیژرا . ئەو شەقامە شە کە شەوی تیا کوژرا ناوێرا شەقامی
 پالمە و هیشتا بەردەوام خەلکی دەستە دەستە دەچنە سەر
 گورە گەیی و چەپکە گولی دەخەنە سەر .

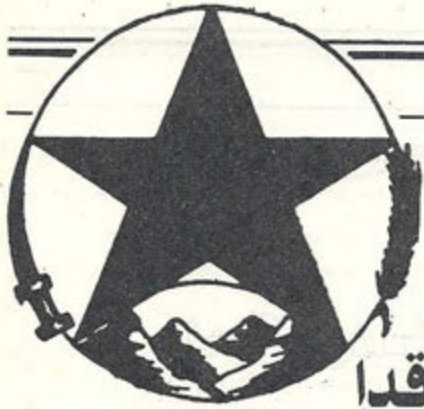
ریکراوە کانی پەنابەران و پەنابەرە سیاسییەکان
 خۆپێشاندا نیکی گەورەیان کرد بو دەربڕینی خەم و پەژارەیان
 بە مردنی پالمە کە دوستی بە وەفایان بوو، تۆرەیی و ناره‌زا
 یی توندی خویان دەربیری بەرامبەر بوو تاوانی و
 تاوانباران و ئەوانەیی لە پشتیبی و راورەستان .

هەر وەها شو ریکراوانە سروسەکیان نارد بو حکومەتی
 سویدی و پارتی سوشیال دیموکرات و خیزانی پالمە کە
 تیایدا تاوانبارانیان ریسوا کردبوو، لەوانە فیدراسیونی
 کوردستان لە سویدو زۆرەیی پارتییە کوردستانیەکان بوون،
 کە زاوێ تەرمە گەیی و چۆنیەتی ناشتنە گەیی ئاھەنگیک بوو
 بو دووپات کردنەوێ شەوێ کە حکومەتی سویدو پارتیی
 فەرمانرەوا لە سەر هەمان شو سیاسەتە شەروون کە پالمە
 لە سەری روپشت .

پالمە دوستی هەموو کوچ کەران و پەنابەرانی سیاسی
 بوو لە سوید و داوای پەکسانیانی دە کرد لە گەل سویدیەکان
 لە هەموو رویە گەوێ، پالمە دەبیزانی کە لە گەلیک ولاتدا
 سەر بە ستییە دیموکراتییەکان پیشیل کراون، وە کە لە عێراق،
 پالمە پشتگیری خۆی دەردەبیری لە گەل ئاوات و مانگە
 نەتەوایەتی و دیموکراتی و مروفایەتیە رەواکانی گەلی
 کورد و هەموو لایەنە کوردستانیەکانی هاندەدا بو پەکیون،
 هەولیشی دەدا کە رای گشتی رابکشی بە لای بزوتنەوێ
 ئازادبخوازی کورددا لە هەموو شوینیکدا و بو گەییاندنی
 دەنگی بو ریکراوە جیہانیەکان وە ک ریکراوی نەتەوێ
 بە گەرتووێکان .

بە کوشتنی ئولوف پالمە، هیزو ولانە پیشکەوتنخوازەکان و
 بزوتنەوێ ئازادبخوازیە نیشتمانیەکان و بزوتنەوێ کانی
 ناشتی لە جیہاندا دوست و پشتیوانیکی چالاکیان لە دەست
 چوو، بەلام هیزو ولانە کونە پەرست و رەگەز پەرست و فاشیو
 راسترەوێکان و ئەوانەیی ئارەزووی خۆپەرچە ککردن و جەنگ
 دەکن، قازانجیکی گەورەیان بە دەست هینا بە کپ کردنی
 دەنگی پالمە و لە گورە پانی سیاسی ناوچەیی و جیہانی
 دوریان خستوو .

پارتیمان نامەیی سەرخۆشی لی کردنی نارد بو حکومەتی
 سویدو پارتی سوشیال دیموکرات و خیزانی پالمە، تیایدا
 پەژارەیی خۆی دەربیری و سەرخۆشی لی کردون و دلگرانی و
 ناره‌زایی خۆی تیا دەربریوو .

له‌پاڤورتنی سیاسی پارتی دیموکراتی گه‌لی کوردستان وه

رژیمی فاشی و کوشتن و برین له عیراقد

دیموکراسیته ، به‌واتا فراوانه‌کی که داوای حوکمیکسی نیشتمانی هه‌لبژیردرا و ده‌کات له‌گه‌ل سه‌به‌بیتیه‌دیموکراسیه کان وه‌ک سه‌به‌ستی راده‌برینو کومل بوون و خوبشانندان و پاراستنی سه‌به‌ستی تاکه‌کسی داغوازی هه‌میشه‌یی جه‌ماوه‌ران و هیزه نیشتمانییه‌کانی گه‌ل بووه له‌سه‌رده‌می پاشایه‌ستی کولونیاالییه‌وه ، شه‌هیزانه‌ش زیاتر سووربوون له‌سه‌ر شه‌م داغوازیانه به‌تایه‌ستی له‌و کاته‌وه که رژیم فاشی له‌گشت سنورو نه‌ریتیک ده‌رچوو له‌ه‌واری حورمه‌ت و که‌رامه‌تی زبانی دانیشتون .

تاقمی تکریتی به‌پشتی به‌کریگه‌راوه شه‌مپریالیستییه‌کان حوکمی کرتی ده‌ست له‌ولانیکدا که‌ناسراوه به‌به‌هیزی‌بزوئنه‌وه نیشتمانییه‌کی به‌که‌رتی نه‌ته‌وه‌ییه عه‌ره‌بی و کوردیه‌ شه‌م فاشی فاشی و به‌بزوئنه‌وه‌ی چینی کریکارانی ، له‌ لایه‌کی تریشه‌وه شه‌م تاقمه شه‌ره‌زایی ده‌یان سالیان هه‌بوو له‌شکنه‌کانی بورژوازی عیراقدی بو دامه‌زاندنی حوکمیکسی فارام . جا له‌گه‌ل هاتنه‌سه‌ر ته‌ختی حوکم رووی شه‌مشیری کوشتن و برینیان کرده سنجی هه‌موو لایه‌نه نیشتمانییه‌کان و خوی دانا‌به‌ته‌نیا توینه‌ری هه‌موو ریبازه نه‌ته‌وه‌ییه‌کان جا بیانه‌وی یان نه‌پانه‌وی . هه‌روه‌ها خوی کرد به‌جیگری بور - ژوازی عیراق به‌گشت به‌شه‌کانیه‌وه ، جا شه‌وه‌ی شه‌م توینه‌رایه‌تی یا شه‌م جیگرییه‌ی به‌دل نیه شه‌وا شه‌مشیر چاری ده‌کات .

به‌سه‌دان هه‌زار نیشتمانییه‌روه‌ری عیراقدی به‌هه‌موو ریبازه‌کانیانه‌وه خرا‌نه‌به‌ندیخانه ترسناکه‌کانی رژیم‌وه . ژماره‌ی شه‌وانه‌ش که‌له سه‌رده‌می (کزار) به‌هوی شه‌شکه‌نجه‌وه کوزران که‌یشه (۳۰۰۶) به‌پیی شه‌و شیفا‌ده‌په‌ی که‌خوی ذای به‌ر له‌سیداره‌دانی .

شه‌ره‌زایی له‌ شه‌وازه‌کانی فازاردان و کوشتن بوون به‌ رواله‌تیک بی‌ده‌وه‌امی رژیم فاشی ، گومانیش له‌وه‌دانییه که شه‌م رژیم خوینمژترین رژیم له‌جه‌اندا . هیچ رژیم له‌جه‌اندا ، له‌سه‌رده‌می جه‌نگی دووه‌می جه‌پانه‌ییه‌وه له‌ کوشتن و برین و خوین رشتن نه‌که‌یشه‌توته شه‌م . هه‌روه‌ها ده‌ست و پیوه‌نده‌کانی رژیم هیچ دو‌دل نابین له‌په‌نا بردنه‌به‌ر کوشتن له‌سه‌ر شه‌قامه‌کاندا و سه‌ره‌ونگومکردنی به‌کجاره‌کی و ناچارکردنی به‌ندکراو بو رویشتن به‌سه‌رشوه‌ی وردکراو و بوتل تیریرین و ناگره‌بارانی ده‌یان له‌ شافه‌ت و

کجانی قوتابخانه‌کان و برینی ناو له‌وشارانه‌ی به‌ته‌واویمان ده‌گرن . هه‌روه‌ها کوشتن به‌ شه‌ه‌ری سالیوم و گرتنی دایکان و زنان و منالان به‌هوی شه‌وه‌ی که‌ خیزانی پیشه‌مرگه‌نو هه‌روه‌ها شه‌تک کردنی زنان و پیاوان له‌گه‌ل هه‌موو شه‌و ره‌فتساره چه‌په‌لانه‌ی شه‌ره‌زوی ده‌گن له‌ه‌وو شه‌وه‌کانی فازاردان و کوشتن و برین .

سه‌ره‌رای شه‌وه‌ش که‌ رژیم پیوستی به‌بیانوه نیه به‌ کوشتن به‌لام شه‌ه‌بارودوخانه‌ی سزای له‌سیداره‌دانی تیا به‌جی ده‌هینریت له‌هه‌موو ولاتیکی تری جه‌پان زورتره ، راپورته - کانی ریکخراوی لیبوردنی جه‌پانی و شه‌و راپورته دریه‌زه‌ی شه‌مال (۱۹۸۱) ده‌ری کرد ده‌ره‌باره‌ی کوشتن و برین له‌عیراقد ، به‌لگن بو شه‌وه‌ی که‌خوینمژترین حوکمه له‌روژه‌ه‌لاتی شه‌ ناوه‌راست و بگه‌ له‌ جه‌پاندا .

گه‌لی کوردیش به‌شیکی زوری له‌م کوشتن و برینه‌به‌رده‌که‌ی ، هه‌موو کوردیک تاوانبار به‌وه‌ی که‌کورده ، شه‌وه‌ش ده‌یکاته فاسانترین کوچی قوربانی ، هه‌رچه‌نده‌که رژیم فاشیه‌کان پیوستییان به‌کوچی قوربانی نیه . هه‌رکوردیکیش گومانی شه‌وه‌ی لیبرکریت که‌په‌یوه‌ندی به‌هه‌ر گروپیکی نیشتمانییه‌وه هه‌بی ، شه‌وا سزاکه‌ی سیداره‌یه .

راسته که‌تاقمی ده‌سته‌لانداری واقعیکی شه‌ه‌وری وایه‌په که‌پشتی به‌کوشتن و برینی فاشیانه ده‌گریت ، به‌لام شه‌م بارودوخه ترسناکه ته‌نیا به‌وه لیک نادریشه‌وه ، به‌لکوچکه له‌وه‌ش هدام‌حسین توشی دوخیکی سایکولوژی شه‌وتو بووه که شه‌ووروز گرفتاری له‌ناوبردنی هه‌رکه‌سیکه که‌گومان له‌ لایه‌نگیری بکریت بو " سه‌روکی سه‌رکرده " .

تاسایه‌شه که له‌بارو دوخیکی شه‌وا‌ادا هه‌موو روزنامه و هه‌لویتیک قه‌ده‌غه‌بکریت بیجگه له‌ هه‌لویتیی ده‌سته‌لانداریکه بریتیه له‌ راگه‌یاندنه میکافیلیه چه‌په‌له‌کانی .

ده‌ره‌باری شه‌و شه‌ی که‌ناوی ناوه شه‌نجومه‌نی نیشتمانی و له‌دوای لیدان و دوورگه‌سته‌وه‌ی هه‌موو هیزه‌نیشتمانییه - کان و نه‌نانه‌ت شه‌وانه‌ی سه‌ره‌بجی ساکارترین رای هدام حسین یان کردوهه پیکه‌ینرا ، هه‌روه‌ها کاتیک پیکه‌ینرا که‌کوسیی زور سه‌خت دانرا بو شه‌وه‌ی شه‌وکه‌سانه‌نه‌بن به‌شه‌ندامی شه‌و شه‌نجومه‌نه که‌به‌دلی ده‌سته‌لانداری نین ، بوپه شه‌م شه‌نجومه‌نه نه‌بوو به‌ ریکخراویکی راسته‌قینه‌و هیچ توانایه‌کی نیه‌جگه له‌چه‌په‌لیدان نه‌بی بو " سه‌روکی فه‌رمانده " .

ئاوردانه وه په ك

له كوردستان و شورشه گانی شیخ مه همود

فارا رهشید

• نوکتوبری ۱۹۸۶ سیال تیپه‌ری به‌سەر کوچی دوایی شه و سەرکرده‌یه‌ی شوین په‌نجه‌ی
• دیاری خوی جیه‌بشت‌له‌سەر میژووی شوێگه‌له‌که‌مان .. شه و مروفه‌ی هیشتا له
• نیوانماندا ده‌زی و شانازی پێوه ده‌که‌ین

لیره‌دا شایانی‌بانه‌ که بلیین هه‌ستی ئازادبخوازی
له‌ کوردستان زور له‌میژوو په‌یدا بوو. میرنشینه
گانی بوتان و سوران و بابان و شه‌رده‌لان .. و به‌رپا
بوونی شورش و راپه‌رینه‌ به‌که‌به‌دوای په‌که‌گانی کوردستان
نیشانه‌ی شاکرمان .

؛ گه‌لی کورد جگه‌ له‌ کوست‌که‌وتن چ خیریکی نه‌دپوو
له‌ شیمپراتوریه‌تی عوسمانی که سه‌دان سال وه‌ک میرده‌زمه
چوکی دادابوو سه‌رسنگی گه‌لانی ناوچه‌که . له‌به‌ر شه‌وه
شاماده‌ نه‌بوو دوای هه‌له‌وه‌شاندنه‌وه‌ و نه‌مانی شه‌وه
شیمپراتوریه‌ته‌ جاریکی تر بجیته‌ ژهر رکبلی هه‌چ هه‌زیکی
به‌یانی تر و بو پاراستنی ئازادی خوی و سه‌ر به‌ستنی
کوردستان به‌و توانا زور که‌مه‌ی خویه‌وه‌ بریاری دا که
پاریزگاری له‌خاکی نیشتمان بکات و ریکا نه‌دات به‌وه
داگیر که‌ران ئاره‌زووه‌گانی خویانی تیا به‌هینه‌دی .

شاکراشه‌ که زور له‌میژوو ولاته‌ کولونیا‌به‌گانی
شه‌ و سه‌رده‌مه‌ (روسیا ، فه‌ره‌نسا ، شه‌له‌مانیا ، به‌ریتانیا)
چاویان بریبوو کوردستان و با‌په‌خیان بی ده‌دا وه‌ک هه‌ر
ناوچه‌یه‌کی تری روژ هه‌لاتی نزیک و ناوه‌راست " تا جی
خویانی تیدا قایم بکه‌ن و ده‌ست به‌سەر سامانه‌کانیدا
بگرن و بازاری به‌بازاره‌گانی خویانه‌وه‌ به‌هستن ، په‌کی‌که
هو نه‌هینییه‌ گه‌وره‌گانی شه‌مانه‌ش نه‌وت بوو ."

جگه‌ له‌وه‌ی شوینی جیو پولیتیکی کوردستان هویه‌کی
گرنگی تر بوو بو سیاسه‌تی شه‌ و ده‌وله‌تانه‌ ، چ له‌په‌ش‌شه‌ر و
چ له‌ گانی شه‌ر و له‌دواییشه‌دا .

شینگیزه‌کان ده‌میک‌بوو با‌په‌خیان به‌ کوردستان دا‌بوو ،
له‌ نیوه‌ی دووه‌می سه‌ده‌ی هه‌ژده‌وه‌ پیاوه‌گانی کومیانیای
هیندی روژ هه‌لاتی ده‌ستیان کرد به‌که‌ران به‌ کوردستاندا - ٣ -
بو کوگرده‌وه‌ی زانیاری و دروستکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل
دانیشته‌وان به‌تایبه‌تی له‌گه‌ل سه‌رداره‌گانی کورد . له‌دوای
دو‌زینه‌وه‌ی نه‌وت له‌ کوردستان ، شینگلیزه‌کان زیاتر که‌وتنه
با‌په‌خ دان به‌ کوردستان ، به‌تایبه‌تی کوردستانی خوارو .

ماوه‌یه‌کی که‌م بوو جه‌نگی جیهانی به‌که‌م کوتایی پی
هاتوو ، هیشتا کاریگه‌ری و شوینه‌واری شه‌ و جه‌نگ
گه‌وره‌یه‌ی ته‌رو وشکی پیکه‌وه‌ ده‌سوتان له‌هه‌موو لایه‌که‌دا
به‌دی ده‌کرا ، هیشتا تارمایی سه‌فه‌ره‌ری به‌د نار و قات
و قری و سرائی و برسیتی و نه‌خوشی و کلولی و نه‌هه‌مه‌تی
له‌بیر که‌ن نه‌جوبوو .. هیشتا زور له‌ خیزانه‌کان چاویان
له‌ری گه‌رانه‌وه‌ی روله‌ بی سه‌رو شوینه‌کانیان بوو که
به‌زوره‌ ملی راپیچ کرابوون به‌ره‌و به‌ره‌گانی شه‌ و جه‌نگه‌ی
جگه‌ له‌ زبان هه‌چ به‌رزه‌وه‌ندییه‌کی شه‌مانی تیدا نه‌بوو .
گه‌لی کوردی هه‌میشه‌ تینووی ئازادی له‌سەر شه‌نجامی
شه‌ و هه‌موو کلولییه‌ی له‌ری دوژماناندا هاتبووه‌ ری ، زیاتر
له‌هه‌موو کاتیک هه‌ستی به‌ پیوستی شه‌وه‌ ده‌کرد که‌ ده‌بی
خوی بریاری شیوه‌ی زبان و گوزه‌رانی خوی بدات و جی تر
مل‌که‌چی حوکم و ده‌ه‌لاتی به‌یگانه‌ نه‌بی .

بهلام له هه مان کاتیشدا به شه کانی تریشیان نه خستبووه پشت گوی، گه روک و کار به ده ست و روژه لاتنا سه ئینگلیزه کان په پتا په پتا خه ربکی گه ران بوون به کوردستاندا، نه نانه ت (مارک ساپکس) گه شتیکی دوورو دره یزی ۷۵۰ میلی کردبوو به کوردستانی ژوورودا .

" فارتولد ویلسن " که دوا ی داگیر کردنی میراق له له لایهن به بریتانیا وه بوه په که م حاکمی سیاسی ئینگلیز له میراق ، ده لیت که له ساله کانی شری په که م دا : " پیاره هره به توانا کانسان له ناوه ندی نیمچه دورگی هه ره بو کوردستان و خوارووی روژاواو ژووروی روزاوا ی شیران و که نداوی به سه رده نا کاربان ده کرد .

له سالانی جهنگی په که می جیهانی شدا پایه یی ولاته کولونیا لیه کان زیاتر بوو بو داگیر کردنی کوردستان و خاک ی نیشتمان نه که تنها بووه په کیک له مهیدانه هه ره کانی جهنگ ، به لکو وهک لازاریف ده لی " له راستی دا . دهنگی په که م ته قه ی شهر له روژه لاتی نزدیک دا له کوردستانی شیران به رز بووه نه که له ده ربای رهش -۴-

نزیکی ی چوار سال کوردستان ببوو مهیدانی شری نیوان هیزه کانی تورک و روس و ئینگلیز و گه لیک شری گه وه رووی داوه تیاپدا ، که ده بوونه مایه ی کلولی ونه هانه تیو مال ویرانی و سه رگه رانی بو کورد .

بهلام سه رکه وتنی شورشی شوکتوبه ر ته رازوی هیزی نیوان دهوله تان و تاکتیک و ستراتژی دهوله ته کانی تیکداو په کیک له نه نجامه کانی له م باره یوه بریتی بوو له گورانی سیاسه تی ئینگلیز به رامبه ر به کوردستان ، که ویستی به پیچه وانه ی ساله کانی به ر له سه رکه وتنی شورشی شوکتوبه ر ده سه لاتی په که شری خوی تیا دا دابه زرینی . هوی گرنگی شه م گورینه ش مه ترسی زوری ئینگلیزه کان بوو له دوا روزی ناوچه که به تاپه تی دوا ی شه وی روسیای قه سه ری هه ره سی هینا و رژیمیکی نوی هاته کاپه وه .

دوا به دوا ی شه وی دهوله تی موسمانی سالی ۱۹۱۴ به رسمی تیکه لی شری په که می جیهانی بوو، هیزه چه کداره -

کانی ئینگلیز په لایاری به نده ری فاویان داو گرتیان و پاش چند روزیکش ده ستیان گرت به سه ر شاری به سه رده دا . دوا ی شه ره که ی (شوعه یبه) که له نیسانی ۱۹۱۵ دا رووی دا ، ئینگلیزه کان به ره و به غدا کشان و له ۱۱/تازاری/۱۹۱۷ دا توانیان به فاسانی بچنه ناو شاری به غداد بی شه وی به رگه ربه کی شه وتو بنویتری له لایهن دانیشنوانی به غداد، که شه وهش ده گه ریته وه بو بیزاری و ناره زایی خه لکی له ده سه لاتی موسمانیه کان له لایه ک و شه و پروپاگنده زوره ی ئینگلیزه کان به رده وام ده یانکرد که گوا به فاوه دانی و دادپه روه ری بلاو ده که شه وه و هانتیان به مه به تی فاواد کردنه نه که داگیر کردن .

پاش چند مانیک شورشی شوکتوبه ر سه رکه وت و په یسانی

سایکس - پیکو که وته روو و مه ترسی دراوسی په تی روسیای کون نه ما و مه ترسیه کی نوی په پدا بوو، ئینگلیزه کان له چاران زیاتر که وتنه پایه خ دان به هه موو به شه کانی کوردستان "۶" . به تاپه تی کوردستانی خوارو که ده نیوست له گه ل به شه کانی تری میراق بیکاته بکه په کی ستراتژی و فابووری گرنگی خوی له هه موو روژه لاتی نزیک و ناوه راست دا "۷" . هه ربویه هیزه کانی به بریتانیا به په له که وتنه په لاماردانی ویلایه تی موسل که کوردستانی خواروش ده گزیه وه و زور ناوچه یان داگیر کرد .

گه وه ترین کوسب له ری هیزه داگیر که ره کانددا ، راهه ری نه میژوو به که ی شاری سلیمانی بوو له سالی ۱۹۱۹ به سه رکردایه تی شیخ مه مودی هه فید .. که ئینگلیزه کان ماوه په که بوو ده بانویست به به لین و په یسانی دروو فیمل و ته له که بازی شیخ له خسته به رن و هه ره ناو هوکسم داری به شیکی زور که می کوردستان بیت و شه وانیش به شاره زووی دلی خویان یاری به چاره نوی گه لی کورد بکن . شه وه بوو که کاتیک بویان ده رکه وت شیخ مه مود به و سنوره ده سه لاته کلک و گوی براوه قایل نابی که بوی دانراوه ، له سالی ۱۹۱۹ به سه رکردایه تی زه نه رال فرایزه ر هیزیکیان نارد بو داگیر کردنی سلیمانی و سه رکو ت کردنی شورشه که به زه بری فاگر و فاسن . که رچی توانیان له و هیرشه یاندا سه رکه ون و شیخ مه مود به برینداری به دیل بگرن (که وه که هه ر په شه ره که په کی تر و وه که هه ر سه رکرده په کی فاواو لیها توو له سه نگه ره کانی پیشه وه ی خه باتکردندا بوو) ، بهلام داگیر که ران نه یان شوانی گیانی نیشتمانیه روه ری و فاواد یخوا ی له دل و ده روونی ره ش و رووته کانی کوردستاندا له ناو به رن که هه همیشه گه وه ره بچوک فاماده بوون بو قوربانی دان به سه رو مالیان له پیناوی نیشتمانیه که یاندا . بویه دوا ی شه وی چه نه رووداویکی نوی له کوردستان هاتنه پیشه وه ، ئینگلیزه کان ناچار بوون شیخ مه مود له دوور خراوگه که په وه ، له هیندستان ، به پینه وه بو کوردستان و شه ویش له ۱۰/۱۰/۱۹۲۲ دا وه زاره تیکی نیشتمانی بیکه پینا به سه رو کاپه تی شیخ قادر که له

لیره دا نامانه وی باسی میژووی په که په که ی رووداوه - کانی شه و سه رده مه بکه ین .. به لکو له یادی سی سالی کوچی دوا یی شه و سه رکرده نه مرده دا وای به چاکتر ده زانین په نه راکیشین بو چند لایه نیکی تری رووداوه کان .

جهنگ ، هه ر جهنگی بی، شیوازو ناوه روکی جیهانی سی هه په ، لایه نیک داگیر که ره و ده یه ویت ده ست به سه ره ره سی لایه نه که ی تردا بگریت و بو به رزه ونه دی جیهانی خوی بیانچه وسینه شه وه . لایه نه که ی تریش له جهنگی فاواد یخوازی دایه دزی داگیر که ران و به رگزی له بوونی خوی و پاراستنی فاواد ی و سه ره ستی خوی ده کات .

شویاتی ۱۹۲۰ دا نوسیویه تی : ناوی به لشفیک و هیندی مانای تاوا، بو به ده ختی، لیره له سلیمانی هاتوته نا^۸ محمد صالح قهزاز له چاوپیکه و تنیکی تایه تی دا که له ۱۹۷۴/۵/۲۱ دا له سر کاسیت توماری کردوو ده لیت : سالی ۱۹۱۸ له کوردستانی خوارو خعلکی ئاشناپه تییان هه بووه له گه له ناوی به لشفیک و مهیده شه کانی^۹ -

ههروه ها نامه میژوو پیه که شیخ محمود بو لینین که له ریی کونسولی سوفیتییه وه له ته وریز ره وانه کراو له سالی ۱۹۲۳ دا له روزنامه ی پرافدا دا بلاو کراوه ته وه . که تیایدا پیروز باییان لی ده کات^{۱۰} به سه ره که و تنیکی شورش ی شوکتییه رو خوشعالی کورد و هه موو که لانی دنیا دهرده بری به وه سه ره که و تنه و دا وایان لی ده کات که پارمه تی گه لی کورد بدهن له خه باتی ره وای دا . که شه مه ش هه لو بستیکی پیشکه و تنخوازانیه و ئاوینه و ره نگدانه وه ی جه وه سه ره ی بزوو تنه وه که گه لی کورد بووه له و سه رده مه دا .

* ده سی پنجه راکیشین بو شه وه ی که شورشه کانی شیخ محمود له گه له شورش ی بیست له زور رووه وه له یه ک ده جن به تایه تی .

۱- هه ردوو به رووی ئیمپریالیزمی به ریتانادا ته قینه وه . و دژی داگیر که زان بوون و مه به ستیان ئازادی سه ره به خو یی نیشتمان بووه .

۲- له یه ک ماوه ی میژوو یی دا سه ربان هه لدا ، که رچی شورش ی شیخ محمود به ر له شورش ی بیست ده ستی پیکردو له دوای شه ویش هه ر به رده وام بوو .

۳- چینی جوتیاران بر سه ره ی پشتی هیزه کانی هه ردوو شورشه که بوون .. که شه وه ش په یه وندی هه به به پیکه پانانسی چینایه تی شه و سه رده مه وه که هیشتا چینی کرپکاران له سه ره یی خوی رانه وه ستا بوو .. ته نانه ت ئارییه کانی ش پیکه اتوو په کی تیکه ل بوون و هیشتا په یه وندییه کی به هیزیان هه بوو له گه له لادیگان .

۴- هه ردوو شورشه که به پشته به تن به هیزیکی کم و کم تفاق ، به لام به یا وه ییکی پته وه وه دژی هیزی بی شو مارو پرچه کی داگیر که ران راوه ستان .

۵- که رچی هه ردوو شورشه که به زه به ری ئاگرو ئاسن سه رکوت کران ، به لام کاریگه ریتییه کی زور بان هه بوو بو سه ره سه ندنی گهاتی نیشتمانیه ره وه ری و ئازادی به سوازی و دژاپه تی کردنی ئیمپریالیزم و داگیر که رانی بیانی .

بویه ده لیبین که ر له میژوو یی عیرا قدا ئانازی بکریته به شورش ی بیست و به شورش یکی نیشتمانی ئازادیخواز له قه له م بدری ، شه و ده بیت به هه مان راده ش شورش و راهه رینه کانی گه لی کورد به سه روکایه تی شیخ مه محبود جیگای رهنزو ئانازی بیت له لای هه موو عیراقیه ک .

* شورش یی کوردستان و بزوو تنه وه ی ئازادیخوازی کوردو هیزه کانی پیشمه رگه ی نا و جیا و دله کانی کوردستان و خه باتی جه ماوه ری زه حمه تکیشانی ئارو گونده کانی

گه لی کوردیش له سه رتا پای شورش و راهه رینه کانی دا ، هه میشه به رگری له خوی کردوه دژی داگیر که ران که به دریزایی میژوو چاویان بریوه ته ده وه له مه ندی و گرتگیه تی ستراتییژی کوردستان . شورشه کانی شیخ مه محمود با شتر یین نمونه ن ، به تایه تی که لیره دا روو به روو بو نه وه له نیوان ئیمپریالیزم (به ریتانیا) و گه لی کورد دا بوو که لایه نی به کم داگیر که ره بر ش هتته رو چه وسینه روو ، لایه نه که ی تنز ئازادیخوازو به رگری که رو دژی چه و ساندنه وه بوو . شه مه ش خوی له خوی دا پیروزییه کی مه زن ده به خشی به نا وه روکی شورش و راهه رینه کان و شیخ مه محمودی هه قید وه ک سه رکرده یه کی سه مر ده خاته نا و لایه ره کانی میژوو یی مرو فایه تییه وه .

* هه موو شورشیک هه ل و مه رچی با به تی و خویی خوی هه یه و به ته نیا بوونی ئا که که س (سه رکرده) شورش به ریا نایی که رچی ئا که که س ده وری مه زن ده بییی ، مه به ستان شه وه یه که شورش شورش ی ئا که که س نیه ، شورش ی شه و جه ما وه ره یه که گهانی خوی ده خاته سه ر له یی ده ست له پیناوی شـا و ات و ئامانه کانی دا ، شه و له شکره ی به رگری له هیرشـی هیزه کانی ئیمپریالیزمی به ریتانیا ده کرد بریتی بوو له زور به ی زوری کوردی ناوچه ی سلیمانی و ده و روو پشتی ، که به پله ی به کم جوتیار و بازاریه کان بوون که هه ستـی نه ته وایه تی له لایان په ره ی سه ند بوو ، جگه له وه ش هه ستیان به مه ترسی زه رده سه یی ده کرد ، چونکه جوار سالی جه نگ و سه ره له وه ش زولم و زوری تور که داگیر که ره کان بنونه هـوی زیاتر هوشیار کردنه وه یان له م باره یه وه . واته نه ک ته نیا به هوی سوزی نه ته وایه تییه وه به لکو گری دراویش بوو به لایه نی چینایه تییه وه .

کوتلوف ، نوسه ری سوفیه تی ، له کتیه که ی دا (شورش ی ئازادی خوازی نه ته وایه تی سالی ۱۹۲۰ له عیراق) نوسیویه تی : " شورش ی کورد به سه روکایه تی شیخ مه محمود له ۲۰/مانگی مایی/ ۱۹۱۹ ده ستی پیکرد ، له سلیمانیه وه تا که رکو ک ده یان هه زار کورد له دژی ئینگلیزه داگیر که ره کان راهه رین . له م شورشه دا هه ندی له کورده کانی ئیرانیش ها و به ش بوون^{۱۱} -

واته ، شورشه که ، شورش یکی جه ماوه ری فراوان بووه و له دلی جه ماوه ری زه حمه تکیشی کوردستاندا کاریگه ریتی تایه تییان هه بووه و دلسوز بوون بو شورشه که یان و شه و سه رکـزده قاره مانه یان خوش و بستوو که هه میشه له پیشه وه ی له شکره - که یه وه بووه و شان به شانی شه وان خه باتی کردوو له پنه پیناوی هیئانه دی ئا واته کانیاندا .. ناوی شیخ بوو بووه و ویردی سه رزمانی که وره و بجووک .. نه ک له به ر شه وه ی له به ناما له یه کی گه وره ی شیخانه ، به لکو له به ر شه وه ی سه رکرده ی شورش بووه .

* شورشه که دووره په ریز نه بووه و ئاگاداری باری سیاسی جیهان بووه به شیوه یه کی گشتی . شیخ مه محمود ته رجومه ی کوردی ماده (۱۲) ی ولسی له گه ل خویدا هه لگرتبوو ، جگه له وه ش له کوردستان ، له نزیکه وه ، ئاشناپه تی په یدا بوو بوو له گه ل بیرو نا و ره کانی شورش ی شوکتییه ر . میجه رسون له

کوردستان که به هم مو توانا به که وه به رگری له آزادی و بوونی گهلی کورد ده کن بریتین له دریزه دان به شورش کانی شیخ محمود و شورش و راهپهینه کانی تری کوردستان و هم مو بیکه وه زنجیره به کی له یک نه پساو بیک ده هیئی .

■ فامانجه کانی شورش تنیا بریتی نه بوو له دامه زانندی ده وله تیکی کوردی له ناوچه ی سلیمانی دا ، به لکو به فامانجی دامه زانندی کوردستانیکی سه ره خو بووه . "راهپهینه گه ی سلیمانی له بشاپار/حوزه بیرانی ۱۹۱۹ دا خاوه ن گرنگیه کی مزنه . . سه رکرده کانی شه راهپهینه ، بو به کم جار داوای دامه زانندی ده وله تیکی کوردی یان کرد" -۱-

بو شه مه به شه ش شیخ محمود په یوه ندی له گه ل زور له سه روک شه شیرت و ناو دارانی کوردی ناوچه کانی تری کوردستان کردوو و نامه ی بو ناردوون ، به تایبه تی له کوردستانی خوارو ، هه روه ها په یوه ندیشی هه بووه له گه ل سه رکرده کانی کوردستانی شیران ، به تایبه تی له گه ل سمالی خانی شکاک (سکو) .

■ گه رچی شیخ محمود له بنه ماله به کی خاوه ن زه ووی زارو گه لیک به رزه وه ندی تر بووه ، به لام گیانی نیشتمانیه ره ووه خوشه ویستی گه له گه ی پالی پیوه ناوه ده ست له هه بووه به رزه وه ندیه کانی هه لگری و به ته واوی لابه نی زوربه ی زوری گه ل بگری که بریتی بوون له جوتیاران و رهش و رووت و کاسکارانی ناو شاره گان . فاشکراپه گه ر وانه بوایه به فامانی ده پتوانی به رزه وه ندیه کانی خوی به یار بزیو به لکو زیات تریشیان بکات له به رامبه ر مل که چ کردندا بو دوژمنان . . شیخه کانی شیخ محمود شایه دی شه بوچوونه ن -۱-

نامه وی ژینی شه ساره ت به سه غومری گومره هی
نا یخه مه سه رجوم به ده ستی موده عی تاجی شه هی
قه ت به شه مری دوژمنانم نامه وی فه رمان سه ره هی

هه روه ها ده لین کاتیک فینگیلزه گان پیان ووت تو ده بی به مه لیک و به کیکیش له شه مه ده بیت به راویژکارو ده بی به گویره ی ویستی شه و کاروبار به بی به ریوه ، له وه لامندا و تیبووی نا مه لیک بو شیوه و من ده بم به راویژکار و شیوه به فه رمانی من ره فشار بکن .

دوای شه وهش که له شه ری بازبان به برینداری به دیل گیرا و برابیه بهر دادگای سه ربازی فینگیلزه گان له وی پیان و تیبوو شه شه ره خوینا و بیته بو هه لگیرساندو وه که چه ته به یک رووبه رووی هیزه کانی رزگار که ره راوه ستای؟ له وه لام دا وتی : من چه ته و ریگر نیم (ته رجومه ی ماده ی ۱۲ ی بریاری ولسنی ده رهینا و وتی به پیی شه ماده یه داوای مافی نه ته وه ی کوردم کردوو و فیتاش هه ره له سه شه داوایه سورم -۱-

■ گه رچی شیخ محمود له بنه ماله به کی تاینی به . . و سه ره تا له ری تاینه وه پله و پایه ی له نا و هه لکی دا به هیز بووه

به تایبه تی که خاوه نی (ته ره قه تی (قادی ن) و هه ره به هیوی تاینه وه له باوک و باپه ریبه وه ده سه لاتیکنی مادی و روحی بو ما بووه . . به لام هیچ کاتیک فاین ریگای لی نه گرتوووه بو به رگری کردن له گه ل و ولات ، به لکو زیاتر هانی داوه و پالی پیوه ناوه بو شه مه به شه و خوشه ویستی نیشتمانی گری دا بوو به هیزی باوه ره وه .

هیچ کاتیک فاین نه بوته به ره ست له ری خه با تکر دنیدا . . بو نمونه که تورکه گان په لاماریان ده دا ، گه رچی شه وانیش موسلمانن ، شیخ له به رامبه ریاندا بی ده نگ نه ده بووه ، چون شه ری فینگیلزه داگیر که ره کانی ده کرد هه ره بو و جوره ش شه ری هه ر داگیر که ریگی تری ده کرد . له نا و شورشه که شه دا جیاوازی له نیوان که شه ده گه ر به هیوی بیرو باوه ره وه . فاشکراپه که وه زیری دارایی له حکومته که ی دا (که رییم هه له که) ی فه له بوو .

لیره دا شایانی باسه بلیمین که له لای زوربه ی دانیش توانی سه ره به ده وله تی موسمانی ، شه فیمپراتوربه ته و سولتانه گان پله و پایه به کی له راده به ده ره بان هه بووه ، فیمپراتوربه ت له سه رو زه من و میزووه وه بووه ، سولتانه گان نه که شه نیسه ده سه لاتداریتی دنیا پیان هه بووه ، به لکو خه لیفه ی موسلمانه گانیش بوون ، گه رچی سولتان سه ره به نه ته وه به کی تریش بی و گه رچی هه ر جوره ره فشار بیکشی به گه رداپه نه ده بوایه که سه له رووی دا سه ره به رزبگانه وه . . شه رگردن و دژ وه ستانی شه و فیمپراتوربه ته به دنناوه هه رام بوو .

به لام وه که دیارده به کی میزوویی گه لی کورد چه نه ده ها راهپه رین و شورش کردوووه به فاشکرا و راسته و خو چه کی هه لگرتوووه له ده سه لاتی فیمپراتوره کانی موسمانی یاغی بووه و سه ره خویی خوی له شیوه ی مه رنشینه گاندا راگه یانددوووه باج و سه رانه و سه ربازی نه داوه به ده داگیر که ران و تا له توانای دا هه بوویی سه ری شورنه کردوه بو یان .

■ شورش باپه خیکی زوری ده دا به روشنبیری و شه ده ب و راگه یانندن و به گه رمی هه ول دراوه بو و شیار کردنه وه ی چه ماوه ری گه ل و بو شه مه به شه له سه رده می خه باتی چه کداری دا شه گو فارو روژنامه نه ده رجون (روژی کوردستان ، بانگی کوردستان ، بانگی هه ق ، شومیدی فیتقلال) ته نانه ت له گه رمه ی شه ره کانش دا ده ست بهرداری شه لابه نه نه بووه و هه ره به رده وام بووه له سه ری و دوای په لام ساردان و بووردومان کردنی سلیمانی له لایه ن فینگیلزه گانه وه ، که دارو ده سه ته و ده زگا کانی ده ولت کویزرا بونه وه بو چیپا کانی کوردستان ، روژنامه ی (بانگی هه ق) که شورگانی حکومتی کوردستان بوو له شه شه که وه ته که ی جاسنه درده چوو . چه که له گو فارو روژنامه ش باپه خیکی زور ده درا به خویندن و قیر کردن . بوپه سه ره نیه که زوربه ی زوری شه دیب و روشنبیرانی کورد له ده وری شورش کویبونه وه ، له وه سه رده مه دا زمان و روشنبیری کوردی بوژاننده وه به کی گه وری به

خوبه و دی و حکومتی میراقیش ناچار کرا که دان بنی به مافی گلی کورد دا سه باره ت به روی خویندن و به روی بردنی کاروبار له کوردستان به زمانی کوردی بیت و موجه خور و فرمانبران و کاربه دهستان له کوردستان ده بیت کورد بن یان زمانی کوردی بزائن .

« خالیکی زور گرنگ هه به که ده مانوی سهرنجی گشت لایه کی بو رابکیشین ، که بریتی به له ههستی به رزی شیخ محمود به لیبرسینه وه له بهرام بهر گل و میژوودا ، که تا ئیستا کم سهر کرده به و شیوه به ههستیان به و بهر بهر سیاری به کردوه . هه هه له و بهر یاره گرنگی دا ده رده که وی که ماوه به کی دوورو دریز بهر له مردنی ، که ههشتا گور و توانا به کی زوریشی ماوو ، بهر یاری داوو چی تر سه رکردا به تی شورش نه کات و به هیمنی و به و بهری ره زامه ندیه وه ریگا چول بکات بو شه که مانه کی که ده توانن له و زیات س کاروباری شورش و بزوتنه وه ی ئازاد یخوازی نیشتمان سی کوردستان به بن به روی وه به رده و امیش به پی توانا پارمه تی داو .

شه و هه لوپسته شیخ محمودی به مزنی ههشته وه له بهر چاوی جه ماوه ری گل ریزو خوشه ویستی زیاتر کرد و ئیسهاتی کرد که به رزه وه ندی گل ده خاته پیش به رزه وه ندیه تا که که سیبه گانی خوی ، هه رویه پاش مردنیشی ریزیک سی تابه تی هه به ، روزی ناشتنه کی له سلیمانی بو به خوبیشاندانیکی جه ماوه ری که وه دزی رژیمی ملیکی گور کرا و و چهنده ها شیعو نویسن و بابه تی بیا هه لاندان و لاواندنه وه نوسراون ده رباره ی شه سه رکرده به ی که به هه مو دلنیا بیه که وه ده توانن پی بلیین (نهر) چونکه ژبانی مروف بریتی به له هه لوپست و کرده وه ، چونیه تی شه و هه لوپست و کرده وانه ده ستیشانی نه مری مروف ده که ن . « له بهرام بهر کم شورش دا ، وه که هه ر شورشیک تری کوردی یان جیهانی ، شورش جه و اشه هه بووه و ناحه زان که بریتین له و که مانه ی به رزه وه ندی چینا به تیبان گری دراوه له گل به ری دوژمن نه که له گل سه رکه وتنی شورش و سازاد کردنی نیشتمان . هه مانه به هه مو توانا پانه وه هه ولیان داوه بو کم کردنه وه له پله ی شورش و سه رکردا به تیه که ی و ته ماشا کردنی وه که هه راو هوریا و ئازاوه وه که کاریک سی بی هوده و ئاستی سارد کوتان و وه که خون بینین ، شه وانه له و سه رده مه دا به حوکمی پله ی چینا به تی غویان غویان ته رخان کردبو بو خزمه تکردنی داگیر که ران و کاریبان کردوه بو روخاندنی شورش ، هه روه ها له و کاته شه دا هندی خو فروش هه بوون که وه که جاش چه کی دژا به تی کردنیان کردوته شان و پیش له شگری ئینگلیزه کان که وتسون و خبانته بان له کیشه ی ره وای که له که بان کردوه .

« بو زیاتر شیکردنه وه ، به شیوه به کی ژانستی ، نابی له باسکردنی قوناغیکی میژوویی دا به ته وای پیروزی به دین به گشت کارو هه لوپسته گانی شه سه رده مه ، به لکو شه شورش وه که هه ر شورشیک تری کورد له بهر چهنده ها هوی

خوبی و بابه تی دوو چاری هندی کرداری سه لیبی بووه که کاربگه ریتی زیانه غشیان هه بووه بو سه ر ره وتی شورش . لیره دا تیبینی شه وه به که مه به ست له م نویسه شه وه نیبه سه رکردا به تی شه و شورشانه به دریزایی ته مه تی خه با تکردن هه چ که م و کوربیا ن نه بووه و نه که وتونه هه چ شه رزه هه له به که وه ، چونکه ته نیا شه که سه هه له ناکات که هه چ کار ناکات ، به لام ده توانن بلیین شه و ره غنان سی فاراسته ی شه و شورشانه کراون و شه و تاوانانه ی خراونه ته پالی سه د ده رسه د راستنن و زور چار به نیازی دلسوزی و پاکی یان به مه به ستی دروستکه رانه به کار نه هه نراون ، به لکو هه ندیکیان وه که پیلانی دوژمنان داده نرین ، که شه که مانه ی سه ر به و چین و توپزانه جی به جی بان کردوه که به رزه وه ندیبان له گل شورش و ئازادی و سه ر به خوبی نه بووه . « شورش گانی شیخ محمود ، وه که گشت شورش گانی تری کورد له لایه ن دوژمنانه وه به رزه بهری ئاگرو ئاسن سه رکوت کراون و بو له ناو بردنیان درنده ترین شیوازیان به کار هه ناوه بو ترساندن و توقاندنی جه ماوه ری گل . . هه زه گانی سی فیمبریالیزمی به ریتانی به هه مو توانا به کیانه وه هه ریشیان کرده سه ر ناوچه رزگار کراوه گانی کوردستان و به و پدی توندی له گل دانیشتوناندا جولانه وه ، ته نانه ت شه م هه زه داگیر که رانه به فروک ناو شاری سلیمانی یان بومبا باران کرد و چهنده ها خانویان به سه ر خیرانه بی تاوان و پی ده سه لانه کاندان رووغان .

« بو لیکولینه وه له هه ر قوناغیکی تابه تی ، گسه ر به مانه وی لیکولینه وه که شیوازیکی زانستیانه ی هه بی ده بی بیخه ی نه چوار جیهی راستی سه رده می خوی و له روانگی شه سه رده مه وه بکه وینه هه له سنگاندنی نه که به گویره ی شه پیوه رانه ی شه مرو که به هوی به ره و پیشه وه چون له به رده ستن چونکه شه و شورشانه زاده و به ره می شه سه رده مه ن و له هه ل و مریجه شه و روزگاره دا به ریا بوون . . که سه به م شیوه به پروانینه شورش گانی شیخ محمودی هه فید ده که پنه شه هه نجامه ی که شورش کان له ناوه روک دا شورش پیشه وتن خوازی بوون و گرنگترین سیفاته گانیشی شه وه بووه که دزی فیمبریالیزم و داگیر که ران و ده سه لاتی بیانی بووه و ئاواتی دوستا به تی و هازیکاری کردنی هه بووه له گل شورش شوکتوبه ر .

بو به ره رچ دانه وه ی شه وانه ی ده لین نه ده بوایه شورش به سه رکردا به تی سه روک مه شایر بوایه ، نه ده بوایه چین سی جوتیاران به و جو ره ده وری بالایان هه بی له له شگری شورشدا . شه و به پیچه وانه وه ده لین شه و چوار جیهی به شه و کاته ، ته نیا چوار جیهی بووه بو شورش و نه ده کرا به جوریک تری بیت ، شه و ش له بهر هوو بارو دوخه خوب سی بابه تیه گانی شه و کاته ی کوردستان و هه مو ناوچه که به گشتی .

بروانه لاپه ره 43

بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی گوردی هاوچه رنخ

شاگرو. ح. محویان

سه روکی بهشی کوردی له کوریزانیاری کوماری
سه مینیا ی سوفیتی .

نازادپخواری نیشتمانی کورده ، له قونای هاوچه رنخ دا له گه ل لایه نه کانی به ره و پیشه وه چوونی داها تووی ، شه وه شه به پشت بهستن به خبیره ی میژوویی که له به ریه ک که له بووه . له گه که رمه ی خه باتی دریز خایه نی گه لی کورددا . له پینتاوی نازادی نه ته وایه تی و به پشت بهستن به به لگه نامه و تاکتیکه کانی پارتنیه کان و ریکه راه رامیاریه کانی کورد . شه واره کومه لایه تی و رامیاری و ئابوریانه کامانه که له ناویاندا ئایدولوزیای بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی کورد دروست بووه ؟

سیفه تیکی گرنگ و ئاشکرای باری کومه لایه تی کوردستان بریتیه له پینه گه یشتوویی ندرزی چینایه تی کومه لگا . لیره دا ، له زورچاردا ده بینین سنوریکی ئاشکرا نیه له نیوان چین و تویره کومه لایه تییه کاند . چه ند تو بیزیک هه یه له کومه لگای کوردستانی دا ، که له یه ک کاتدا په یوه ندی هه یه به چه ند شیوازیکی ئابوری کومه لایه تی په وه . پرولیتاریاش یان نیه یان تازه دروست بووه و لاوازه و چینیکی کارا و سه ره بو پیک ناهینی که بتوانی رولی خوی بگیری له ره وتی خه باتی بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی دا له کوردستان . له به ره شه وه ، له م جوړه باره بابه تیانه دا تویره ناوه ندییه کان رولی سه ره کی ده گیرن .

گیروگرفته چاره سه ره نه کراوه کانی ولات ده بیته بنگه بو بهزاری گشتی جه ماوه ری ، زوربه ی زوری شه م گیروگرفتانه شه سه ره به شه نجای رامیاری ره گه ز په رستی په که له کوردستانا جی به جی ده کری ، که له ناوه روکدا شیوازیکی کولونیالی هه یه . له م گیروگرفته ئابوریانه ده توانی بو نمونه باسی گیروگرفتی گشتوکالی بگری که لینین داینا بوو به بزماری بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی . پشتگوی غسنتی به ره و پیشه وه بردنی ناوچه کوردییه کان بووه به کاریکی تهقلیدی له رامیاری شه و ولاتانه ی کوردستانیان به سه ردا دابه شه کراوه . بارو دوخی پیویست نیه بو به ره و پیشه وه بردنی هیزه به ره م هینه ره کان و به ره م نه ته وه یی . شه مانه هه موو ، دیاره ، به شیوه یه کی ترسناک بوون به کوسپ له به رده م به ره و پیشه چوونی ناوچه کوردییه کان . هه رچه ند ، له گه له شه وه شدا ، به ره و پیشه بردنی په یوه ندییه کانی به ره م هینانی سه رمایه داری هاوتشه کایه وه ، به لام زور زور به له سه ره بوویی په ، شه وه شه بوته

ده یان ساله هیزه نه ته وایه تی و دیموگراسییه کانی کورد له خه باتیکی به وچاندان له پیناوی نازادی نه ته وایه تی و کومه لایه تی دا . شه م خه باته شه شیوازیکی جه ماوه ری گرنگی وه ره گرتووه ، به تاییه تی له پاش جهنگی دووه می جیهانیه وه ، که هه ره سپینانی رژیم کولونیالی و نازاد بوونی گه له زیر ده شه کان و چوونی کوزدستانیش ، له م دوایه دا ، بونسا و ره وتی به ره و پیشه وه چوونی کومه لایه تی رامیاری ، شه مانه هه موو ، هیزو گوریکی نوی به غشی به بزوتنه وه ی نازادپخوا - زی نه ته وه یی کورد ، که بووه هوی گورانکاری هه سته پیکرا و له چوونیه تی ریز بوونی هیزه رامیاریه پیشه نگه کانی شه م بزوتنه وه یه .

ئاشکرا په ، ئایدولوزیای بزوتنه وه ی نازادپخواری کورد له گه رمه ی خه باتی نازادپخوازیدا دروست ده بیت و دیلاری کردنی ئامانه کان و بوچونه کانی شه ، له کاتی ئیستادا ، به هوی شه و شه رکانه وه ده بی کنه باری میژوویی و بابته تی ئیستا ده پخاته به رده می و به هه لوستی شه م بزوتنه وه یه له خه باتی گشتی جیهانی هیزه دیموگراسی خوازو سوسالیسته کان له دزی ئیمپریالیزم و دارده شه که ی له روزه لاتی نزدیک و ناوه راست دا .

مه سه له کانی ئایدولوزیای بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی کورد ، له کاتی ئیستادا ، شوینیکی تاییه تی هه یه له نیو مه سه له گرنگه کانی میژووی گه لی کورددا . گرنگی زوری - زانستی و رامیاری - مه سه له کانی ئایدولوزیای بزوتنه وه ی نازادپخواری نیشتمانی کوردی له وکتاندا خوی ده نوینی و دپته پیش چاو که شه گه سه رنجی رولسی په ره سه ندنی مه سه له ی کورد به دین له ناوچه که و په وه پایه ی له ناو خه باتی گه لانی روزه لاتی نزدیک و ناوه راست له دزی ئیمپریالیزم و کونه په رستانی ناوچه که . جگه له شه وه شه ، بزوتنه وه ی نازادپخواری کوردو ئایدولوزیای شه م بزوتنه وه یه سیقاتی تاییه تی خویان هه یه ، که ده بی ئیپاشور بینه وه تا بگه بینه ناوه روکه که ی بو دیار بیکردنی لایه نه کانی شه م بزوتنه وه یه و ده ست نیشانه کردنی رولی له خه باتی شه م نه ته وایه تی و کومه لایه تی و چینایه تی گشتی دا . شه م له م نویسه دا نیازمان رونکردنه وه و دیاری کردنی شه و سیفته بته ره تیانه ی ئایدولوزیای بزوتنه وه ی

هوی گوربینکی هستیکراو له بارو دوخی ناوچه کوردیه کان له رووی ژابوری و کومه لایه تی په وه ، له بیست سالی دوایی دا ژماره ی کریکارانی کوردستان زیاد بووه ، به تایبه تی له کوردستانی عیراق ، ژماره یه کی زوری کریکاری کوردی تورکیا له ولاتانی شهروپای روز ژاوا کارده گهن ، وه کله له مانیای روز ژاوا . ههروه ها رولی روشنبیره نیشتمان په روه ره کانی کورد به شیوه یه کی فاشکرا هستی پی ده کریت ، به شیوه یه کی گنتی ژماره ی شهوکه سانه زور زور بووه که نه ک ته نیا هه ست به باری ناهه مواری ژپانی کومه لایه تی و رامیاری گه لسی کوردیان ده گهن به لکو چالاکانه کارده گهن له پیناوی ژازادی نیشتمانی و کومه لایه تی دا .

به هوی شم باره ژابوری و کومه لایه تی بانه وه باری سیاسی کوردستان به شیوه ی به رده وام ژالوز بووه و نا کوکیه کان تیژ تر و توند تر بوون له نیوان چینه حوکم داره کانی به ربه نه ته وه ی به رده سته له لایه ک و هیزه دیموکراسی خواز و نیشتمان په روه رانی کورد له لایه کی تر .

به م رهنکه ، هویه کومه لایه تی و رامیاری و ژابوری به کان که نیستا له کوردستاندا باون ، ده بینه هوی راه پرین و وشیار کردنه وه ی فراوانترین توپزه کانی گهل . توندوتیژی و زورداریش که حکومه ته کان په نای ده بینه به رده بینه هه سوی به رز کردنه وه ی راهی خلوقی بار و ته نانه ت پال ده نی به و لایه نانه شه وه که ده ستیان به کلای خویانه وه گرتووه با نییا ، بو چوونه ناو کوری خه بات .

بزوتنه وه ی ژازادپخوازی نیشتمانی کوردو ژایدولوزیای شم بزوتنه وه یه ، وه ک گشت بزوتنه وه ژازادپخوازی نیشتمانی به کانی تر ، ده توانی به شیوه یه کی دروست هه لیه نکیبری گهر نه ک به ته نیا بارو دوخی ناوچه یی ، به لکو جیهانی ، که کارده کاته به روه تی به روه و پیشه وه چوونسی به خینه پیش چاو . مه سه له ی کاریگه ریتی کاری شورگیبری جیهانی بو به بزوتنه وه ژازادپخوازی به نیشتمانی به کانی گه له زیر ده سته کان خاوه ن گرنکیه کی زوره بو لیکولینه وه له کیشه جوربه جوربه کانی خه باتی ژازادپخوازان یه گه لی کورد و ژایدولوزیای بزوتنه وه کی .

مه سه ت له باسکردنی شم بایه ته به م شیوه یه شه وه یه که کیشه ی نه ته وایه تی کورد به به راورد کردن له گهل گشت کیشه کانی تری ولاتانی ناوچه که خاوه ن لایه نیکی به رده وام و توندتره به ره و کردنی به کیشه یه کی نیو ده وله ثان (تدویل) ، شه مه ده بیته هوی به کیش کردنی کومه لی له رژیمه کانی روز هه لاتی نزدیک و ناوه راست و شه ولاتانه ش که به نیلیازو مه سه تی جوربه جور پستی شم رژیمه نیان گرتووه بونلا و فاکری زورانیازی به که . له به ره شه ده لیین ، له گهل شه وه شدا که ناسی به هیچ جوریک به سوک بهیری رولی به ره کی هویه ناو خویبه کان بکریت له پراکتیکی دروست بوونی ژایدولوز - یای بزوتنه وه ی نیشتمانی کورد ، ده بی دانپتری به رولی تایه تی بارو دوخی جیهانی دا له م پراکتیکه داو له

دیاری کردنی شیوه کانی خه بات کردن دا له پیناوی هینانه دی شه رکه کانی دا . کاریکی ته واو سروشتی به فالسوزی مه سه له ی نه ته وایه تی کورد که له شه نجانی چند هویه کی سه عت دروست بوون وه ک دابه شکردن و جیاوازی فاستی به ره و پیش چوونی کومه لایه تی رامیاری له به شه کانی کوردستان و تیکه لا بوونی شیوه جوربه جوربه کانی ژپان و خلوقی و له فی دیارده جور به جوربه کانی کومه لایه تی رامیاری و شیوازی جی گورکی به رده وام ، هه مو شه مانه مه سه له ی گه پشته ستراتیژو تاکتیکی روون و فاشکرای شه مروی بزوتنه وه ی ژازادپخوازی نیشتمانی کورد ژالوز ده گهن . جگه له وه ش کومه لی گیرگرفتی تر هه به "له ناوچه که دا " مه ستان ، به ره له هه موشتیک ، "رامیاری کولونیالی ناو خویه " واته به باریت به خه باتی کورد که زوربه ی جار کورد له خه بات دایه دزی شه رژیمه نیی که شه وانیش به ده وری خویان له خه باتدان دزی شمیرپالیزم به و اتایه کی تر ، باسی هندی کیشه کانی ده کریت که په یوه ندی به نیستاره هه به که رهنکه له رووی تاکتیکه وه له قوناغیکی میژوویی دیاریکرای خه باتی کورد دا جیگای پاکانه بو کردن بیتیان نا .

له کاتی نیستادا ، "شه رکی نه ته وایه تی هاوبه ش" هه به هیزه بزوتنه وه کانی بزوتنه وه ی ژازادپخوازی نیشتمانی کورد به ک ده خات ، هینانه دی شه شه رکانه به لای نزدیکه کشت چین و توپزه کانی کومه لگای کورده وازی به گرنکه جگه له ژماره یه کی زور که می ده ره به گ و کومپرادور نه بی که خویان ته رغان کردووه بو خزمه تکردنی رژیمه حوکم داره کان و بو شمیرپالیزم¹ . به ره رای شه مه ش هیچ کام له و چین و توپزان به ته نیا توانای هینانه دی شه شه رکه نه ته وایه تی به هاوبه شانه ی نیه ، لیره وه پیویستی زوری بیکه پینانی به کیتی و به ره ی نیوان توپزه هه مه چه شه کومه لایه تی به کان و چینه کان به ره له ده ات له کوردستاندا بو خه بات کردنی هاوبه ش له پیناوی به دبیه پینانی به رنامه ی ژازادپخوازی نه ته وه یی ، له م روه وه ، شایانی شه وه به پنجه رابکیشین بو راستی به کی به هیز که بریتیه له خه باتگیران له پیناوی ژازادی نه ته وایه تی دا له کوردستان وه که به کهم هه نگاو نه که به ته نیا باسی دروشمی به کگرتنی به ره یی ده گهن له گهل توپزه پیشکه و تنخوازه کانی نه ته وه ی به ره ده سته (که به شیوه یه کی کهم شه مه ش هینراوه ته دی) ، به لکو باسی دروشمی به کفستی هه موو جوره توانا کان ده گهن له خه بات کردن دا له پیناوی مافه نه ته وه یی و دیموکراسی به کان له ناو کوردستان خوی دا .

له کاتی لیکولینه وه له مه سه له کانی بزوتنه وه ی ژازادی خوازی نیشتمانی کوردی له به رده می نیستادا ، به تایبه تی مه سه له ژایدولوزی به کان و تاکتیکه قوناغیه کانی شه وه هیزان ی به شداری خه باتی ژازادپخوازان ده بی یه کی له سینه ته تایبه تی به کانی له به ره چاو بگیری . که شه ویش خوی

ده نوینی له جیاوازی کرنکی قوناغه کانی خه باتی —
 ئازادیخوازی نیشتمانی و دیموکراسی شه ده ولت —
 خه باته کی تیدا ده کری سه باره تبه نه ته وهی سه رده سه
 و سه باره تبه نه ته وهی کوردی ژیر ده سه .

بمه بهستی به روونی تیگه یشتن له دیارده یه ، بابه تیگی
 مارکسیزمی وه بهیر ده هینه وه سه باره تبه و هویانه ی یه کیتی
 دزه کان دیاری ده کنه له نیوان باری نه ته وایه —
 کومه لایه تی له بزوتنه وهی ئازادیخوازی نیشتمانی —
 قوناغه جوربه جوربه کانی به ره و پیشه وه چوونی دا . وه ک بنگه
 کیسه نه ته وایه تیه کان له قوناخی یه که می خه باتی —
 ئازادیخوازی نیشتمانی دا پیش کیسه چینه یه تیه کان
 ده که ون . چونکه کیسه چینه یه تیه کان درا به دوای یان به
 کویره ی چاره به رکردنی گهرویتی یه که می کیسه کانی
 ئازادیخوازی نیشتمانی دینه پیشه وه و له ناو کیسه کانی
 تر دا پله ی یه که م به بوخویان ده کرن . شه ره ریگامان پی
 ده دا دانی پیدا بنیین که زیندوویی گروپی یه که م باش
 شه ویش گروپی دووه می شه و کیشانه ی باسمان کردن —
 خه باتی ئازادیخوازی نیشتمانی کوردستاندا نه که تهنیا
 بهنده به ئاستی وشیاری هیزه کومه لایه تیه بزوتنه ره کان
 (که چی شه وه ش زور کرنه) به و راده یه به تده به بنا ره
 بابه تیه کانی خانه کرنی هیزه رامیاریه کان —
 کومه لگادا ، له کاتیگدا که کیسه نه ته وایه تیه کان خویان
 ده توانن فراوانترین توپزو ده سه کانی کومه لگا راکیشن
 بو کوری خه باتی گشتی نیشتمانی و ده سه به رکردنی —
 سه رکه وئتی مسوگه ری خه بات کردن دژی زور داری بیانی .

له بهر روشنایی شه وئتانه ی له مه و بهر باسکران ، که یشتنه
 شه سه ره نه نامه کاریکی گران نیه ، له بهر شه وهی دا خوازی به
 نه ته وایه تیه کان له پیشه وهی سه رکه کانی خه باتی —
 ئازادیخوازی به ، شه وایه شیوازه ئایدولوژی به کانی هیزه
 نه ته وایه تیه کانی کورد گه ره له بهر تاکتیکیش بی ناتوانی
 به رزه وهندی گشت شه و چین و توپزه کومه لایه تیه نه پشت گوی
 بهات . وا ده رده که وی ، مام ناوه ندیتی کومه لی له دروشم
 دا واکاری به کانی بزوتنه وهی ئازادیخوازی نیشتمانی کوردی
 له بواری ئابوری - کومه لایه تی دا تا راده یه که ده گه ریته وه
 بو شه راستی به بابه تیه ، شه وایه ئاشکرایه —
 مه به ستمان شه وه نیه پاکانه بو سیاسه تی سازشکه رانه
 به کین له کهل ها و په یمانه کاتبیه کانی بزوتنه وهی ئازادی
 خوازی نیشتمانی و دیموکراسی کورد ، به لکو مه به ستمان
 نه نیا رانه کردنی دینامیکه تی باری ئیستای شه
 بزوتنه وه یه و شیوازه بابه تیه که یه تی . شه شه خوی مه سه له
 به کی زور کرنه بو به راستی تیگه یشتن و هله سه نگاندنی
 دروستی هله سوکه و ته تاکتیکه کانی هیزه سیاسی —
 پیشه وئتنخوازه کانی ناو بزوتنه وهی کورد بوگره —
 ده ره وهی چوارچیوهی هله سوکه و ته کانیشیان له ده ره وهی چوار
 چیوهی بزوتنه ره که شه .

وه که له مه و بهر په نهجه مان بو راکیشا ، به نیکر اتویزه کانی
 ناوه راست ، ئیستا ، رولی سه ره کی و کاریگه ریان هه یه له
 بزوتنه وهی نه ته وایه تی و دیموکراسی کورد دا . ئایا هوی
 شه شه چی یه ؟

هیزه کومیرادوری و ده ره به گیه کان خویان ته رخلبان
 کردوه بو خزمه تگردنی ئیمپریالیزم و حکومته کونه
 په رسته کان ، چکه له وهش ، له وه گرنکتریش ، هه ره سه ینانسی
 پله وایه یان به هوی هله وه شانی په یوه ندیبه کومه لایه تیله
 ئابوری به کان که روز کار حوکمی له ناو چونیانی دا وه ، له
 بهر شه وهی که بورژوازی نه ته وهی کورد هیشتا لاوازه ، شه وایه
 باری بابه تی له بار دروست بوو بو سه ره هلدان و زیاتر
 بوونی ده وری شه توپزه کومه لایه تیه یان له ناو جه ساوه ری
 کهل دا .

پروگرامی پارتی و ریکخوازه نه ته وهی و دیموکراسی
 خوازه کانی کورد سه رکه ستراتیژی و تاکتیکه کانی کان و
 دروشه کانیان ریگای شه وه مان پی ده دن به دلنیا بیه وه بلیین
 خه باتی گه لی کورد به شیکی به ره تیه له بزوتنه وهی
 ئورشگیری و ئازادیخوازی نیشتمانی له ناو چه که و —
 سه رانه ری جیهاندا ، سه ره رمی شه بزوتنه وه یه شه به تهنیا
 ئاراسته نه کراوه دژی چه وساندنه وهی نه ته وایه تی له ولاتانی
 ناو چه که دا ، به لکو به گشتی ئاراسته ش کراوه دژی ئیمپریالیزم .
 پروگرامی پارتی دیموکراتی کوردستانی عراق و یه کیتی
 نیشتمانی کوردستان (میراق) و پارتی سوسیالیستی
 کوردستان (توریکیا) و پارتی دیموکراتی کوردستان (ئیران) و
 پارتیه کانی تریش ، ده بینین دوپا تگردنه وه هه یه له سه ر
 پیوستی خه بات کردن دژی کونه به رستی ناو چه و ئیمپریالیزم
 که چ له ری شه و حکومه تانه ی له ژیر رکیفی دان یان —
 په لانه جوربه جوربه کانی ریگا ده کرن له چاره سه رکردنی
 مه سه له ی نه ته وایه تی کیورد .

هویه کانی هه لویتی سه لی ولاته ئیمپریالیزمیه کان
 به رامبه ره به بزوتنه وهی نیشتمانی کورد ئاشکران شه ویش
 ده گه ریته وه بو شه وهی که ئارمانج و سه رکه کانی ئیستا و
 دوا روزی بزوتنه وهی ئازادیخوازی کورد ناکوکه له گه نل
 به رزه وه ندیه کانی دا ، چونکه شه بزوتنه وه یه ده توانی له
 ناو چه که دا ئالو کوری وایه بینیته کایه وه له رووی مه سه کوری
 ستراتیژی و به لکو له رووی رامیاریشه وه که به ئاره زوی ولاته
 ئیمپریالیبه کان نیه . هه لویتی هیزه نیشتمانی و
 دیموکراسی خوازه کانی کورد دژ به ئیمپریالیزم و
 داروده سه که ی له روزه لاتی ناوه راست دا بوو هوی که م
 بوئه وهی بنگه ی چینه یه تی کونه به رستی کوردو کاریگه ریتی
 شه چینه ی که م کردوته وه له سه ر بورژوازی بچوک و جه ساوه ری
 کهل .

له کاتیگدا که کونه به رستی ناو چه یی به تابه تی شه وانه ی
 سه ره چینه خاوه ن ئیستیا ره کانن زیاتر توشی گوشه گیری بوون
 ده بینین بنگه ی کومه لایه تی بزوتنه وهی ئازادیخوازی نیشتمانی

ترین شیوه‌گانی زولم و زورداری ذهن، سه‌چاوه‌یه‌کی تری نویسه بو چونه ناو ریزی خه‌باتگیران له‌په‌ناو یازادی نه‌ته‌واپه‌تی و کومه‌لایه‌تی - چینه‌ایه‌تیدا .

له‌کاتی ئیستادا، سه‌وخه‌باتگیرانه‌ی سه‌رجه چین و توپزه چه‌ساره و زولم لیکراوه‌کانن، رولیکی گرتگ ده‌بینن له‌دروستکردن و دارشتنی ئایدولووایی بزوتنه‌وه‌ی دیموکراسی نه‌ته‌واپه‌تی کورددا . سه‌رک و ئامانجه کومه‌لایه‌تیه‌کانسی ئیستاو داهااتوو و شیوازی خه‌بات و سه‌و باه‌ته‌فایدولوژ - بیانه‌ی پارتی و ریکراوه سه‌ره‌کیه‌گانی کورد بوخوئیان دیاری‌کردوو سه‌فاتی دیموکراسی شورشگیریان تیدا یسه، له‌بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی کوردی هاوچه‌رخ دا ئامانجه نه‌ته‌واپه‌تی و کومه‌لایه‌تیه‌کان لیک نزیگ ده‌بنه‌وه، که‌سه‌وه‌ش شه‌م بزوتنه‌وه‌یه ده‌کاته هویه‌کی به‌کجار گرتگ نه‌ک‌ته‌نیا له‌بواری کورینی باری نه‌ته‌واپه‌تی دا به‌لکو له‌بواری سه‌رکه‌وتنی کاری شه‌و هیزه شورشگیرانه‌ی که ئامانجیان له‌ره‌گه‌وه کورینی بنیاتی کومه‌لگایه .

ئایانی باسه، ده‌ستکه‌وته‌کاتی ولاتانی سوسیالیستی، که‌با‌یه‌خی جیهانی و میژوییان هه‌یه له‌بواری زال بوون به سه‌ر دو‌اکه‌وتنی ئابوری و روشنبیری دا، به‌تایه‌تی له‌بواری چاره‌سه‌رکردنی مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌واپه‌تی دا، ده‌وریکسی باشیان به‌نیوه و ده‌بینن له‌دروستکردن و گه‌لاله‌کردنی فه‌لسه‌فه‌ی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نیشتمانی کوردی و له‌دیاریکردنی ره‌وشی شه‌م بزوتنه‌وه‌یه‌دا، هه‌ر بو نمونه شه‌م چهند دیره‌ی به‌رنامه‌ی پارتیکی کوردی ده‌خه‌ینه به‌رچاو: "سوسیالیستی هیچ جوریک له‌جوره‌کاتی چه‌وساندنه‌وه‌ی چینه‌ایه‌تی و نه‌ته‌واپه‌تی ناهیلی، زیانیکی نوبی دروست ده‌کات، له‌سه‌ر بناغه‌ی براهه‌تی له‌نیوان روله‌کانسی که‌ل دا" - ۴-

به‌رنامه‌ی پارتیه سه‌ره‌کیه‌گانی تریش ده‌قی نزیگ له‌م ده‌قیان تیدا یه که به‌په‌یوستی نازانین لی‌سه‌ره‌دا دوباره‌یان بکه‌ینه‌وه .

له‌به‌رنامه‌و به‌لگه‌نامه‌و یادداشت و به‌پاننامه‌و بلاکراوه جوربه‌جوره‌گانی پارتیه دیموکراتی و نه‌ته‌وه‌یه‌گانی کورد دا، سه‌پاره‌ت به‌ریگا‌کاتی چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌ی کینورد تیبینی شه‌وه ده‌گری که په‌نجه راده‌کیش بو تاقیکردنه‌وه‌ی به‌کیستی سوفیه‌ت و یوگوسلافیا و ولاته سوسیالیسته‌گانی سه‌ر له‌بواری سیاسه‌تی نه‌ته‌واپه‌تی دا وه‌ک نمونه‌یه‌کی په‌شه‌نگ بو چاره‌سه‌رکردنی شه‌م چه‌شنه کیشه کومه‌لایه‌تی و سیاسه ئالوزه .

ده‌می به‌شیوه‌یه‌کی تایه‌تی په‌نجه راکیشین بو شه‌م راستی یه که بریتی یه له لیکدانه‌وه‌ی چونه‌تی سه‌سه‌ر هه‌لدانی دیموکراتی شورشگیر له‌کوردستاندا وه‌ک هیزیکی دیاریکهر، به‌تایه‌تی له‌رووی دارشتنی سیاسی و به‌ره‌و په‌شه‌وه چوونی فیکری، له‌توانادا نیه، به‌په‌ی لیکدانه‌وه‌ی شه‌و بارودوخه‌ی تیدا دروست‌بووه، به‌هوی بوونی چالاکسی

کورد به‌رده‌وام له‌فراوانبوئدا یه، که‌سه‌وه‌ش ده‌بسته هوی به‌دیپینانی باریک که‌چه‌ماوه‌ری جوتیاران و نیمچه‌پرولیتاریا و بورژوازی بچوک تیدا به‌شداری خه‌بات بکن . ئاشکرا یه که توپزی کومه‌لایه‌تی هه‌ره زور له‌رووی زماوه بریتی یه له‌چه‌ماوه‌ری جوتیاران و نیمچه‌پرولیتاریا و ره‌نجه‌رانی ناوشاره‌کان که روشنبیره دیموکراسی خاوه‌رکان و شه‌سه‌ره شورشگیره‌کان و خویندکاران په‌یوه‌ندیه‌کی پته‌ویان هه‌یه له‌گه‌لیان . شه‌وه‌ش به‌هوی په‌یوه‌ندی کومه‌لایه‌تی و سیاسی و به‌هوی ئاره‌زوویان، له‌روه‌تی شه‌م خه‌باته‌دا رولیکی تایه‌تی ده‌دریت به‌جوتیاران له‌به‌ر شه‌وه‌ی که‌هیزی بزوتنه‌ری به‌ره‌تین له‌بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌واپه‌تی داو له‌به‌ر شه‌وه‌ی که جوتیاران له‌چینه‌گانی تر زیاتر چه‌ساره‌ن له‌ره‌نجه‌رانی تر زیاتر گرتگی شه‌دن به‌گه‌یشتنه چاره‌سه‌ریکی به‌کجاره‌کی کیشه‌گانی بزوتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی نه‌ته‌واپه‌تی سه‌ی و چینه‌ایه‌تی، شه‌وه له‌هه‌رو دوخیکدا که مملاتی گه‌رمه دزی رزیمه کونه‌به‌رسته‌کان و دزی ئیمپریالیزم له‌ره‌وتسه‌ی سه‌رانسه‌ری پراکتیکی شورشگیرانه‌ی جیهانی دا، شه‌مانه (جوتیاران) هه‌ولی به‌دیپینانی زورترین داخوازی سیاسی شه‌دن و به‌رده‌وانیش کاربگه‌ریتی رولی شه‌م چینه‌هه‌ر به‌ره و زیاد بوون ده‌چی .

له‌کوردستانی ئیمرودا، چکه‌له‌هه‌موو شه‌وانه‌ی باسکران، هویه‌کی تری ده‌ست‌کرد هه‌یه، پال ده‌نی به‌زوربه‌ی که‌رتسه چه‌ماوه‌ریه‌گانی که‌لی کورده‌وه بو به‌شداری کردن له‌خه‌باتی ئازادیخوازانه‌ی کورددا که شه‌ویش بریتی یه له‌سیاسه‌تی گورینی واقعی دانیش‌توان له‌کوردستان، ناوه‌روکی شه‌م سیاسه‌ته به‌دناوه شه‌وه‌یه که به‌زوره ملی کورد له‌کوردستانه‌وه ده‌گویننه‌وه، شه‌م سیاسه‌ته به‌شیوه‌یه‌کی به‌رئاراوان شه‌نجام دراره، به‌تایه‌تی له‌کوردستانسی عیراق و له‌سالی ۱۹۷۵ هه‌و توندوتیز تریوه، پارتیه کومونستیه‌گانی ولاتانی عه‌ره‌یی و ناوه‌نده‌په‌شکه‌وتنخوازه جیهانیه‌کان به‌توندی شه‌م سیاسه‌ته‌یان تاوانبار کرد که سیاسه‌تی زایونیمان ده‌خاته‌وه به‌ر به‌رامبه‌ر به‌گه‌لی عه‌ره‌یی فه‌لسه‌تین، شه‌مه ده‌بینن له‌ناو کورده به‌زور کویزراوه‌کاندا، خه‌لک هه‌ن، به‌هوی ناله‌باری زیانیان، ئاماده‌ی خه‌باتیکی بی وچانن له‌پیناوی مافه‌ خه‌بهراره کومه‌لایه‌تی و نه‌ته‌واپه‌تیه‌کانیاندا، چکه‌له‌وه‌ش به‌په‌ی گوی دانه سه‌رچاوه‌ی چینه‌ایه‌تی و کومه‌لایه‌تی شه‌و کوردانه‌ی کویزراوه‌ته‌وه، زولم و زوری به‌رمانه‌واکان و تالانکردنی مولک و سامانه‌کانیان و ره‌گه‌زه‌به‌رستی و شیوازه دژواره‌گانی شه‌رور که‌سوپا و جیهازی شه‌من و پولیس ده‌یکات ده‌ره‌پاره‌یان بوته هوی راپه‌ربینی چه‌ماوه‌ریکی زیاتر و چونیان بو ئشاو ریزی گه‌رمه‌ی خه‌بات له‌پیناوی کورینی باری سیاسی و کومه‌لایه‌تی که‌لی کورد، گورینیکی سه‌رانسه‌ری و شورشگیرانه، به‌ماوه‌ری کورده به‌زور کویزراوه‌کان که دوچار ی ناشرین

بزوتنه وهی کومونستی له سه ر فاستی جیهانی و ناوچهیی به تاییبه تی له میرا قدا . که بو نمونه خه بای تی بی وچانی پارتی کومونستی میراق، به تاییبه تی هه ریمی کوردستان و بلا و بونه وهی به ز فراوانی بیرو باوهره کانی سوسالیستی زانستی و بایه خ دانی جیهانی به چاره سه رکردنی مه سه لته ی نه ته وه کان له ولاتانی سوسالیستی دا و فاگاداری به ر فراوانی نوینه رانی ئینتلیجنسیای نیشتمانی کورد سه بارت به ده سته وه ته شارستانیه تیه کانی جیهانیان و فازادییه دیموکراسییه کان له ولاته پیشکه و ته وه کان و چه نده ی هوی تر کاریگه ریتی ئیجا بیان هه یه بو سه ر دروستکردنی فایدولوزیای بزوتنه وهی فازادیخوازی نه ته وایه تی کورد . به م جو ره رایه رینی جه ماوهری ره نه ده رانی کوردستان و پیشه نگه خه باتگیره کانیان ، دووبه ره تی هه یه ، که به ریتی به له چه وساندنه وهی توندی نه ته وایه تی و کومه لایه تی له لایه ن رژیمه ناوچه ییه کان و هیزه کانی ئیمپریالیزم له لایه ک و گورانکارییه بنه ره تییه به ره ده وایه کانی جیهان ، به تاییبه تی ده سته وه جیهانییه میژوییه کانی سوسالیستی زانستی له لایه کی تره وه . به ره و پیشه وه چوونی به ره ده وایه بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی و ده ره سه پراکتیکه کانی ده بینه هوی زیاتر نزیک به بونه وه له نیوان هه لوستی هیزه دیموکراسییه شورشگیره کورد . ییه کان و ته و هیزانه ی خه بات ده کن له پیناوی گورینی بنه ره تی بنیاتی کومه لایه تی له نیشتمانه که پاندا و چاره سه رکردنی به کجاره کی مه سه له ی نه ته وایه تی له ولاتانیه کانیاندا . 5- . شه م هویه خوی ده بینه بناغه یه که بو شه وهی کورده دیموکراسی خاوه زو شورشگیره کان زیاتر رووبکه نه به رو باوهره کانی سوسالیستی زانستی به بی گوی دانسه جیاوازی له پیکه اتنی کومه لایه تی چینایه تی ته و هیزانه ی که فه مان نوینه رایه تی ده کن .

پتر له وه ش ، له به رنامه ی هه ندی له پارتیییه دیموکراسییه شورشگیره کوردیه کاندایه تی گرنه گ ده بینه ی سه بارت به فونانه کانی خه باتکردن به به دینهانی گورانکاری سوسالیستیانه له کومه لگادا . شه م پارتییانه دووپاتی ده که نه وه که شورشی سوسالیستی فازادی راسته قینه دینیه دی بو که لان به هوی له نئاو برندی به کجاره کی چه وساندنه وهی مزوف له لایه ن مروفه وه له گه ل چه وساندنه وهی که لیک له لایه ن که لیک تره وه . به لام بوونی شه م بابه تانه له به رنامه ی پارتیییه دیموکراتیییه کوردیه کاندایانه بنه ره ت و بناغه بو شه وهی حوکه م به دین که فه مانه به ته وایه ئیلتزام ده کن به نیوری مارکسیزم - لینینیزم یان شه وان (ته به نای) سوسالیستی زانستییه یان کردوه . به لام لیره دا گرنه گ شه وهی که نوینی کومه لی له بیرو راکانی مارکسیزم - لینینیزم له به رنامه ی پارتی و ریکخواوه کوردیییه کاندایه تی (به تاییبه تی جه ماوهرییه کانیان) نیشانه ی ره ک دا کوتانی شه م به بیرو

رایانه به له ناو جه ماوهری کورد دا . به واتاییه کی تر ، هه ر پارتیکی دیموکراسی خاوه زی کوردی خاوه ن خیره له خه بات دا و خاوه ن جه ماوهری فراوان ، له کاتیکدا که ئیلتزامی خوی راده که یه نی به مه بده شه کانی سوسالیستی زانستی به وه ، شه وه تاراده یه ک ره نگدانه وهی ئاره زوی شه ندانان و شه و ناوه نده کومه لایه تییه یه که پارتیییه که خه بای تی تیداده کات ، که پارتیییه که هه سته ده کات ده بی ریز له هه ستی شه وان بگری .

سه رکرده کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کورد رووده که نه ولاتانی سوسالیستی ، له خه بای تی سه ختی خویاندا هیوادارن ته و ولاتانه یارمه تیان به دن و پشتیان بگرن . له به ر شه م هو گرنه گ ، دیارده یه کی تاییبه تی له م بزوتنه وه - په دا به دی ده که یه ن ، که شه ویش زیاتر چونه به ره و دروشمی پیشکه و تنخواز تر بو بزوتنه وهی فازادیخوازی کوردو داوا کاری شورشگیری و دیموکراسی ده خاته روو ، نه ک ته نیاله سه ر بنه ره تی هو ناوخیویه کان (که له هه ندی باردا هیشتا سه ره تاییه) ، به لکو له سه ر بناغه ی شه وهی سوسالیستی ده کن به نمونه ی بالا . . . به م جو ره سه رتا پای هبوکاتی ناو خو وده ره وه - به تاییبه تی شه وانیه ده ره وه ، ده بینه هوی شه وهی سه رکرده کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کورد زوو ، پیش فه رزی کومه لایه تی چینایه تی ، داواکاری پیشکه و تنخوازی و شورشگیری و دیموکراسی بخه نه روو ، شه م لایه نه یه کییک له خاسیه ته کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کوردی و فایدولوزیا که ی پیک دینی .

هه ر پارتیکی دیموکراسیخوازی کوردی خاوه ن خیره ی خه بات خاوه ن جه ماوهری فراوان ، له و کاته دا که ئیلتزامی خوی راده که یه نی به مه بده شه کانی سوسالیستی زانستییه وه ، شه وه تاراده یه ک ره نگدانه وهی ئاره زوی شه ندانان و شه و ناوه نده کومه لایه تییه یه که ته و پارتیییه خه بای تی تیداده کات که پارتیییه که هه سته ده کات ده بی ریز له هه ستی شه وان بگری . سه رکرده کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کورد رووده که نه ولاتانی سوسالیستی ، له خه بای تی سه ختی خویاندا هیوادارن ته و ولاتانه یارمه تیان به دن و پشتیان بگرن له به ر شه م هو گرنه گ ، دیارده یه کی تاییبه تی له م بزوتنه وهی به دی ده که یه ن ، که زیاتر چونه به ره و دروشمی پیشکه و تنخواز تر بو بزوتنه وهی فازادیخوازی کوردو داواکاری شورشگیری و دیموکراسی ده خاته روو ، نه ک ته نیاله سه ر بنه ره تی هو ناوخیویه کان (که له هه ندی باردا هیشتا سه ره تاییه) ، به لکو له سه ر بناغه ی شه وهی سوسالیستی ده کن به نمونه ی بالا . . . به م جو ره سه رتا پای هبوکاتی ناو خو وده ره وه - به تاییبه تی شه وانیه ده ره وه ، ده بینه هوی شه وهی سه رکرده کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کورد زوو ، پیش فه رزی کومه لایه تی و چینایه تی ، داواکاری پیشکه و تنخوازی و شورش گیری و دیموکراسی بخه نه روو ، شه م لایه نه یه کییک له خاسیه ته کانی بزوتنه وهی فازادیخوازی نیشتمانی کوردی و فایدولوزیا که ی پیک دینی .

له روانگی هموو شهوانه وه که باسما ن کرد. ده توانین لایته بنه رته تیه کانی بهره و پیشه وه چونی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی نیشتمانی کوردی و لایته فیکریه کانی دیاری بکین و دوا ی شهوش نامانجه تاکتیکی و ستراتیژی یه کانی شه هیزانه ده ستیشان بکین که خه بات ده کهن له پیناوی نازادی کومه لایته ی و نه ته وایه تیدا لیره دا برساریک دیشه پیشه وه که په یوه ندی هه یه بیه ری بنه رته تیه کانی ستراتیژی بهره و پیشه وه چونی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی نیشتمانی کوردی له قوناخی میژوویی ئیستا دا و په یوه ندی هه یه به راده ی کاریگریتی پراکتیگی شورشگیرانه ی جیهانی بو سه ر ره وتی شه بزوتنه وه ی و نامانجه کانی .

شه شرکانه ی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی نیشتمانی کوردی له قوناخی ئیستا دا بوخوی دانا وه و ری و شیوازی خه باتی نه ته وایته ی و دیموکراسی و شه په یوه ندی به رفراوانه ی نیوان خه باتگیرانی کورد له پیناوی مافه نه ته وایه تی و دیموکراسییه کان و له نیوان ریکخرا و وپارتیه شورشگیره کانی جیهان . بهره و شه بروایه مان ده بات که په یامی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی نیشتمانی کورد تنها شه ونده نیه که له چوارچیوه ی ریکا برین بهره و چه سیاندنی په یوه ندییه کانی سه رمایه داری له کومه لگادا ، بوسته ی (جاران حاله تیکی له م باه ته هه بو) .

بروگرام و دروشمی سیاسی پارتی و ریکخرا وه نیشتمانی و دیموکراسییه کانی کورد و زیاتر بوونی ده وری چه ما وه وری ره نجه دران له م خه باته ی کورد دا دزی چه وساندنه وه ی نه ته وه یی له بارو دوخیگدا یه که ریکای پی ده دات بهره و پیشه وه بچیت و بگورریت بو خه بات له پیناوی دا مه زرانندی کومه لگای نازاد له چه وساندنه وه ، که له سایه دا بهره و پیشه وه چونیکی خیرا به سه ر ژبانی کومه لایته ی و تابوری و کله سوری کورد دا بیت . چونکه زوربه ی زوری پارتیه نه ته وه یی و دیموکراسییه کانی کورد دوا ی نازادی نیشتمانی سوسالیستی زانستی ده کهن به دوا شارمانجی خویان . چند حیزبکی کوردی هه یه (له میراق و تورکیا و ئیران) خویان به (مارکسیزم) بان (مارکسیزم - لینینزم) داده نین له پاریس کورده نیشتمان به ره ره کان ، که وه ک په نایه ر له کوردستانی تورکیا وه کوچیان کردوه ، به ناوی (کورده مارکیسه کانه وه) و به ناوی (نازادی) - یه وه ، گو فار ده رده کهن و روزنامه نهینیه که ی کورده دیموکراسیخوازه کانی تورکیا (روزا ولات) - یه باه خیکی زور ده دات به به رنامه ی مارکی - لینینی بو چاره سه رکردنی مه سه له ی نه ته وایته ی و کیشه ی کشتوکال و شه با یه خه گرنگه جیهانییه ی شورشی شوکتیبه و ده وری ولاتانی سوسالیستی به تابه تایی به کیتی سوفیه تی له گه یاندنی خه باتی دز به ئیمپریالیزم و کولونیالیزم بهره و سه رکه وتن .

هه ره ها ریکخرا وه کوردیه کان (مانفستی کومونیست) ی کارل مارکس و فردریک ئینگلس و چنده ها نوسراوی لینین

بان کردوه به کوردی که سه باره ت به مه سه له ی نه ته وایه تی و باه تی ترن .

ریکخرا و وپارتیه شورشگیر و دیموکراسیخوازه کانی کورده ، دوپاتی ده که نه وه که پشت ده به ستین به مه سه له کانی مارکسیزم - لینینزم له کیشه بنه رته تیه کانی بهره و پیشه وه چونی کومه لایته ی سیاسی دا له م قوناخه ی ئیستا دا و لایته هه له سنگاندنی ده وری هو سنور کیشه ره کانی مه ناخی سیاسی له جیهان دا و ده ستیشان کردنی ریکا کانی که پیشنی گه لان به نامانجه نه ته وایته ی و کومه لایته کانی .

لیره دا شایانی باه که به رنامه ی زوربه ی پارتیه کوردیه کان ها وکاری گه رمی خویان ده رده برن له گه ل خه باتی گه لانی شه فغانستان و ئیکاراگوا و سلفادورو قوبرس و غلاری و ئه فریقا و گه لی عه ره یی فه له ستین و گشت شه و گه لانه ی له خه باتگیران دان دزی ئیمپریالیزم . هه ره ها شه م پارتیه دا وای پته وکردنی په یوه ندی خه باتگیری ده کهن له گه ل هیزه پیشه و تنخوازه کانی نه ته وه ی سه رده سه له شیخوازی (بهره ی دیموکراسی) دا بو خه باتکردن له پیناوی شارمانجه ها و به شه کاندا .

سپه تی دیار و ئاشکرای به رنامه ی زورله ریکخرا و وپارته کوردیه کان بریتیه له دا واکردنی مافه نه ته وه به تیه کانی کورد شان به ثانی گورانکارییه قوله کانی تابوری و کومه لایته تی له کوردستاندا . شه م گورانکارییه چونیتیه له بزوتنه وه ی دیموکراسیخوازی کورد دا ده یکات به یه کیک له کوله که کانی خه باتکردن له پیناوی گورانکارییه شورشگیریه کان له نا وچه کدا .

راسته ، هه ندی له به رنامه و شه ده بیاتی چند پارتیه کی کوردی که خویان به (مارکسیزم - لینینزم) بان شه (پشت به ستو به تیوری مارکسیزم - لینینزم) داده نین زورشتی نامه و زومی تیدا یه و زورچاریش چند لایه نیکی گرنگی شه تیوره فه راموش ده کهن ...

په نه گه یشتوویی شه ئایدولوزییا یانه ده برینه لایته چونیه تی بیکهینانی جیهانی کومه لایته ی هیزه بزوینه ره - کانی نا و شه خه بات له لایه ک و له لایه کی تریشه وه ده برینه له راده ی ئیستای بهره و پیشه وه چونی کومه لایته ی سیاسی گه لی کورد . به لای ئیمه وه ، لیره دا شایانی باه که په نه راکیشین بو وته یکی به ناوبانگی ئینگلس (باری کال و کرجی به ره می سه رمایه داری و باری کال و کرجی په یوه ندییه جیهانییه کان تیوری کال و کرجیان بو ده گونجا) - ۸ .

به لام به هیج جوریک ، شه م گرنگه تی میژوویی شه وه که م ناکاته وه که دروشه کانی سوسالیستی بلا بوتنه وه له نا و شه کوردانه ی خه بات ده کهن له پیناوی مافه نه ته وایته ی دیموکراسییه کانی گه له که بان . که بیگومان قوناخیکی گرنگ بیک ده هینی له قوناخه کانی بهره و پیشه وه چونی ئایدولوزی بزوتنه وه ی نازاد یخوازی کورد . نابی شه وه شه ل به بر بجی که شه جوره واقیعه جاران ، به ره له سی چل سال ، هه ره

نه ده کرا باسی لیوه بکری ، شه مه ش نیشانه ی که شه گردنی
 فایدولوی سیاسی له هوشی خه باتگیرانی کوردو نیشانه ی
 شه و ناوبانگه که وره به په که سوسیالیستی زانستی و
 ده سته و ته میژویه جیهانیگانی هه یانه .

په کی له سینه ته کانی فایدولویای بزوتنه وه ی
 فزاد یخوازی نیشتمانی ها و چه رخ شیوازی دژا به تیکردنی
 شیمیریالیزم ، شه خه باته به ته بیعه تی خوی فاراسته کراوه
 دزی رژیمه کونه به رسته کان و فاغاگانیان که بریتین له
 ولاته شیمیریالیستی که وره کان که زولمی کومه لایه تی و
 چه وانندنه وه ی نه ته وایه تی به کارده هینن دزی کورد^{۹-۹}
 لیره دا ده سی په نجه راکیشین بو شه وه ی که ته نانه ت دوا به دوا ی
 شورشه نیشتمانییه دیموکراسیه کان له وولاتانه ی کوردستان
 به به ریاندا دایه شکراره (عیراق - دوا ی شورشی ۱۹۵۸)
 (شیران - دوا ی شورشی ۱۹۷۹) و شورشه کانی تر که له
 شه نجا ما تیبینی رایپرینکی به رانه ری کراوه له
 بزوتنه وه ی دژ به شیمیریالیزم دا . به لام خه بات له دزی
 سیاهه تی کولونیا لیزم رزا وه ته نا و سیاهه تی حکومته کان ،
 که زور جار هیزه شیمیریالییه کان بونه ته ها و په یمانیکی
 ناراسته و خو بویان له پراکتیکی ره گه ز به رستانه یاندا دزی
 گه لی کورد ، به م جو ره ، جه ما و ه ری کورد به پی شه و
 خبیره تاله ی له خه باتی دریز خایه نیدا ده ستی که و تو وه ،
 که یشتوته شه و قه نانه ته ی که شیمیریالیزمی جیهانی له
 به رامبه ر باری پر کلولی ژبانی کورددا له رژیمه
 کونه به رست و ره گه ز به رسته کانی روزهلانی نزیک و نا و ه راست
 هیچ که متر تا و انبار و به ر به رسیار نیه ، شیمیریالزمی
 جیهانی له بزوتنه وه ی فزاد یخوازی کوردو ئاسوی پاشه
 روزی دا هه ره شه یه کی راسته و خو ده بینی بو به رزه وه ندییه
 - کانی خوی له نا و چه که دا له به ر شه و له خورابی نیه ،
 که پارتییه دیموکراسیخوازه کانی کوردو کومه له کانی
 خویندکاران له شه و اروپا له به رنامه کانیا ندا خه باتی
 دژ به شیمیریالیزم ده که ن به شه که به ره ته کانی
 به ر شانی خه باتگیرانی کورد ، هه ره وک باسان کورد
 شه شیوازی بیرو با و ه ریه له نا و به رنامه ی زور ریکخرا و
 و پارتییه نه ته وه پی و دیموکراسیخوازه کانی کورددا هه یه .
 به لام به به رته به خه باتی گهلانی تر له پیناوی فزاد ی و
 به ره و پی شه و ه چونی به به خرا ، هه لویستی هیزه نه ته وه پی و
 دیموکراسیخوازه کانی کورد بریتیه له لایه نگرتن و پشتگیری
 کردنی ته و او بویان ، شه هیزانه گه لی کورد داده نین به
 لایه نیک له لایه نه کانی خه باتگیری گشتی دژ به شیمیریالیزم و
 کونه به رستانی نا و چه^{۱۰-۱} . شایانی باسشه که شه هه لویستی
 دیموکراسیخوازه کانی کورد ته نیا هه لویستیکی شه لامی شه ،
 به لکو له کانی پیوستدا به کرده وه شیبانی ده که ن ، شه
 هیزه کوردیانه یارمه تی زور گرتگ پیشکه شه ده که ن بو خه باتی
 شه و که لانه ی کورد له گهلاندا ده زی له دزی شیمیریالیزم . بو
 نمونه له سالی ۱۹۵۸ دا که رژیم کوماری له به غداد دو جاری

مه ترسی هیرشی بیانی بو ، چونکه ته و او فاشکرایه ، که
 به ره رای چاره به ره نیوه نا چله که ی عه بدولکه ریم فاسم که
 داینا بو بو شوتونومی کورد ، که له رووی عه مه لیه وه ره فز
 کرا و بو . به لام به رکر دایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان شه و
 چاره به ره رو که شی و به ر که م و کوربیانه ی ره فز نه کردو له
 گه ل میری تیک نه چوو ، نه وه ک سودیکی ناراسته و خو بیه که ی
 به هیزه کونه به رسته کان دژ به رژیمی کوماری . به به ر شه وه
 که هه ندی جار شه پشتگیری و لایه نگرته له کاتیکدا ده سی
 که هیزه نیشتمانی و دیموکراسیخوازه کانی کورد له گه رمه ی
 خه باتی چه کدارانده ان دزی ده سلاتداران ، هه ره وک له
 حوزه ییرانی ۱۹۶۷ دا له کاتی ده ستریزیه که ی شیرا ئیسل
 بو به ر ولاتانی عه ره پی رویدا . که به رکر دایه تی
 بزوتنه وه ی چه کداری کورد ، رایگه یاندا که به پی گویدانه
 شه وه ی له شه ری چه کداریدان له گه ل رژیم عیراق ، به لام
 لایه نگیری ده که ن له خه باتی ره وای گهلانی عه ره به له دزی
 زایونیزم و شیمیریالیزم ، شه مان چالاکی چه کداری خویان
 راده گرتن بو شه وه ی حکومتی عیراق بشوانی شه رکه
 نه ته وایه تی به ر شانی خوی جیهانیگات ، له م بارو دو خه
 نویه دا -۱۱- . هه ره وها به رکر دایه تی بزوتنه وه ی دیموکراسی
 خوازی کورد له شیران هه مان هه لویستی هه بو له کاتی
 گرتن بوونی به یه ونندی نیوان شیران و شه مریکا به به رته به
 شه و شه مریکا ییانه ی له شیران وه ک (به رمه) گه رابوون .
 به لی به رکر دایه تییه کانی کورد خا وه نی چه نده ها هه لویستی
 نیشتمانی دروستن .

له کاتی باسکردنی شه رکه ستراتیژی و تاکتیگه کانی
 بزوتنه وه ی نه ته وایه تی دیموکراسیخوازی کورد له کاتی
 شیتادا ، ده سی به رنج راکیشین بو حاله تیکی تاکتیکی له
 لای به رکرده کانی شه بزوتنه وه یه ، که زور جاریش شه
 حاله ته به شیه و به کی چه وت لیک ده دریته وه ده به راره ی شه و
 مه لانه ی په یه وندیانه هه به نه بزوتنه وه ی کوردیه وه
 هه ره وک فاشکرایه بزوتنه وه ی نه ته وایه تی دیموکراسیخواز
 ی کورد به بارو دو خیکی سیاسی پر له ناکوکیدا تیبیر
 ده سی ، به پی گویدانه به رزه وه ندی ناوکویی حوکمداره کانی
 هه ندی له و ولاتانه ی شه ری بزوتنه وه ی نه ته وایه تی
 دیموکراسیخوازی کورد ده که ن ، له هه ندی جاردا ناکوکی
 نیوان شه و حکومتانه هینده توندو تیز ده سی که
 بزوتنه وه ی کوردی به لای شه و حکومتانه وه ده سی به کیشه یه کی
 لاوه کی و بی پایه خ ، به لام به رکرده کانی کورد که ده بینه
 به دوژمن چواره وریان ته تراوه و به ته وایشی به رینه
 له یارمه تی ده ره وه ، هه ولده دن سوود له و ناکوکیه ی نیو
 شه و ولاتانه و به رگرتن - وه ک ئولوبیکی تاکتیکی شه
 راده یه ک په سهند بو به رزه وه ندی خه باته که یان . له کاتی
 هه له سگندنی شه هه لویسته تاکتیکیانه ی بزوتنه وه ی کورد
 ده سی شه و ره چا و بکه ین که شه جو ره ره فتاران له
 له روح و ده قی به رنامه ی ریکخرا و پارتییه کوردیه کانددا

نیه. بەلکو جوړه ههنگاو یکن له (ههنگاو ناچاری) ده چن و بارو زروف ده یسه پینی. له بهرته وه سرکه وتن پان سر نه که وتنی شم حالت ته تاکتیک پانې سرکرده کانسلی بزوتنه وهی گورد په نای بو ده بن ناتوانی بکری به بناغه یه ک بو حوکمدانی یه کجاره کی به سر سرجه مستی ته بیه مستی بزوتنه وهی تا زادیخوازی گوردو ریبازه کی. هه ر وه ک به داخیکی زوره وه ته ده بیاتی هه ندیک بوی چوبوو.

لافی شه وه لینا ده بن که شیمه که یشتوینه ته تا شکر اگردنی ته وای ته بیه مستی تا بدولوزیای بزوتنه وهی نه ته وایه مستی گورد، که کیشه یه کی تا لوزو وه له وه به ریش لیکولینه وهی له سر نه کراوه. به لام له و به روا یه داین که توانا هه یه روناکی به ریته سر هه ندی لایهن و خاسیه ته کانی له قوناغی کیستای به ره و بیه وه چوونی میزوویی.

۱- به و سیفته یی که تا بدولوزیای خه بای ته که لیکسی چه و ساوه یه، خاوه نی چه نه خاسیه تیکه که شی خوازی دیموکراسی گشتیان هه یه و ته رکه کانی، له گه روتی گشتی دیموکراسی هیزه دیموکراسیه کانی ناوچه و جیهان دا ده گونجی و خه باتیکسی بی وچان ده که ن دزی کیمیریالییزم و ده به به گایه تی و کونه به رستی و له پیناوی گورین مستی شورشگیرانه ی کومه لگا و تا زادی نه ته وایه تی و جیهان ته ی.

۲- له کاتی دیار بکردن و ده ستیشا نکردنی ریگا و هویه کانی گه یشتن به مافی خو بریار دانی چاره نوس، زوره ی ریکراوو پارتیه کانی گورد و سرکرده کانی به شیوه یه کی مهوزومستی بوی ده چن، باری ناوخوا و جیهانی ده ستیشان ده که ن که ده بیه ته ره تا بو روتی خه باتیان. گشت نوسراوه کان و هه لسو که وته کانی بزوتنه وهی تا زادیخوازی نه ته وایه تی دیموکراسی گوردو تا مانچه کانی کیستای نیشانه ی شه ون، بو نمونه (له روانگی باری کیستاو) نزیکه ی هه موو ریکراوو و پارتیه نه ته وایه تی گورد، له گشت به شه کانسلی گوردستانی دا به شکر اودا، شیمرو خه بات نا که ن به داسه زانندی ده وله تیکسی نه ته وایه تی سر به خو، به لکو خه بات ده که ن بو گه یشتن به مافی شوتونومی، شه وه ش بو زامن کردنی سرکه وتنی خه بای ناوکویی دز به شیمیریالییزم و کونه به رستانی ناوچه یی.

۳- ده وری کار بگه ری چه ماوه ری ره نه ده رانی گورد له خه بات کردندا له پیناوی مافه نه ته وه یی و دیموکراسیه کاندای و سره هلدانی هیزه دیموکراسیه شورشگیره کانو زیاد بوونی ده وریان له بزوتنه وهی نه ته وایه تی گورد، ته مانسه هه موو زه مینه یه کی مهوزومی پیک دینن نه که ته نیا بو هینانه دی ته رکه نه ته وایه تییه کان، به لکو بو ته رکی کومه لایه تی به کجار گرنگیش وه ک چاک کردنی کشت و کال و بلا کردنه وهی دیموکراسی له زیانی کومه لایه تی و سیاسی و ته رکه کانی تر دا که بزوتنه وهی گورد ده کات به هویه کی کار بگه ر و هه میشه یی له هویه کانی سرکه وتنی بزوتنه وهی شورشگیری له گشت روز هه لاتی ناوه راستا.

۴- به رنامه ی پارت و ریکراوه گورد به کان شه وسیفته بیان هه یه که نه به شه کانی سوسیالیستی زانستی په نه دده که ن و هیزه نه ته وه یی و دیموکراسیه کانی گورد له خه باتی اندا رووده گه نه ولاتانی سوسیالیست، به ره له هه مویان به کیتسی سوفیه ت، و هه ول ده دن په وتترین په یوه ندییا ن هه بی له گه ل هیزه شورشگیره کانی جیهان و په یوه ندییا ن هه یه له گه ل پارتیه کومونیسیت و کریکاریه کان، که شه موش به لگه یه بو شه وهی شم بزوتنه وه یه ده یه ویت به رده وام بی له سر خه بات به ره و به ره و بیه وه چوونی سوسیالیستی.

شیوازه کانی خه بات کردن و دروشه به رزکراوه کان و په یوه ندیه زوره کان له گه ل هیزه شورشگیرو نیشتمانی و دیموکراسیخوازه کانی ناوچه که و جیهان، هه مووی بناغه ن بو شه وهی خه بای نه ته وایه تی گورد به خه نه ره یی بزوتنه وه دیموکراسیه شورشگیره کان. که ر شه وه ره چا و بکه بن، که مه سه له ی گورد، له به ر چه ندین هوی تا لوزی ناوچه یی و جیهانی، شیوازیکی توندو تیزو دریز خایه نی ده بیه ته که ر چی شوتونومیش له یه کی له پارچه کانی گوردستان بیه تی: واته شه و هیانه ی پال به فراوانترین کومه لانی گه له وه ده نیی که چه ن کوری خه باته وه تا سرده میکی دریز هه ر به رده وام ده یی، که واته بناغه یه کی به هیز هه یه بو شه وهی که به لیبین بزوتنه وهی گورد بریتیه له هاو په یمانیکی راسته قینه و بالیکی به هیزو کار گه ره بو خه بای شورشگیری له روزه لاتی ناوه راستا.

۵- نه له خه بای روزانه دا و نه له په یه و و پروگرامی پارتیه نه ته وایه تی و دیموکراسیخوازه کانی گورد دا. شوینی شم دیارده سه لیبانه نا بیه ته وه: ده مارگیری فاینی و ره گه ز به رستی یان به کاره یانی تیرورو په نا بردنه به ره شه کوژی شه و جوړه شتانه ی تر که ده بیه هوی تیک دانی به ره ی خه بای هاو به ش دزی کونه به رستی ناوچه یی و دزی کیمیریالییزم، تیبینی ده کری که هیزه نه ته وه یه دیموکراسیخوازه کانی گورد به م هه لو یسته یان بونه ته مایه ی ریزو خوشه ویستی له لای هیزه شورشگیره کانی ناوچه که و سه لماندویانه که خاوه نی سیاه تیکی مهوزومی و دروستن. هه ربونومه ده لیبین له به یان نامه ی پارتیه کومونیسیتی و کریکاریه کانی ولاتانی عه ره بی که له کوتایی نیسان و سه ره تای فایری ۱۹۸۱ دا. ده رکه سه به رت به هه لو یست له هیزه نه ته وه یی و دیموکراسیخوازه کانی گورد شم ده قه نوسراوه: "پارتیه کومونیسیتی و کریکاریه کانی ولاتانی عه ره بی رایه که یه بن که لایه نگیزی له مافی گه لی گورد ده که ن بو خو بریار دانی چاره نوس. لایه نگیزی ده که ن له وهی شم گه له له عیراق بوخوی هه لیزاردوه. که ریگای به کگرتنه له گه ل گه لی عه ره بی برای له خه بای هاو به شدا. دزی شیمیریالییزم و زایونیزم و کونه به رستی له سه ربنافه یی که یشتن به شوتونومی له چوارچه وهی عیرافیکی دیموکراتیدا." ۱۲

هیرشی راگویتزانه و دی گوئده کانی

کوردستان هه ره په سه نندایه

شەپولی رق وکینهی رهگهز په رسته فاشیبه درنده کانی بهغداد، دژی گهله چه وساو ه که مان له سنوریکی دباریکه پراودا راناوهستی .. هه ر روزی به جوریک ده پانه وی کوردستان بکه به ویرانه خاک و خویان وه که بایه قوش تبیدا بقرین .

جاری به کوشتن و برین و جاری به ره شیکیری و به کومهل تیره بارانکردن و له سیداره دان و جاری به ناپالم و جاری به چهکی کیمیایوی جاری به ویرانکردنی کیلگه و سوتاندنی باخ و ره زو دهغل ودانی هه زاران و جاری به کاولکردنی گوئده کان و کوپرکردنه وی کانیاهه کانی کوردستان و راهبج کردن و راگواسته وهی جوتیاران به ره و ئوردوگا زوره ملیسی به گان و دۆکت و بیابانه کانی سه سنوری سعودیه و ئه رده ن .. هه مووی به نیازی ویرانکردن و چولکردنی کوردستان و سه ر کوتکردنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی گه له که مان، که به به پاتی دریز خایه نی خوی بوته چغلی چای دوزمنان . ماهوی ده سال زیاتره به به رده و امی رژیمه ره گه زه رسته خوینریزه کاولکهره کی صدام دهستی داوه ته سیاهه تی کاولکردن و چولکردنی گوئده کانی کوردستان و ناشیستا پتر له ۲۵۰۰ دووهه زارو بینج سه د گوئدی له گه ل زه وی نه خت کردوه و دانیشتوانه کانی له خاکی باو با پیرانیان هه لکه ندوه، شه مه چگه له به عه ره ب کردنی سه دان گوئدو ناوچه ی تری کوردستان ..

له به هاری شه سالدا ، هیرشیکی درنده نی گه وره دهستی بیکرد بو راگویتزانه وهی دانیشتوانی سه دان گوئدی تری کوردستان له هه مووناوچه کانه وه، که زوره بیان زور دوورن له سنوری ئیران و تورکیا وه و ده که ونه قولابی پتر له ۵۰- ۱۰۰ کیلومه تری ناو سنوری عیراقه وه . به بیی شه و لیسته یی پارتیبه کانی کوردستانی عیراق (پارتی دیموکراتی کوردستان، به کیستی نیشتمانی کوردستان، پارتی سوسیالیستی کوردستان، پارتی سوسیالیستی کورد، پارتی دیموکراتی گه لی کوردستان پیشکەشیان کردبوو به سه روک و مه لیکه کانی گشت ولاتانی عه ره بی و دا وایان لیکردبوون که فاگاداری باری سیاسی کوردستان بن و بزانش رژیمه ره گه زه رسته که ی عیراق له دژی کوردچون ره فتار ده کات و کار بکه ن بو راگرتنیو پاریزگاری برایتی کوردو عه ره ب بکه ن . به بی شه و لیسته یی له پاریزگای سلیمانی (۱۹۷) گوئد، له پاریزگای که رکو (۲۸) گوئد له پاریزگای دهوک (۱۲۶) گوئد . ئه پاریزگای هه ولیسر کاولکراون و دانیشتوانه کانیان ئاواره کراون .

به گشتی شه مه خاسیه ته کانی ئایدولوژیای بزوتنه وهی ئازادیخوازی نیشتمانی کوردیبه له قوناخی ئیمرودا .. که شه مه شریکمان ده داتی بکه ینه شه و با وه ره ی که له مه و دوا مه سه له ی کورد . ده بیته جی بایه خ و گرنگیه کی زورو شه مه بزوتنه وه یه ده بیته هویه کی زور کاربکه ر بوسه ره مه ناخی سیاسی له مه به شه ی جیهاندا .

چالاک

له عه ره به وه کردویه تی به کوردی
قەم و ناره له روزنامه ی گه ل ژماره ۲۳ دا . بویه که م جار به
عه ره بی بلا و کراوه ته وه .
به رچاوه کان

۱- که ریم شه خمه د- بزوتنه وهی ئازادیخوازی نیشتمانی کورد-
ریکای سه رکه وتن - کوفاری الثقافة الجدیده . ژماره ۱۱-۱۲
لایه ره ۲۲ .

- ۲-
- ۳- رساله العراق - ۱۹۷۹ - ۲ک - لایه ره ۹
- ۴- پروگرامی پارتی سوسیالیستی کوردستان / تورکیا ۱۹۸۱
- ۵- دهنگی کوردستان - ۱۰ / ۱۹۸۱
- ۶- ئازادی ژماره ۲ سالی ۱۹۸۰ پاریس
- ۷- روزا ولات ژماره ۲ سالی ۱۹۸۰
- ۸- کارل مارکس فردریک ئینگلس به رگی ۱۹ چاپی دوو لا ۱۱۹
- ۹- به یانی به د . که عیراق ۱۹۷۹/۱۱/۲۴
- ۱۰- دهنگی کوردستان ۱۹۸۱/۱۱/۱۱
- ۱۱- ش . ج . محویان / مه سه له ی فوتونومی بو گه لی کوردله
کوماری عیراق . په ریفان ۱۹۷۷ لایه ره ۲۷۱ .
- ۱۲- روزنامه ی پرافندا ژماره ی روزی ۱۹۸۱/۶/۵

بأشما وهی لایه ره 34

به رچاوه کان :-

- ۱- د . که مال مه زه ره شه خمه د (کوردستان له ساله کانی شه ری
به که می جیهاندا) - به غداد چاپخانه ی کوری زانیاری کورد
۱۹۷۵ لایه ره (۲)
- ۲- ۳- ۴- ۵- هه مان به رچاوه لایه ره ۱۲- ۲۱- ۵۲- ۶۴ .
- ۶- د . عبداللطیف الراوی - مقالات فی التاريخ العراق
المعاصر - دمشق - دارالجلیل ۱۹۸۵ لایه ره (۸)
- ۷- روزنامه ی سه رده می نوی (العصر الجدید) ژماره ۹
ئوکتوبری ۱۹۸۹
- ۸- هه مان به رچاوه .
- ۹- هه مان به رچاوه ی ژماره (۶) لایه ره ۵۹
- ۱۰- تاریخ الاقطار العربیه المعاصر - الجزء الاول -
اکادیمیة العلوم فی الاتحاد السوفییتی
- معبد الاستشراق - دار التقدیم موسکو .
- ۱۱- هه مان به رچاوه ی ژماره (۷) .

کورد و مه سه له ی کورد

له زانستی میژوو له تورکیا

میری کوجا ر

وه رگیزانی له عه ره بییه وه

- دایان -

(۲)

.....
 ئهم وتاره له بنه پهتا له پۆژنامه ی (ئه ده ب) ی ئه رمه تی دا ژماره ۲۶ (۲۳۲۸) ی
 ۱۹۸۵/۶/۲۸ بـلاوکراوه ته وه ، ئهم پۆژنامه یه زمانى حالى یه کیتی نوسه رانی
 ئه رمه نیه له یه ریفان - ئه رمینیای سوڤیتی . ههروهها گۆفاری (الثقافة
 الجديدة) ژماره (۱۷۲) ی نیسانی ۱۹۸۶ نه عه ره بی بـلاوی کردۆته وه .

که ئیستا سیاسه تی ئهم پیاوانه یان که میراتگری
 سروشتی ئه و خاوه ن ده سه لاتانه ن که میشکیان
 به بیری تۆرانی ئاخراوه ، هه مان پۆشوپنی
 به تورک کردن به کارده هیئتی به رامبهر
 که مایه تییه کان، به لام به شیوه یه کی فیلبازانه
 له پۆی سه پاندنی ئه و سیاسه ته به شیوه یه کی
 (زانستی) ساخته ، ئه ویش له بهر پۆحسی
 سه رده می نوئ .

ئه و سه ر ئه نجامه ی ئه مان پۆی ده گهن له
 کتیب و شیکردنه وه نازانستییه کانیا نـدا
 نیشانه یه کی به هیزه بۆ به رده وام بوونیان
 له سه ر په یه ره و کردنی ئه و سیاسه تانه ی هه ول
 ده دات بۆ گۆرکردنی سه رجه می کیشه ی کورد .
 له م روانگه یه وه ئه و (لیکۆله ره وه به پیزانم لایان
 وایه که چاکترین پێگا بۆ له ناو بردنی کیشه ی
 کورد ئه وه یه که قه ناعه تمان پۆ بکن که گه لی
 کورد و تورک له یه ک سه رچاوه وه هاتوون، واته ،
 له یه ک مندالـدانه وه په یدا بوون، له هه مان
 کاتیش دا هه ول ده دهن تیوره (زانستییه کان)
 به کار به یئین بـلا پشتگیری کردنی ئهم بیرو
 رایانه یان .

جگه له هه موو ئه وانه ی باسکران ، ئه مان
 (تیوره کانیا ن) بۆ جۆره سه لماندنیکێ تر

به وورد بوونه وه له په وتی زیانی ئه مه
 دانه رانه ، ده گه یه نه چهنه ئه نجامیک ، که
 گرنه گرتینیان ئه وه یه زۆربه یان ما مؤستان له
 زانکۆ به رزه کانی تورکیا دا که ئه وه شـبـواری
 ئه وه یان پۆ ده دا چاودپۆری و ئاراسته کردنی
 کاره زانستییه تازه پێگه یشتوو له وه کانی
 تورکیا بگهن . ئهم دانه رانه له راستی دا
 نوێنه رو میراتگری سروشتی سولتانه
 عوسمانییه کان و سه رکرده کانی تورکیای لاون -
 (ترکیا الفتاة) ههروهها نوێنه ری بیـسـری
 ده سته ی بۆرژوازی - ده ره یه کی خاوه ن ده سه لاتن
 سه یاره ته به روانینیان بۆ که مایه تییه
 نه ته وایه تییه کان و سیاسه تی پراکتیکـی
 ئه و ده سته یه . له هه مان کاتیش دا هه موو
 توانایان ده خه نه کار بۆ ئه وه ی پوکه شیکـی
 (زانستیانه) بده ن به سه ر لیکۆلینه وکانیا ن .
 گه ر سیاسه تی خاوه ن ده سه لاته تورکه کان
 له سه ده ی نۆزده هه م و چاره کی یه که می سه ده ی
 بیسته م دا به رامبهر که مایه تییه
 نه ته وایه تییه کان بریتی بووه له شیـبـوازی
 زۆرو زۆرداری و خوینـسـتن، که ئه و کوشـتـارانه ی
 به سه ری گه لی ئه رمه ن دا هات لوتکه ی ئه و
 سیاسه ته نیشان ده دات ، ئه وایه ئیـمه ده بیـنـیـن

بەهێز دەکەن، هانا دەبەنە بەر بـیـزـو رای هەندئ لە پیر و سەرکردە سەربازییە دەمارگیرە کانسەنی پێشوویان، ئەوانەى که دەستیکی پالایان هەبوو لەسەر بڕینی کەمایەتیەکان. سەبارەت بەگەلی کورد، ئەوەى زیاتر سەرسۆرەینـەرە نوسینی ناوبراو (هەمزە کلیونی) یە کـە پێشەکی نوسیوە بۆ کتیبی (مییـژووی وانو لیکۆلینەوه دەربارەى کوردە تورکەکان) کە لەدانی زەنەرالی پیا دەى تورک (سلیمان سەبرى پاشا) یە، لەم پێشەکیەدا نوسیویە ((کەبۆ یەکەم جار ئەم کتیبەم خویندەوه روو داوه کانی رابردوو لەبیرو هۆشما لەدایک بوونەوه، کە باپیرم ئەوکاتە ئەفسەرى پۆلیس و ئەمن بوو بەبەردەوامى بۆی دەگیرامهوه. هەر وەها لە دەرونا هەست و ئارەزوو دروست بوو بۆ گیرانەوه یان بۆ ئەو کەسانەى کە بەخت یار دەى نەداون باپیریکی وەک باپیری مەتیا ن هەبێ، جگە لەوەش بۆ ئەوەى لەدەررونی خویندەوارانا (هەستە پیرۆزەکان) زیندوو بکەمەوه)) - . بەلام ئایا ئەو "هەستە پیرۆزانە" جیە کە ئەم دانەرانه دەیانەوئ بیباختنە دەروونی نەهێ نوئ؟

لەپێشەکی هەمان کتیبدا هەمان نوسەر پێشنیاری پێگایەکی نوئ و کورتکراوه دەکات بۆ شۆردنەوهى میشکی نەوهى نوئ، لیژەدا هەول دەدات تا ببەسەلمینى کە تەنگی پێ هەلجینن و دەست تێوەردانی سەربازی دژی تورکیا لە لایەن ولاتە بیانییەکانەوه سەرتاپا بە نیازی لەناو بردنی یەکییتی نەتەواپەتی و نیشتمانی تورکیا بوو و ئەم تەقەلایانە هێشتا تا ئێستـا بەردەوامن. ئەم دانەرە دانەران و میژوو نوسانی پێشخۆی تاوانبار دەکات بەکەمتەر - خەمی نواندن لە هوشیار کردنەوهى نەهێ نوئ بە رووداوه میژووییە رابوردووەکان. لیژەدا پێشنیار دەکات بۆ زیاتر بلۆک کردنەوهى ئەم جۆرە کتیبانە بەرەو ئەم مەبەستە، چونکە لەئەرکەگرنگەکانى ئەم قۆناخەیه .

بەم جۆرە لەیەکەم جاردا، وادەردەکەوئ کە هیچ شتیکی نەماوه باسیان نەکردبێ، بەلام وادیارە شتی تریش هەیه کە ئەم بەرپێزانـە دەیانەوئ پێمان رابگەیهنن .

یەکی لە زەنەرالە خانەنشینەکانیان، کە شیرەکەى خویناوی بوو بەخوینی گەلـە کەمایەتیەکان، لەوە دەچێ کە وەرز بووبێ، بۆیە کەوتۆتە نوئ توئ کردنی لاپەرى کتیبە میژووییەکان وەک کتیبی هیرۆدۆت و ئەوانى تر و (قوول بۆتەوه) لە لیکۆلینەوه لە رووداوه کانی میژووی دێرین . لیژەوه هەستى کردوووە کە ئەویش دەتوانێ کتیبی میژووییى دابنێ و ئەمیش لەم بوارەدا بیروپرای خویمان پێشکەش بکات سەرئەنجامیکی پێ سەبروسەمەرى بۆ هێناوینەتە کایەوه کە گواپە تورک لەسەر دەمی ئورارتوییەکانەوه لەم ناوچەیدا ژیاون، نەک هەر ئەوەندە بەلکو بەر لەوانیش لە ولاتی ئاشورییەکان و سۆمەرییەکان ژیاون . . . ئیمەش بە دەورى خۆمان نامانەوئ بـارى خوینەران گران بکەین بەم پرۆیوجـە (زانستیانه) ی ئەم پیرە دەمارگیرە دەیهێنیتەوه . بەلکو تەنیا باسى ئەو سەر ئەنجامەدەکەین کە ئەم زەلامە پێی گەیشتوو: ((نابێ ئیمە بە هیچ جۆریک، گەر لەبەر بێ ئاگایی و نەزانیشی، بەو ناوچانە بلێین خاکی ئەرمنستان . ئەرمنیەکان ئەم ناوه بۆ بەرژەوهندی خۆیان بەکار دەهێنن. هەر وەها ئەوان جیای ئارارات بە بەهێ خویان دەزانن و کردویانە بە دروشمی خۆیان)) . ئەمە بەپێی بیرو رای ئەم "لەگەل راستییە زانستییهکاندا ناگونجێ؟ واتەى وشەى ئەرمنستان وەک نیشتمانی ئەرمن بریتی یە لە جۆریک لە جۆرەکانى پرۆپاگەندە کردن دژی تورک . . ." سەبرى پاشا هەول دەدات لە رێخى چەندەها سەلماندنەوه (؟) قەناعەتمان پێ بکات کە کورد تورکن و هەول دەدات هـێـوى بەکار هێنانى وشەى کورد شی بکاتەوه کـە

ھەندى چار لەبرى وشەى (تورک) بەکارىمان
 ھەينىن ... بەلاى ئەمە ۋە وشەى كورد برىتى
 نىە لە سىفەت بۇ كەسايەتتەكى بەھىـز
 سەربەخۇ بەلكو سىفەتتە بەكار دەھىنـرى
 بۇ ئە ۋە مرۇقە توركەى لەناوچە چىايەكاندا
 دەزى ...

بەم چەشە ۋە لە پروانگەى مەبەستە
 مرۇقاىەتى ۋە براىەتى ۋە ئەخلاقىيەكانە ۋە
 نابى ۋە وشەى كورد بەكار بەينىن بۇ براكانمان
 ... سەرچاۋە ئىنگلىزىيەكان وشەى كورد بە
 ماناى (دز) لىك دەدەنە ۋە، لەبەرئەمە
 (سەبرى پاشا) پىشنىار دەكات ئەم كەلە
 چىايە دواكە ۋە توۋە پاشكە ۋە توۋە فىرى زمانى
 توركى بكرىن بۇ ئە ۋەى دەستىان بكرىن ۋە
 يارمەتتىان بەدەين بۇ كەشتن بەشارستانىتى ۋە
 پىشكەوتن .

لىكۆلەر ۋەى ھۆلەندى م . كان برونىس
 كە پسپۆرە لە كاروبارى كوردى دا بەم بۆنە ۋە
 دەلىت : ((كۆمارى توركىا لە سالانى دوور ۋە
 درىزى تەمەنى خۇى دا ئەم سىاسەتى (تەنوير)
 ۋە بە تورك كوردەى لە پىزى ئەركە سەرەكەكانى
 خۇى داناۋە . ئەم كارە ۋەك ھۆيك بوو بۇ
 زۆر كوردنىكى زۆر لە كورد بەلام بە
 پىچە ۋە نە ۋە چەند پالەپەستۆكە پرووى لەم
 لايەنە بى زۆربەى كوردەكان خۇيان دوورەپەرىز
 دەگرن لەم (تەنوير) ۋە شارستانىتەى تورك (۳) .

بەلام دانەرى تورك (ئايدىن دانىر لە كىتەپە
 كەى دا) پەگ ۋە پىشەى كوردو ژيانى
 كۆمەلەتەى ۋە پۆشنىرى ۋە سىاسى كورد) ئەوبىر
 ۋە پايانەى خۇى دەخاتە بەردەمان كە لە
 چارەنووس ۋە مېژووى (ھاوبەش) ۋە رىراون لە
 نىوان ھەردوۋ گەلى كورد ۋە تورك ، لىرەدا
 دەلىت : " لەسەدەى دواز دەھەمى زايىنە ۋە
 پەيوەندى نىوان تورك ۋە كورد شىۋازىكى
 پتە ۋە گرىتە خۇى، ھەردوۋ پىكە ۋە خەباتىيان
 دەكرد لە پىناۋى ئايىن دا ... تورك ۋە كورد

پىكە ۋە كارىان دەكرد بەتايىبەتى لە جەنگدا
 دزى مەغۇل ۋە ئەرمەن .. "

پەنگە ئەم دانەرە بزانى، كە دەربارەى
 راستىيەكان درۆ دەكەى دەبى ھەندى شتى
 راستىش بلەيت بۇ ئە ۋەى قەناعەت پكەى كە
 ئەم بىرو را پىنە ۋە پرا كراۋە ھەموۋى راستە .
 لىرەدا درىزە بە ۋەكانى دەدات : " خاۋەن
 دەسلەت ۋە پىشە ۋەكانى تورك دا ۋاىان لە
 گەلانە دەكرد كە لەزىر دەسلەتتىان دان بە
 تايىبەتى لە دەستە ۋە تاقە دەسلەتتارەكانى
 ئە ۋە گەلانە ، كە پارىزگارى ياسا ۋە ئاسايش
 بىكن ۋە دەست ھەلگرن لە جموچۇل ۋە بزوتنە ۋەى دز
 بە دەولەتى توركىا ... بەلام لەسەردەمى
 سەلجوقىيەكان ۋە عوسمانىيەكان دا پروودا ۋە
 مەملەتتى چەكدارى پرووى داۋە لە نىۋان تورك ۋە
 كورد دا "

بەكەم ياخى بوونى چەكدارانەى كورد
 دزى دەولەتى عوسمانى لەسەرەتاكانانى سەدەى
 نۆزدەھەم دا بوو بۇ زىاتر دەست نىشان كىردن
 لەسالى (۱۸۰۶) دا بوو، گەلى كوردلەپەرىكى
 پىشنگدارى تۆمار كىرد لە خەبات كىردىدا لەرپى
 ديارى كىردى كەسەى يەتى ۋە مافەكانى
 خۇى دا لەناۋ دەولەتى عوسمانى دا .

ھىشتا بەردەوام تا ئىمرۇشلاپەرى
 خەباتگىرى تۆمار دەكات، لەم مېژوۋە
 خەباتگىرىيەدا بە پروون ۋە ئاشكرا خەباتى
 ھاۋەشى نىۋان ئەرمەن ۋە كورد دەردەكە ۋەىت
 دزى تورك كە دوژمنى ھاۋەشە . تەنى
 ناۋھىنانى شۇرشى ساسۇنى سالى ۱۸۶۴ بەسە
 بۇ نمونەى پىكە ۋە خەبات كىردى ئەرمەن ۋە
 كورد . لەكاتى خۇيدا شۇرشگىران سەركەوتن ۋە
 لە ئەنجام دا ناۋچەكە بۇ ماۋەى بىست سال
 باج ۋە سەرانەى نەدا بە توركىا .

ھەرۋەھا لە سالى ۱۸۶۴ لەسەردەمى شۇرشى
 ناۋچەى وان نىزىكەى (۲۰۰۰۰) بىست ھەزار
 شۇرشگىرى ئەرمەن ۋە كورد لەگوندەكانى
 دەورو بەرەۋە پاپەرىن ۋە ھاتنە ھارىكارى

برا شۆرشگیتره کانیاں له شاری وان دژی دوژمنی
هاوبهش (۴).

به لگه و پروانامه میژووویه کان نه گۆرن و
ناکرئ دستکاریان بکرئ ، با بزانیان
وه زیری ناوخۆی روسیا ته تۆلستۆی سالی ۱۹۸۳
چی نووسیوه له و نامه بهیدا که له یانزهی
تابی هه مان سالدان نووسیویه تی بۆ قهیسەر :
" له پشکنینه کانی ئەم دوا ییه ماندا بۆمان
دهرکه وتوووه که پێکهوتنی نهیئنی ههیه له
نیوان ئه رمه ن و کورد دا که به پێی ئه
پێکهوتنه له بارو دۆخی ناخۆش و له کاتی
بیویست دا کورد یارمه تی ئه رمه ن ده ده ن (۵).

به ئی له میژووی پێکهوه هاریکاری کردنی
گه لی ئه رمه ن و گه لی کورد هه ندئ جار باوی
سیاسه تی (فرقی تسد) واته " دووبه ره کـ
بنیژه وه سوود ده که ی " بووه ، ئه ویش له
ئهنجامی نه زانیانی هه ندئ له تاکه که سانی
ناو گه لی کورد له باره ی ئه رک و پێداویسته کان
له و سه رده مه ناسکانه ی میژوودا هه ندئ
پووداوی جه رگ بر دژی ئه رمه ن ئهنجام دراوه ،
که له ئهنجام دا زیانی گه یاندوووه به
به رژه وه ندی هه ردوو گه ل . به لآم له
سه ره تاکانی سه ده ی بیسته مه وه ، هه ندئ له
زاناو رۆشنبیرانی کورد که له دووره ولآت و
دوورخراوگه کان دا ده زیان له مه ترسی ئه م
سیاسه ته دووبه رکی خه ره وه ی ئه رک گه یشتن، که
ئه رک له نیوان ئەم دوو گه له براهه دا بۆ
سوودی خۆی به کاری ده هیئنی و کهوتنه هه ست
کردن به و نیازه ره ش و ناپاکه ی له دانی
سولتان عه بدولحه میددایه دژی گه لی کورد. له
پۆژنامه ی کوردستان دا که له ده ره وه ی ولآت
ده رده چوو سالی ۱۹۰۱ سه رنووسه ر (عبدالرحمن
به گ) له وتاریکا که ئاراسته ی کوردو ئه رکی
کردبوو نووسیویئتی :

" ئه ی کوردینه ؛ ئایا ئیتر به س نییه
که ئیژه ی خزمه تی سولتان عه بدولحه مید و
فه رمانه ره کانی بکه ن ، ئەم سولتانه ی له

شارستانه ی و پێشکه وتن بی به ریتان ده کات و
ناهیئنی بگه ن به ئازادی و سه رفرازی ... که
له به ر چاوی گه لانی هه موو ولآتانی خـ
شاره ستانی شه ره ف و ئه پرووی ئیژه ی پێ شیل
کردوووه به وه ی که تاوانبارتان ده کات به
دز و جه رده و به کرێگیرا و تاوانکار ، ئەم
سولتانه توانیویئتی په یوه ندی براهه تی و
میژوویی نیوان ئیژه و ئه رمه ن تیکه بندان
به وه ی که تاوانی ئه و کوشتاره ی خسته
گه ردنی ئیژه تا بۆ خۆی له و هه موو تاوانه
بدزیته وه . به لآم چاک بزانی که عه بدولحه مید
پێگا نادان که ئیژه له چنگ سزای ئه و
ده ربه ن .

پووداوه میژووویه کانی دوا ی ئەم ، هاتن
بۆ سه لماندن بۆ چوونه کانی ئەم سیاسیه ی کورد.
چونکه راسته وخۆ پاش کوشتاره که ی ئه رمه ن،
هه ریمه کانی خۆ ره لآت له دانیشته وان چۆلکرا ن،
کورد به تنیا مانه وه که ئه وانیش دوو چاری
چۆره ها ئازارو ئه شکه نجه و ده رده سه ری ده بوون
له لایه ن ده سه لآتداریی ئه رکیا . له سالی ۱۹۱۶
کوچ پێکردنی زۆره ملییی کورده کان ده ستی پێکرد
به ره و قونیوه ئه نقه ره و ئه ده نه . پاره پینه
شۆرشگیترییه کانی کورد دژی حکومه تی ئه رکیا
له سالی ۱۹۱۹ وه به بی پسانه وه به رده وام بوو
تا سالی ۱۹۲۷ . قوناخی نیوان سالانی
۱۹۲۱-۱۹۲۷ به گه رتگه رین ماوه داده نریت له
پرووی کاریگه رتییه وه .

با بزانیان پۆژنامه ی (الرقت - کات) ی
ئه رکی له ئایاری سالی ۱۹۲۵ دا چی نووسیوه :
" له و شوێنانه دا که ئالای سه رکه وتنی ئه رک
ده شه کێته وه مه سه له ی کورد بوونی نیه " به لآم
سه رکه وتنی ئه رکه کان و کاره سه ربا زیه کانیا ن
نه یه توانیوه هه ستی سه رتا پای گه ل دا به مرکێنی
سه باره ته گه یشتن به ئازادی ، په وتی
خه باتگێرانه ی گه لی کورد و بزوتنه وه
ئازادیکه رانه ی به چه ند قوناخیکی به رز
- بوونه وه و نزم بوونه وه دا تی په رپوه به لآم

بهره‌رکړدایه‌تی ژهنه‌رالی پيشووی سويلا
(شلپ‌شهرسلان تورکشين) پوژنامه‌نوسنيک
به‌ناوی (نهال فاتسيز) له پوژنامه‌که‌ياندا
(شوتوکين) وتارنکي بلاو کړدېووه تيايدا
نوسيووی : " به‌لام ، گهر کورده‌کان به‌رده‌وام
بن له‌ثاخافتن به‌ زمانه‌که‌يان که پيکها‌توه
له نزيکه‌ی چوار پيټج هزار ووشه و گهر
هر به‌رده‌وام بن له کارکردن دا بـ
دامه‌زراندنی ولاتيکېو خويان ، شه‌وا با له
تنورکيا دوور بکه‌ونهوه ، کوی به‌خوش‌ده‌زانن
پرېون بول شه‌وي . شيمه‌ی تورک به‌ پرووباري
خوين شم خاکانه‌مان داکير کردووه و به‌زور
شرمه‌ن و بيژهنه‌نتيه‌کانمان لي‌ ده‌رپه‌راندووه
به‌يه‌کجاري له‌ناومان بردوون . له‌جه‌نگي به‌که‌مي
جيهانيدا ، کاتيک شرمه‌ن ناپاکیان له‌گهل
کردين ، شه‌وکاته ده‌ستمان نه‌گه‌يشت به‌کورده‌کان
چونکه له ناوچيا سه‌خته‌کان دا ده‌زيان . به
هرحال شه‌وان شه‌و کاته که‌مايه‌تی بوون له
ناوچه‌که‌دا ، شه‌مړو بسويتين له زوربه‌ی
دانيشتوان له‌و ناوچانه‌دا ، به‌لام خه‌ون‌ديتنيان
به‌ دامه‌زراندنی ده‌ولته‌تی سه‌ربه‌خوی خويان وه‌ک
خه‌ونی پيشووی شرمه‌ن و بيژهنه‌نتيه‌کان وايه .
قارام ی گه‌لی تورک بي‌ سنوره ، به‌لام که
قارامان لي‌ هه‌لب‌غيري ، ده‌بينه‌ شپري توپه .
با کورده‌کان ده‌رباره‌ی شيمه پرسله
شرمه‌نيه‌کان بکه‌ن . با چاره‌نووسی شرمه‌ن
بيټنه عيبره‌ت يو کوردو په‌ندی لي‌ وه‌ربگرن .
با شپستا ، سه‌رنجی پوژنامه‌ی پرافندا
به‌دين ، که له ۵ / حوزه‌يراني ۱۹۸۳ نوسيوه :
" وه‌ک فاژانسی فرانس پرس‌یاسی کردووه ، له
شاری دياربه‌کری تورکيا موحاکه‌مه کردنی
کومه‌ليک له شه‌ندامانی (پارتی کارکه‌رانسی
کوردستان) شه‌واو بوو ، داداگای سه‌ربه‌یازی
شه‌رمانی دا بو له‌سي‌داره‌دانی (۳۵) شه‌ندام و
زينندان کردنی تا‌ه‌تايی ۲۸ شه‌ندام و زيندان
کردنی ۳۳۱ شه‌ندامی تر بو ماوه‌ی ۳ تا ۲۴ سال
شه‌مانه به‌وه تاوانبار کراون که هه‌ول ده‌ده‌ن

له‌گهل شه‌وه‌شدا تا شيمړو هر به‌رده‌وامه له‌م
ماوه‌يه‌شدا بيري سياسي گه‌لی کورد زياتر
خوی گرت . له‌کوټايی په‌نجاکان دا مه‌سه‌له‌ی
کورد گه‌يسته‌ ثاست و شپوازيکی نوئ ، کورد
ده‌ستی دايه داواکردنی مافه‌کانيان بـ
زيانی ديموکراسی و سه‌ربه‌ستی وه‌ک مافسی
نه‌ته‌وايه‌تی و زمان و دامه‌زراندنی
قوتابخانه بو خويندنی کوردی و پوژنامه‌ی
ده‌رکردن به‌ کوردی . . . هتد .

به‌لام حکومه‌تی تورکيا به‌ زياتر کردنی
ثاستی توندو تيزی و گرتن و زيندان کردن
به‌رامبه‌ر شم داواکاريان په‌فتاری کرد .
سه‌روک‌کوټاری تورکيا (که‌مال کورسيل) له
پوژنامه‌کاندا په‌ياننامه‌يه‌کی بلاو کـ
تيايدا نوسيووی : " گهر شه‌و فاژاوانـ
به‌رده‌وام بن که تورکه جيايه‌کان ده‌يگيرن
و گهر مل‌که‌چ نه‌که‌ن بو ياسا و شمارام
نه‌بن شه‌وا سويلا و هيژي هه‌وايي شمار و
گونده‌کانيان له‌گهل خاک‌تخت ده‌کات‌وناچار
ده‌بين خويندکی وا پرېژين که‌له‌شه‌نجام‌دا نه
که‌س له خويان و نه‌ هيچ له ولاته‌که‌يان
نه‌ميټي " .

پاش‌شم هه‌رپه‌شه‌يه ، به‌ کوټه‌ل گرتن وکوشتن
ده‌ستی پيکرد ، به‌تاييه‌تی له‌ناو پرزي زانا و
پوشنبيرانی کورد دا ، که‌مال بوره‌انی زاناو
موسا عه‌نته‌ری شاعير گيران . دواي شه‌وه‌ش
به‌کيک‌له شه‌ندامه دامه‌زرينه‌ره‌کانی پارتی
ديموکراتی کوردستان کوژرا . له ۲۷/ نيسانی/
۱۹۷۱ بشدا حکومه‌تی تورکيا شه‌رمانی دا به
زيندانکردنی ۲۶ شه‌ندامی پيکـ
پوشنبيري پيشکه‌وتنخوازی ناوچه‌کانسی
شه‌نادولي خور هه‌لات بو ماوه‌ی (۱۰ - ۲۵) سال
به‌تاوانی چالاکي و کارکردن بو جيابوونه‌وه
هاريکاري کردن له‌گهل پارتی ديموکراتی
کوردستان .

له‌سالی ۱۹۶۷ دا که پارتیه‌ تورانیه
ده‌مارگيره‌کان له‌تورکيا هاتنه‌وه سه‌ر شانو

مه‌عنه‌وی ر سیاسی بۆ کورد شه‌پرۆ له یه‌کیته‌ی سۆقییه‌ته‌وه دیت .

پارتیه‌ی پیشکه‌وتنه‌خوازه‌کانی تورکیا ، پێش‌هه‌موویان ، پارتی کۆمونیستی تورکیا ، هه‌لوێستی خۆیان به‌ ئاشکرا دیاریکه‌ردووه به‌رامبه‌ر کارو کرده‌وه‌کانی فه‌رمانه‌وه‌اکانی شه‌مپۆی تورکیا و به‌ توندی پراکتیکه‌ تۆرانییه‌کان و سیاسه‌تی به‌تورک‌کردن ریسوا ده‌که‌ن که حکومه‌ته‌کانی ولاته‌که‌یان دژی‌هه‌لان و که‌مایه‌تییه‌ نه‌ته‌وا یه‌تییه‌کانی تورکیا شه‌نجامی ده‌ده‌ن ، شه‌وه‌راوه‌هه‌ریا یه‌ی پراگه‌یان‌دنیته‌که‌ هاوکاتی شه‌م کرده‌وانه‌یه‌ بۆ چاوه‌ستی کارکه‌ران و کاسب‌کارانه‌ تا شه‌ کرده‌وه نامرۆقانه‌ییانه‌ نه‌بینن که‌شه‌ستا دژی گه‌لی کورد جێ‌هه‌جێ ده‌کرێن هه‌روه‌ک چۆن له‌پێش‌شه‌مانیشه‌دا دژی گه‌لی شه‌رمه‌نی جێ به‌ جێ ده‌کرا .

له‌ کۆتاییدا ده‌لێین نا .. شه‌ومه‌سه‌لانه‌ی شه‌وه‌به‌رێزانه‌ چاره‌سه‌ری ده‌که‌ن که له‌ مه‌لێه‌ندی رۆشنه‌بیری لیکۆلینه‌وه‌ی زانسته‌ی له‌ شه‌نقه‌ره‌ کاری تێدا ده‌که‌ن و شه‌وه‌کتیبه‌ و بلاوکه‌راوانه‌ی بۆ شه‌مه‌ ره‌وانه‌ کراون پێی ناوتری زانسته‌ . شه‌وه‌انه‌ زۆر زۆر دوورن له‌ زانسته‌ . شه‌وه‌ شتانه‌ی شه‌مان پێی ده‌لین (لیکۆلینه‌وه‌ی زانسته‌) بۆگه‌نی که‌ری تۆپیی لێ دێسته .

سه‌رچاوه‌کان

بۆ دامه‌زراندنی ولاته‌تیکه‌ی سه‌ربه‌خۆ له‌سه‌رخاکی تورکیا . هه‌روه‌ها ئاژانسی فرانس پرېس ده‌لێت پاش‌گه‌رانه‌وه‌ی حوکمی سه‌ربازی بۆ تورکیا له‌سالی ۱۹۸۳ دا پێنج جار داڤگا دانراوه‌ بۆ موخاکمه‌ کردنی (۲۵۰۰) شه‌ندامی (پارتی کارکه‌رانی کوردستان) .

له‌م رۆژانه‌ش دا خۆشی و کامه‌رانی ده‌رونی تورکه‌ فاشیه‌کانی پر کرده‌وه‌ چونکه‌ ، حوکمی سه‌ربازی ، پێشه‌وا فاشیه‌کانی له‌ زینده‌دان به‌ره‌للا کرده‌وه‌ که‌ناوی (تورکیش) ه (۶) .

بۆ کۆتایی هێنان به‌م نوسراوه‌مه‌مان ده‌رباره‌ی (لیکدانه‌وه‌و لیکۆلینه‌وه‌) ی تورک سه‌بارته‌ به‌ کورد و ئامانجی راسته‌قینه‌ی شاراوه‌یان له‌ژێر شه‌م په‌رده‌یه‌دا ، ده‌بێ ناوی هه‌ندێ له‌ ونوسه‌ره‌تورکه‌پێشکه‌وتنه‌خوازانه‌ بێنن که‌ ته‌نیا له‌ راستیه‌کان ده‌دوین و له‌ مه‌وزوعیه‌ت تێناپه‌رن و له‌هه‌مان کاتیش دا قوربانی به‌ دوا رۆژی شه‌کادیمی خۆیان و هه‌ندێ جاریش قوربانی به‌ گیانی خۆیان ده‌ده‌ن و دووچاری جۆره‌ها ته‌نگ پێ هه‌لجێنن وتیرۆر ده‌بن .

زانای سۆسیۆلۆجی تورک شه‌سماعیل بېشکه‌جی سێ ساڵ فه‌رمانی زیندانکردنی به‌سه‌ردا دراوه‌ له‌به‌ر چاڤکردنی کتێبه‌تیکه‌ی خۆی به‌ناوی (سه‌رنج و تیروانینه‌ی تورک بۆ میژووی گه‌لی کورد) که له‌سالی ۱۹۷۷ له‌شه‌نقه‌ره‌ چاپکراوه‌ .

ناوه‌نده‌ پروپاگه‌نده‌یه‌کانی سه‌ر به‌ شه‌مپیرالیزم باری شه‌ستای تورکیا به‌ هه‌ل ده‌زانن بۆ به‌کارهێنانه‌ی به‌ نیازی خۆشکردنی ئاگری رق و کینه‌ له‌ ده‌روونی سۆفینه‌کان و سوود لێ وه‌رگرتنیان بۆ به‌رژه‌وه‌ندیه‌ی پروپاگه‌نده‌ی دژ به‌ کۆمۆنیستی و دژی‌یه‌کیته‌ی سۆقییه‌ت . شه‌یه‌انه‌وئ قه‌ناعه‌ت به‌ تورکه‌کان بکه‌ن که (کێشه‌ی شه‌رمه‌نی) به‌ هه‌وێ سیاسه‌تی روه‌سیای قه‌یسه‌رییه‌وه‌ بووه‌ و مه‌سه‌له‌ی کوردو هاندانی بزووته‌نه‌وه‌ جیاخوارییه‌کانی کورد و یارمه‌تی دانی به‌ چه‌ک و پشتگیریه‌ی

۱- (Christian V. Minorsky, Kurds- El, p.1142), (Monoritiosob Turkey Brussels, 1979, p. 6), (Hukutuh, Kyp 961. M. 1963, CT 277)

۲- (O. Mackenzie, The Oligins of Kurdishtphs, 1961)

۳ (M. Van Bruinsen, The Kurds in Turkey, Merip Peports, Februry 1984)

۴- ن . ماحمودوف له‌ کتێبه‌ی (گه‌لی کورد)

یه‌ریقان / سالی ۱۹۵۹ .

۵- له‌ کتێبه‌ی م . ک . نرسیسیان به‌ناو نیشانی

(گه‌لی شه‌رمه‌نی و تیکوشانی دژی تورکی)

داگه‌رکه‌ر (یه‌ریقان ۱۹۵۹ .

۶- بېروانه‌ رۆژنامه‌ی (لیترا تورا یا گازیتا)

ژماره‌ی رۆژی ۲۲ / ئایاری / ۱۹۸۵ .

نامه‌یه ک

له

زیندانه وه

ئهم نامه‌یه وه که له‌به‌ندیخانه وه
هاتوو هه‌ر ئاره‌ها به‌بی ده‌ستکاری
بلاوکراره‌ته وه ... (پیشه‌نگ)

له‌جباتی سوز و خوشه‌ویستی و له‌باوه‌شگرنتنان، باش‌پانزه مانگه له‌به‌ندیخانه
به‌وه . داوا‌ی لیبوردن ده‌کهم که سه‌متوانیوه‌بیم به‌چه‌تریکی هه‌میشه‌یی بوتان و له
توف و کریوه‌ی روزگار به‌دورتان کهم ...

ئهمه سه‌به‌مین چاره بو ماوه‌یه‌کی ئاوا دریز لیکدی جوداده‌بینه وه .. بلیم
چون ده‌ستگیر بووم .. هه‌نگاوم هه‌لگرتبوو سه‌رله ئاوالیکم بدهم .. که سه‌رم کرد
به‌کولانه‌که‌باندا ، لوتم بوو به‌ فوراری ئاپوره‌ی ره‌شه‌که‌گانی ئهم چه‌رخه وه . هه‌ر
که‌راسیان له‌ماله‌که‌ی خومدا با‌یی شه‌وه‌ندهم که هه‌موو روزیک خوشه‌ویستی به‌سه‌ر
سالان دا به‌ئهم ده‌کهم .. چاره‌گاسم په‌رده‌یان به‌سه‌ردا درا .. ریزیک‌شاپ بوونه
هه‌لانی سه‌ره‌تاو ئوتومیلیکی بچکولانه‌پیش‌جی به‌کهم پیشوازی زیندانیکی بوو ..
بی‌گومان پتر له‌سه‌ما تیکیش هه‌لته‌ک هه‌لته‌ک بووتییدا .. له‌دلی خومدا گوتم ئاخو
به‌ره و گویم ده‌به‌ن؟ که‌راوه‌ستا ، قزم که‌وته‌به‌رده‌ستیکی ره‌ش و به‌ده‌نمی به‌کی‌ش
کرده قولایی ئاخو ئهم قولاییه که‌ی دوا‌یی دی؟ که‌وته‌م نیو کومه‌لی چه‌پوک .
هه‌موو ئازای گیانم داهیزرا .. تریه‌ی دلم زیاد له‌پییوست لیبی ده‌دا .. که‌وتم
.. سازانم چه‌ندی خایاند .. که‌هاتمه‌وه ئاگا ، دیم چاره‌گانم نیشته‌وته‌وه به‌سه‌ر
گوشه‌یه‌کی زوریکی ته‌نیا به‌ندی (انفرادی) راپه‌ریم زور دلته‌نگ بووم .. چه‌ند
شتیکم له‌دیواره‌گانی گیر کرد .. تیگه‌پشتم گه‌لیک شه‌ستورن ، بچوکی زوره‌که‌ش
دوو هه‌نگاو دریزی و هه‌نگاو یه‌ک‌پانی بوو .. چه‌ندی تیدا ده‌چه‌رخام هه‌ناوم ئاوی
سه‌ده‌حوارده وه .. چونکه ته‌نیا بیرم له‌م زوره و خوم ده‌کرده وه .. پیشتر بیرم
له‌وه کردبووه که‌ئهمه‌یش دنیا به‌که‌و بی ژمار خه‌لکی ده‌گریته خوم .. به‌لام شه‌ستا
بیر کردنه‌وه‌م گوراره ، شه‌وش‌وای بو ده‌چم که‌وتیسته سه‌ر ده‌روون چوون هه‌ر
شه‌ویشه مه‌سه‌له‌کان بو شه‌ویه‌یه به‌کالا ده‌کاته وه ... به‌هه‌رحال بیری سه‌یره‌بیرم
بو ده‌هات . یه‌کی له‌ویبیرانه زور به‌سه‌ختی هه‌ولندا خوکوژی بکهم (انتحار) . بیرم
ده‌کرده وه که‌چون ئهم کاره شه‌نجام بدهم . هیچم ده‌سته‌نه‌که‌وت تیگه‌مه ده‌سه‌که‌لای
شه‌نجام دانی . له‌کو تا پیدا که‌پشتم شه‌وه‌ی خوم به‌دیواره‌که‌دا بکیشم به‌هه‌م —
توانامه‌وه تا کو لیده‌بمه‌وه .. له‌دیواریکی نزیک بومه‌وه خه‌ریک بوو خومی پیدا
بکیشم ، له‌په‌ر دارستانی وشه‌گه‌لیکی چه‌ر نه‌نجیان راکیشام .. زیاتر لسی وورد
بومه‌وه تیگه‌پشتم که‌ئهمه‌قسه‌ی خوگرانن و بو نه‌وه‌کان جی‌ماون .. هینه‌ده‌م روانییه
شه‌و وشانه که‌له‌و بروایه‌دام هه‌رگیز له‌یادما ناسریته وه ((لێده ... به‌لام بزانه
هه‌رتسوکه‌ خوینیکی له‌ئهی شه‌مه بکه‌ویته سه‌رزه‌وی ، مومیک داده‌گیرسیت و هه‌زاران
په‌رده‌ی ره‌ش ده‌سووتینی و میله‌ت له‌و کردارانه‌ی رژیم ئاگادار ده‌کاته وه ...)) .

هه‌ر خوله‌کیک دانیشتم و بیده‌نگ گویم هه‌لخست .. ده‌نگ له‌به‌یده‌نگیدا . چه‌ند
به‌سامه .. گویم لیبوو .. له‌گریان به‌هیز تریوو .. شه‌که‌نچه‌ی ده‌به‌زاند ، گویم
له‌ئازارو برین بوو پیده‌که‌نین .. گویم بیه‌و چاوو چاوی له‌جه‌سته‌بوو بورکانسی
به‌ریاده کرد ، دلپه‌خوینی گه‌شی ده‌به‌خشیه زه‌وی .. روح هینه‌ده به‌هیز ده‌بوو ، سلم
له‌ناکه‌بنده‌کیش نه‌ده‌کرده وه . شه‌رم لی‌شکا . چونکه نه‌مومیک به‌لکو ده‌یان موم له
دلندا داکیسان و به‌سه‌ریدا زال بووم . هیدی هیدی خوی لیم نزیک تر ده‌کرده وه
له‌گه‌ل بونندا ئاشناده‌بوو .. به‌رخودانی روناکی دایه وه .. روناکیش‌دری به
تاریکی دا تا کو چاکه به‌سه‌ر خراپه‌دا زال بیت . زانست نه‌زانین پیمال بکات و
دیار ئاوا بگانه وه .. چونکه ئهم هیزانه هه‌موو کاتیک له‌گه‌ل یه‌کدا تا کو کسن و
دز به‌یه‌کتر وه‌ستاون و له‌مملانیدا بوون .

جا خوشه‌ویسته‌گانم له‌کو تایی ئهم نامه‌یه‌دا شه‌وه‌ده‌لیم که‌رماوه‌یه‌که‌لایه‌نی
ناهق سه‌رکه‌وتی ، مه‌سه‌له بی به‌ستی ده‌سته‌ی هه‌ق بووه ، هیواش هیواش له
من‌الدانی شه‌واندا هیزو توانایان په‌لوپوی کردوو و له‌ئاکامدا . هه‌ر شه‌وان
سه‌رفراز بوون .

- م م -
به‌ندیخانه

پست و چوار سالروژی نوی حوزه ایرانی سلیمانی

— همه —

هوزه بران و گشت مانگه کانی سال
نو هه مین روزی و هه موو روزی سال
گشتی سالگه رده بو شهیدی کورد
پادگاری تال تال
ئیتاش شهوتنا و اوزه برانه
وه روزی په له یه ک گولاله ی سوره
پیش بیست و چوار سال
رازاندنا هوه باخی نه وه د مال

ئیتاش شهوتنا و اوزه برانه
پیش بیست و چوار سال ئاشم وه ختانه
سابل، یاسین، شه نوهر، حه مه بور
جوگه له ی خوینیان شولاوگه ی شه به ست
به لرفه و پرتا و بو جوگه ی خوینی غیره ت و قودسی
خیرولله و خوشنا و ..

ئیتاش شهوتنا و اوزه برانه
پیش بیست و چوار سال ئاشم وه ختانه
حاجی باقی روزه رده خه ناوی (۱)
موخته به ره که ی هه ر خوشه و بیست و
کلپله که ی وا هه رله گیرفانه
باوهری نه بوو که وه چه ی عه فله ق
شه میش شه کوژن ..
ئه ی ما موستا گیان
خوت به ئیمه ت وت له سئی نا و هندی
تا ساردو گه رم به ریه ک نه که ون
هه رچهند دو دژن

بروسکه نایی و روناکی نایه
هیج که شه نا کات شه مه فیزیایه
(له وادی شه له هوتا) -۲-
که گولله ی درو بو راستی ته فنی
ئاگری شورش زیاتر گری سهند
ئیمه ش بوینه وه به حاجی باقی

ئیتاش شهوتنا و اوزه برانه
پیش بیست و چوار سال ئاشم وه ختانه
کا که ی لادیسی ناویم نه زانی
به دوو به رچنه میوه ی پشتی کیو
خوی شور کرده وه بو سلیمانی
چون زه رده و اله له میوه ئالا
شه ویش نقوم بوو له ژیر بوستالا
ههروه ک ده ستوری با و با پیرانیان
زینده به چالیان کردو لیگه گران

ئیتاش شهوتنا و اوزه برانه
پیش بیست و چوار سال ئاشم وه ختانه
نامیق ئاغای سه ره رزو که له پیاو

نمونه ی کوردی پاک و نه دورا و
زه عیم صدیقی تفه ساران شه کرد
چا و نه ترسانه شه و گورگه سوره ی
کردیوه پیلانو
جا کوشتن چیه زیان له و دایه

بهری شه وزینه ی چوک دادا به پیاو
* * * * *
سوی حوزه برانی سالی شه ست و سی
زانیکی وا بوو کورپه ی شورش
که وته داوینی کوردستانه وه
سوئی شه هیدانی شه برزانه وه
یه ک نا که سه نگر

خویسای مه ردی شه رزایه سه ر
کیاسی شورش و خوبه خت کردن
ته کانی شه دا پاله په ستوی بوو
چوکی دا شه دا به ویستی دوژن

* * * * *
ده سوش گرده که ی شه و شه هیدانه
ئینا هه ر به ناو مه زارگه و گوردی
تو زور بلندیت گۆبزه بیت هه ئگوردی
تو هه ندرئینی
بورکانی رفیت کیتیو گرپینی
خاموش نابیت و هه ر مه شخه لانی
داینه موی فینی گشت کوردستانی
تو شه ر قیبله بیت

نویزی خه بانته به ره و روو شه کریت
چی ویزدان هه به زیندوی که ره وه
به خه ی سه یوانی درا و سیت بگره و
لی مه به ره وه
پیره میرده که ی یاره هه ستین
بلی شه هیدان سه ر قافله ی نه و
هه موو سه ر قافلن
شه بی میلیه تیش خوی سه ر قافله بیت
ئاوای بی خوشه دایکه که ی وه تن -۳-

۱- حاجی باقی ما موستای فیزیامان بوو
هه میشه روو به پیکه نین و سه خوش بوو .
۲- وادی الموت شه که ویتنه سه ر زئی کاریزه وشک
له سلیمانی ، له حامیه وه شه بانبرده شه و
دولته و له وئی به برینداری به بلدوزه رزینده
به چالیان ده کردن .
۳- مه به ست له شهیره نه مره که ی پیره میرده :
هاتن شه هیدان به چلی سوری خویینه وه
دایکی وه تن ده ههسته سلاویان بسینه وه
شیخ قادره له پیتشه وه سه ر قافله ی شه وان
چهند جوانه ... هتد

چاوپیکه وتن له گه ل

|| شپړگه پیکه س ||

پ ۱: کاروانه دوورو دريژو بهر فراوانه کي تاقیکردنه و هی شمرتان له تریغی هله سته وه تا سمره، پیوستی به کوریکي تایبته تی یان تنانته چند کوریک هیه بو شه و هی بتوانریت به قولی باسی بکریت . له گه ل شه و شه ندا تکایه به پیی توانا ، هیله سته رته کانی شه تاقیکردنه و هی مان بو بکین .

■ من پیم وایه تا شه و کاته ی مردن کوتایی به ژبانی هونه مه ندو شاعیر شه هینی، تا شه و کاته ی بالنده ی وشه شه خوبینی ، تاقیکردنه و هوش به رده و اومه . به رهم و ژبانی شاعیری به خشنده له ناوی غورو ره وان شه چی له شاه و روی جورا و جوری داهیناندا . له و جوگه یانه ی لی شه به سته وه ، همیشه تازه تره تازه تر شه به نین ، چونکه با و هوش گرتنه وه بو ژبان و شاینده شه زمونی شپدا عی و هونه ی به پیت تره کات . ناوی وه ستا و بوگن شه کات . هر له بهر شه و هینه شه توانم بلیم تا شه و کاته ی هونه مه ندو شاعیری به توانا به رده و اوم شه نویست ، تاقیکردنه و هیش به ل و بو شه هاوی، شیمه باس له و دره ختانه ناکه بین وشک شه گن یان وشکیان کردووه ، که واته تا دل سی شمر له لیدان نه که هی نه شتیک هیه پی بوتری - کاری ته و او - و نه تاقیکردنه و هیش له شوینیکدا چه شه به سته ی، بو شه و هی بینای هم مو یان دوا باری سهرنجی خومانی له سهر بنیات بنین ، دیسانه وه به لای منوه شاعیرو هونه مه ند پیوسته دوا که س بن که ده ربارهی خویان قسه بگن پیوسته شه تیروانینه ، شه هله سته ماننده ، بو که سانی به جی به مینی، هله سته شه مه شه وه ناکه پنه ی که شاعیر نابی باس له تاقیکردنه و هی خوی بکات ، به لام شاخر باس کردنی که هر بریتی پی له گیرانه و هی شه تاقیکردنه واته له شپه و هی - یادگارو بیره و هری دا - شه مه نیشانه یه کی شه ونده دیار و زیندو نیه و شه به سته دووان له رووکشی شه تاقیکردنه واته ، تاقیکردنه وه ، لیکولینه و وه ورد کردنه و وه ده ستنیشان کردنی لایه شه شپدا عیبه کاته ، ده ستنیشا نکردنی سیمای تایبته تی و ژولوبی تایبته تی و (منفردی) شه و نوسره یه ، باس کردنه له شپزافات که شاعیر خوی شه مانه ی وت گه لی جارو بگره زور جار (به دوی خوی نالی تر شپه) و کروکی مه به سته له نا و به خودا هله داندان ون شه بیت ، من تا

شپسته چند جاریک وینتومه باس له و تاقیکردنه و ه پیمان هوله (متواضعانه) بگم که په پیوه ندیمان به شاعیر پیستی خومه وه هیه . به لام هم مو جاری که هاتومه ته سهر نووسینی شه ترسه دایترتوم . چون بتوانم به زمانی ره خنه گریکی مه نتیقی بدویم و خویشم ته فسیرو ته حللی شه شه زمونانه بگم؟ شه مه کاریکی ئاسان نیه چگه له و هی هه نا شپسته قسه هیج شاعیری ده ربارهی خوی ، ده ربارهی شپدا عی به گهر هر بوونه سهر چا و ه به ک بو لی دووانی که سانی دی، وه کی تر شه بونه پیوانه به کی جیگیر . شه مه ره شیکه و شه ی جیگه ی مشو مر بی . هم مو ئاوردانه و ه به ک له راپوردوی دور و دریزی شه دنپایه ، له ژبانی داهینانی هر شه دپیی، سهدان شیزگی تی شه که وی ، کولانی ده رچوو ده رنه چوو ، نوچ دان و به رده و اوم بوون . باخیکه میوه ی کال و کرچ و پیوستی شپدا عی، شه و ته هندی شاعیرو نووسر که دینه سهر باسی شه تاقیکردنه واته ، نکولی له شلیومی مندالی به رهمه شه کانپان شه گن . نکولی له خویان شه گن له و وه ختانه دا ، له خویندن میله به هری هندی قوناخی خویان په شیمانن ، سهر نیه؟! به لام شه واته چاری خویان له شاستی حقیقه تیکی زور ئاساندا شه نوقینن ، باس کردن له و تاقیکردنه واته به و جوره هر گیز شفاعته ی شه و یان بو ناکات زه مان و خه لکی سریان بو به قینی . به رهمه ی کال و کرچ و گه پیو هر هی شه و باخی ته مه نی شه و ، خوزگه بو نه بوونی یان نه نویسنی شه به رهمه اته هله سته کیشن که له سهرده میکدا خویان نویسیوانه . شه و به رهمه ی که و ته به رده سته خه لک ، چا پکرا ، بلاوگرایه وه ، شپتر له دنیای شه دیب شه چپته ده ره وه ، شه به سته مولکی هم مو . شه مه ناسرریته وه . بگره هندی حاشا کردنی شه ده پی له و حاشا کردنه سهر و سهرانه شه چن که هندی جار باوکی له کوری ، یان بزایه ک له برایه کی شه کات و له حاله تیکی ده مار کرژ بوونی عه شاپری دا له روژنامه یه کدا بلاوی شه کاته وه ، که ره تگه له دوا ییشدا لسم کرده و هیش دیسان په شیمان بیته وه . خو شه ی گه لی هری به جیش هه پی بو شه و حاشا لی کردنانه به لام باوک و کور و برا له عمل برای راسته قینه دا ره کی وجودو نزیکییان شه ونده به یه که وه نووسا وه که قابیلی لی جیا بوونه و ه نیه

و به چه ددیری نووسین ناتوانی خوی لی بی ببری بکات .
 شهروی بلیم من شستا به پیچدهوانی شو نمونانسهوه
 په شیمانم لهوی که لهوهختی خویدا هندی شیری بـلاو
 کراوم نهخته دووتوی په کم دیوانسهوه که (تریفی
 هلبهست) بوو . هلبهست له په کم دهرفتهدا و هر کاتی
 له چاپدانهوی بهره مه کاتم به سریده کهوه بو لووا، چاریکی
 تر شو چتر کوشه پره وازانه، لرو لاوازان، نه خمهوه
 باوهشی گوره دیوانه کاتم . ریگی تاقیکردنهوه لسه
 راستری و هورازو نشیوی ۲۵ بیست و پینج سالسهوی
 وشدا هلبهست زور شهزموونی هلمژیوه ، له کال و کرج و
 مپیو، له تاریک و روون، له سیس و له گهناوه، به کورتی
 له باش و خراب . شم ریگه په گلی جار هیلاکی کـردوم،
 ههناسه سوار کردوم، ناوبه ناویش شهسپی تاقیکردنهوه
 کلاندومی ، هندی چاریش له یواری تنکم داوه، وهک لسه
 قولیش پریومه تهوه . شهزموونی شیر زیانه به هه مـوو
 تالی و سویری و گوشتن و ژیر کهوتنیوه .

(تریفی هلبهست) په کم پنجه ره بوو، لم پنجه ره به
 وه روانیمه گلی دیمهتی جیا جیا شو زیانه . به شیک
 لهو دیمه شیریانه وهک فلجهی وینه کیشیکی ته شکیلی
 تازه به تازه دست و پنجه راهاتوو، هندی چاره لبرکاوو
 نه مپیو بوون . تریفی هلبهست په کم بهره می دلداریمه
 له گل شیمردا . بهشی زوری تاقیکردنهوهی په کم خوشه و بیستیش
 له هندی جاولی کهری و سره رویی و هرزه کاری و په لسه
 پروزی خالی شه . شم دیوانه و دیوانی دووم (که ژاوهی
 نرمان) دوو په بیزه سرکه و تن بهره و هوره بانیکی شیری
 بهرز تر ، شهگه شپوه پیش به بهرزی بزانن . چاوی شیری من
 بوون له کوتایی په نجا کانهوه تا سره تایی هفتاکان .
 هر شه و ندهم پی بینیون که وینم گرتوون . شهوکاتسه
 چاوی به هره م هر شه و نده بری کردووه . په کم مین جاری
 کورپنی کردنی شیر بوو . په کیتی بابته ، زمانیکه سی
 پاراو تر ، خوشه و بیستیه کی له شه ندازه به دهر بهرام بهر
 خاک ، شورش ، شه هیدان لم سره تابه دا دیارن و هاوار
 شه کن . به لام هندی جار شو خوشه و بیستیه یانه بوون به شیری
 هندی جاری تر نه بوون به شیر ، ثافرت و سروشت ، قلوب
 دانی خوینی لاویتی و سوتانی عهقی رومانسیانه لسه
 دوو بهره مه دا جیگایان وهک گولی سرلق دیواره .
 شهزموونیکه تابه تی بو شم خوشه و بیستیهی ثافرت به دی
 ناکری چه له په ک دوو قسیده که ههناسه سواری شه و
 خوشه و بیستیه یان پیوه دیاره . سره تایی شیری لای من لاوازو
 کم نمود بوو هندی هاریم ههنگاوی بهره و پیش چوونیان
 له ههنگاوه کانی من گورچتر بوو، له بهر چا و تر بوون، جه مال
 شاربازیری په کیکیان بوو . به لام من هر لهو سره تاییانهوه
 چاوم بریووه شایوه کی گهشی دوورتر ، خوم پیوه شه بینی
 شه مویست خوم بوخوم دنیای شیری تازه دروست بکم ، شه و
 دنیا پانهی له هی کهسانی تر نه چن . دیاره خویوو، به لام

شو خوه پستی به بهره په یک به ستیوو که بهره وام هانی
 شه دا : ماندوویی ، بخوینتیهوه ، ماندووبیتیهوه ، سرنج بدا .
 شیر بکاته نزدیکترین هاوریی، به لکو شیر بکاته سـر
 لهوحی زیان و بوی بسوتی ، من شیرم کرده چاره نووس و
 بوو به شه بلیم . بوو به ههناسه و خورپهی دلم ، خوشه و بیستی
 کهوره خولیا په میثک و ذل و دهر وون داگیر شه کات ، من
 شیر داگیری کردم ، شهوما شیرتر روز له دواوی روز هشتم
 شه کرد له نه هینی په کانی شم دنیا سحر او بیبه نزدیک
 شه کهومهوه . چاکتر شه توانم جلهوی سرکه شی زمان بگرم،
 له دیوانی (من تینویتییم به تر شه شکی) دا شم جله و گرتنه
 به نه مپه کی توند تری دا کوتا ، شایینه کان بیبهرد تر بوون
 بیبا کردنی شیری په کیه تی وینه و شاههنگی شیری شاسوی
 خپال بهر فراوانتر بوون . شیر وهک مه سه له په کی سی
 کهوره تر له خودی شاعیر دره و شایه ره . هلبهست تاقیکردنهوه
 سی نشی ، سره هلدانی شورش چه کدارانهی شه لولول، به
 په کدا چوونی توندو تیزی په یوه ندیه کومه لایه تیه کـان ،
 کاره ساتی په ک له دواوی په ک ، تاقیکردنهوهی شم فونانگی
 به بیت تر کرد . به سره هات چرو پرو خیرا تر بوون . وژه
 وزی دارستانی بهر ره شای زیانی روزانهی کوردستان
 سناک تر شه هاته نوی . خوشه و بیستی کهوره و بچوک تیکنل
 به په کتر بوون . خاک بوو به یار و یار بوو به خاک و شیر
 قله میش چاوی شه شیرا و وینهی جورا و جوری شه گرت .

(روانسه) تاقیکردنهوه په یک بوو ، رووناک و تاریک
 سرکه ش و هیمن ، هندی جار قسه کانمان زلتر شه بوون له
 بهره مه کانمان . هیشتا هر بهریتاوه بووین ، به لام تازه
 کردنهوه شو مه نزله بوو چاومان تی بریووو . پیوسته
 زمانی شیری وینهی شیری پهل هاویشتنی شم دره خسته
 کهوره په سیبهی زورتر بو خوینهران بکات . با چاومان له
 ریگای پیش خومان پی به لام ریگهی تازه بگرین به شوین پی
 کهدا نه روین . شه ته تیروانینی تازهی روانگه بوو، له و
 کاتدا به شیکی که می شم خوزگانه مان هینایه دی به لام
 دواتر زور تر . دهر باره ی شم تاقیکردنهوانه که رهنگه
 به شکی زوری بچنه خانای هولدانهوه و رهنگه هیشتا
 به شیک لهو (ههولانه) زوریان به بهره وه مایی بو شه و نه ش و
 نمای زیاتر بکن ، شه لیم : من په ک شیزگی تاقیکردنهوه
 نیه ، خوینهرانی شیری کوردی شه شه زانن ، له په کم
 دیوانهوه تا شه مرو ، په ک شپوهی شیر ، په ک کانی باوی ،
 په ک چشن جوانی ، تینویتییان نه شکاندووم ، گهراوم و سرم
 کردووه به هه موو مالیکی شم هونه ره دا . شاشنا په تیمم له
 گهل هه مه جور شاوز و هه لپهرکی دا پیدا کردووه . له
 شیری شاییهوه بو دنیای قسیدهی دریز و له ویشهوه بو
 شای شیری دیسانهوه بهره و کورته شیری له ویشهوه
 بو چیرکه شیر . شم دنیا په شه و نده فراوانه ، شه و نده
 پان و فراوانه جیگی گلی ده ست ره نگینی تیدا شه بیتیهوه .
 قسه لهوه ناکم لم گهشت و بهرانه دا توانیمه چـی

به کم و له چه دنیا ندا به دهستی خالی و له چندی تریاندا به دیاری ره تنگینه وه گهراومه توه. دیاره هردوو جـــــوره دهسته کی تیدا به . بهلام نه مویستوه شمع بیسته تاویکی راهستا و نه مویستوه شم خوشه ویستیه له جوار دیواری بهک داهیناندا گیر بدهم . گیانی شمع وهرس بکم ، دوش دابمینم ، با تاقیکردنه وه بهره و ام بی و تازه کردنه وه ، وینه به کی نوی ، شیوه تعبیریکی تری دوور له قاموسی کون ، بخولقیینی ، تنانته خولقاندنی تازه نیوه ناچل گهلی زیندوو تره له لاسایی کردنه وهی دهنگی کهسانی تر له و تنی شو شمعانه ی هیچ له دوی خوبانه وه به جی ناهیلن . هولدان و هولدان و هولدان شمه ریگی تاقیکردنه وهی به بیت له بهره مدا شکاته وه . دانانی به ردی بنا غه به کی تازه له گهلی چینی دیواری کون که له سر بنا غه ی کهسانی تر بنیات بهتری گرانتره و له هه مان کاتدا گرنتره . شم قسه به به مانای پساندن نیوان شیمه و رابوردو ناکم ، به لکو به مانای همیشه گران به شوین شیداعی تازه ترده شکم و به کورتی شم تاقیکردنه وانه لای من کومه لی دره غتی تیدایه بهریان داوه و هه یانه هر بو جوانی به و هه شبانه زر ده رجوون و زیان خوبی وایه . هه موو چاریک هه شتم کردوه که له گه تاقیکردنه وه به کی تازه ترده شانا به نی پیدا شکم ، فیری جوره دلداریه کی تازه تر ، فیـــــری هه لسوکه و تنیکی نوی تر شم . وا شزائم بو به کم چاره شمع نه نسیم تنانته بو به کم چاره چاوم به زور شتی ناو شم دنیا به شکه وی. له شیری دریز دا په یوه ندی به رفراوان و هه ناسی دریزی ریگی برین و کورکردنه وهی رهنک و دهنگ و سیمای زورترم ناسیوه له شاسوی گه وره تر دا فریوم ، خوم داوه بدهم رووباری شوسر دیارنه یوه وه ، هر له م بواره دا ، شپولی خورو تیژو ته نکاو و مهنگ و به هازم ناسیوه . له کورته شیمه دا . فیکری چروینه ی کورت و بروسکی زمان و حاله تیکی روزانه و زهنگی به سام بوون و کوتایی چاوه روان نه کراوم تاقیکردنه وه ، هه ولم داوه به که مترین وشه زورترین مانا بدهم بدهسته . وه ، نازانم شمم تا چند به سه رنه نجامی شم قسانه که پاندوه ، بهلام هه ولم داوه . دواتر شمه پیش هـــــر تینوبیتی شیمه نه شکاندوه روم کردوته چیروکه شیمه وه ولم داوه بنا غه به کم بو شم هونه ره گرانای شیمه دابنریت ، شیمه و چیروک تاویته بکم ، میژووی دوور نزدیک بکه به بانورامای شم هونه ره ، چاریکی تر شو روداوانه بزینمه وه سر له نوی گیانیکی تازه یان بکه مه وه به به بردا . بو شه وی له بیر نه چنه وه ، بو شه وی به بالی شیمه بفرن و بگنه لای خلکی . دیسان نازانم لهم گه شته پیدا به کام دهسته وه گهراومه توه ، بهلام خو هیچ نه بی شیمه نه کردوته که وی ناو قه فزیک . له هندی تاقیکردنه وه دا به شه واره ی هندی نوسلویی موده رنیزی می شه وروپی که و تووم ، بهلام شه هندی نه بردوه به خومدا چومه توه . قـــــت

نه مویستوه شیمه بیسته دهرویشی ره بازیک یان قوتا بخانه بهک به لکو دلداری زیان خوی بووه که هر هه موو شه و ره بازو قوتا بخانانه له یوه سر یان هه لداوه . شانسوی شیمه شگر لای من ، واته له دوو تاقیکردنه وه به دا (کاوه ی شاسنگر) و (شاک) که له بهریان تیدا به کی که تیا پاندا به شیمه ریگی درامای گرتبی ، نه شو و نمای کهسانی شانسوی شیمه ، به پله ی بروشتی خوباندا به چاکسی به رنه که و تبین له گه ل شه و پیدا دوو تاقیکردنه وه ن که رهنگه شگر له چاری شه و سرده مه وه شمانایان بگری که تیدا له دایک بوون نیشانه بهک دوی خوبان به جی بهیلن .

به ره لدانی شورش شیلول و ته قینه وه ی گیانی شورشگیرانه له نا و گهلی کوردا ، ره فز کردنی واقعی تالی زهر دهستی ، هاتنه کا به ی پیشمه ره کی کورد ، مروفی تازه ی کورد ، شه ده ب ، شیمه ی کوردی به ره و قونا غیکی تری تازه ی داهینان بهرد نه که هر له شیمه دا به لکو له سه رانه ری نه خشمه ی روشنبیری کوردی دا وه چرخان و شالو گوریککی گه وره هاتنه کا به وه . فرم زنی گولله و خوینی شه هیدو گرتی به ربوونی دارستان و له سیداره دانی شازاد یخوازان جهسته ی شیمه ی کوردی و ناخی شه ده بی کوردی یان هه ژان ، په یوه ندی به نوی به کانی نیو کومه لی کورستان ، روو به روو بوونه وه سخت و دزواره کان ، زوران بازی نیوان زیان و مردن ، سر له نوی هه موو شتیکی شوری و دیاره شه ده بی کوردیش که دلی زمانه ی کوردی و ویژدانی نه توه به پیشهنگی شم راه برین و وریا بوونه وه هاندان و خوین جمانه تازه به بوو . کاره ساتی هه ره سی شورش شیلول ، نوشستی گه وره ترین شورش کورد بو شیمه ر و شه ده بی کوردیش بووه مایه ی گیتکل و شازاریکی شه ونده قول که سدان به ره می شه ده بی پرشنگداری له و تاریکی به دا وه ک چنه مرواریه ک هه لرژانه بهره می میژووی شه ده بی تازه مان ، هه لبته شم هه ژاننده "هه ره به به تا به بت دل و دهرونی شو شه دیب و شاعیرانه بوونه جی بورکانی ته قینه وه ی که خوبان وه ک شه دیبی پیشمه رگه له ناو شورش و له کاره ساته که دا بوون . پشکوگان یان به دلدا چزا ، منیش وه ک شاعیریک که دوو چار له شورش شیلولی گه له که سدا به نداری شازارو شواوی پیشمه رگه ره شو رووتی میلله ته کم کردبوو شم کاره ساته شه ونده به قولی به ناو برینی خوین له بهر رویشتووی شیمه ره گانمدا روچوو که تا شیتش دلوب دلوب خوین یان لی شتکی . قه سیده ی (کـــــوچ) جو به به کی شم خوین له بهر رویشته به ، چکه له وه ی له رووی هونری شیمه وه شم قه سیده به شاسویه کی تری له بهره مدا کردمه وه . دوی نوشستی و هه ره سی شورش شیلول . شه ده بی کوردی به گشتی و شیمه ی کوردی به تا به بتی هه وینی زیانه وه به کی تری گیانی شورشگیرانه ی گه له که مان بوو . به پیچه وانای شه ده بی هه ره بی دوی نوشستی حوزه ی رانی ۱۹۶۷ ، شه ده بی کوردی - شیمه - چیروک - له نمونه دیارو به ها داره گانیدا بالا تا وینه ی شه و سه رنه خوش بین و هاندان

و چوک دانه‌دان و به‌نگری کردن و رو به‌رو و بونه‌وانه بوون که دوزمن به‌خوینی سریان تینو بوو. به‌کورتی دوا به دواى هه‌رسی ۱۹۷۵ شده‌سی کوردی - به‌گشتی - شده‌سی به‌رنگار بوونه‌وه بوو. شیعری به‌نگر گرتنه‌وه بوو، و سه‌ی سه‌ر به‌رز بوو. شه‌وکاته‌ی شورشی نویی گه‌لی کورد له تاریکستانی دواى هه‌رسدا هه‌لگیرسایه‌وه ، شیعری ته‌ویئل به‌رزى کورد مه‌شخه‌لیکی به‌کلپه‌ی بوو. کۆر و شیواره کۆره‌گانی شاری سلیمانى و زور شوینی تر قوتابخانه‌یه‌کی دیاری شه‌م راپه‌رینه‌وه‌یه بوون. شه‌و شیعراشه‌ی له‌سه‌ده‌مه‌دا په‌ریشکیان شه‌هاو‌بشت ، باوه‌شیان به‌هه‌زاران دل و ده‌روندا شه‌کرد، تۆوی به‌رنگار بوونه‌وه‌یان له‌دله‌دا شه‌چاند ، په‌شمه‌رگه‌شیان دروست شه‌کرد. شیعری په‌شمه‌رگه‌ بوو، په‌شمه‌رگه‌پیش شیعری بوو. شه‌ه‌نده‌ی دواى هه‌رس به‌ تابه‌ت سالی په‌که‌می دواى نوشوتی شه‌مه نا‌شومید بووین دواى هه‌لگیرسایه‌وه‌ی شورشی نوی هه‌زاران گۆلی ره‌نگار و ره‌نگی شومید و هیوا سه‌ر له‌نوی له‌گیاشماندا روانه‌وه . فه‌سیده‌ی (داستانی هه‌لوی سور) له‌م زه‌مین به‌په‌ته‌دا سه‌وز بوو. له‌و نا‌سه‌ره‌خوا‌نیه‌دا دای له‌شه‌قی به‌سال . داستانی هه‌لوی سور هه‌رسی به‌شه‌که‌ی (که‌شکولی په‌شمه‌رگه‌) جگر گۆشه‌ی شورشی نویی کوردن . هه‌ندیکیان هه‌ر له‌شاره‌ره ری‌نه‌پینی شه‌کرته به‌رو شه‌گه‌په‌شته سه‌نگه‌ری شورشی هه‌ندیکى تریشیان له‌ناوچه‌ی شازادکراوه‌گانی کوردستاندا له‌مه‌رگه‌ و سیروان و به‌رگه‌لودا ، له‌نزیک هیلانه‌ی هه‌لوکانی کورده‌وه ، له‌ناو ده‌سته‌ی روناک‌بیرانی شورشگیرانی گه‌له‌که‌مه‌دا له‌ دایک بوون . تاقیکردنه‌وه‌ی شیعری له‌چیدا و له‌سیبه‌ری شورشی نویی دا ، له‌ناو په‌شمه‌رگه‌دا ، هیزیکى گه‌وره‌ی به‌رده‌وام بوونم بوو، سه‌رچاوه‌ی خوشه‌ویسته‌یه‌کی له‌بهن نه‌ها‌تووی شیعری بوو. گوندو ره‌زو ره‌وه‌زی سوتاو ، خوینی شه‌هید ، چه‌کی ده‌ستی قاره‌مانانی گه‌له‌که‌م خاوه‌نسی راسته‌قینه‌ی شه‌و شیعرا‌نه‌ن. تاقیکردنه‌وه شه‌ده‌بیه‌گانی ناو شورشی نویی گه‌لی کورد هه‌نا شه‌مرویش هه‌ر له‌گه‌شه‌کردن دره‌وشانه‌وه‌دان . شازارو شارات و شه‌ونخونی و تالی وسپیری له (۲۵) بیست و په‌نج سال زیاتری شه‌م دنیا‌ی تاقیکردنه‌وه دوورو دریزه‌ی زوری شه‌وی ، چی بنووسم؟!

پ ۲: چون واتای مروف و شورش و جوانی بیکه‌وه گری‌ده‌دن

شورش به‌ واتا هه‌ره فراوانه‌که‌ی ، له‌پیناوی به‌ختیارو سه‌ر به‌ستی مروفدا ، له‌ پیناوی مروفایه‌تیه‌کی په‌ر له‌ داد په‌روه‌ری دا ، له‌پیناوی جوان کردنی به‌رده‌وامی شه‌م سه‌رزه‌مینو له‌ پیناوی زال بوونی راست گۆبی به‌سه‌ر دروو ده‌له‌سه‌دا هه‌له‌سه‌تیرسیت . که سه‌ر به‌ستی ده‌ستی نه‌ایه‌ بین، که مروفایه‌تی مروف، سه‌واو مامه‌له‌ی پیوه‌ کرا ، قفل له قورگی درا ، مروفی سه‌ر به‌ستی چی بو شه‌مینیه‌وه له‌وه‌زیاتر که شه‌بی راپه‌ری . مروف و شورش و جوانی سی کوچکه‌یه‌کی

په‌روزی شه‌م زیانه‌ن ، شه‌و جه‌مه‌سه‌را‌نه‌ن که‌یه‌که‌ په‌کتری ته‌واو شه‌که‌ن ، شه‌بی جوانی بی سه‌ر به‌ستی و شازادی چی به‌به‌نه‌یت؟! شه‌ی شورش و مروف له‌ش و تپانی ژبان په‌یک نا‌هینی ؟ هه‌له‌به‌ شه‌م واتا یانه‌ش به‌ پیی کات و شوین و هه‌رقونا‌غیگی کومه‌لایه‌تی و له‌یه‌کی‌که‌وه بو په‌کیکی تر شه‌گوردین و په‌یک په‌یوانه‌ی جوانی به‌یک و جیکیریان نیه . هه‌رگه‌په‌ر کریکار په‌کی کوردو بو‌رو‌زوا‌یه‌کی کورد وه‌که‌به‌که‌له‌مانای شه‌م واتا یانه‌ نه‌ن و هه‌ر به‌که‌ و له‌ کلارو‌ژنه‌ی به‌رزه‌وه‌ندیه‌یه‌ کومه‌لایه‌تیه‌که‌یه‌وه ، له‌چاری شه‌ر واقیعه‌وه که تیدا ده‌زی سه‌رنجی شه‌م دیاردا‌نه شه‌ده‌ن . شه‌و شاعیره‌ په‌شمه‌رگه‌یه‌ی شه‌مرو له‌ناو شوری کوردایه‌ و روزانه‌ ره‌نگه ده‌یان چار مردن به‌چاوی خوی له‌نزیکه‌وه به‌بینی ، له‌هه‌موو بو‌ردو‌ملان و توپ‌بارانیکدا نیوانی شه‌و و ژبان و مردن و شیعرو جوانی هه‌رتاله موویه‌که‌ شه‌بیت ، به‌سکی تیرو به‌ ده‌برسی . گومان له‌وه‌دا نیه شه‌م شاعیره‌ تیروانینی بو جوانی و شورش و مروف زور جیاواز تره له‌شاعیریکی دیکه‌ی کورد که له‌ تاقیکردنه‌وه‌یه‌دا نا‌زی و له‌چاوی شه‌مونیکی جیاواز تره‌وه له‌و دیاردا‌نه ورد شه‌بیته‌وه . ناتوانین به‌ ره‌هایی له‌م زاراوانه به‌مین چونکه هه‌ر په‌کیکیان ره‌ شه‌بیت و له‌هه‌مان کاتدا شه‌ستی هه‌یه . به‌لای منه‌وه بو نمونه : جوانی کوردستان له شازادی کوردستاندا په‌ شازادی خاکیش به‌ به‌ختیاری مروفی کورده‌وه به‌ستراوه و شورشیش پیویسته له‌م په‌ناوه‌دا نه‌خشه‌ی تازه‌ی خوی بکیشی . به‌نه‌ما کومه‌لایه‌تیه‌گانی ناو هه‌ر کومه‌له‌ما‌یه‌که‌ شه‌م باری سه‌رنجانه شه‌خه‌نه زیرکار تیکردنی خویانه‌وه . شیعری شورشگیر بریتینی له‌ هاندانیکى ساویلکانه‌و جه‌ند دروشمیکى زه‌ق و زمانیشی. زمانی خوتبه‌ی سیاسی و سه‌روتار نیه ، شورشگیریتی له‌جوانی هونه‌رو ناوه‌روکی به‌بیت و ده‌وله‌مه‌ندی په‌شکه‌وتوو خوازو راست گۆبی شه‌و مروف به‌هه‌ره‌دارو به‌ هه‌لوپسه‌وه‌یه که‌پیی شه‌لین شاعیر .

شورش و جوانی و مروف و شیعری زیانن ، شه‌و زیانه‌ی که بوته‌ خه‌ون و خه‌یالی شاعیریکی به‌هه‌ره‌مه‌ندو له‌واقیعه‌دا شاعیری شورشگیر شه‌ها‌نکاته هه‌تا‌وو چا‌وو ره‌وش و به‌ په‌کیانه‌وه گری شه‌دا و له‌په‌کیان دانابری ، به‌لای منه‌وه مروف که به‌ره‌می سروشتی دایکه وه‌که‌وتراوه به‌نرخترین سه‌رما‌په‌ی شه‌م دنیا‌یه‌یه ، بی شه‌م سه‌رما‌په‌ که‌وره‌یه ، بی به‌ختیاری و شازادی مروفی که مروفایه‌تی په‌شیل کراوه ، جوانی نیه ، بی شه‌و مروفه هوشیاره راپه‌ریوه ، شورش نیه . مروفی راسته‌قینه شورشو له‌ شورشیدا جوانی و شه‌سوون شه‌ده‌ره‌وشنه‌وه . شیعری په‌شمه‌رگه‌په‌شیش شه‌و شیعره‌یه‌ که ده‌سته‌وه‌ستانی هه‌چ سه‌رده‌میکى تاریک نیبه و له‌پیناوی شازادی مروفدا ، له‌پیناوی جوانی و به‌ختیاری و رامالینی هه‌موو چه‌وسانه‌وه‌یه‌که‌دا شه‌جه‌نگیت و شه‌م جه‌نگیت شه‌ستاتیکی هونه‌ری تابه‌تی خوی هه‌یه شه‌و لایه‌نه هونه‌ری و جوانی‌یه‌ی که شاعر له‌ نا‌شاعر جیا‌شه‌کاته‌وه .

ب^۳: بهی هلسهنگاندنی شیوه شعری کوردی شیرو له چ شاستیکدایه ..؟ یهک لهرووی تهکنیک و شیوه هونه ریهکان .. دوو لهرووی گریدانی مهسه لهی شاعر به شازارو تهشکه نهجه و شارات و شاره زوه کانی جه ماوه ری گه له که مان .

به لای منهوه له شسته دا بزووتنه وهی شعری نویی کوردی، له نمونه دیارو پرشتگدارو جوانه کانیدا هیچ شتیکی له نمونه جوان و دیاره کانی شعری دنیا که متر نیه . چونکه شو شاعرانهی له زمانی نه ته وه پیدا ، له زمانی ته سلدا ، چونته دله وه بووتنه ته سیمای دره و شاره ی هونه رو له بیر ناچنه وه له همان کاتدا شو شاعرانه پیش که سینه نوو ده به زین و جیهی خویان له دور ولاتیش هر ته که نه وه . بزوتنه وهی بهره و پیش چوری شه مروی شعری نویی کوردی دریزه دانیکی به زیاده وه گه شه کردوو رابه رانی له وه و پیشی شه ده به که مانه ، ته واکه ری لایته هونه ری و ته کنیکیه کانی شه وان . کاتیکیش دیینه سه رباسی هونه ری شعری نویمان ناتوانین رولی دیاری شه که له شاعرانه هر گیز له بیر بکه یین که ریتایان له بهره می شه مه دا رووناک کرده وه .

بزووتنه وهی شعری کوردی تیکرا یهک خه تی به یانی ناتریشه خو ، واته له شاعیریکه وه بو شاعیری له بهره مهیکه بو بهره میکی تر شه خه ته له سه رو خوار کردندا یه . له ورد کردنه وهی شه کیشه یه دا پیوسته پیوانه شو بهره مه بیت که لای شه دو یین ، شه ینا ناتوانین به کشتی بهم بزووتنه وه یه بلیین جوانه یان ناشیرینه . جاری وا هیه له بهره می یهک شاعیردا شه باری سه رنهجه تووشی هه لچوون و دا چوون شه بی .

وهک بزووتنه وهی شه ده بی هر ولاتیکه تر شعری کوردیش له قول بزیر کردندا ، له جیا کردنه وه له بیژنگ داندا ، له نیوان بهره می گه شه کردوو پرشتگدارو بهره می بی پیرو مه پیودا . شه مانه به نیت سه رته ره شه نجه مه ی بزنانین له رووی ته کنیک و شیوه هونه ریه کانه وه گه پشتوته چ شاستیکی که شه کردوو . له له ل شه وه شدا شعری نویی کوردی توانیویتی

ره می قایمی خوی له ناو دل و دهروونی خویته رانی کورد دا دابکوتیت ، له شسته ی شدا تاقه شه سیمی مهیدانه که یه . شاعره جوانه کانی هه له مه ت و په شیوو شه نوهر و ره فیک و قه ره داغی و هه ندیکی تریش بالا شایینه ی شه تیروانینهن . له بیست سالی رابورددو دا تازه کردنه وه نه خه په کی شیداعی بهره و پیش خو تری به خویه وه دیوه و به کومه ل هره هه موویان ره شتیکی تریان بو بناغه یه کی تازه تری شه بزووتنه وه یه رشتوه . گه شه کردنی شعری درامی دریزو کورته شعری چرو پر ، وینه ی تازه ی شعری له وه و بهره ده ست بو نه برا و و شانی شعری و هه ل سوکه و تیکی نوی تر به شیوه ی شایته کردنی که له پیور به روانینی هاوچرخانه و دره و شانه وهی په ختانه شیرو شعری فره ده تی به دیالوجی هه مه چهن و تیکه ل کردنی نیانی چیروک به شیرو به پیچه وانوه و

ته فاندنه وهی زمانی شه عبیری شعری له جه نه شاستیکی دیلار دا گه شه کردنی شعری موقاوه مه و بهره نگار بووتنه وه به شیوه هره فراوانه که ی شه مانه هه موویان وه ره چرخانی نویین له شعری شه مروماندا . شاعر مه سه له یه و هونه ریشه ، مه سه له یه چونکه جاره نووسی خاک و نه ته وه و بهره تری کردن له سه سه ربستی و شازادی مروف شه گریته شه ستو ، مه سه له یه چونکه شاعیری راسته قینه ی شه مرو رولی پیشه نگ و رابه ری کردنی شه له شه ستودایه ، له ناو روودا ووکاره سات و به سه رها ته کانددا شه زی و ناتوانی جاری خوی له شاستی هه موو کرده وه یه کی نا عادیانه دا به تویینی ، ده نگی شاعیر ده تی میژوو و ویزدانی خه لکه و چاوی سه رده مه . شاعیر بو جوانی و پاکسی و به ختباری مروف شه خویینی ، شو شاعیره شاعیری راسته قینه ی پی شه تری که له هه موو ده ورو زه مانیکدا ژبانی خوی ، هه لویستی ، بهره می به چاره نوسه گشتیه که وه گری شه دا .

شاعیری سولته و ده ربار شاعیری چه قو به ده سه کانتن ، شاعیری فرمانیه رو وه زیغه ن و له له ر رویشتی شه و سولتانه و ده زاناکانیدا شه وانیش له بیر شه چنه وه . شه شاعیره ی یوقی ده ولت و پاره دروستی شه کات ته نه شه وه نده شه زی تا جه لاده کان شه زین و دوا ی شه وانیش شه مرن و بزیر شه یین ، شه پولی زه مان رایان شه مالی ، به لای منه وه شعری راسته قینه نه شه و شاعرانه کله قالیی هیچ روانینیکی سیاسی راسته وخو شه درین و نه شه و شاعرانه یین له قولله ی گه شه گیری دا دور له واقیبع و خه لکی شه زین ، له هه ردوو سه روه زولم له شاعر کراوه . مه سه له ی شیلتزام و شیداع له یه کتر جوی نا کرینه وه ، شه مر جوی کرانه وه وهک شاده میزادیکی یهک چاوو یهک ده ست و یهک قاچیان لی دیت ، - شعری شه نانی - خوپه رستی زوو شه بیزری .

له شه مرودا کوردستان کراوه به سه لیبیکی خوینا و ییدا شو شاعیره ی چا و له م خوینه شه پوشی شینان نیسه و شاعیریش نییه ، شه مر خه می تابه تی شاعیر تیکه ل به دوو شاران هه ره که ی شازارو شه شکه نهجه خه لکی نه بیست به هه ردوو لایان رووباره گه وره که دروست نه کن ، ته مانته شه ر هونه ریکی بالایش بیت ، هونه ریکی بی پیرو بهره که ته زه ماننی بانک له کوله که دانی شاعیردا بهره جووه . له رووی شو گری دانه په وه ، گری دانی هونه رو مه سه له ی شعری کوردی له م سه رده مه دا جی ده ستی له هه موو سه رده میکسی رابوردو دیارتره . چونکه به سه رها ته کان سه خت سه رو روودا وه کان زنجیره یه کی نه سپاوه ن ، شه مرو شاعیر ته نه ها بو نووسینی سه خه تی له فزی شاعر له دایک نه یووه ، به لکه و ده تی و هاژه و هاواریشه .

ب^۴: کوردستان به کشتی و شاره که ی نالی و سالم و مه جوی (سلیمانی) هه میته سه رجاوه ی شیلهام بوون بو شاعیران و نوسه ران ، کاتی به ناچاریش لای دور که وتونه ته وه زیاتر

و زیاتر شه‌دای بوون و هر گورانیان بو و شووه ، شپوش
شستا وهک نالی و وهک مه‌ولانا دوورن له‌کوردستان و شاری
به‌ریخان و خوله‌میش ، دنگ‌دانه‌وه و زمگ‌دانه‌وهی شلم
دووربه له‌لای شپوه چون خوی ده‌نوینی ؟

شلم زه‌مینهم خوش‌شوی ، به‌لام لهم سه‌رزه‌مینهمدا
کوردستانم خوشر شوی و له‌کوردستانیشدا سلیمانی، شو و شاخ
و هه‌ناسه‌یهی هه‌موو روژی پر به‌سییه‌کانم هه‌لی شه‌مژمو
شه‌پده‌مه‌وه ، سلیمانی دایک ، سلیمانی ایان و دل ، خه‌وهی
دوینی و شه‌مرو و تا مردنم . شو خوشه‌ویستییهی هیسه‌ج
شیر نوسینیک نییه بتوانی پراوهر زمانی حالی تاسه‌وه
شوق و شه‌وینی شو بیت . بو هر لایه‌ک بروم و له‌هه‌رشوینی
بم سلیمانی سیه‌ری شیره‌کانمه و لیم جیانا‌بیته‌وه ، هر
وه‌کو دره‌خت و ره‌گه‌کانی وه‌کو بنا‌رو شاخ و گه‌روو گورانی،
سلیمانی لانگی شیره‌مه‌رچاوه‌ی یادگارو به‌فری مندالی
و سوزی خوشه‌ویستیمه . له‌په‌نجه‌ره‌ی گویزه‌وه روانیمه
کوردستان و له‌ویشه‌وه سه‌رنجی شلم جیهانم داو تاییه‌تیو
ختم تیکه‌لی شه‌وینیکی گه‌وره‌تر کرد ، که‌شه‌وتری شوینی
له‌دایک بوون و شاری دایک به‌واتاپه‌کی تر به‌عنی شه‌وتری
وجود و ژبان ، واته چاره‌نوس . سلیمانی شو باوه‌شوی
شه‌وینه مه‌زنه‌یه که چه‌ندین شه‌وینی تری کوکرده‌ته‌وه چی
بلیم ؟! هه‌ندی جار ره‌نگه "شاخ" هه‌لکیشانی به‌قه‌ده‌رچه‌ندین
لاپه‌ره‌ی ره‌ش‌کراوه ته‌عبیر له‌وه خوشه‌ویستییه‌بکات که
شو رسته له شاستیا دوش داماو و ده‌سه وه‌ستانن .
سلیمانی دایکه‌وه با‌وه‌وه خوشکه‌وه ژنه‌وه جگه‌ر گوشه‌یه دیاره
تا لسی‌دوو که‌ویته‌وه شلم خوشه‌ویستییه گه‌وره‌تر و گه‌وره‌تر
شه‌ی . کاتیکیش نامویی و شاوره بوون ، به‌نا‌چاری زیکه‌وته
چاوه‌روان نه‌کراوه‌کان ، به‌کوچی بی‌واده ، له‌وخوشه‌ویستییه
گه‌وره‌بیت دوور شه‌خاته‌وه ، شه‌وسا نامویی‌که هه‌ر نامویی
- کی جوگرافی نییه ، به‌لکو شه‌بیته نامویی دل‌وده‌روون و
هه‌سکرده‌وه غوره‌ته‌ی که رابوردوی دوور و نزیک‌سه‌ر له
نوی شه‌تفه‌قیته‌وه ، بجوگترین و ووردترین یادگار
دیسانه‌وه له‌ناخه‌وه سه‌ر هه‌ل شه‌ده‌نه‌وه ، خه‌پال شه‌بیته
شاوردانه‌وه‌ی به‌رده‌وام ، ته‌نا‌ته‌شه‌به‌پایه‌خه‌کان شه‌وانه‌ی
له‌کاتی خوی دا به‌خیرایی تیپه‌ریون و جیگه‌ی سه‌رنج دانی
قول ته‌بوون ، لهم نامویی‌دا ، چاری خه‌پال و یادگار دوو
باره زیندوو‌بان شه‌کاته‌وه ، غوره‌ت یادگار شه‌وروزینی، شلم
هه‌سه لای شاعیر ناسکتره ، وورد تره ره‌نگا و ره‌نگ‌تره ، چار
به فرمیک‌تره دل زامدار تره ، هه‌ناسه قولتسه‌ر
هه‌له‌کیشی ، شلم دوور که‌وتنه‌وه‌یه له راستی دا بو نزیک
بوون‌وه‌یه له‌کیانی شو چی نزرگه‌یه ، هه‌رگیز دا‌برین نیه .
به‌لکو شه‌توانم بلیم لهم جوهره غوره‌تانه‌دا شو شه‌وینه
هه‌میشه ناماده‌یه‌وه له‌به‌چاوه‌وه ره‌وینه‌وه‌ی نیه ، نامویی
شاعیری خوشه‌ویستی خوشتر و به‌کلپه‌تر شه‌کات ، به‌نزیینیکی
به‌رده‌وامه و به‌سه‌ریا شه‌روژی ، شه‌وی راستی بی‌من به‌نا‌چاری
دوورنه‌که‌وتنه‌وه‌وه ، شلم دوور که‌وتنه‌وه‌یه هه‌لبه‌ژاردی

ده‌ستی شو خوشه‌ویستییه‌یه که‌منی گه‌پاندوته شلم دوورولاته
، عه‌شقی شیره ، شو شیره‌ی له‌قه‌فه‌زی داگبیر که‌رانسه‌وه
به‌ره و شاخ هه‌لفزی و له‌ویشه‌وه به‌ره و دنیا‌ی ده‌ره‌وه بالی
گرتووه ، شه‌وه‌ی به‌فری و بخوینی و په‌یامی شازادی خاکسی
کوردستان بو هه‌موو لایه‌ک به‌ری ، په‌یامی سووری شه‌وه
شورشی که هه‌موو روژی روله‌په‌کی شه‌کاته خوراکی خاک و
خول ، شه‌یکاته چاری به‌رده‌می کاروانه پیروزه‌که‌سه‌ی
په‌شه‌رگه . شلم دوور که‌وتنه‌وه‌یه شه‌گه‌ر چی له‌سه‌ریکه‌وه
دوور که‌وتنه‌وه‌یه له چاری شازیزان ، له‌باوه‌شه میپه‌ره‌بانه
که‌ی نیشمان ، له هاوریه‌په‌په‌شه‌رگه‌کانم ، له‌روژنا شه‌وه
چاپه‌مه‌نییه‌کانی شو شاخ و داخه ، له نوسه‌ره‌جوامیه‌ره
کانشان ، به‌لام له‌سه‌ریکی تره‌وه کانی‌وی شیر شه‌تفه‌قینه‌وه
شسته نوره‌ی فرینیکی تازه تره ، وه‌رزیکی شه‌سه‌ری
تاقیکردنه‌وه‌ی شه‌مرو ژبان ، تیکه‌لاو بوون و به‌دب‌دار
شاد بوونیکی تری کورده‌کانی ده‌ره‌وه‌ی کوردستانه ، شه‌سه
گورنی لهم دوور که‌وتنه‌وه‌یه‌دا شه‌عیش شاسویه‌کی نوی‌تر
بو روانینی خوی شه‌دووزیته‌وه ، روژ له دوی روزیش یاد و
بیره‌وه‌ری و خوشه‌ویستی نیشمان و باران دل‌وپ‌دل‌وپ
شه‌رژیه‌نا و شه‌تیرکی شیرینی تازه‌وه تا شو کاتانه‌ی
شیر قه‌لم ناتوانی لیان هه‌ل به‌هینچی، تا شو کاتانه‌ی
شه‌منوس . شیر سی هه‌ناسه‌دانی شلم دوور ولاتی و غوره‌ته
یه . زور جار له دلی خومدا شه‌لیم : شه‌گه‌ر شلم دوسته
دیره‌نی شیر نه‌بوایه چیم بگردایه؟! لهم به‌رده‌مه
سه‌خته‌شدا شیر شو زه‌رده‌خه‌نه‌وه شه‌به‌پایه‌یه که رووی‌شومید
فینک و شه‌شه‌کاته‌وه . تا شسته بو شلم دووریه‌شتیکی
وام نه‌وتووه نایانی با‌سکردن بی ، من په‌له‌له سه‌وزبوون و
تولکردنی شیر ناکم ، تا خویان له خاک و خوله‌سه
شه‌رخه‌وانییه‌که‌ی دل‌وه سه‌ر نه‌بینه‌ده‌ر ، من بی ده‌تگم ،
چاوه‌روانم با شه‌راکان بینه ماسی زه‌ردو سوری شه‌سه‌ر
شو سا شه‌پانه‌مه شووشه به‌ندی شیره‌وه . من نه نالیم و
نه مه‌ولانا خالیدم کوجه‌کانیشمان چ وه‌ک سه‌رده‌م و چ وه‌ک
شاوره بوون ، جیا‌وازییان زوره ، به‌لام په‌ک سه‌رچاوه‌ی
عه‌شق هه‌موومان کو شه‌کاته‌وه ، شویش عه‌شقی خاکسه و
عه‌شقی زمانه‌وه عه‌شقی سه‌ریه‌ستییه شه‌یدا بوون لهم جوهره
دوور که‌وتنه‌وه‌یه‌دا نارامی له‌به‌ر شه‌بری، چی‌به‌خۆی‌ناگری
شسته هه‌رچی‌به‌ک بلیم ناتوانم شو خوشه‌ویستییه وینه
بگرم ، جاری واهیه چه‌ندین لاپه‌ره‌ره‌ش شه‌که‌مه‌وه به‌لام‌درشتن
و له شاستی شه‌ودا شین و شه‌پاندیرینم . جاری وایش هه‌یه به
کورته شیرینی ته‌سکینی به‌دلی خوم شه‌ده‌م ، دلم شسته وه‌ک
قیله‌نمای غوره‌تی لیها‌تووه ، به‌لام له‌هه‌رکوی‌به‌ک بم رووی
شو قیله‌نمای هه‌ر کوردستانه .

به‌لی له دوور ولات شو شاعیرانه‌ی رووی ته‌پ‌وتوژاوی
و غوره‌تی نامردنیانت‌بیر شه‌که‌ویته‌وه نالی و حاجی
قادری کویی و مه‌ولانا ، له‌واندا هه‌ناسه‌ی شلم کورده شه‌م
دیده‌بو چاری مندالان و کانی و گولی هه‌لبه‌چورک

کوردستانم شهکوهیتوه بیر . جاری من شهسوتیم و غوربهتیش
نهبوته شه و قسیدهیهی شیر لهه لیدا بگریم شه و گریانهی
کیلههی شیعری داها تووم سهوز شهکات .

پ ۵: کاک شیرکو لهه رهه مه کانتا چندین بابه تیسی
که له پوری کوردستان وهک که ره سهی خا و به کارهینا وه بو
هنگاونان به ره و داهینانی شیعری نوی . شه شه چوون
سهیری (که له پور) و (ره سه نایه تی) و (نویخوازی) ده که ن ؟

که له پوری هه مو مه لیک بریتی به له سه رج سا وهی
ده وله مه ندو ره سه نی زمان و داب و نه ریت و په یوه ندیه
شنتیه کانی زیانی کومه لایه تی . بریتی به له خسه ون و
هیوای شه و سه رده مانه . زه خیره ی شه نه حیته په کی به به ها و
میژوو په کی فره لایه تن . سه وه ری زمان و وشو خوسیه تیسی
نه ته وه بی له و که له پورانه دا شه دوزرینه وه . سامان و
که له پوری شه ده بی نه ته وه ی شه مه ییش جه له وه ی ده سه ره ته مه
له هه مان کاتدا هیشا زوری شه که له پوره وهک به فیری بی
سه رد وه هان و ده ستیان بو نه براوه . شیعری ها و جه رخ بو
له یکه دانه برینی دویتی و شه مرو بو جا و برینه پاشه روز
په یوستی به وه په روانینی تازه و ها و جه رخانه ی خوی تیکهل
به و روه باره نه مرانه بکات . سه ره له نوی وهک هه ویسه
بیان شلیته وه ، توجهی شه ده بی تازه تریان لی دروست
بکات شه لایه نه په یوه ندیه کی زوری به سه ته تی هونه ری
شیره وه هه یه ، په یوه ندیه کی سه ره تی به روشنیه ری
شاعیره وه هه یه . کانی به ره شه ته شنتیه وه ، بو نمونه له
به یته و داستانه کوردیه کانداندا شه وه نده نا وه روکی ده وله مه ن
هه ن که هه مو کاتی شاعیر شه توانی بیان کاته هه واریکی
تازه تر بو شهیدا هه کانی شه مروی خوی . که سانی نا و شه به یته
و داستانه شنتیه ییش به شه یه کی تر له نا و ماندا شه ژین ،
شسته شه مر سه وه رو خه ج و سیاه مندو فره خ و شه ستی هه ره هه ن
به لام به شه یه یه کی تر . شه شه یه شه و شاعیره ی شه مرو چون
شه توانی به تیروانینی کی نوی شه وه بیان خولقینیه ته وه . ده سه
بردن بو که له پور هه ره له به ره شه وه نه که له پوره . چونکه شه سه
واهی که له پور شه که یینه به ندیخانه و خومانی تیدا به سه
شه که یین . برایموک حاجی قادری کوپیشه ، مه م شه سه
پیشه ره شه یه ، من له م تیروانینه وه ده سه م بو شه سه
که له پورانه بر دووه . که له پور به قولی به ناخی کومه لانسه
خه لکدا رچووه ، بوونه ته ره گ . شه ره مزانه بیسه
ناچنه وه ، شه و توانه شه چیرینه وه ، به لام له عه ردیکی
نوی تر دا . من له مه تنی قسیده دریه کانداندا په نام برده ته
به ره شه که له پورانه (کوچ) (برایموک و گوزانی به سه سه
مندالیم) (داستانی هه لوی سور) جه له چه روکه شیعریسه
کانم .

شه سه ره که له پور به چاکی تیکهل به بیانی شیعری هلا و
جه رخ بکری وزه و توانا و ره ونه قیکی تر به به ره مه می شاعیر
شه سات . من مه سه م له پیوه لکاندن نه . له سه سه یه ده ی

"برایموک" دا برایموک خاکه و قوتابی و حاجی قادری کوپی
به و شاعیر خویه تی و سه بر خواردن ی بو نیه . به لام دیاره
هیشا که له به ره نو قسانی له و به کار هینانه دا هه ن و
شه مانه ییش ته نها هه ولن و هه ولیش له هه ردوو سه ری سه لسی
و شیخایی خالی نیه .

پ ۶: بو کوپونه وه ی نو سه زان و هونه ره منداری روزنامه
نوسانی کوردستان له ری که خراویکی گشتی دا . ج بو چوون و
پیشنیاری کانتان هه سه ؟

له ده می که وه بیر له هینانه دی شه نا واته کرا وه شه وه
پیم وایه چندین سال له مه به ره له سه ره لاپه ره کانی کوفاری
(نوسه ری کوردستان) مه سه له ی په کی هینانی په کی تییه کی گشتی
با که راه و ته نانه ت چند و تاریکی شی له سه ره نو سه را . به لام
به دا خوه به هوی باری شالوزی نا و خوی کوردستانه وه . به سه
کردار هه ج هه نگا و په کی بو هینانه دی تاثیرته نه دراوه .
با وه را که م که سه مان لازیمان له وه هه بی که په یوسته و
کاتی شه وه ها تووه ، به تاییه تی دوی شه و ته باییه ی له نیوان
هه یه کوردستانیه کانداندا دروست بوو ،

مه سه له ی په که خستی ری که خراوه شه ده بی و هونه ری په کانی
بوته دا خوازیه کی گرتگی شه سه رده مه ، به لام شه سه که
بوونه له هه مو بواره کانی شه ده بو و هونه ره روزنامه
نو سیندا تا چند شه کری و تا چند شه لوی شه مه یان با سه کی
تره ، من پیم وایه په یوسته شه کوپونه وه ی به ره له هه مو شتی
له قه له مه وه ده سه تی په کات چونکه ج وهک چند و ج وهک چوون
جی ده ستی شه وان دیار تر بوو نیشان له مه یدا نه که دا له
به رجا و تره . شه سه جه له وه ی په یوسته شه وه بزانیسه
له رووی عه مه لیه وه شه توانین جی بکه یین . جه سه شتی که وه
ده سه لانیش شتیکی تره . شه سه له کوردستانی شورشدا له سه
نا و جه نا زاد کرا وه کاندان نو سه رانی کوردستان ، نو سه رانی
شیزکه و روزنامه و نوافره کانی رولی دیار و جی ده ستی دیار یان
هه یه ، هه ره له م چند سالی دوا پیدا ده یان به ره مه سه
شه ده بی ، فره هه نسی میژوو بیان خسته کتیبخانه ی شورش و
کوردیه وه ، په کی که دیارده کانی شورش نوی ، شه سه م
راهه ری نه ی قه له م و شه و به ره مانه یه که شان به شانی جه کی
پیشه ره شه شه سه نگین ، په یوسته لیره وه ده سه تی په کی په یین ،
په یوسته له و سه رجا وه یه وه په که تر بگرینه وه ، په یوسته
تا قی کردنه وه ی شه وان بکه یینه به ردی بنا غه . هه له به ته شه سه
که به سی شه کوپونه وه یه شه که یین مه به سه مان کوپونه وه ی
نو سه ران و هونه ره مندانی شورشگیری کوردستانه ، مه به سه مان
له و قه له م و ده نکانه یه که نه چوونه ته ژیر ده واری دا سه ییر
که ران و رژیمه وه .

له لایه کی تریشه وه شه بی شه وه بزانیسه شه جوره کارانه
به په رش و بلاوی نایه ته دی ، په یوسته زه مه یه کی له باریان
بو خوش بکه یین . شه سه جه له وه ی چندین زروونی جیا واز
جیا واز ده وری نو سه ران و هونه ره مندانیان دا وه آ نو سه ری

هه لنه کیری و
 هه به دهستی
 خوشه ویستی
 تو بکوژی !

گۆرهوی

له ده رهوه
 سه رمای (کانون)
 ده می (با) له گو خستووه .
 له ژوره وه
 خوی به تهنیا دانیشتووه .
 لال و پال
 وهک به رخ و کاور
 مندا ل نوستوون .
 میردی ش
 شه چه ند سالی که
 زریانیکه وه
 شوین عشقی جیا که وتوووه .
 خوی به تهنیا دانیشوووه
 ته لی شوره بی پایزه وه
 سه ری بو کوشی داخستوووه .
 هه ره ته چنیت و ته چنیت
 راسپارده ی
 گوره ویه پووژه وانسه که ی
 نیوه شه وی
 ته وا و ته بی .
 فاخ .. نازانی
 داخ .. نازانی
 کاتی گوره وی ته گاتی
 شه وه ته تاکی
 چه پی شه وی !

شیرکو بی کس

نا و شورشو ژیر بو ده مان و توپ باران ، ژبسانی ،
 نوزهرانی ، به ره می ، زورجیا و ازتره له نووسه ریگی کوردی
 ده ره وه ی ولات و شیره . وانیه؟! له بهر شه وه به که مپرسیار
 شه ویه له کووه ده ست پی بکه یین؟ له مه ل شه وانیه شدا هه ول
 دان نیشانه ی کارکردنه بو شه یشتنه سه ره نه جام . شه وه
 بارو دوخه تازه به ی دوای ناشت بوونه وه ی شختی زوربه ی
 زوری هیزه کانی کوردستانیش هاتوته کایه وه خوی له خویدا
 هوبه کی کاربهره بو کو بوونه وه ی شه دیبان و هونه ره مندانه
 و روشنبیرانی کورد . شه کاره ئاسانه تر شه کات . به سلام
 به یویسته بهر کردنه وه مان له ده سه لاته وه سه رچاره وه به گری ،
 چیمان پی شه کری ؟ له به شدا کام هه نگا و بنشین؟ کام به یگان
 نا قی بکه یینه ره .

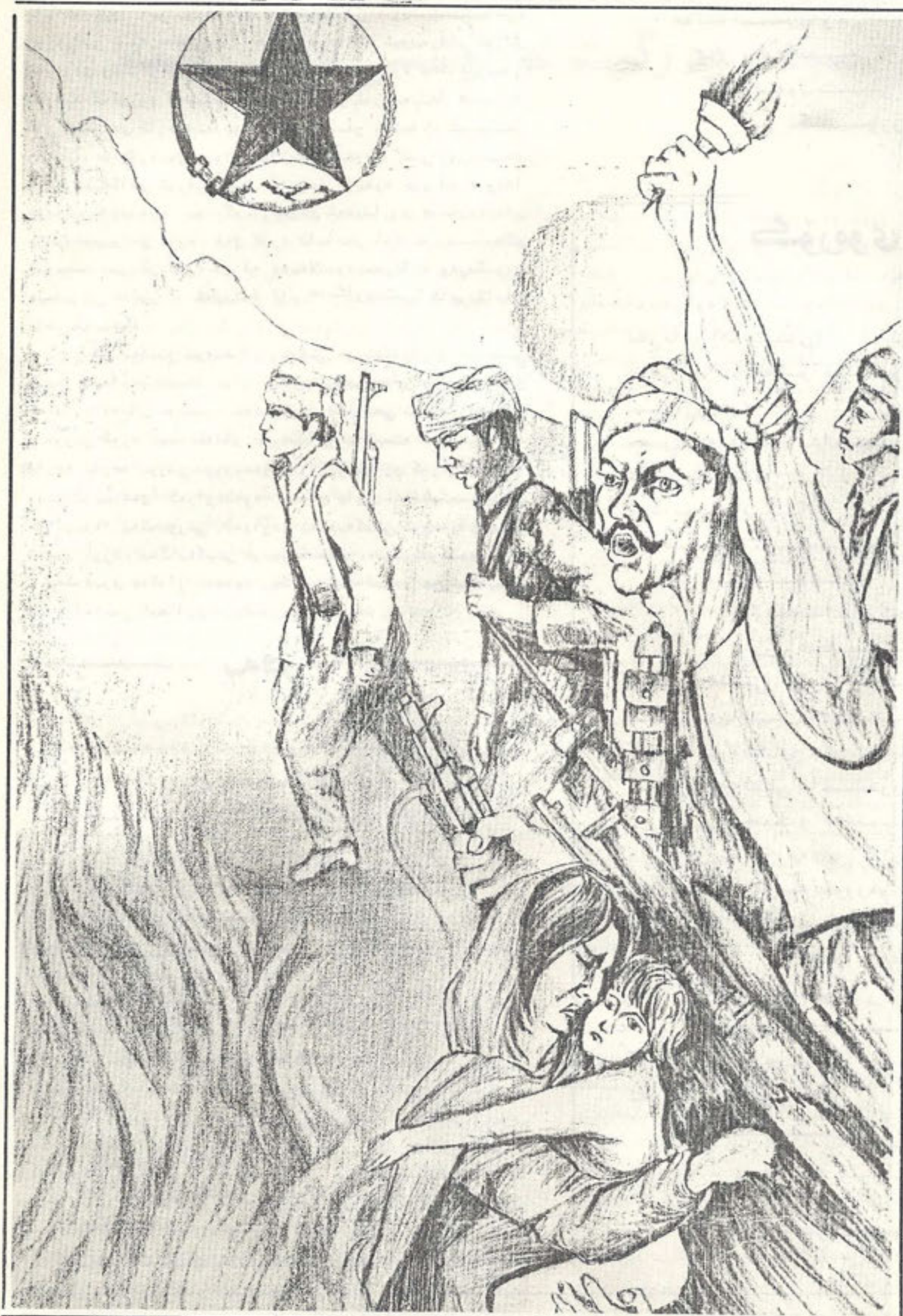
دووسی به کیتی نوونه ره ان و دووسی خویندکاران و دووسی
 هونه ره مندانه و ئینجا چوار بهنج شه زگه و چوار بهنج هیزی
 چه کدارو ده بان نوینه ره نه ک هه ره له قازانجی شه ده ب و هونه ره
 و شورش کورد نییه ، به لکو سه ره نه جام و تاشیسته هه ره به زبانی ،
 پارچه پارچه بوونی ، به زووتنه وه ی رزگار به خوازی کورد شه ده ب و
 روشنبیربه ی که ی گه را وه ته وه . شه وه ی چاوی ئاواتیشمان
 تی به یوه به ک بوونی ته وا وه . به ک به کیتی نووسه ره ان بو
 هه موو کورد ، به ک به کیتی هونه ره مندانه . به ک شه زگه ی شورش
 ، به ک هیزی چه کدار شه مه به به ری که ی راسته قینه وه هه ره شه مه به
 له سه رکه وتنی شه جتاری نه ی کمان شه خا ته وه .

به فر

مندا ل بووم و سه ره تا بوو
 خوشه ویستیت
 تو به له به فری بوو بجوو ک
 به قه د تو پی
 روز هات و چوو
 سه رنج شه ده م :
 هه تا ته مه ن
 به ره و لیژایی مل بنی
 تو به له به فری شه وینیش
 خول شه خوات و
 دا نه گه ری و
 گه و ره شه بی .

روژیکیش دی

شه ی ولاته سپه که له غه مگینه که م
 که قورسایی کیوی به فر
 به م دله بچکولانه یه

چه کی کیمیاوی گه له که مان نابہ زینتی

PÊŞKEŞE BO ŞEHÎD HEKAR

Birîn..Birîn
 Hekarî merçev ji hestîya bo çêkirîn
 Bi gemîya evîna xo birîn
 Kotir di xwîna xo gevizîn
 Demê Hekar
 Ji Bamernê,cadda şehîdan
 dizîn
 Dil kuzirîn,ez bo girîm
 X X X
 Perên libin Kevyên befrê
 Hêj yadgarên wî liser mayîn
 Min rind vedan ..
 Min têda xand:
 "Jivan j,axê bît ez rêka
 Teng û asê
 Rast û berhemwar bikem
 Her jivandarê teme axê
 Ji çîna jarim..Çi xwîndkarim."
 X X X
 Li ser hemî hevrazîya
 Hekar min dît
 Çi berpêkêt girêdayîn?
 X X X
 Her liser wê axa Bûyî
 Rojên çûna tolvekirnê
 Digelda çûn
 X X X
 L,ser enya wî
 L,ser kevne şekalên wî
 L,ser pinyêt şelwalê wî
 Nanê kifkî yê di çantka wî
 Nivîsî bû :
 "Gorîn min divêt,
 Ez mirovim jiyana mi divêt"
 Li ber wê jiyana wî xast
 ŞOREŞEK xast.

SEGVAN BAMERNÎ

TERAZÎ

HOVANESS CARAPETIAN
 WERGÊR:S-DİLBİRÎN ...

Demê d,landika hizrada
 Hatîme vê cîhanê
 D,nav cîhana rastîyê da
 Bes evîna daykê
 Min dît
 Birûyên xwe min kirine
 Dowên terazîyê û
 Çavên xwe serkên terazîyê
 Evîna pîroz a dayikê
 Hinda pak û kûr bû
 Demê min bi mezinî
 Pîvay
 X X X
 Çiyayên Hîmalay
 Min kirne parseng
 Serkê çiyay siviktir bû
 Derya jî min liser danîn
 Her..
 Serkê çiyay siviktir bû
 Evîna pîroza daykê girantir bû
 Stêrên asmanî jî
 min danîn ser
 Her evîna daykê girantir bû
 Belê,demê min evîna te
 Nazdara min evîna te
 min liser danî
 Herdu serkên terazîyê
 Ketne govendê û
 Ew demê min..
 Misteka axa welatê xwe yê mezin
 liser danî
 Herdu serkên terazîyê
 Bûne hevseng û
 Hevdu maçî kirin.

1-QANI'

Xwendevanên hêja: Hejmareka mezin ji hozanvan û nivîskarên gelê me berhemên xwe bi zaraveyê Soranî û bi tîpên Erebfî nivîsandine, vêca da ku xwendevanên Kurmancî û tîpên Latîfî ji van berhemên bêpar nemînin û xwendina wan berhemên bibe harîkarîyek ji nêzîkbûna zaraveyên Kurdîra Govara Pêşeng dil têheye di her hejmareka xweda xwendevanan bi nivîskarekî bide nasîn.

Di destpêkê da helbestvanekî niştîmanperwerî pêşkeftinxwaz bi navê (QANI') bi we din nasîn:-

QANI' di sala 1939 ê da li gundê "Rêçîn" li devera Şarezor hatîye dinyayê. Di çil rojî da ba bê wî mirîye, û hêştta jiyê wî nebîbû da salên te mam diya wî jî mir. QANI' her di lawînya xwe da kete ber xwendina ayînî, yan ku bû feqî, û li gundê Herîwan gerrîya. Paçî jî bo xwendinê li Seqiz, Bane, Mehabad, Şîno, Koye, Mevlêr, Suleymanyê, Şîne û pêncwîn gerrîyayê û nasîyari bi gelêk binema lîn ayînîyên Kurdîstanê ra peydakirîye, bi taybetî malbata Şêx Mehmûdê Hemîr.

QANI' di destpêka xurtanîyê da helbestên nîştîmanî nivîsandine, û di helbestên xwe da tim jî hejar û rênçberên Kurdîstanê piştewanî kirîye û gerê beg û derebegan kirîye. Wî şarezayîyeka te-mam hebû liser dîroka serhildanên gelên cîhanê, û her di wî demî da dost û dijmanên gelê Kurd û hemî gelên bindest nasîkirine û di helbestên xwe da bi kurdan dayne nasîn. Ji berhemên wî nivîskari :- Dîwana Paşagerge, di du para da. -Têkholkêgek li gel helbestên hozanvanê Farsî Hafîzê Şîrazî -Kurdîstan di sedsala Bîstê da, têda liser rûdanên giringên aborî, ramyarî, zanîyari û civakî yên Kurdîstanê nivîsandîye. -Mevber kirna edebyata Kurdî bi edebyata milletên rexûçanan ra, pişkêka vê pirtûkê jî serhildanên gelê Kurd ra danîye. -Wergêrandina destnivîseka Farsî liser rûdanên Êlê Erdelan, liser destelatdarên Erdelanî li Kurdîstanê û cihê mirnîgînan û yadgarên wan yên dîroki û gerên wan yên giring ligel dijmana -Jêrgêrandina pirtûka dîroka Kurdî, ya Reşîd Yasîmî, ji zînanê Farsî bo Kurdî.

QANI' zorî hêvîdar bû van berhemên çap bikirî lê mixabin rewşa wî demî û destkurtîya wî rênçdan. Wî nîzîkî 50 sala xizmeta edebyata Kurdî kirîye. Li roja 7/5/1965 ê li gundê "Lenge dê" ser bi qeza Pêncwîn jî dinyayê barkirîye. Li dî weg yeta wî liser kêlîya wî di gorîstana gundê Lenge dê da ev rêzke hatîne nivîsandin:-

Hebû rojê le Kurdîstan, serokê yaxo xemxwarê
Hemîşe bo ebê Kurdan, bella û nasurî lê barê
Eger mirdim le ser qebrim binosin tuxwa yaran

Şehîdî Işqî millet bûy ke çî net di pelamarî.
Jî helbesten wî di sala 1947 ê da

Ba hemo cotyar û pale û rênçberan
Yekgirin, ta debne hêz û piştîwan
Helgirin yekser dirûgî hawbeşî
Bê ciyawazî le ser remz û nîşan
Helgirin paç û, Çek û, bêl û, qelem
Her le roşinbîr, heta giwan û sepan
Heltekinin em nîzame bogene
Dabîrrêjin kogkî yeksanî jîyan
Têkî bişkênin wîze û amancî beg
Tefr û ton ken, rîşekêş ken, mîr û xan
Kakî kolak des le gerdên helbesê
Ta bilên ha... (Yekyetî) destî gikan
Erz û aw bo çînfî cotyarî hejar
Berhemî noşka weko noşî giyan

X X X

Êwe şorîggêr bin, pêşgrewtan heye
Yekyetî çen kogkî şahaney rîman
Komelî (Soşyalîzm) bonyad binên
Ta weko bibne nîmûne bo cîhan
Komelê bin pîrr le birwa û, yekyetî
Agîrêk bin bo giyanî zalîman
Noker û sermayedarî çawçînok
Şarbederken derbederken bê wîçan
Ew kesey xwênî enoşîn wek şerab
Sernîgon ken bikene pendî zeman
Qet le barot û gulle û gestîr û xwên
Sîl noken ta eçne hewargey gelan
Êwe binçîne û binaxey komelî
Kerî şanfî êweye erkî jîyan
Tê xiroşî, têbîkoşî, kol nêden
Ta be zor bîhême des maffî rewan
Hokî paç û, bîrî wîrd û, hêzî leş
Bibne burkanêk le giyanî duşman
Rêkîxên yasa û nîsâmî hawbeşî
Ba biroşê şah û textî xafînan
Begler û sermayedar û xan û mîr
Pet biken rayan bikêşî, bo neman
Ew heley katê wilatî rizgarî bû
Pîyaw û jin, Pîr û ciwantan, şanbeşan
Hewl biden bo awedanî û me'rifet
Taku, bêne rîzî pêşkewtîy cîhan
Ew demeg roley (Prolîtar)î Kurd
Debne raber, bo wilatî Kurdîstan
Kaçkî yasayekî tazem edî
Pîrr le sîd bê, bo gel û, bo niştîman
Çarenûsît xot ebê diyarî bîkey
Nek temayerbî ke bot ken henderan
(Qani'a) sa, toş legel lawanî Kurd
Rûkene meydan. weko şêrî jîyan.

...JÎ LAPERE (82)

yarên leşkeriyên hevpişk raobin.

C-Pêşmerge azad be bê çek ji hêzekê bigehe hêzeka din, û eger îsbat bike çekê wî bixweye dika re çekî ligel xwe bibe.

D-Pêşmergehê ku ji aliyekî hatibe derxistin û yan sizadan aliyê din jî wî pêşmergehî wernagi rit.

3-Di warê ragehandinê da:-

A-Dezgeh û amirên ragehandinê yê herdu aliyên giyanê biratî û yekitîyê kûr û mikum bikin.

B-Her aliyek deng û basên ramiyarî û kiriyarên leşkeriyên aliyê din di dezgehên ragehandina xwe da li nav welatî û li derve belav bikin. J herdu alî harikariyên hunerî di warê ragehandinê da ji hevra pêşkêş bikin.

Nûnerê: Yekitî
Nîstimanî Kurdistan
8/2/1987

Nûnerê: Partî
Demokratî Geli
Kurdistan

JÎ LAPERE (70)

xudî bike. Jinê zaroyê nû zayî bi şîr xudî dikir lê zarokên mezintir gerekî xwarinê dibûn û daykê nedikarî jî zaroyan dîrêve jî tîrsa dehan, neçar çavên xwe li çarkinarên nîzîkî xwe digera ndin. Her roj dayik tîr diçerî û hinek gelaş û giya û berê daran jî zarokan ra tanîn û bi vî rengî roj bi roj pêwendîya jinê bi zevî ra xurt dibû. Piştî demekî dirêj jî tîkiliya jinê bi zevî ra wê gelek tîşt naskirin û dit çawa demê to vê ku werfîyaye ser axê piştî baran liser dibarê û dinya hinek germ dibe ew tov şîr dibe û careka din ber digre û zêde dibe, jinê jî dest bi çandina tovi kir û hêdî hêdî fêrî çandinê bû û bi hilandina tovi û berhemî jî bo zivistanê û rojên berteng şeweyekî aborî jî li cem peyda bû bi vî awayî xwarin pir bû. Her di wî çaxî da ku dezgehê zilaman nêçîr bû her roj xwarin peyda medibû

karê zilaman nêçîr bû her roj nêçîr dest nediket û car hebû piştî gerreka dirêj westiyay û zikbîrsî vedigera komelgehê jinan. Zevî kete bin destê jinê û ewê bi tevger û tîkoşîna xwe şarezayî li gelek tîştan peyda kir û bi şarezayî û xwedî kirîna zarokan cihekî bilind jî xwe ra peyda kir û bû xwedîya her tîştî di komelgehêda û zelamî jî serê xwe jêra danî, heta geha radeye kê ku li nav hinde milletan da bû xwedayê zevî. û bi vî rengî çûnaxa zêrîn jî jiyana jinê destpêbû.

KOMELGEHÊ JINÊ Û RENGE JIYANA WÊ

Dezgehê candinê hoyek sereki bû jî bo avakirîna gundan û peydabûna komelgehê. Lê belê her komelgehê hebû li jêr destê jinê bû, çunkî jin

bi hemî karên çandinî radibû, herwiha hemî pişge û dezgehên hebûn jin pê radibû, jin rûniştîya cih bû lê zilam derbider bû li pey nêçîrê diçû. Jiyan di komelgehê da hevpişk bû û berhemê digiha hev jî dexl û danî yan jî nêçîra mîran hemî pişk dibûn, yanku belav dibûn liser mirovên di komelgehî da, malê taybet nebû. ligel vê jî xurtî li destê jinan bû. Jiyan jî û mîranî rêkxistîtir bû û pêwendiyên wan wekî berê serberda yî nemabûn, mal hebûn lînav malê çend jin û çend mîr hebûn her jinekê çend mîr hebûn lê li nav wan da mîrek hebû xweştîvîyê wê bû, herwiha her mîrekî jî çend jin hebûn û yek jî wan dilbera wî bû. Vî rengê pêwendîyan we kiribû ku zarok bi navê dayikê be çunkî bavê wî ne diyar bû. Komelgehê ÊL ya Hoz binavê jinê bûn. Di vî çûnaxê da bere-bere diyara mirov pêçket û xweştîr lêhat û mirov bastîr tîgîhişt û komelgeh firehbûn. Ew ga û pezê ku li nêçîrê digirtin kedî kirin. Bi vî rengî pez û dewar bi destê mirovan gihane hev. Xwarin gelek bû. Hate bîra zilamî wan dewara li cot bikar bîne. Kedî kirîna dewaran û kêlana zevî bi rêya wan mîr çandinî jî destê jinê girt û mirov jî çûnaxekê çû çûnaxeka din, çûnaxa çandinî kogerî.

JÎ LAPERE (75)

3-Hevalên me mogekêk (saroxek) li ser si'etê bar kir û berê wê daye avahiyê rûveberîya parastîna Dihok. Li si'et 9 û 20 deqîqe li roja 6/3/1987 ê mogek bi armancê xwe ket û 7 kes jî parastînê kuştin û birîndar kirin.

4-Li roja 4/5/87ê hêzeka pêkhatî jî hevalên me û partî Demokratî Kurdistan û bergirî millî li Kanya Dêrê li ser rêya giştîya ordîgahê Kanî û Amêdyê bûsek danîn û avêtne ser otombîleka îva û zerehpogekê. Otombîl di cih da pelixî û pêtir jî 15 kesa jî çax û leşkerî dijminî hatne kuştin yek jî wan eser bû, û pêtir jî 20 an jî birîndar bûn.

5-Li roja 20/4/87ê pêşmergehên partiya me . . . li gel hêzên hevpeymanên partiya Komunist û partî Demokratî Kurdistan li devera Şêxan , bersînga hêrişê dijminî girtin bo ser gundên siştîyan û Baswa û Pîrmûs, û şeq kes jî hêzên dagîrker kuştin û yek jî êxsîr kir.

6-Roja 12/6/87ê balefirên dijminê faşîst bingehekî pêşmergehên me li Qeladzê bumbaran kir di encam da hevalê qareman Mihemed Tewfîq gehîdbû hejî gotnêye bavê wî û birayekî wî jî di şoreşa gelê me da hatibûn gehîd kirin. Hizaran silav bo canê gehîd Mihemed û hemî gehîdên rêya azadî û serbestiyê.

...JÎ LAPERE(76)

rkirnê eşkera kirbû, û firo ez wekî galyarê derve jî eşkera dikim û ez bawerim ku polis jî di vê nêrinê da bi meraye.

Pisyar)Di tirsim hinek dewletên Hojhelata Ma vîn yên diji kurda sûd jî vê delivê wergirin û li berjewendiyên Swêd bidin û gunehê baxin stûyê kurda. Tu bêji ez di vî warî da gaşim?

Bersiv)Peywendiyên dewleta me bi dewletên Rojhelata-Navîn ra pir başin, û ez egerê jî van karan ra nabînim.

Pisyar)Wekî hûn jî dizanin firo bi sedan xwe devanên kurd li dibistanên Swêd dixwînin, jî bêr hinek zanyariyên hinek polîsan û rageyandinê belav kirin li ser peywendîya Kurda bi kuştina Olof Palme ra tirs ketiye dilê wan xwendevanan û hinek xwendevanên Swêdî bi çavekî nebaş û bi ne vyan li Xwendevanên kurd dinêrin. Di vî warî da tu dikarî çi bêji?

Bersiv)Gelek pêwîste li diji govênistiyê rawestînkî pir bisame. Çîna karkera Swêdî bi he mî pêçêbûna xwe xebat kirîye û wê xebatê bike jî ji bo azadiya biyanîyan û li diji govênistiyê. Ji bo min bixwe û bo hikometa me jî cuda kir

na govênistî meseleka pîr girînge. Emê vê meselê ku peywendî bi Kurda û zarokên wan ve heye bige hinin dibistana û karkera, û emê rastiyê jêra bêjin. Li gor bawerîya min ligel van propagandeyên nebaş jî gelê Swêdî nabe diji gelê Kurd.

Em dibînin di cîhanê da çi gel wekî Kurda na yên çewsandin, gelê Swêdî dimîne piştevan û harîkar jî gelê Kurd ra. Em li Swêd rê nadin ramariya terorê û herwisa jî em guneha hinek xirabkaran naxin stûyê gelê Kurd, ku firo hebûna wî di metirsiyê daye. Û bila herkes bizane nêrîna me liser Kurda nayê guhartin.

Pisyar)Stin Enderşun, aya tu bawerî ku kuştina Olof Palme nêrîna hikometa we li rast gelê Kurd nayê guhartin?

Bersiv)Bila dilê we tenabe ku ev tişte nabe.

MEHMÛD BAKSÎ
STOKHULM
WIZARETA DERVE

...JÎ LAPERE(77)

Berxowana gelek Kurdnasa û zanayêti biyanî liser jina kurd bi zîrekî û jêhatî û baqî ya daye niyasîn bo hemî cîhanê. Hêjû nivîs û lêgerokê Sovêti Minoriskî dibêjî: Kurd li çav gelêti di yêti Islami zor digel jinê da dihêminin û serxone, jin karêti giranêti malê diket û avê jî kanya dîni û li çiyayêti bilind digerîti û pez doşin û dar û giya inan di stûyê jinê dane û herwesa jî xudankirina zarokan. "Her wesa dibêjî: Jin jilayê kurdan xudan kesatîne û gelek kurr bi nevê daykê binavûbangin. "Her wesa gerîde" Kildyus Rîç" dibêjî: "Barê jinê di Kurdistanêda çêtiye jî barê jinê li Tirkî û Iranê, Jin û mêr wekî êkin û cudahî dinavbera wanda nîne. "Robert Bortier di (Geryenek li Corciya û Iran û Babil a kevn) da dibêjî: "Kurd gumanê li jinê naxin weku Fars û Tirk diken, jin û kiç bi serbestî û bê çarok li dervey malê digerên, liber reşmal û xaniya bê hiç rêgîreke derdikêvin, wekî hemî jinêti gundêti Inglîza di amadene karêti giran beranberî mênvane biken. "Dîsa her li vî barey şîl dibêjîti ku jina Kurdistanî wek jinêti cîran, Fars û Tirk, pabend nînin, di gunda da çaroka napoşin, li navkoşeran da hiç rengêki çarokê bikar na inin. Her wesa Mark Sayks di (Lîratê Xîlafeta domahiyê) da dibêjîti: Jina Kurd ya şiyay xo azad biket û aza-

diya bitenamî ya li dervey malê hey. Gerîda Danî markî (Hêni Herold Mensin) dibêjîti: Jina Kurd şiyaneke bage hey û zora pispore.

Li domahikê bo me diyar bû ku jina Kurd liser wê çewsandina liser wê hatye kirin jî ya karî jî gelek lave xo rizgar biket û ya karî hemî zincîrêti civakî bipirçîni û bibite qaremaneka nîmûne bo gelê xo, ku milletê me jî bo xo bişanazî û serfirazî dizanîti û serê xo pê bilind diket, û bi rastî jî cihê serbilindîti û şanazyê.

Peyvêti me yêti domahikê gaziyêke bo hemî jinêti Kurd ku bihevra rabin, mil bi milê zelamî, bo rizgar kirna kurd û Kurdistanê. Û gaziyêke jî bo Tevgera Rizgarîxwaza Kurdistanê ku hemî dergeha li pêş jinê veken bo pişkdaryê di hemî kar û bagerêti şoreşê da û piştey pê biken da berê xo bide ne rêzêti şoreşê. Herbijin ew jinêti qaremanêti ku bend û zincîrêti pilay pirçandîni û berê xo dayne şiyaneke nîvî.

Bi helkeftina Kongra cîhanî ya jinan ku li 23-29/Hizîran ê Li Mosku hatî girêdan.

HEVAL SAMI EBDULREHMAN BO RADYOYA (B.B.C) DÎPEYVE...JÎ LAPERE(77)

mê ra şand, û careka din em ketin rêzên Pêşmerge ha.

Wêjerê programî pirsî: Aya xebata çekdarî hûn ji pêkanîna Kurdistaneka serbixwe nizîktir kirin?

-Ez ji şerî hez nakim, lê em yê naxar bûn. Ez ji dil dibêjim eger gelê me dest nedaba çekî firo gelê Kurd li Kurdistanê nedibû, wê gelê me pert û belav kirbave. Wekî hûn dizanin şerê çekdarî heye jî û jîmareka mezin ji kurdan ji Kurdistanê derxistinê û xelkê din anîne cihê wan vê ca eger şerê çekdarî nebave wê em qir bibayn.

Pisyar: Çend sedsalin Kurd xebatê dikin jî bo şeweyekî destelatdarîyê. Aya tu xweşbînî?

Bersiv: Renge li cem te seyrbe, ez ji dil dibêjim ez xweşbînîm, xweşbînîm çunkî gelê Kurd (25) milyon mirovin û di cihêkî da dijîn kêrhatîye ji xebatê ra. Ji bîr nekî di çil salên borî da pir gelên bindest rizgar bûne.

Di bersiva pisyareshê da li ser mafê çarenûsî û otonomî heval Samî Ebdulrehman got: Partiya me, Partiya Demokrat a Gelê Kurdistanê, bawerî bi mafê çarenûsî heye ji bo netewê Kurd wekî hemî neteweyên cihanê, û her di wî demî da jî em pêşwazîyê dikin ji her bagtîrbûnekê li serûberên gelê Kurd çî di warê ramyarî, çandeyî yan aborî be di Kurdistanê Iraqê da û yan di parçeyên din yê Kurdistanê da.

JÎ RAPORTA RAMYARIYA PARTIYA ME ...JÎ LAPERE(73)

yên ku vê dawîyê li ser zêde bûyî, hemîyan selmand ku rêya Derebeg-Burjiwa, ya serhilday. Ji naverok û berjewendiyên xweyên çinayetî, şoreşê nagehîne çî serencamên qenc. Lê mezintirîn metirsiyan bo ser şoreşê pêk dîne, û di dawî da diselmîne şoreşa ku dezgahekî derebeg-burjiwa serokatîya wê bike, her çawa pêkhatibe jî, bi awayekî saxlem bi rêve naçe û şoreşê nagehîne dawîyeka destnîşankirî û eger karî serokatîyê bêxe destê xwe bite nê, hingî ew qas qenciya nagehîne xebata neteweyî qasî ku ziyane digehîne.

Xweştirîn rê jî dijminên gelê me û Imperyalîzîmê ku piştî wan dijminan digre ku destê xwe dirêjî nav şoreşê bikin û paşî jî navbibin di rêya serokatîyên derebeg û burjiwa da ye. Çinên kedxwar di Kurdistanê da jî derebeg û maldarên mezin û burjiwa nebihêze û lawaze jî û tim awayekî xweşî roşî heye bo hikometa Iraqê. Ji billî xweşîroşên serok çaq û moçexorên dayira yê mezin û endamên civata kartonî û xweşîroşên din yê rastewxwe hinde destekên din jî hene ku zengîniya wan li ser razîkirina rişîmê û reşekên wê radiweste, wekî me gotî ev desteke yê beşdar di şoreşê da di xwazîna bi xweşî bijîn û çî qurbanîyan pêşkêş nekin, û wekî amîrekî bo xwegorî kirinê li cemawerî dinêrin. Vêca destekê ku eve zemîneya civakî û aboriya wê be gelek çetîne (zehmete) bikaribe serokatîya şoreşa Kurdî bike, ev şoreşa domdirêjî û bi durmên aloz ku çan û rexên wê dujmin, û ya pêtîvî qurbanîyên mezin û berdewam, ne tenê jî aliyê ce

mawerî ve lê jî aliyê serokan berî cemawerî.

Ji ber "waqî"ê maddîyê destekên maldarên Kurd ew kêr nahên bo serkêşîya şoreşê heta dawîyeka destnîşankirî, û hinek jî van destekan rulê astengan dibînin di rêya kira şoreşgêrîyê da pêti jî rulê qenciye.

Rawestandina têgehandina cemawerê şoreşê û bi taybetî Pêşmergehan li sinorê îdolojîka van destekan ku jî helwîstên neteweyîyên goşegîr û teng û pîvana kêşeyên cihanî bi destkeftên maddîyên rastewxwe pêve nîne, û li dû jiyana xweş û rabartinê digerin, yan ku destelatdariya van destekan li ser şoreşê û yarî bi paşeroja wê kirî ne.

Bi vê çendê em rulê destekên maldar û burjiwa û nîştîmanperwer di şoreşê da nîkol nakin lê serkêşîye, eger serkêşî bi destê wan be û destê lat bikeve destê wan metirsiya mezin di wê çendê daye. Ew di serûberên alozên nû da, ku bi awayekî bîngêhî jî serûberên şoreşa Îlûlê cudane, nikarin şoreşê pêşve bibin, û nabe mirov çaverêyî tîstekî misoger be çunkî eger firo karekî qenc jî bikin sube wê karekî xirab bikin û dilê cemawerî reşkin, berellayî jî ya belave, û nebawere ew serokatî di xaka şoreşê da bijîn, meger ev serûberên sextên niha bêne guhartin. Birastî ew her wê di cihê xwe da bînin û biçin û car car jî wê paşda veşerin, û eger berjewendiyên wan bixwe pêkbînin û yan bikevin deravên berteng dibe destê jî serokatîya şoreşê jî berdînin.

maneki Iranîye. Bona vê yekê ew Hindo-Ewropîye . Çendî ku tu nivîsar ji zimanê Mîdî negihîştine roja îro, hemî zimannasên cihanê dibêjin ku zimanê Mîdî Iranî bûn, jiber vê yekê çetîne peydabûna zimanê Kurdî (bi hemî zaraveyan ve) bê beşdarbûna faktora Mîdî, jiber ku Mîdî ji lîser erdê Kurdistanê îro dijîn. Li vir Mînorîskî dibêje ku belavbûna bi firehî ya gelê Kurd dibê tenya ji Mîdîya nîzîk (Atraopatani) be. Û livir pêwîste bêtî jînkî Atraopatani îro navça Kurdistanê Mîkriyan û Azerbaycanê. Wekî hindek zana dibêjin berî hebûna Faris û Mîdîyan di wê deverê da hinde mîrî yên ne Hindo-Ewropî hebûn wekî (Allabariya, Harhar, Elîpî). Paşî Faris ber bi başûr çûn (nîzîkî derava Parsî), lê Mîdî li cihê xwe da man û hêdî hêdî ber bi rojava belavbûn. Mîdî (Mataf, Mado) di nivîsarên entîkî da ji sala 836 ê pêş-zayîni ha tibûn gotîne. Di wî demî da milletek berê nenas Manaf li vê deverê peydabûn. Li ser esl û peydabûna Manaf ya kes hîç tiştê eqkera nîne, tenê di yare ku ew hêdî hêdî li nav Mîdîyan belavbûn û

KOREŞ

PADÎŞAHÊ FARÎSAN
li sala 558ê Pêşzayîni

Ji sala 642 ê Pêş-zayîni yanku 28 salan li wê deverê gelek bi navê Skîfî serdarîkirin . Li dawiyê wekî me gotî şaryarê Mîdî Kîaksar serhil daneka mezin kir û nîrê Skîfîyan ji ser Mîdîyan avêt.

Mînorîskî berdewam dîke û dibêje ku Mardî û Kîrtî ji hin êlên Mîdî bûn û ne gelên serbixwebûn.

Ji sedsalîya 7ê Pêşzayîni û heya sedsalîya 4 ê Paş-zayîni êlên Mîdî tevlehev dibûn û zaraveyên wan ji hev nîzîk dibûn, lê ji awayê xwe yê pêşîn dûrdiket û dihate guhartin. Di wî demî da êlên Mîdî ketin bindestê gelek milletên mayî yên xweyî û yên biyanî ji Farisan, Makdonîya û yên mayî, lê di wî demî da hîç millet nehatine devera (Kurdistanê îro) û têda cêgir nebûne. Millet dihatin û diçûn lê li deverê nediman, ji ber vê yekê mirov dikare bêje ku gelek êlên Mîdî bûne bavûkalên gelê Kurd . Gotînen Kurd û men gelekî nîzîkî navên Kurd û Kurmancin. Ji vê yekê pêve jî di hinde qewlên Êzdîyan da gotîna Ma di tê ziman. Di qewla "Telqîna" Êzdîyan da tê gotîna : "Mîrîd, Keso, Swîl bi dev bû, paşî wê bibe bi dev. Wê rabê Madi, wê hilîne deng û selawata, wê xîrab bike dêr û mîzgefta, qadî, û kesek nabêje bi îsa û mosa û mîhemmed. Xelek wê bibêje bi sîltan Ezî û sîltan Şêx Adî."

Ev hin rastîyek dîne ya ku diyardîke wekî gelê Kurd kurê Mîdîyaye. Li vir pêwîste em bêtî jînkî ku qewalên Êzdîyan gelek tiştên din rondîkin, lê bidawe we lîser wan heya niha lêbîkolaniyên Zanîsta ne hatin nivîsandin. Ev dimîne li ser milê dîrokanên Kurd ku bi vî karî rabin û dîroka ge lê xwe baştir bixwînin.

Divê gotarê da me gûcek şermin kir li ser ronkirîna çend pîrsên dîroka Mîdîya û peydabûna gelê Kurd , herwiha pîrs dimîne vekirî li benda lêkolînen zanayan.

MOSKO
SIBAT/1986

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

...JÎ LAPERE(78)

Ev gunchbarîyên bîsam pêwîstî nerazîbûn û gu nehbarkirînênc û divê fişar bête ser hikometa Seddam ku rawestîne.

Bercyê Nîştîmanîyê Demokratîk gazî we dîke ku harîkariya mirovatîyê pêşkêş bikin jibo qurbaniyên van kirên dirîndane, û piştewaniyê ji xê bata gelê Iraqê û hêzên wî bikin.

BEREYÊ NÎŞTIMANÎYÊ DEMOKRATÎK
KOMÎTA DERVE

28/4/1987

tali dikirin), Tırkevan (Ewên şer bi tır û kevanî dikirin) û hêzên Siwar (Ewên ku bi siwarî li ser piştê hespa şerdikirin). Herweha Kiaksar yek ji bihêztirîn supa di wî demî da avakir.

Ew supa bû nişana rizgariya Mîdiya û gelên Arî yên din jî. Kiaksar têgehîşt ku dem bû demê şerê dawî li dijî koledarên Assûrî. Avakirina dewleta Mîdî ya nawendî bibû bisamiyek mezin jibo na Assûr, êdî di sala 615 pêş zayînî loşkerê Mîdî gehiştê ber diwarên Ninewa-Paytextê Assûr. Di wî demî da supayê assûr loşkerê Mîdî ji paytextê xwe bidûr bêxin. Lê di sala 614 ê da Mîdî bi hêzeka nû hatine ber tixûbên Assûr û bajêrê Assûr ket bindestê Mîdiya. Û Mîdiya peyman bi Vavilonîyan ra danîn. Di sala 612 (p.Z) da hêzên her du peymandaran dora paytextê Assûr Ninewa girtin û paş 3 meha karibûn bajêr têxin bindestê xwe. Piştî şerê Ninewa hêzên peymandar bûn du paşçe Mîdî ber bi welatê Vosvoyaşî çûn û Vavilonî ber bi şarê Herranê çûn, çunkî parçek ji supayê Assûr bi serdariya Assûr-ûballit revibû bajêrê Herranê û harikarî ji dewleta Misrê xwestbû. Dewleta Misrî du cara hêzên çekdar ji Assûra ra şandibû, ji ber vê yekê Vavilonîyan naçar alîkarî ji Mîdiyan xwest. Di sala 610 (P.Z) hêzên Assûr-ûballit di şerî da hatin şkestin û Herran kete destê peymandaran. Di wî demî da supayekî mezin ji Misrê û mandeyên supayê Assûr jî hatine şkestin.

Piştî ku Imperyatoriya Assûrî hate hilweşandin welatê Girkaniya û Parfiya li rojhilat û başûr-rojhilatê deryaya Qezwînê, Paristan, Ilam, welatê manîya jî kete nav sinorê dewleta Mîdiya.

Gelek welatên cînar xwe kirbûn þin saya dewleta Mîdiya, yek ji wan Horarto hin di sala 593ê pêş-zayînî ketibû bin saya Mîdiya.

Di sala 590 şerê mezin di navbera Mîdiya û Lidîyayê da pêk hat ûşma (eger) vi şerî ewbû ku hin êlên Skîfî jî ber Mîdiya revibûn hatbûn hun dir sinorê Lidîyayê. Ew şer bû cengekê dirêj û 5 salan berdewambû û supayê Mîdî bi serdariya Kiaksar gelek pêşda çû û gehiştibû çemê Galîsê (îro jêra tê gotin Kizil-Irmak). Di wî wextî da li roja 28ê Gulanê sala 585 ê pêş-zayînî roj hategirtin (Tarîk bû), tarîkiya rojê bû nişana bedbextiyê û ji ber vê yekê herdu dewleta, Mîdî û Lidîya peymanê aştiyê bi hevra îmza kirin. Li vir pêwîste ku em bêjin ku milletên kevin wextê ku di ditin roj dihate girtin şer di navbera xweda ra diwestandin. Bi wê peymanê sinorê Mîdiya çemê Galîs bû.

Di wî demî da miriyeka Ermenî ya biçûk hebû li Kilîkyayê, ew jî ketibû destê Mîdiya lê ser-xwebûna wêya hundirî hatibû parastin.

Di sala 584 ê yanku piştî peymanê Galîsê bi salekê kurê Kiaksar Astiyag bû şaryarê Mîdiya. Mîxabin gelek dirokzanên burjiwazî dibêjin ku Mîdî paşketibûn û hovbûn. Ev gotine jî bîngehê da çewt û neraste. Şarvaniya Mîdî gelek pêşketibû û ji ber vê yekê karibû gelek Imperatoriyan cînar bixin bin destê xwe bê şer û wêraniya bajêran. Nimûne bi gotina zanayê Sovêti V.A. Yakobson wextê Mîdiya Assûrî şkandin xelkê gundan û gelek bajêra jî nehatibûn kuştin. Ew di cih û warê xwe da man.

Wekî me li jor jî gotî zanyarî li ser diroka Mîdiya gelek hindikin, ji ber vê yekê em nikarin jîna cîvaki -aborî û çanda komelatiyê Mîdî pêtir ron bikin. Tiştê ku em dikarin bêjin eye ku rula kola hindik bû, rula xelkê rênçber di dewleta Mîdî da mezin bu ji ber ku cudabûn û nakokî ya çînayeti gelekî nehatibû meydane. Paytextê

Paytextê Imperatoriya Mîdî bajêrê Ekbatan bû (îro jêra tê gotin Hemedan), ev bajêre bibû nawendiya jiyan û şarvaniya madî û rohî ya gelên Iranî.

Di sala 558 ê pêş-zayînî Kiroş (Koriş) bibû şaryarê Farîsan, ewî êlên Farîsî kirin yek û li dijî Mîdiya serhildan û piştî ku êlên Mîdî jiber şerên navxwe bîhêz bûn, dewleta Mîdiya kete bindestê Koriş, û Koriş paytextê xwe ji Pasargad ve guhazt Ekbatan, şaryarê Mîdî Astiyag bibû dîlê Farîsan.

Li dawiyê dixwazin li ser pîrsa peydabûna gelê Kurd û pêwendîya vê pîrsê bi hebûna Mîdiyave biaxivin. Pîrsa pêdabûna gelê Kurd, bi şeweyekî konkret nehatiye çarelêkirin. Di nav dirokzanan, êtnografa û zimannasan da gelek nêrîn hene. Li vir em dixwazin li ser birbaweriya ku dide diyarkirin ku peydabûna gelê Kurd ji Mîdiyave rawestin.

Di sala 1938 ê da li Brooksêlê kongira 20ê ya rojhilatnasan pêkhat, di vê kongira da zanyarê navdar V. Minoriskî gotarek li ser pêdabûna gelê Kurd xwend. Di wê gotarê da Minoriskî nêrîna xwe diyarkir û ew bi rûdan û rastiyên zanistî xurtkir. Minoriskî di gotara xwe da eşkerakir ku bavûkalên Kurda Mîdîne.

V. Minoriskî dibêje: Bona çarelêkirina pîrsa peydabûna gelan, pêwîste em şeweya jîn û ziman bidinberçavan. Herwiha gereke em li ser Peydabûna gelê Kurd bi wî şeweyî biramin.

Li gel wê ku di zimanê Kurdî da gelek zara-ve hene, hemî eşkera dikin wekî zimanê Kurdî zi-

JI DÎROKA ROJHELATA NAVÎN

DEWLETA MÎDÎYA

KEMAL KURDAXÎ

Rojhelata Navîn ji demekî dûr û dirêj da bi-bû cih û warê mirovatîyê, jiber cihê xwe yî strajîk û girîng wekî pirekê li navbera welatên Rojava û Rojhelatê da.

Li navça Rojhelata Navîn pir millet hatine û çûne, gelek şaristanîyet avabûne û hatine wêran kirin. Ango dîroka mirovatîyê dîroka nakokî û têtî koşîna çinayetiye.

Hezar saliya 3 û 2 ê pêş zayînê demekî zor girîng bû di dîroka Rojhelata Navîn da, jiber ku di wan salan da bi dehan millet derbazî vê navçê bûn. Hin ji wan milletan gelên Hindo-Ewropî bûn ku habûna xweya meteryalî (Madî) û giyanî (Rohî) fobat kirbûn. Hin ji wan cuttî (Guttî), Hurî û Mîdî bûn. Di vê gotarê da emê li ser Şariyariya Mîdî biaxivîn:-

Ûlên Mîdî di destpêka hezarsaliya 2ê da hati ne navça rojavaya Iranê. Di wî demî da ji Ûlên Fars hatibûn bağûrê Iranê-Yanî nizîkî golava ku firo jêra dibêjin golava Farsî-di wî demî da li bağûrê Iranê Ûlên Ilamî dijîn (Hin dîrokzan dibêjin ku ew mirovên milletên bağûrê Hindistanêne.

Ji mîdîyan tu peykerên nivîsar negihayne me, Dîroka wan têtî zanîn û têtî xwendin bi alîkarîya hin peykerên assûrî û nivîsarên dîrokzanên grîkî (Yewnanî). Di sedsaliya 9-8 ê pêş zayînê da Ûlên Mîdî gelek gerên-Mîrî avakirin û li navbera wanda gelek pêwendiyên Ûl û eşîrî berdewam bûn.

Ji ber ku mîrîyeka yekbûyî-nawendî di navbera Ûlên Mîdî da durîst nebibû dewletên nawendiyên dora wan zor sitemek dijwar li gelê Mîdî di kirin. Gelê Mîdî demekî dirêj ketibû bin destê Imperatoriya Assûrî, Ji dawîya sedsaliya 8ê heya salên 673-672 pêş zayînê Mîdîya di bin destê Assûr da mabû, zordariya Assûr li ser Mîdîya bibû dijwariyeka gelek mezin, ewan sal bi sal bac û xerac didane dewleta Assûrî.

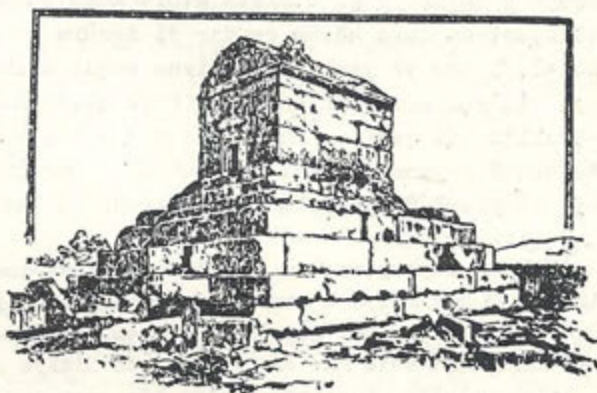
Weku dîrokzanê Sovyetê M.A. Dandamayêv dinivîse "Pêwîstiya berxwedanê li dijî stemkariya Assûr kir ku Ûlên Mîdî zûtir bibin yek."

Livîr pêwîstê em bêjin ku sazûmana dewletên kevin yên Rojhelata Navîn ne koledariyeka klasîkî bû ji ber ku cih û rula kola di berhema aborî da ne gelekî mezin bû. Sazûmanên Koledariyên

cihana kevn yên klasîk Grîkstanê û Romayê bûn. Ewan di demekê direngtir da pêk hatin.

Di salên 673-672 gelê Mîdî serhildaneka mezin kir li dijî zordariya Assûrî. Şaryarê Mîdî Koştartî û du kesên di serokatiya wê serhildanê kirin. Piştî wê serhildanê gelê Mîdî serxwebû na xwe bi darê zorê stand. Di gerê li dijî Assûr Skiffî peyman bi mîdîyan ra danîn. (Skiffî ji geleki Arî bûn)

Weku bavê dîrokzanên Gêradot dinvîse serdarê Mîdîya di dema serhildana 673-672 salî Pêş zayînê Fraort bû (673-652). Bi gotina Gêradot Fraort Mîdî kirin yek dewlet. Diyare ku Koştartî û Fraort herdu yek kesin.

Di salên 653-652 Pêş zayînî da Ûlên mîdî û çend eşîrên Iranîyên ditir berxwedan û hêriş birin ser Imperatoriya Assûr. Lê di wê hêrişê da Ziyaneke gihişt Mîdîya ji ber ku peymandarê wanê pêşî Skiffî bûn hevalbendê Assûrîyan. Mîdî heta sala 625 ketin bindestê Skiffîyan. Di sala 625 ê pêş zayînî kurê Fraort Kiaksar bû padişahê dewleta mîdîya. Kiaksar gelek guhartinên pêşketî di jiyana Mîdîya da ji aliyên civakî, aborî û leşkerî pêkanîn, û sazûmana koledarî xurt kir û gelek metodên modêrn bikar anîn. Li cihê hêzên Ûl û eşîrî iran wî supayekî leşkerî yê bihêz avakir û ew bi çek û metodên teze çekdar kir, û li gora gêwe yê çekî leşker avakir. Kiaksar supa kire sê parçe: Mertalhilgir (Ewên ku şer bi darê rimê û mer-

KONGREYÊK LISER ÇANDA KURDÎ LI MEHABAD

Li roja 25/11/1986 ê li bajêrê Mehabad li Kurdistanê Iranê yekemîn kongira çande û edebiyatên Kurdî ji layê Bingehe belavkirina çande û edebiyatên kurdî (Intişarê Selaheddîn Eyobî) hate girêdan ji bo lêkolîna rewşa çande û edebiyatên kurdî û pêwîstiya peydakirin û pêşkêş kirina pêwîstiyên pêşketinê. Jimareka baş ji nivîskar û zimanzan û ronakbîrên kurdî di kongirê da amade bûn. Piştî giftûgo û vekolînan, biryarên giring standin. Ji wan biryaran:

1- Amadekirina pirtûk û pêwîstiyên xwendina Kurdî di dibistanan da.

2- Hewlêdan jibo vejiyandina çande û edebiyatên Kurdî bi awayekî pêşketîtir, di rêya danana bingehên mikum ji babetên dirêk û cugraffî û ziman û folklorî, û ji dewletê xwestin fermanên pêwîst bide ji bo peydakirina wan pêwîstiyên.

3- Dan pêdan ku di vê zimanê kurdî bi şeweyekî vegirtî û liser bingehê zanistî bête nivîsandin, û jibo vê çendê biryar dan peyvên çenc ji hemî zaraveyan bikarbin û civatek ji pisporan

pêkê jibo vekolîn û lêgeryanan liser zaravan û zimanê kurdî tevda.

4- Kar bikin jibo çapkirina pirtûk û nivîsarên kevin û nû liser her babetêkî û bi hemî zaraveyan.

Giringiya vê kongrê ji ber hindêye ku ji bo çera yekem ronakbîrên gelê me li Kurdistanê Iranê bi awayekî aşkera û resmî û bi harîkeriya dewletê bêtirs û lerez dicivin, û behsa girûgiriftên çande û edebiyatên kurdî dikin û li dûrê yê pêşxistinê digerin.

Hejî gotinê ye serok wezîrê Iranê Mîr Husênê Mûsewî nameyeka dirêj ji kongirê ra şandibû û têda dilxweşiya xwe xuya kiribû û daxwaza serketinê ji kongirê ra kiribû. Di nama serok wezîr da hatibû: "Li gor zanîna min piraniya zimanzan dibêjin zaraveyên Kurdî zengintirîn zaravene ku ji kevin da mayne... Zimanê Kurdî bi gewahiya zanayan zimanê zanistên kevn û zimanê hestên pak û biratîyê û hizrên rone..." Em ji girêdana vê kongrê bi karekî çenc dizanin û daxwaza gavên giringtir ji dikin di wî warî da.

CIVÎNA ENSTÎTUYA KURDÎ LI PARÎS

Di rojên 13-14/12/1986 ê da duwemîn civîna fireha Enstîtuya Kurdî li Parîs, bi serokatîya helbestvanê mezin Hejar Mukriyanî, hate girêdan. Di vê civînê da serûberên îro yê Enstîtuyê, erkên wê, karê wê, astê çarêmîyên wê, serûberên da rayî û peywendiyên wê bi tayê Enstîtuyê li Elmanya Fîderal tevda hatin şirove kirin. Di van du rojan da karûbarên hemî parên Enstîtuyê ketine ber giftûgoyan û lêkolînê, û jibo baştîrbûna wan biryarên kêrhatî hatin standin. Li ser gova ra Hêvî jî hinek biryar standin ji bo baştîrbûna naveroka wê û çawanîya belavbûnê, desteka nivîskaran kire yek û bingehê wê veguhazte Swêd.

Evara roja 14ê destekê nû ji bo rêveberîya Enstîtuyê hate helbijartin ku pêkhatîye ji: Cosê Birtolino (Frensa), Lutfî Baksî (Swêd), Elî Buçak (Frensa), Hesen Xazî (Swêd), Derwêş Ferho (Belçîka), Kendal Nezan (Frensa), Ferhad Şakelî (Swêd), Şivan Perwer (Swêd), Seydo (Frensa) û Ismet Şerîf Wanlî (Swîsra). Jî serokatîya Enstîtuyê ra jî her Kendal Nezan hate helbijartin. ci-

vî bi gotara Hejar Mukriyanî bi dawî hat. Hejar di gotara xwe da ji hemî Kurdan xwest hişyarbîn û bizanîn îro pîlanên mezin li dijî çandê Kurdî tîrê gîrandin ji lewra divê bi hemî hêz û pêşbûnên xwe têkoşin xweyê neteweyî biparêzin û hewlbidin Enstîtuya Kurdî biparêzin.

Govara Pêşeng jî pêşketin û serketinê ji Enstîtuya Kurdî li Parîs û kargêrên wê ra dixwaze jibo çande, ziman, kelepûrê gelê Kurd.

...JÎ LAPERE (74)

an çûn di berîwendîya dijminên gelê kurd daye.

Pisyara 8) Niha Doza Kurda di rûdanên ramyarî yê çend welatên de vera Rojhelata Navîn da cihê xwe girtîye. Bi dîtina we di pegeroja nêzik û dûr da wê çawa bê çareser kirin?

Bersiv) Çaresera dawiyê ji Doza Kurda ra di roja îro da nayê texmîn kirin. Çara qûnaxa niha da wergirtina Otonomiyê neteweyîye di welatên ku Kurd têda dijîn.

JIN Û KOMELGEHÊN SERETAYÎ

KEÇA KURD

dîroka peydabûna mirovan:

Mirov jî wekî hemî canliberên cihanê bi rengekî nebîrber peydabûye. Gelekî li ber xwe daye ta wekî niha heyf lêhatîye. Jiyaneka tund û dijwar derbaz kiriye, li pêşî da mirov wekî dehban bûye, yanku di rewîşt û tevgera xwe da û bi ser û çavên xweve wekî dehban bûye û li ser çar pêyan bi rêve çûye. Bi hezaran sal liser man û jî yana mirovî derbazbûne heta gihaye sêweyê meymûnê, bere-bere corê serûcavan û pêkanîna laşî û tevgera wî jî ya dehban cuda bûye.

Li gor bîr û raya zanayên şûnewarî li paglêkolîneka zanistî û dirêj li kolandîna jêrzevî gihane rastîyekê ku li ser bîngehekî zanyarî mêtîoya mirovî li ser sê qûnaxan danîne:-

1) Qûnaxa nêçîr û civandîna berê daran. 2) Qûnaxa çandîni û koçerî. 3) Qûnaxa şaristanî.

Belge jî di dest wan da bermayî û paşmayîyên li şûnewaran dîtine ku li her qûnaxekê da bikar anîne. Wan zanayan li jêr axa kevintirîn bajêr da amîrên çandîni û çîninê û her tişteki cotkaran bikar anîye dîtine wekî das û halet û tefşo. Li jêr axa kevintirîn gund dîsa paşmayên gelekî kevin û sakar dîtine ev jî pêktên ji tefşên kevir, yan jî şûncêweyên şiv û qilçikên ji dar ku mirovên seretayî bi jîyaneka seretayî da pêş deh hezar sal wî bi kar dianî.

Zanayên şûnewarî piştî pişkinî û jêvgirtîna axê li her qûnaxekê gihane rastîyekê ku mêtîoya kevintirîn bajêr vedigerê berî pênc hezar sal, herwisa dîroka kevintirîn gundê ku pal bi çandîni bû vedigerê pêş deh hezar sal, yanku jî yana mirovî 2000 sal pêş zayîne destpêkirîye. Belê jîneke wek ya meymûna bû, miroveki ne bîrber bû li nav giya û devî û daristana da dijî.

Morxan dibêje jîyana mirovî berî şaristanîyetê bi du qûnaxan da derbaz bûye: Qûnaxa Hovêti û qûnaxa Berberî.

Qûnaxa Hovêti jî ji sê çerxan pêkhatîye:-

A-Çaxê nîzim jî hovêtiyê: Jiyaneka seretayî gelek nîzim bû, hovêtiyeka bêsinor bû nîzîki jîyana dehban bû. Hezaran sala mirov di jîyaneka aloz û serberday da û bê cih û war jîyaye û jî berê dar û devîya xwarîna xwe peyda kiriye, tim

bi tîrs bûye û ligel dehban di êriş û berxweda nê da bûye, û wekî meymûna hildiperî û liser ta yên dara û li nav gilûgiya xwe veşartîye.

Morxan dibêje: Li dawîya vê çerxê da mirov fêrî gotinên dengîn bûye.

B-Çerxa navendiya hovêti: Li vê çerxê mirov bîrber bûye û rêça jîyana wî hinek hatîye guhertin, berî her tiştî li çerax çem û gol û derya cêgir bûye, yanku xwe nêzîki avê kiriye. Morxan dibêje: Li vî çerxî mirovî agir naskirîye û bi vê çendê jîyana wî gelek hatîye guhertin û xwestir bûye, goşt pê birajîtiye û her wisa di şeran da jî bergirîya xwe pê kiriye.

C-Çerxa bilind jî hovêtiyê: Li vî çerxî da mirov bi hiş û bîr bûye bi hişyarî rêça jîyana xwe pêşxistîye û pişeyek jî xwe ra kiriye ku xwe pêşxistîye û di vî çerxî da tîr û kevîna di rust kirîye. Çêkirîna tîr û kevîna ronî dike ku mirov gihaye pêpelûkekê jî pêşketîne û gavê avêtiye, bi vê çendê dezgahek jî mirovan ra peydabû ku liser nêçîrê bişîn, zanîna çawa ajela bikujîna û yan jî bigrin, xwarîna mişîbû, hêdî hêdî jî giya û qîlaş û qîqlên dara xanî çêkirîne. Bi vî rengî mirov di vî çerxî da cêgir bûye û komelgeh peydabûye û nedûre eve destpêka avakî rîna gundên pêşîn be.

Bêguman li vê jîyana seretayî da pêwendiyên jin û mîrîni bi sêweyekî serberdayî û bê sinor bûn, li encama jin avis dibû û neh meha bêhêz dibû nedikarî ligel zilawan li pey nêçîrê bigerê, û piştî zanê jî bi zarokên xwe ve dihate girêdan û hestê dayîki ew radikêşand ku zarokan

ne sependin û nehêlaye pêş bikevit û ewjî çavêt xo veket bo ditîna vê cîhanê.

Eger em serûberêt jinê yêt civakî vekolîn ev çende dê baş bo me xuya û rohin bît, jina kurd bi taybetî li hindêk devera wekî kelûpelekê nav malêye, her demê nexoşiyek kefte navbera du çwî-nêt deverê da yan xwîndariyek çêbû di navbera wan da êkraşt û bê merc û mihaneka ditir, eger viyan navbera xo xog biken dê jina dene êkûdu. Û êkcarî ev çende li nav gunda û wan deverêt di bin rijîma derebegîyê da dijîn ya zore. Bi hizra min egera vemana jina kurd ev xalêt xwarêne:-

1-Serûberêt wê yêt aborî û civakî.

2-Rewîşt û tîtalêt pîs û nebaş, wek:

A-Rabîn û rwinîştina wê û hatûçûna wê digel ze lamî da .B-Şwîkirna wê ya bi kutekî.C-Pêguhurk, yanku jin bi jinî.D-Daneşwîya jinê bi biçûkaye-tî.

Serûberê gelê me yê kurd bi rengekê tevayî, zorê aloz û nexoş bû, bi hemî lave dijminêt gelê me, hemî rengêt çewsandinê yêt digel bikar anîn jilayê neteweyî û texeyî (Çinayetî) ve zûm û zox daryeka zora lê hatîye kirin, nehêlaye çî caran serê xo heldet, û ev zordariye heta vî serdemî ku em têda dijîn her ya berdewame.

Evca gelekê hosa yê ku bi dirêjahîya bisedan sala ev zûm û zordarî lêhatye kirin û yê bêpar jî biçûktirîn mafêt mirovatîyê, helbet dê jî gelek lave yê keftî bît, dîsa aborya wî jî dê ya aloz bît û dê paşve mînit. Vêca jin jî, ku pişke-ke jî vê civakê ya bêmaf ku ev mafejî lêhatîne xwarin û bindest kirin, liser wê hemyê ra ku civakê jî hemî qeyd û zincîrêt lê peyt kirin û hemî yasayêt xo yêt pîs yêt liser danayn, bivêt nevêt, divê dibin fermana dernekevît eger dê nexoştî-rîn azardana bînit û dê neman behra wê bît.

Li vêre bo me baş diyar dibît jina Kurd jî sê lave ya bindeste û ya çewsandîye, yanku jî la yê neteweyî, texeyî û civakî ve.

Civakê me bitaybetî di çaxê berê da hemî karêt giran yêt danayne ser milêt jinê, li gelek devera êkcarî ev çende ya zor bû û ta vî serdemî jî hera berdewame, zelan herdem tembel û paga bû liser serê jinê, jin digel bangê spêdê ta dirêngî şevê ya bikarêt giran ve mijûl bû û ne di karî bêhna xo vedet, dîsa liser hemî karêt giran da jî xudan kirna zaroka jî liser milêt wê bû. Ze lamî nehêlaye jin dinav civata da dengê xo bîdet û ligel zelanî bîhêt û biçît û bixot û vexotî... Jinê bi darê zorê didene şwî û nehêlaye bidilê xo hevalê jiyana xo helbijêrit, gelek cara kêça daye şwî bêt ku ewê kur ditibît, hinde cara kêçê nerazibûna diyar kirê belê kovandaryê ke mezîna ya bi serî hatî bêt ku berevanyekê li

xo biket û yan jî kesek lê biket, dîsa jin bijîn geleka zore û hêşta ya berdewame û herwesa jî daneşwî ya jinê bi zarokî.

Evca were berê xo bide van rewîştêt nedîcîhê xo da kanê dê bine egera çend rîwdanêt diltezîn û nexoş û yêt bûyne egera jinavbirna hizaran kî çêt gerdenzêr û jêhatî. Gelek caran ev tişte yêl pêşçavêt me hatîne kirin bêt ku me karibît biçûktirîn berevanyê jê bikeyn.

Liser wan hemî qeyd û zincîrêt civakê me liser jinê danayn û nehêlay çavêt xo veket bo ditîna jiyaneke nû û dîsa nehêlaye wekhevî di navbera wan da peyda bibît. Jina Kurd ya şiyaybergiryeke qaremanane li xo û welatê xo biket, herwisa ya xo kirye mom û find bo pêşvebirna civakê xo û ya şiyay hemî kar û barêt giran danîte ser milêk xo, dîsa di gelek dema da ya bûye rêvebera hemî civaka xo, û em dişeyn bidehan navêt van qe remana rêz bikeyn yêt ku bi dirêjahîya çend sala serperîştîya civakê kirî û pêşve birî û şarî stanîyeta wê avakirî û navê wê di di cîhanê da belavkirî. Xatûneka wek (Zêrina Amêdî) çîcara na hête jîbîr kirin, yaku rêveberîya devera Behdîna kirî, û ew cengê wê digel Busilmana kirî demê wa viyay welatê wê dagîr biken, ew cengê çend heyama vekêşay û di encamda bûye egera şehîd bûna wê. (Meyan Xatûn, kêça Ebdî Beg) nêşîkî çil salan rêberîya milletê xo ya kirî. Û herwesa (Edla Xatûnê) jî çend sala xwîndkaryê Êla Caf ya kirî, û em dişeyn gelek û gelek nimûnêt di bînin.

Hevberkirna jina Kurd digel jinêt welatêt re xûçana:- Di pêdaçûna çuyî da bo me baş diyar bû kanê egerêt paşvemana jinê û bin dest kirna wê jilayê zelanîve çî bûn, û qaremanîya jina Kurd û pileya ku jina kurd têda bo me diyar bûn, li ser wan tişta ra jî eger serûberêt jina kurd li gel serûberêt jina li welatên rexûçana dê bînin ku gelê kurd bi çavêkî pîrbîha û bi rêz berê xo da ya jinê. Ewê jî bûye egera hindê ku jina kurd siyaye digelek karûbarêt civakê da beşdar bît û civakê kurdî pêşvebibet ligel zelanî. Jina Kurd jî gelek lave serbestîye jî jinêt welatên di, jina kurd mil bi milê zelanîve ya bi karêt malê rabûy û herwesa karêt derve jî. Helbet divêt em jîbîr nekîn jîn û jiyara gelê me li ser çandinê ye, bi hemî layêt xove, vêca jina kurd spêdê ta ê varî bi tinê ya li dervey malê mijûlî karêt jiyane. Û rêzgirtîna jina Kurd bo mêvanê biyanî nimûneke serbestîya jina Kurde çunkî ev tişte linîk jinêt di nîne û nabît zelanê biyanî ser û çavên wê bibînit û jin jî malê dernekevît, herçê nde ev tişte linav wan welatan jî ya kêm bûy lê hêşta ya berdewame.

BO LAPERE (64)

PÊDAÇÛNEK LI SER JINA KURD

NWÎKAR

Demê êk ji me behsê jinê diket, û li ser maf û hîvyêt wê diaxivît berî hemî tiştekî pêtvîye liser me ku em xwe ji hemî rewîşt û titalêt civakî yê t pîs bişûyn, daku bişûyn bi dilekê paqij rastî û diristîya maf û hîvî û armancê jinê da nîne berçav, û dîsa em "karî" bi wan axiftin û go tina bikeyn yê t ku em dibêjin û li hemî cîha ve dgerîn.

Xwêndevanê hêja demê em behsê jinê dikeyn hemî layê t jiyânê vedgirî t neku layekê bitenê, û ew bi xwe dozeka giştî ya pêtvîye, û hindî ar manca her dîwîçûneka zanyariye liser jinê bit yan liser her tiştekê di bit, ew dîwîçûneke bo rastîyê, û demê em liser jinê dîvîsîn û di ro jname û govar û kitêba da belav dikeyn bila ar manca me bo rastîyê û diristîyê bit neku ji bo xatira wê çendê bit ku navê xwe linav xelkî di yar bikeyn û bêjin em eveyne, yan jî bazirganyê bixwe pê bikeyn. Çunke ev rewîşte yê t dinav me- da zore, demê em behsê jinê dikeyn dîbêjin bila jin jî ya serbest bit wek zelamî çunke wê jî mafê xoyê hey di jiyânê da, belê bidaxê t giran ve, em gelek jî wê rastîyê dîvîsîn dîsa netenê em jivê dîvîsîn û hindî belkî em dibîne asteng û stîrî di rêka maf û serbestîya wê da, yan dişûy bêjî jin linik me tiştekî kême û çênabit ewêjî wekî zelamî mafê xo hebî t di jiyânê da, û gelek mirov yê t heyî bi çavekê gelek kême berê xo di- dene jinê û divê t ya pişkdar nebî t digel zela mî di hemî kara da, tinê bo lênanê û şîştîyê û xudankirna zaroka pêvetir bikêr çiy di nahê t. Livêre pisparek xo dinav mejyê xudan wijdanada dihelavê t:

Erê boçî û jiber çî eger?? ma jin jî ne miro- ve wek zelamî, yan neşê t û pêçênabit wan kara bi ket ewê t zelamî pêradibî t??? Bersiva wê pispareê zor ya ron û berçave bo wan mirovê t xo kore di- ken û xo şaş diken. eger em çavekî bi mîjûya mi- rovatyê da berdeyne xwarê dê bo me ronbî t ku jin jî mirove û nekêmtire jî zelamî jîhemî la- yê t xove û dê bîfîn ku jin nîveka civakêye û st ûne êkêye libin avahîyê civakî da ev avahîye çî- car neşê t xo ragirî t eger ev stûna xoragirtî li ber nebî t, dîsa her jî destpêka mirovayetyê taku vî serdemî jinê jî wek zelamî pişkdarya di ava- kirna şaristanya mirovayetyê da ya kirî û pêşve birî, dîsa eger em berê xo bideyne jiyân û mîjûyê ya civakê kevn dê baş bo me ron û eşkera bit ku

jinê diwî serdemî da serperîştîya civakî ya ki- rî û her jin bû radîbû birêve birna ka. û barê t civakî û bilindkirn û avakirna avahîyê wî, belê eger û oğt livêre çine zelamî yê xo kirye xudê liser serê wê û divê t dibin fermanê t wî derneke vî t, evejî hemî zelamî ya kirî bi hêza xo yê gi- yayjinê bêxîte bin barê koledaryê ve bîhêza ze- nd û baskê t xo, herçende jin di çaxê berê da bi vî rengî nehatye nasîn herwekî berî noke me di- yar kirî belkî jin bû xudê zelamî, hemî karê t giran liser milê t wê bûn û zelamî wekî amîrekîbû di destan da û mebesta me ne ewe ku layek laye- kî bikete bîdestê xo û bikete kole, belkî mebeg ta me ewe ku jin û zelamî bibne êk parçe di jiya nê da û wekhevî dinavbera wan da peyda bibî t.

Evca piştî zelamî dest biser jinê da girtî, roj bo rojê paşve ma, û serûberê wê yê civakî û aborî vema, û hemî qeyd û zincîr lêhatne peyt- kirin û kiştî kirin, taku vî serdemî em têda di- jin jin her kole ya zelamîyê jîblî çend civake- kêt pêşkeftî.

Bêguman zanyaryê yê diyar kirî her qeydeka liser mirovî bîhête girêdan çî jin bit yan zelamî û ev qeyde çî liser hizr û bîra bin yan liser say kolujîya mirovî bin yan liser leşî bin dê bi- ne asteng bo pêşkeftîna siruştî û jî layê hizr û bîra û saykolujî û leşî ve dê paşve minî t û liser van qeydê t hatîne sepandin (ferz kirin) liser jinê jî van la ve ziyân dê gehîte saxlemîya wê û dîsa saxlemîya zelamî û ya zaroka û hemî dê dnav rewşeka nebaş da jin, û paşveman her dê zêdebî t.

Hetaku noke zanyariya biyolojiya û fîsyolojiya diyar nekiryê ku jin bi aqlê xo û saykolujîya xo û bi leşê xo ve kême tire jî zelamî, hindî serûbe rê nîzmê jinêye yê jî layê civakîve yê liser ha tîye sepandin jiber egerên aborî û civakî û jî ber berjewendîya zelamî û sexmeratî mana xêzanê babînyê.

JINA KURD:-

Herwekî dipêşekîya çûyî da me diyar kirî û gotî divê t her nivîsîneka em bikeyn bila dîwîçûnê bit bo rastîyê û bîneçîna wê nivîsîne û bila em riyalîstî bîn bitaybetî di babetekî hosa da yê civakê me bi hizar renga perdê t reş biser da berdayn, neşê lay çavê rojê maçî biket û bibîfîn, evca jina kurd jî wek tev jinê t cîhanê hemî ren- gê t çewsandîne yê t jî layê zelamî ve liser hatî-

—JI RAPORTA RAMYARÎ YA— PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

XEBATA NETEWYÎ Û

ÇÎNAYETÎ

Mesela esasî ya ku me ji hemî rêxistinên din cinê diko û xelata me ji xebata partî û rêxistûnên din cinê dike, mesela ew jî rêberî ya cewawerîye di rêya xebatê da ji bo rizgariya neteweyî bo xebatê ji bo zuharîna bingehîn di sîstema peywendiyên civakî, yan ku girêdana xebata neteweyî bi xebata çinayeti di rêya rêberîya xebata neteweyî ji layê nûnerên cinên rênçer û rosenbîrên goreşgêrîya ku piştevanîya çînên rênçer dikin da. Û cawê kirina diçinayetiye goreşê di berjewendîya rênçeran da û tiş piştîrîya wan, û pêkanîna destkeftên goreşgêrîye, her demê dolîve hebû, di berjewendîya rênçeran da û ne di berjewendîya mişxorên klasîkî û birokratên destelatdar di goreşê da.

Helbet amirê goreşê û qurbanî û agirê wê her tim çînên rênçer bûne û niha û li pegerokê ji her wê çînên rênçer bin, nemaze çîna cotkar ku pir qurbanî pêşkêş kirine û niha jî pêşkêş dikin, û rişîma govênistê pêtir kerb û kîna xwe avê tîye wan ji ber ku ji goreşê ra xwedî derdikevin û rişîma fasîlat bêhêvî bûye ku ew dest ji piştevanîya goreşê berdin. Em doza neteweyî û mesela çinayeti bihevra bidest digrin, û got nabê dest ji yekê ji wana berdin.

Em lewma wisa hizir dikin çunkî bi bawerîya me ya ku ji azmonên bi tîorî hatin tiştê ku cewawerî dikojne xebatê û goreşê mesela neteweyîye, Kurd tê çawsandin çunkî kurde, ji layê aborî tê mêjtî, ji layê ramyarî tê çawsandin û ji layê çandeyîve gerê wî tê kirin û dest û lingên wî ji aliyê civakîve hatine girêdan çunkî ew ji neteweyê kurde, û mirov dikare bêje ku kurd tevda vî tiştî dizanin û di jiyana xweya rojane da hest pê dikin, heta çag jî vî dizanin hercend jî newerî bi zimanê xwe bêjin.

Kiryarên mêjtîne û çawsandina ramyarî berde-wamin û têkilî hemî kêşeyên civakî û aborî dibin, li Kurdistanê fermandarên govênistê bê fi-hêt bi kêmasî li xelkê dinêrin û xwe ji wana bi lindtir dibînin û rişîma nifşperest jî rê jêra xweg dike.

Ji layekî din jî salên goreşê û rûdanên wê yên mezin û berdewambûna wê ji sala 1961ê ve û

paşî şkestina wê û peqîna kerb û kînen govênistî yên rişîma Be's a destelatdar, û helbûna goreşê 26/Gulan ê ya niştimanîya pêşverû tenê piştî salekê ji şkestina goreşê, û propagandeyên berde-wamên hemî hêzên çekdar li dijî rişîmê, van hemî yan bingehokî xweçih û neçuher ji hişyarîya neteweyî ji gelê mera poydakir, ev bingehê ku tê avdan bi propagandeyên goreşgêrî yên hêzên çekdar û herwisa ji bi kiryarên govênistîyên rojane yên rişîmê li dijî gelê me. Gelê Kurd bi tevayî bi hestê neteweyî çekdare, teror nikare vî tiştî dinavda nehêle, û eger bikare webike ku cewawer demokî vî hestî vegêre ji lê zû bi zû care-ka din xuya dibe.

Ji lewra baştirîn rê bo peywendiyê bi cewawerî ra û kişandina wî bo xebatê rêya xebata neteweyîye, xebata rizgariyê, xebatê ji bo mafên neteweyî yên rewa û ji bo wekhevîya ramyarî û aborî çunkî ev tiştê ji gelê mera baş aşkerane û difroka wî ya nû pêkhatîye ji şerên dirêj ji bo wan armancan, lê qey dibe li vî sinorî rawestînin??

Destekên desterastî dixazin li vî sinorî rawestînin, yanku xebata gelê me bikin xebateka neteweyî ya goreşgêr a hişk, da ku ew bi tena xwe serokatîya xebatê bikin, û berdewambin li ser mijîna xwîna gel wekî nûnerên sermayedar û derebeg-birjiwa di komelgehê kurdi da, û eger destkeft jî pêkhatin her ji wan ra bi tenê bin, û her wisa cewawer bê ageh ji berjewendiyên xweyên çinayeti û heta berjewendiyên xwe yên kesani bendewarî dirûgmên wan bimîne da ku ew bikaribin cewawerî û goreşê bêxin sewdakariyê li ba vî dewletê û wê dewletê, û ew bi xwe di xweşiyê da bi jin, wekî mirên Xelîfî, û dezgaheki ji kesên helpe-rest yên patexor û yên ku wan para didizin, yênkû ji xwedî kirina Pêşmergehan û malên wan ra hatî li rex û çanên xwe dicivînin.

Azmûnên dirêjên gelê me, nemaze azmûna wî ya dirêj û sext û mezin di goreşê 11/11ê da û serhatî-

BO LAPERE(65)

ÇAVPÊKETINEK BI LAZARÊV RA

Peyamnêrê rojnama GEL, organa navîniya partiya me, Partî Demokratî Geli Kurdistan, li Yekîtiya Sovêti kurte hevpeyvînek kirîye bi diroknivîsê navdar profîsor Mîxayil Lazarêv ra. Ji ber giiringiya wê emê deqqa çavpêketinê bi zimanê Kurdî ji xwendevanên Pêşengê ra çap bikin:

Pirsyara 1) Di rêya wergerandina nivîsarên te da bi zimanên kurdî, tirkî û erebî navê te li cem gelek xwendevanan li Rojhelata Navîn hatiye bihistin, ger bikarî xwe ji xwendevanan ra bagtir bidî nasîn û bersivên me bidî.

Bersiv) Belê dikarim, bi dilxweşî. Ez li 8/Te baxê. 1930 ê li Mosko peydabûme. Babê min ji komînistên çeleng bû yê beşdariya şoreşa Oktobêre a mezin kirin, û di mikum kirina destelatdariya sovêti da li Okranya beşdarî kiriye. Piştî şoreşê dest bi jiyana nû kiriyedişê dest bi avakirina jiyana nû kirîye di civaka me da, di rêya wergirtina berpirsariyan di degahên taybet bi avakirin û avedan kirina deverên dûr û bajêrên nû. Dayka min, Îlîna Sîmyonofna profîsore di kimyayê da, û niha ji kar ketiye û li mal rûniştiye.

Pisyara 2) Kengî pûtepêkirinên te bi Rojhelata Navîn û bi taybetî Doza Kurdî destpêkirîne?

Bersiv) Sala 1947 ê doma ketîme ber xwendinê di para Rojhelatê di kolîca Dîrokê da li zanîngeha Mosko.

Pisyara 3) Wekî pîspor di Doza Neteweyî di Rojhelatê da bi tevayî, bi nêrîna we li gorey se rûberên niha, rulê doza neteweyî di destnîşankirina paşeroja deverê da û rêçka pêşveçûna wê çi ye?

Bersiv) Rulê wê pîr girînge. Dikarim bêjim paşeroja hemî gelên wê deverê, bi hûr û gir ve, gi rêdayîye bi şeweyê çarçeskerîna doza neteweyîve di deverê da bi rêyeka demokratîk.

Pisyara 4) Pertûka te ya dirokî "Doza Kurda (1991-1917) behsa destpêkirina tevgera neteweyîya Kurdî dike wekî tevgerê ku armanca wê rizgarîya gelê kurde ji destê biyanîyan. Wekî tê zanîn babet û jêderên kurdî li ser vê qûnaxê gelek jê windabûne û yan jî hatîne guhartin, vêca çi asteng ketin rêya te ji bo derxistina rastîyan?

Bersiv) Asteng mezin bûn û pîr qasî ku nahê ne hejmartin. Egera wê jî ewe ku, yekem, Kurda dewleta xwe nîne vêca heta delîla hindê nîne ku ka ribin belge û jêderên diroka xwe ya ramyarî yan jî heta çanda xwe û saristaniyeta xwe jî biparêzin. Duwem, kurd bi xwe jî di rewîştên zanistî da paşvemayne.

Ev scrûbere dikin ku diroknivîs naçar li nav edebiyat û jêderên biyanîyan bigere ji bo ew tiştên ku peywendî bi kurdan ve heyî, ewe jî netenê netimam û ne liserhevin belkî ziyane jî digehînin tevgerê û rûyê wê jî gelek diguherin.

Pisyara 5) Wekî hûn dizanin çend deh-salîna da xwaza kurda bo mafên nîştimanî bi xebata çekdarî jî, bilindtirîn awayê xebatê, tê kirin û ligel wê jî hêsta tevgera kurdî harîkarî û piçtovanîya aşkira û rasta raya giştîya pêşverû di cîhanê da nestandîye. Hûn vî tiştî çawa dibînin?

Bersiv) Ev boçûne rast nîne, raya giştîya pêşverû bi kurda ra ye. Lê eger mebesta te harîkarî li ser astê dewletan be wekî ramyarîyek ku dewleteka pêşverû li ser biçe, berî her tiştî divê ev harîkarîye kêrhatîbe li gel ramyarîya mikum kirina bîngêhê hêzên demokratîk û aştxwaz û hêzên dijî Imperyalîzmê li devera Rojhelata Navîn tevê da.

Pisyara 6) Aya ev gotîne wisa digehînin ku Tevgera Kurdî li gel vê ramyarîyê naguncit? Yan ku xirabiyên tevgerê çine?

Bersiv) Parçe parçe bûna hêzên ramyarî di nav tevgerê da, nebûna nûnerîyeka ramyarîya yekgirtî û bereyekî ji bo rûkûpêk kirina xebat û çalakîyan, zelal nebûna daxwaz û armancên ramyarî bi pirogramên rîyalîst (waqî'î).

Pisyara 7) Aya yek ji egerên şikestina Tevgera Kurdî û bidestve neanîna serketinên mezin ve nagere ku kurd bixwe tenê daxwaza Otonomî dikin di nav ew welatên Kurdistan parve kirin da, û da xwaza mafê çarenûsî nakin ku mafê damezrandina dewleteka serbixwe jî digre?

Bersiv) Ne, nexêr ez wisa nabînim. Damezrandina dewleteka neteweyî armancê dûre. û di vê qûnaxa dirokê da tiştêkî rîyalîst nîne. Li pêş durm-

BO LAPERE (69)

CEJNA SERSALÊ

Iro çarşembiya êkêye ji heyva Nîsanê , kurên gelê me ji Kurdên Êzdî serderên malên xwe bi ku lîkên nîsanê dixemlinin û govend û dîlana digêrin û cejna hevdu pîroz dikin.

Bi vê helkeftina ayîni û neteweyîya pîroz em di Partî Demokratî Geli Kurdistan da, germtirin pîrozbahîya pêşkêşî wan dikin û hîvdarîn hemî demên wan cejn û şahîbin û her sal bi xêrûxweşî bikin, em pîr bawerîn ku sala nû sala hevgirtina hêzên niştîmanîye û sala serkeftinêye.

Bêguman ev cejne cejna sersala Kurdîya rese-ne û kevnare, her ew cejne yaku Zerdeştî û hemî gelê Kurd her sal sax dikir û şahî bo digêran , tenha cudahî ewe ku kurdên Êzdî liser rojhîjmê-ra rojhelatî dimeşin û evê cejnê digêrin û zêndî dikin, helbijartina roja çarşembi jî dizivrit bo egereka ayîniya taybetî.

Helbet dimenên ciwanên vê cejnê zorin wekî : xemlandina seredera bi nîsanoka û kulîkên Megkê, yarya Kabildokê û hêkanê, seredana goristana û xasên ayîni, gêrana govend û dîlana deholûzîrna, kuştina serbira û berhevkerîna hemî rengên xwarnên Kurdî û .h.d.

Belê mixabin û cihê daxêye ev dimenên ciwan û rind niha wek xwe nemayne û agrê (Qadisîya) reş û rijîma faşîya Beşda bihara vê cejnê ya bê xemil kirî.

Liser wê zordariya li milê Kurd û xelkê Iraqê dihête kirin, rijîm zordariyeka Ayîni-Neteweyî jî li Êzdiya diketin. wekî (Pêkola rijîmê jî

bo şuştina van cejna ji ol û ayîna û dimenên ne teweyî, erebkerîna Êzdiya û xasên wan û diroka wan û mişextkerîna wan gundên wan, têkdana azadî ya hizrûbîrên ayîni û îbadetî. .h.d).

Lê herdem Êzdiya -wek hemî kurên gelê me -rê ka rizgarîxwazyê bernedaye û berdeyam xebata kirî û rêka xebatê bi dehan şehîdan ya xemlandî.

Di vê helkeftina pîroz da , Partî Demokratî Geli Kurdistan peymanê digel hemî kurên milletî nû diketeve ku gurya xebatê geştir biket ji bo roxandina rijîma faşîsta Beşda û danana hukmekî demokratîk û destvefnana hemî mafên rewayên gelê mayê Kurd.

Nemrî bo şehîdên Bizava Rizgarîxwaza Kurdî.

Nemrî bo şehîdên Bizava Niştîmanîya Iraqê.

Herbijît cejna Sersalê.

Bimrît rijîma Seddamî û hemî kirêgirtiyên wî.

15/Nîsan/1987

LİQA YEK

PARTI DEMOKRATI GELI KURDISTAN

ÇEND KIRYARÊN ŞOREŞGÊRÎYÊN PARTÎYA ME

Piştî pêkhatina armancê rewayê partiya me di hebûna eşkeraya hêzên moyên çekdar di meydanê da, û da ku pêşmergehên palewanên partiya me bi hevra ligel hêzên xebatkar di Kurdistanê da cihê xwe li pêşîyê bigrin û hêzeka din ya nû û karîger danin ser hêzên şoreşa çekdarî li çiyayên Kurdistanê, ku her roj dirbên giran li bin gehên dijminê faşîst diweşînin. Pêşmergehên çelengên partiya me bi gelek kiryarên leşkerî ra bûn ku jiwan kiryanan:

I-Hêzeka liqa 4 ya partiya me bi harîkariya hêzên Yekîti Niştîmanî Kurdistan û Partî Sosyaliştî Kurdistan li çiyayê Pîremegron li rojhelatê rêya Silêmanyê-Dokan, hêrişeka hêzên dijminê

faşîst şikand. Hêzên dijminî ji caş û supay pêk hatibû û tang û hilîkopteran piştevanî lê dikir. Parastina serê Qole Sewz erkê hevalên me bû çeva I2-I3/4/87 ê gerekî giran linavbera Pêşmergeha û hêzên dijminî da çêbû 8 si'etan vekêşa. Di encam da dijmin şikest û paşda revî, û zîyanên mezin pêgehîştin, ji wana êksîrbûna 5 cagan û destketina yek (R.B.C) û 3(R.P.K) û 2 kila şinkofan bes li Qole Sewz bitenê.

2-Evara roja I9/3/87ê hêzeka ser bi liqa 2 ya partiya me baregahê tîpa Kurî ya caşa li nêzîkî bajêrê Selahedîn bi topên hawîn bumbarankir û zîyanên mezin li dijminî xistin.

BO LAPERE (63)

HEVPEYVÎNEK BI WEZÎRÊ DERVEYÊ

SWÊD RA

Rojnamên Tirkî, bi taybetî, û hinek rojnameyên Ewropî, bi giştî, pişkdarî kirin di kirêt kirina rûyê kurdan da çî bi zanabûn û çî bi nezani bi hewldana xwe jî bo kuştina Olof Palmê, serok wezîrê Swêd yê berê, bêxin stûyê gelê kurd. Vê hêrişê dijîminkarî li dijî gelê Kurd bi her awayekî kar di rewşa wan kurdan kir ku niha li Ewropa dijîn, û awayekî taybetî li ser gelê me û Teygera wîya Rizgarîxwaz bixwera anî. Jiber vê yekê desteka nivîskarên rojnama GEL û govara PEŞENG jî rojnamevanê Kurd Mehmed Baksî xwes nêrîna re smî ya hikometa Swêd di vî warî da bistîne. Ewî jî ev hevpeyvîne bi Stîn Enderşun, şalyarê derveyê Swêd kir û jî me ra şand.

Pisyar) Wekî hûn jî dizanin serok wezîrê weyê berê Olof Palme jî hindik rêberên cihanî bû, û nêrînek eşkera li ser kurda hebû û li 12/12/1980 di hevpeyvînekê da gote min ew piştevanê mafê çarenûse jî kurda ra. Û her kes dizane Olof Palme li ser tanga cihanê dostê kurdan bû. Vêca hûn bawer dikin kurd ewqas hov bin destekî bi vî awayî bikujin?

Bersiv) Divê bizanin girtina hinek kurda li van heftiyên dawî da qet kar nake ser nêrîna me ya objêktîf li rasta kurda, û ranyariya me li rast gelê kurd nahête guhartin, û divê ev kiriyare hizreka nebaş peyda neke wekî em bûn dijî kurda şalyarê barkirî (Hicre) berî çend roja di civînekê da bi Fêdrasyona Kurdistanî ra li ser vî babetî axift û tişt ron kirin, û ewê di kongreya Fêdrasyonê da jî amade bibe û dîsa li ser vî babetî pêra bipeyve. Ewe xuya dike ranyariya me li rasta Kurda da wê her wekî demê Palme bimîne û qet nayê guhartin.

Pisyar) Dibe ewê ev kiriyare kirî jî wan dewletan be yê ku peywendiyên xweşên kurda û Swêd bi wan nexweşin. Çima hûn di nav dijîmînên kurda da li dî nagerin?

Bersiv) Ewe karê polîse. Ez niha nikarim bêjim qetil jî vî milletîye û yan milletekî din. Ji mîra çetine (Sexte) bersiva pisyarê te bidim.

Pisyar) Rojnameyên Tirkî dixwazin kuştina bêxîstîyê kurda. Hûn rojnamên Tirkî dixwînin? û hûn dizanin dewleta Tirkî nîko li hebûna kurda dike û jî layekî jî berpirsiya kuştinê daxe stû

yê wan. Li gor nêrîna we çîra hikometa Tirkî hevlî dide vî gunehê bi kurda ve girê bide?

Bersiv) Hikometa me çend caran rojnamên Swêdî li ser vî meselê agedar kirîne, û jî wan xwestî ye zanyariyên şaş li ser belavnekin. Rojnamên Tirkî jî deng û basan ji rojnamên Swêdî werdigrin. Em li Swêd rêza mafên mirovan û gelan digrin, û naxwazîn zor li bêgunehêki bête kirin yan kesek di welatê meda bête çewsandin. Em rêza mafên kêmatiyên li Swêd digrin û dixwazîn ranyariya me kar bikit ser dewletên din jî, daku ew jî rêza kêmatiyên di wan welatan da bigrin, jiber vî yekê hikometa me jî wan dewletan yê ku Kurdistan parçekirin xwestîye mafên kurda bidin, û me giraniya xwe daye bal doza kurda, bo nimûne di payiza borî da em li dijî hêrişê balefirên tirkî bo ser gundên kurda li Kurdîstana Iraqê rawestiyayn.

Pisyar) Hinek dezgahên polîs û rageyandina Swêd li hundirê Swêd û li derve jî rûyê kurda kirêt kirîye, û bi vî tiştî kar kirîye ser bi sedha hezar kurda. Me dewleta xwe nîne ku nêrîna me eşkera bike û berevaniya me bike, vêca dewleta Swêd dikare çî bike divî warî da?

Bersiv) Heya iro hikometa me gavên baş avêtîne di rasta Kurda da û harîkariya wan kirîye çî hê xwe di welatê me da bigrin, û çî û war jî wan ra peyda kirîye. Li gor yasayên me penaber azadî çî bikin, jî aliyekî jî hikometa me hergiz rê nade gelê kurd bibe gorî kiryarên çend xirab karan. Ewe nêrîna meye, û berî niha jî şalyarê ba

BO LAPERE (64)

EMÎNDARÊ GIŞTÎYÊ PARTÎYA ME BO RADYO (B.B.C) DIAXVE,Û MEBESTÊN HÊRIŞÊN TIRKÎ BO SER KURDISTANÊ DIYAR DIKE

Di yekemîn heftiya meha Adarê borî da radyoya(B.B.C) di çend programên xwe da çend hevpeyvîn bi heval Samî Ebdulrehman, emîndarê giştîyê partiya me, ra kirin. Hevpeyvînek di programê (Camê cehannema) da bi zimanê Farsî li roja 5/3/87ê belavbû. Hevpeyvînek jî bi zimanê Inglîzî di programê ((The World today)) da li rojên 6,7/3/87ê belavbû, ev programe bi giştî jî Doza Kurda ra terxan bûbû. Hevpeyvîneka din jî di para deng û basên zimanên Rojhelatê da li roja 9/3/87ê bi Tirkî û Erebfî belavbû.

Di van hevpeyvîna da emîndarê giştîyê partiya me hêrişa dijminkariya conta faşîsta Tirkî bo ser Kurdistanê, ku hevdembû bi van hevpeyvînan ra, bi tundî gunehbar kir. Herwisa dupat kir ku hîc bîngehên leşkerî yan enbarên çekî yan çî hêzên Tirkî yan Kurdistanê Tirkî di Kurdistanê Iraqê da nînin. Rijîma Tirkî bi vê destdirêjîya dijminkarî, ku di van salên dawî da çend cara anî ne ser Kurdistanê, dixwaze çend armancên nihênî pêkbîne. Giringtirîn armancên wê jî evenc:

A-Lêdana Tevgera Rizgarîxwaza Kurdî di Kurdistanê Tirkî da berî ku mikum bibe û pêşkeve û bi be şoreşeka rastîn.

B-Lêdana Tevgera Rizgarîxwaza Kurdî li Kurdistanê Iraqê da ku bi hêz û karîna û şarezayîya xwe rijîma Tirkî ya tirsandî. Ditirse ev tevgera giraniyeka mezintir jî xwe ra peyda bike û rûleki mezintir di Iraqê da bibîne û eve kêncê bide Kurdistanê Tirkî ku pêtir rîzgarî bibe di daxwaza mafên xwe da, ku hêştê jî safetirîn mafan bê parin.

C- Rijîma Tirkî dixwaze bi lêdana opozîsyona kurdî li Iraqê destê harîkarîyê jî hevpeymanê xwe ra (Rijîma Iraqê) dirêj bike di kêşeya şerê Îranê da. Divê jibîr nekîna rijîma Tirkî rekketîneka hêmnatîya sinorî bi rijîma Iraqê ra mor kirîye û li gor wê rê jî hêzên Tirkî ra heye têkêvin nav xaka Iraqê û bi kêfa xwe bigerên, û bivê çendê serxwebûna Iraqê pêşel û bêhurmet dikin.

D- Fermandarên Tirkî, çî di perlemantoy da û çî

di rojnameyan da û li her cihî jî tema'îya xwe di destdirêjîyê bo ser xuk û pitrola Iraqê venagêrin, û herdem mebesta xweya kirêt aşkera dikin di veqerandina wîlayeta Mûsil û bidest xistina pitrola Kerkûk da.

Di bersiva pîsyareka din da emîndarê giştîyê partiya me derbasbûna çekdarên Kurd jî sinorê Sûrî bo nav Tirkî diwê derxist.

Li barey helsenxandina rûlê Kurdan di şerê Iranê-Iraqê da heval Samî xuya kir ku kurda dikarî gelek baştir qazancî jî durmên şerî wergerin. Pêwîst bû Tevgera Rizgarîxwaza Kurdî yekgirtîtir û pêtir serbixwe baye û piştê xwe bi hêz û pêçebûnê gelê xwe girê da baye, û li gor berjewendiyên gel helwîstên xwe helbijartibane.

Emîndarê giştîyê partiya me aşkera kir niha Kurdên Iraqê jî herdemekî jî salên dawî da yekgirtîtir û xebata çekdarî dikin. Li vir wêjerê (spiker) programê (The world today) pîrsî: Demekî tu endamekî hikmeta Iraqê bûy û berpirsyarekî karûbarên Kurdan bûy, çîra te dest berda jî lêgeryana çaresereka bi aşî jî Doza Kurda ra û we dest havêt çekî.

-Paşî rûkkestina II/Adarê/1970 li navbera hikmeta Iraqê û Tevgera Kurdî me beşdarî di hikmetê da kir. Wê rûkkestinê dan bi pîranîya mafên gelê Kurd da bû, û di rastî da rûkkestina II/Adarê yek jî giringtirîn belgeyan bû ku di sedsala dawî da bi destê Tevgerê ve hatî. Me liser wî bîngê beşdarî di hikmetê da kir û di maweyê çar salan da bi her rêyekê me hewl da çareyeka bi aşî û ranyarî peyda bikin jî bo mikum kirina xebata Kurda jî bo pêkanîna hindêk mafan lê teva fêde neda çûnkî demê rijîmê hest-pêkir jî aliyê ranyarîve binêz bûye û bitaybetî jî aliyê daravî bi dahatîyên pitrolê dest pêkir xwe amade bike jî hêrişê ra bo ser gelê me. Demê me dit ku her wê hêrişê bine ser gelê me min û hevalên xweyên galyar û berpirsyarên kurdan me xwe geşand de Kurdistanê û jî wir "istîqalû" xwe jî rijî-

BO LAPERE (65)

biçin deverên din, van kiryanan awayekî berfireh wergirt çunkî wan bi darêzorê dibene nav ordîgê hên zoremlî, helbet ev ordîye wekî zindanane di kevne dîrî cihê jiyana wan welatîyan û hinek jî dikevne deverên sinorê Iraqî-Urdîni. Armanca van kiryanan çêkirna kemereka Êmmyîye û dorgirtina temaniye li deverên rizgarkirî û finana hêrişeka berfirehe bo ser baregahên Derveyê Nîştîmanî yê Demokratîk û hêzên berhelîstkar .

Derê jî , li salên 1976-1978ê, hikometa Bexda çarêk milyon welatîyên Kurd bixwe bakurê Iraqê, û pêtir jî niv milyon Kurd li Kurdistanê bixwe mişextkirin, jîbîlî mişextkirna hezaran kesa jî welatîyên Iraqî bo dervey sinoran, bi berovajîya hemî nîrxên mirovatîyê û yasayên cihanê.

Ev kiryanên mişextkirinê yê ku biserê gelê Kurd tîn durmekî pir xirab çêdikin liser biratî ya Kurd û Ereba.

Em gazî we dikin dengê xwe bilind bikin jîbo nerazîbûn û gunehbarkirna van kiryanên şovênîstî, û jî we dixazîn ku piştevanîyê bi gelê Iraqê ra bikin, bi Kurd û ereb ve, ku kirêttirîn kiryanên wêrankirna berfireh biserî tîn.

DERVEYÊ NÎŞTÎMANÎYÊ DEMOKRATÎK

KOLITA DERVE

22/4/1987

0000000000000000000000

BANGÊWAZÎ:

Bo raya giştîya Brebî û Cihanî
Gelê Kurd li Kurdistanê Iraqê bi çêkê kîmyayî tî çîrîkirin:-

Jîbîlî hemî çêweyên çîrîkirinê û mişextkirinê û hêrişên asmanî, jî 15/11sane ve fermandarên Ege xda çerê xwe yê nîşperestî li dijî gelê Kurd bi awayekî bîsan tund kiriye, û pena birîye ber bikaranîna çêkê kîmyayî li gelek deverên Kurdistanê Iraqê, bi deverên rizgarkirî ve jî.

Eşkeraye bikaranîna çêkê kîmyayî, yê qedexe di cihanê û mirovatîyê da, çî wêranîya mirovatî û aborî û civakî çêdike. Birastî bideyan welatîyên bêgunah hatîne kuştin û birîndarkirin bi vî karê hovêtî yê hikometa Bexda pêrabûy bi armanca nehêlana gelê Kurd. Ev kiryanê tî kirin ligel berdewambûna çerê Iranê û Iraqê û kiryanên serkutkirinê û tîrbarankirinê ku bi serê hemî gelê Iraqê tîn.

Ev kiryanên sarnak di demekî da tîn kirin ku kiryanên mişextkirinê bi komel jî liser pir deverên parêzgehên Kurdistanê berdewamin, ku ev yekê jî dibe egera qurbanîyan jî jin û zarok û kalan

Bikaranîna çêkê kîmyayî bû egera kuştin û birîndarbûna pêtir jî (1000) welatîyan, gelek jî zarok bûn. Li roja 20/4/87 ê gundê Şêxwîsan ku jî 85 malan pêkhatîye û nîzîkî 450-500 kes tîda dijîn bi temamî hate çîrîkirinê.

BO LAPERE(66)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bangewazîya Pênc Partîyên Kurdî jî
Kurdistanê Iraqê:-

Bi navê hêzên Tevgera Rizgarîxwaza Kurdî li Kurdistanê Iraqê silavên germ pêşkêşî we dikin û dixazîn hinek rastîyan liser serûberên gelê Kurd li bin ramyarîya faşîstîya hikometa Iraqê li Kurdistanê bêxîr pêşçavên we.

I I-Ji roja 15/4/1987ê ve gelê Kurd li Kurdistanê Iraqê bi awayekî berfireh tûşî kiryanên mişextkirinê dibe ku ev kiryanê bêwênene di cureye kiryanên serkutkirinê yê ku bi serê kurdan tîn. Roja 14/4/1987 ê hikometa Iraqê di civînekê da biryar da ku xelkê bîsadan gundên serbî parêzge hên kurdî li Hevlêr, Suleymanîyê, Kerkûk û Dihok mişext bikin û bibene deverên sinorê Iraq-Urdîni helbet li gor vê biryarê ne tenê ew gund dikevne ber yê ku libin destê Pêşmergeha belkî gelek gund li deverên din yê Kurdistanê jî dikey neber. Û biryarek jî heye ku welatîyên Kurd jî bajêrê Kûsil jî derêxin, û hinek tax(rendek, gerek) li nav Hevlêrê bi temamî tîne wêrankirin . Lewra bi sedan malovan(êzan) derbîder bûn û jî ber mirn û wêranîyê revîn.

2-Di warê tund kirna çerê nîşperestî da ku rişîma Iraqê li dijî gelê me dike, li rojên 15, 16, 20, 25 û 29/4/1987 ê da bi çêkê kîmyayî û gazên jehrîn avêtin ser gundên Kurda li Kurdistanê Iraqê. Bi sedan xelkê bêgunah berketin, bo nîmûne li roja 20/4/1987 ê xelkê gundê(Şêxwîsan) bi temamî hatin çîrî kirin, ev gunde serbî qeza Rewandîze li Parêzgeha Hevlêr, û hejmara welatîyên gundî 450-500 kesin.

Em gazî we dikin vê hêrişê dirîndane yaku bi serê gelê Kurd tî gunehbar bikin, û jî hikometa Iraqê bixwazîn vê hêrişê rawestîne, û harîkarîyên mirovatî jî bo qurbanîyên kiryanên faşîstan pêşkêş bikin.

Li gel rêz û silavan.

I/GULAN/1987

PARTÎ DEMOKRATÎ KURDISTAN

PARTÎ SOSYALÎSTÎ KURDISTAN

PARTÎ SOSYALÎSTÎ KURD(PASOK)

YEKÎTÎ NÎŞTÎMANÎ KURDISTAN

PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN.

RIJÎMA BEXDA HÊRÎŞÊN QIR KIRNÊ DÎNE SER GELE KURD

Li dû harbûna rijîma faşîst û destpêkirna bi kar inana çekê kîmyayî li dijî deverên Kurdistanê Iraqê û wêrankirna gundên Kurda û mişextkirina welatîyên Kurd hêzên kurdî û Iraqî çendîn beyanname û bangewazî ji raya giştîya Erebf û Cihanî ra çandin. Beyannamek ji Partiya me, Partî Demokratî Geli Kurdistan, gazîyek ji pênc partîyên Kurdî li Iraqê û gazîyek ji Bereyê Nîştîmanî Dîmokratîk-Komîta derve-, hatine belav kirin. Hejî gotinêye komîtek ji nûnerên herpênc partîyên Kurd û komîtek ji Bereyê Nîştîmanî yê Demokratîk pêk hatin û ev herdu komîte cuda cuda çûne Balwêzخانên welatên Rojava û Rojhelatê û baregehên civat û komîtên sazumanên cihanî li bajêrê Dîmeşq û ligel ronkirina eger û encamên vê hêrişê nîşperestî deqa van beyanname û bangewazîyan dane wan û jê xwestin ku hikometên wan bo harîkarîya gelê Kurd bitaybetî û gelê Iraqê bi tevayî werin û vê hêrişê gunehbar bikin. Herwisa listên navên şehîdan û gundan dane wan.

Beyanname partîya me, Partî
demokratî Geli Kurdistan:

Rijîma faşîst û nîşperesta Saddam gunehêka din ya nû li hember gelê me kir, gunehêka bîwêne di dîroka dewletan da li hember gelên xwe, rijîmê 16 gundên Kurda bi bumbeyên kîmyayî bordiman kirin. Roja 15/Nîsanê gundên Sêriwan, Aweje, Noleşke, Kanî tû, Bergelo û Heledin ku dikevin bakurê bajêrê Suleymanîyê bumbeyên kirin, û roja 16/Nîsanê jî gundên Balîsan, Totme, Şêxwesan, Benê, Balokawê û Mergeser ku dikevine devera Xoşnawetîyê li bakurê rojhelata bajêrê Hevlêr hatine bumbeyên kirin. Ev çende bû egera berkeftina bi deyan ji welatîyan ku pîraniya wan jin û zarokan.

Bikaranîna çekê kîmyayî di şeran da qedexe û tawanbare di cihanê da. Ta niha me di dîroka nû da nimûnek nedîtîye ku rijîmek çekê kîmyayî li dijî gelê xwe bikarîne, û rijîma Saddam yekemîne di vî warî da, û gelê Kurd jî yekemîn gele di bit çûrbaniya vî çekî yê wêranker bi destê fermansrewayên xwe. Bîrastî jî rijîma eîleqî hertîm li pêşîyê bûye di warê kiryarên dirindaneda.

Ji layekî dinve jî bumbeyên kirina gundên Kurd da bi çekê kîmyayî û deste deste kuştina welatîyên bîguneh kiryarêke jî kiryarên şerê qirkirî li dijî gelê me, û jî hemî kiryarên din yê qir-

kirîne yê ku di 15 salên borî da derheqa Kurdê hatin kirin pîrmetirsîtîre. Û eve ladaneka aşkeraye ji lista mafên mirovan û peymanê Neteweyên Yekgirtî û gelek peymanên cihanîyên din yê rijîma Iraqê jî li ser morkirî.

Di warekî din da destelatdarên faşîst gef kirin li xelkê bideyan gundên Kurdistanê ku eger guhê xwe nedin fermanên mişextkirina nîşperestî û jî gundên xwe barnekin biçin wan deverên rijîm bikare wan kontrol bike û naçar bike li dijî şoreşa gelê xwe çekî helgîrin û yan jî wan bîxe agirê şerê "Qadisîya" rûreş, ewê wan gunda bi çekê kîmyayî bumberan bike.

Ev nîşane xuya dikin bumberana gundan bi çekê kîmyayî li rojên 15-16/Nîsanê destpêke ji bo mezinbûna metirsîyên şerê qirkirî li dijî gelê me bi vî çekî, ji lewra em hemî dezgah û rêxirawên cihanî û hemî rijîmên rizgarîxwaz û axtîxaz û rêxirawên mafên mirovan û raya giştîya Erebf û cihanî bang dikin vê hêrişê dirindaneyê nû ya ku rijîma xwînmeşa Saddam li dijî gelê me dike gunehbar bikin û jê bixwazin dubare neke.

23/4/1987

MEKTEBA SIYASÎ

PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN

////////////////////

Bangewazîya Komîta derve ya Bereyê
Nîştîmanî yê Demokratîk :-

BANGEWAZÎ

ber rabûna fermanên Bexda bi kiryarên nû bi mişextkirin û wêrankirina deverên Kurdî li Kurdistanê Iraqê:-

Desteka dîktator li Iraqê ya berdewame li ser kiryarên xweyên dirindane û govênist li dijî gelê Kurd li Kurdistanê Iraqê, Hejmareka mezin ji wan dikevine ber hêrişên serkutkirî û kiryarên mişextkirî bi awayekî hovêti, û ev destelatdarî xaniyên wan xirab dike û rez û werzên wan, ku tenê serçavkên jiyana wane li wan deveren, wêran dike. Herwisa pareka din jî naçar di û warên xwe dihêlin û jiber mişextkirî û serdûvenanê direvin û lewma bi sedammalovan derbîder bûne.

Piştî vê dawîyê

Li vê dawîyê piştî ku fermanên dîktator li biryara xweya roja 14/4/1987;ê da hêrişên xwe tundtir kirî jî bo naçarkirna xelkî ku barken û

sed welatîyan ji jin û zarok û pîr û xurtên bê gunah û bi sedan ji birindar bûn. Û wekî bergîrîyeka gelêrîya xwe bi xwe li dijî kirêttirîn hêriqê wêrankirînê û mişextkirînê û derbiderkirînê ya govênist li ser gund û bajêrokên Kurdistanê ku tirs û lerza Seddam û axayên wîyên Împeryalist û paqverû diyar dike ji gorega gelê me û pêçûnebûna vomirandîna wê. Herwisa amana vê hêriqê ewe ku gundên Kurdistanê û heta nizîkî bajêrên mezînan ji xelkî vala bike û wan vegu hêze bagûr û bagûrê rojavay Iraqê li ser sinorên Si'udî û Urduî. Gelê me bi çavê serê xwe dit çawa tîpên wêrankirînê yê Seddamî hêriqê anîne ser gundan û xanî sotin û mizgeft û dibig tan bi dinamêti peqandin û kanîyên avê wêrankirînê û bi çimentûy daxistinê û agir berdane dar û baran. Mebesta hêriqê ewe hinavên Kurdistanê derfîne û rihên gelê me di binî ra bibre, ku regekên Seddamî jêra dibêjin nehêlana Oposizyona Iraqî. Gelê me yê zorlêkirî û xebatkar li hember vê hêriqê hêtlêrî bêdeng nema û bi hemî awayan li hember rabû û li her cihêkî bi pileyekê ber singê wê girt, û bi hezaran welatîyan xwe gehan de deverên rizgarkirî û serê xwe goşekirin ji fermandên kirêttên mişextkirînê ra. Pêşmergehên qa remanên Kurdistanê ji hemî parti û hêzên niştîmanî û hêzên bergirî millî li hemî deveran ber singê hêriqê nîşperê girt û bi şerên rojavayê berdewam zîyanên mezînan gehandine hêzên rijîma faşîst. Hejî gotnêye hejmareka mezînan ji çekdarên "Efwac Xeffe" hatne rêsa hêzên bergirî millî û Pêşmergehan, çûnkî surgonkirin bi serê wan û malên wan jî tê.

Serhildana gelêrî li dijî hêriqên mişextkirînê û derbiderkirînê li degta Şarezor, degta pîr zax û xêr û bêr û avên mîge ku dikeve bagûrê bajêrê Sulêmanyê, gehîste pileyeka pîr bilind çûnkî rijîmê dest bi mişextkirîna welatîyan kir netenê li gundan lê li bajêrên Xor-mal, Sîrwan, Seyd Sadiq û heta bajêrê Helebçe, jimara welatîyan li Helebçe pêtîre ji sedhezar. Cotkaran li hemî deverên vê degta berfire da gazî hev kirin û biryar da guhê xwe nedine fermandên derbiderkirînê û wêrankirîna şarîstanîyetê û jîyanê û bi helgirtina çekî li hember derkevin. Vêca serhildaneka çekdarî û gerên berdevam peydabûn linavbera cotkaran û hêzên dijîmînkarên rijîmê yê ku jimareka mezînan ji hîlîkopterên bikaranîn. Ji layekî din jî Pêşmergehên li deverê, û yê nizîkî deverê jî, bezîne harîkariya welatîyan li dijî hêzên dagîrkerên faşîst. Ta niha pêtîr jî 50 çehidan û 70 birîn

darên ji welatîyan ketîne û zîyanên mezînan gehane dijîmîni. Hejî gotnêye bergirîkirinê hêgta berdewame û hêzên gelêrî bajêrên Seyd Sadiq û Helebçe û devereka berfireh ji degta Şarezorê girtîne.

By Cemawerê gelê Kurd:

Xebatê bike û li hember surgonkirînê û mişextkirînê û derbiderkirînê bo berriya bagûr rawesta. Parêşgariyê bike ji axa bab û kalan, bajêr û gund û şarîstanîyetê û çanda xwe biparêze, axa xwe ya kesk nede destê dagîrkeran û bersîngê dagîrkirînê û mişextkirînê nîşperê bişîre.

By Pêşmergehên xogmêrên hemî parti û hêzên niştîmanî, û ey hêzên bergirî millî bi hemî pêçûbûnê xwe ve bibezînin bo harîkariya birayên xwe li degta Şarezor. Van palewanan serbilindîyeka din danî ser serbilindîyên we di parastîna Kurdistanê delal da.

Ey kurên gelê Kurd li hemî bajêrên Kurdistanê, û li her cîyekî, piştevaniyê bikin ji serhildana niştîmanîyê cotkaran li degta Şarezor bi civandîna harîkariyan û mangirtîna û xwepêgandanan û serhildanan.

Ey gelê Iraqê li bajêrên Bexda, Kûsil, Besra, Nəcəf û hemî bajêrên din yê Iraqê birindar harîkariya serhildana birayên xwe li Şarezor bikin li dijî zordarî û dijîmînkariya ofleqî çûnkî ewe laporekî zêrîne ji laperên palewanîyê li dijî şerî û dijî faşîstanê û encamên wan ku gelek jê bi serê we jî hatîne, bersîva serhildanê bi serhildanê wekî wê bidin.

Ey kurên gelê me yê li derve:

Xwepêgandanan çêkin li dijî balyozxaneyên rijîma faşîst, û mêtînkî bibin ber derê dayîrên hikometan û perlemanan û dayîrên Meteweyên Yek girtî û avahîyên rojavayê û ji wan bixwazin piştevaniya gorega gelê me bikin û sinorekî danên ji pîlana bêdengîyê li ser zordariyên ku li gelê me tên kirin û roj bi roj mezînan dibin.

Ey hêzên rizgarîxwazên gelên devera me, û ey rizgarîxwazên cîhanê harîkariya we bo xebata gelê me û piştevaniyê bi dozên weyên dadmond ra parçeke ji xebata we li dijî Împeryalizmê û Zayonîzmê û paqverûtiyê.

- Serbilindî bo palewanên serhildana Şarezorê.
- Serketinê û Pîrozî bo gorega gelê me.
- Mîr û sergorî bo Seddam û axayên wîyên Împeryalist û Zayonîst û Paqverû.
- Dijî piştevaniya gelan bihevra ji bo aştî û rizgarî û demokrasî û sosyalîzmê.

I7/5/1987

MEKTÊBA SİYASÎ
PARTI DEMOKRATÎ GELÎ KURDÎSTAN

GELÊ KURD BERSÎNGÊ FAŞÎSTAN DÎGRE

Li hember hêrişên nîşperêşî ya rişîma sedda me faşîst bo ser gelê me û wêrankirna bi sedan gundên Kurdistanê û veguhaztina welatîyên Kurd bo berriya bagûrê Iraqê li ser sinorên Si'udî û Urîni, û bumberan kirna çendî deverên Kurdistanê bi çekên kîmyayî û gazên jehrîn. Gelê me yê Kurd ji her layekî ve rabûye serxwe, û çend deverên Kurdistanê serhildanên çekdarî çêbûne li dijî fermendarên xwînmêj û kurên gelê Kurd di rûyê neyaran da hawar dikin: Em nahêyne biguvtin, Em her dê minin.

Roja 13/5/1987ê xwepêşandaneke berfireh li bajêrê Seyd Sadiq rabû li dijî fermana mişextkirna welatîyên deşta Şarezor û Helebçe. Xwepêşandanan bihevra hawar kirin: Em cihê bav û bapîran bernadin. Kurdistanê dikine goristana faşîstan. Pêşmergeh wê me biparêzin. Gelek çag ji hatine rêzên welatîyan. Hêzên rişîmê nekarîn bersîngê xwepêşandane bigrin û ji tîrsa paşda vekişyan. Li roja 14/5 ji welatîyên bajêrê Helebçe xwepêşandaneke mezin çêkir û li cadde û meydanên bajêrî hawarkirin: Em ji axa xwe dernakevin, bila faşîst derkevin. Faşîstan wekî her car bi balefiran bajêr bumberan kir û pêtir ji 20 kesan gehîd û 70 ji birîndar kirin. Lê zor û agirên eflaqîyan çavên kurên gelê me netirsandin, û ew pêtir azirandin û paldan ji bo kiryarên tund û tîjtir, lewra li rojên 14-15/5 xwepêşandan û serhildanan hemî bajêr û ordîgehên zo remilî li (Sîrwan, Erbet, Şanederî, Xormal û Kanî Panke) û gelek deverên parêzgeha Dihok ji vegirtin. Û pêşmergehên mêrçak hatine hana kurên gelê me û bi harîkariya welatî û pêşmergehan hemî bîngê û sazumanên hukmetê li wan deveranda hatne girtin. Û li roja 19/5 welatîyên Rawendîz rişîyane ser caddên bajêrî û nerazibûna xwe diyarkir û bi piştevaniya hêzên goreşê hêrişê birê ser bîngê hikometê. Çagên helxelîti destê destê hatne nav rêzên serhildanê, û baregah û sazumanên dewletê yek bi yek ketin destê welatî û pêşmergehan, helbet piştî kuştina pêtir ji 50 kesan ji parastin û kirêgirtiyên rişîmê bi Qaymîqam û berbîsîyarê rêkxirawa partiya Be's û rêveberê polîsan ve, û êksîrkirna 150 kesên din.

Paşî serhildan û xwepêşandan berfirehtir li hatin û gehîgtin bajêrên Sengeser, Çemçemal, Raş

ye, Qeladze, Şeqlawa û Çîwar Çurne...

Li roja 27/5 ê seranserê Kurdistanê, bajêrên: Hewlêr, Silêmanyê, Kerkûk, Dihok û Zaxo û Koyê û bi deyan cihên din welatîyan tîrs û lîz xiste dilê deşgehên rişîma faşîst û amadebûn ji serhildaneke tevayî ra li Kurdistanê.

Ev serhildan û xwepêşandanan berdewam xelekeyeke ji xebata gelê me ji bo roxandina rişîma nîşperêşî ya ku nîzîkî 19 salaye bi hemî gêweya hêrişên qirrkirî dîne ser gelê Kurd û di xwaze Kurdistanê wêranbike. Ev rişîma ku seranserê Iraqê kirye zîndanek ji bo welatîyan û di xwîn û agirî da niqûm kirî... Lê gelê Kurd bi hêzên pêşmergehên dilşêr û bi harîkariya hemî hêzên niştîmanî û pêşverûyên Iraqî, nemaze piştî rêkkestî û lihevhatînan dawî li navbera partiyan Kurd da, bi hemî pêşbûnên xweve wê axa pîroza bab û bapîran biparêze û bersîngê hemî hêrişên dagîrkeran girin. Dîrok ji gewahî dide ku serketin tim ji gelên xebatkar û azadîawan ra ye, û sergîfankê dîrokê ji cihê dagîrkeraye.

Di piştevaniya serhildana Şarezor da Partiya me, Partî Demokratî Gelî Kurdistan, ev beyanname ya xwarê belavkir:

Gelê Kurd, xebatê bike û li hember surgon kirinê û derbîderkirinê raweste û piştevaniya serhildana Şarezor bike.

Ji nîva meha borî ve li seranserê Kurdistanê Iraqê awayekî kelîn û nerazibûn û bergirîye ka çekdarî heye li dijî destelatdariya eflaqîya Seddam. Ev awaye wekî kiryarê rastoxwe hat kirin li dijî bikaranîna gazên jehrîn li dijî gelê me ku bûye egera gehîd bûna pêtir ji

PEYMANA HEVKARYÊ LI NAVBERA PARTÎYA ME Û YEKÎTÎ NÎŞTIMANÎ KURDISTAN

Ragehandineka hevpişk liser pêkhatina dulayî linavbera Yekîti Nîştîmanî Kurdistan û Partî Demokratî Geli Kurdistan:-

Piştî çend çavpêkkotina li navbera Yekîti Nîştîmanî Kurdistan û Partî Demokratî Geli Kurdistan, du wefdên Mekteb Siyasî ji herdu la li nîveka meha Kanûna duyê ji sala 1987 ê civînek kir. Herdu la meselên girin li Kurdistanê û Iraqê û deverê dane ber lêkolînê, û nêrînên herduyan wek hevûdu li ser xebatê ji bo pêkanîna bereyekî Kurdistanî bo rêveberîya xebata gelê kurd jibo bi wergirtina mafên xweyên neteweyî li ser bingehê mafê çarenûsî, û liser pêwîstiya yekbûna dezgehên goregê li Kurdistanê, bitaybetî hêzên Pêşmergeha, û gêrana rulekî karîger bo pêkanîna bereyekî Iraqîyê berfireh ji bo roxandina rişîma faşîst û rawestandina gerê wêranker û pêkanîna hişmetekî demokratîk ku pêkanîna erkên bereyî bîstûve bigrît, û aştîyeka dadmend ligel Iranê bikî ku maf û berjewendiyên herdu gelên Iraqê û Iranê biparêzît, û dan bi mafê çarenûsî bidît ji bo gelê kurd, û harîkarîyê bikî bi rişîmên nîştîmanî û gelên hawîrdor jibo parastina serbixweyîya gelên deverê.

Herdu la nîrxek bag danîn ji hemî gavêt: ku hatin havêtin di rêya pêkanîna lihevhatina nîştîmanî û mikwa kirina peyvendiya linavbera hêzên Kurdî.

Herdu la beyannameka hevkarîya du layî linavbera xwe da mor kirin warên siyasî û leşkerî û ragehandinê têdane, wekî çavêka seretayî jibo sîstemekî bilindtir û berfirehtir.

Û silav gandin ji hemî hêzên Pêşmergeha: ra ji bo xebata wan di berevanîyê ji hebûna gelê kurd û parastina nîştîmanî neteweyî li Kurdistanê û jibo roxandina rişîma faşîsta Baxda, nemiirî û serbilindî jibo hemî çêhidên Tevgera Rizgarîxwaza Kurdistanê û Iraqê û cihanê.

YEKÎTÎ NÎŞTIMANÎ KURDISTAN
PARTÎ DEMOKRATÎ GELÎ KURDISTAN
SIBAT/1987

Herwisa beyannameka hevpişk ji hate belavkirin ev deqqa wêye:

Piştî gaziya Yekîtiya Nîştîmanîya Kurdistanê û pêgwazîya Partî Demokratî Geli Kurdistan jibo

asayî kirina peyvendiyan û hevkarîyê bi hev ra, du wefdên Mekteb Siyasî yê Partî Demokratî Geli Kurdistan û Yekîti Nîştîmanî Kurdistan li despûka Sibata/1987ê li dervey welatî çend caran bi hev ra rûniştin, her di wî demî da jî wefdê Mekteb Siyasî ya Partî Demokratî Geli Kurdistanê seredaneke Nir bo baregayên serokatîya Yekîti Nîştîmanî Kurdistanê û bi emîdarê çîftîyê Yekîtiya Nîştîmanî Celal Çelebanî ra jî rûniştin. Di van rûniştinan da her du alîyan bi di rêjî vekolîn kirin li ser serûberên niha yê Kurdistanê û Iraqê û Rojhilata Navîn ji bo peyda kirina zemîneyekê ji xebata hevpişk ra û pîvade kirina rêkheftina çîftî di warê kiryarê da jibo roxandina rişîma faşîsta Eflaqî û pêkanîna rişîmê demokratîk di Iraqê da ku gelê kurd jî bigehe mafê xweyê çarenûsî.

Ji bo nehêlana birakujîyê herdu alîyan biryar dan ji azadîya kiryarên ranyarî û serxwebûna rêxistinên hevdu ra rêz bigrin li kêleka xebatê ji bo yekîtiya hêzên Pêşmergeha û dezgeh û sazumanên goregê.

Herdu alî li ser van xalan li hevhatin:

1-Di warê ranyarî da:-

A-Xebatê ji bo roxandina rişîma faşîst û pêkanîna rişîmê demokratîk di Iraqê da ku gelê me jî bigehe mafê xweyê çarenûsî.

B-Xebatê ji bo pêkanîna bereyekî Kurdistanî ku bibe alîyekî biker di bereyekî berfirehî Iraqî da ku dan bide bi mafên bingehîn ji gelê kurd ra di Iraqê dahatî da.

C-Yek ji van alîyan ne rastewxwe û ne nerastewxwe nekeve giropeki dij ji alîyê din ra.

D-Girêdana civînên hevpişk ji bo gotûbêjan û bihevra çêwrînê li ser rûdanên girîng li Kurdistanê û Iraqê û Rojhilata Navîn.

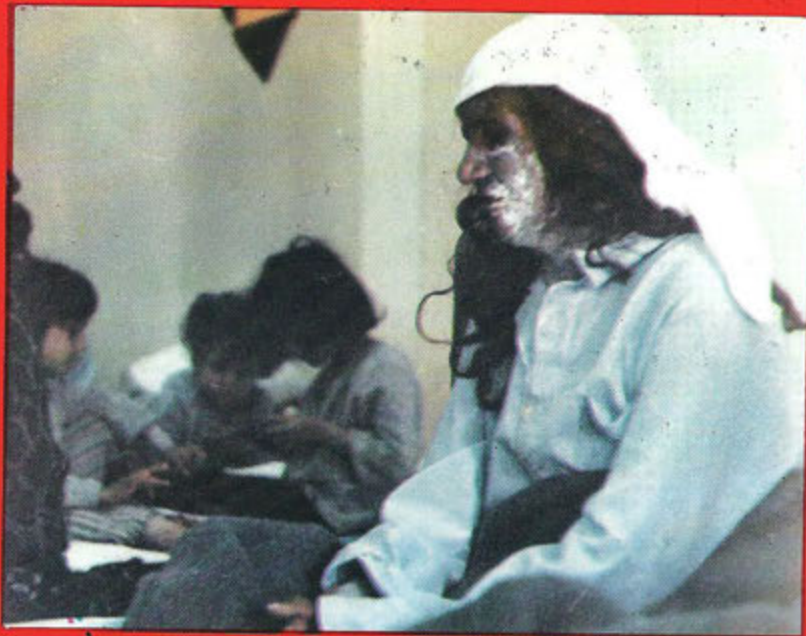
E-Xebatê jibo yekîtiya rêkxirawên xwendkaran û lawan li dervey welatî.

2-Di warê leşkerî da:-

A-Azadîya kiryarên leşkerî li dijî rişîma faşîst di hemî deverên Kurdistanê da. Û ji bo çêrebûna giriftariyan bê hewldan ev kiryarên leşkerî bi hevkarî û rêkxistin bin bi hevra.

B-Jibo mikwa kirina giyanê xebata hevpişk li cem Pêşmergehên herdu alîyan bê hewldan bi kir-

BO LAPERE(63)

PÊŞENG

JÎMARE: 13/14 SALA: 5 HÎZÎRAN/1987

GOVAREKA RAMYARÊ Û ÇANDEYÎ YE RAGEYANDINA
NAVÎNIYA PARTÎ DÎMOKRATÎ GELÊ KURDISTAN DERDIXE

ÇEKÊ KÎMYAYÎ GELE KURD NATIRSÎNE